

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje,

zastupane u viećcu cesarevinskom.

Godina 1877.

U Beču.
Iz c. kr. dèržavne i dvorske štamparije.
1877.

(Kroatisch.)

a

Pèrvi registar.

Vremenoslovni registar

zakonah i naredabah, sadèržanih u dèržavo-zakonskom listu od godine 1877.

Drugi registar.

Abecedni registar

zakonah i naredabah, sadèržanih i proglašenih u dèržavo-zakonskom listu od godine 1877. (Komad I—XLII*).

*) Broj pèrvi naznačuje broj, pod kojim je dotični zakon ili naredba dotična izašla, a drugi naznačuje stranu, na koju zakon ili naredbu treba tražiti u dèržavo-zakonskom listu.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad I. — Izdan i razposlan dne 6. Siečnja 1877.

1.

Cesarski patent od 4. Siečnja 1877,

kojim se saziva zemaljski sabor dalmatinski.

MI FRANJO JOSIP PÈRVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

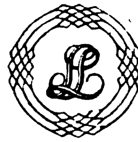
kralj ugarski i česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski; vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski; pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški; knez tridentinski i briksenski; markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski; grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.; gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo, kako sliedi:

Zemaljski sabor dalmatinski saziva se na 15. dan Siečnja mieseca 1877 u pokrajinski glavni grad Zadar.

Dato u Našem glavnom i priestolnom gradu Beču na 4. dan Siečnja godine tisuću osam sto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad II. — Izdan i razposlan dne 16. Siečnja 1877.

2.

Naredba ministarstva za zemaljsku obranu, ministarstva za poljodielstvo i ministarstva posalah unutarnjih od 17. Prosinca 1876,

kojim se propisuje, da su posiednici od konjah (tovarne životinje) dèržani prijavljivati one promiene, koje su od započeta popisivanja konjah pak do zaglavljene razredbe sbile se u njihovu konjskom posiedu.

Posiednići od konjah ili tovarne životinje dèržani su, svekolike promiene, koje se u roku od započeta svakogodišnjega popisivanja konjah pak do razredbe, koja se iste godine zaglavljuje, sbiju glede njihovih konjah, odnosno glede tovarne životinje, što se tiče broja iliti kolicine, imenito ako je koje kupio ili prodao, odmah prijaviti pri obćinskom načelničtvu navadnoga im boravišta, za da isto, što uztreba, izpravi u popisu i narediti uzmogne, neka dotičnoga konja (dotičnu tovarnu životinju) novi mu vlastnik iliti gospodar dovede pred razredbenu komisiju.

Lasser s. r. **Horst** s. r. **Mannsfeld** s. r.

3.

Zakon od 25. Prosinca 1876,

kojim se preinačuju paragrafi 6 i 119 zakona o bilježničtvu.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Paragrafi 6 i 119 zakona o bilježničtvu od 25. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 75) preinačuju se i imadu glasiti ovako:

§. 6.

Od prositelja, koi želi zadobiti miesto bilježničko, zahtieva se:

a) da uživa domovno pravo u kojoj obćini ovih kraljevinah i zemaljah, da mu ima dvadeset i četiri godine i da je neporočna života, i da slobodno upravlja svojom imovinom;

b) da je navèršio pravoslovne i dèržavo-znanstvene nauke i podnio propisane teoretičke izpite ili zadobio doktorat pravah;

c) da je s uspiehom podnio izpit bilježnički, odvietnički ili sudstveni;

d) da je u praktičnoj pravosudnoj službi bio četiri godine, od kojih da je barem dvie godine probavio u praktiki kod bilježnika, ostalo pak vrieme bud' u praktiki sudbenoj bud' u praktiki kod odvietnika ili kod koje prokurature financijalne;

e) da je viešt zemaljskim jezikom, u koliko je to potriebno za ono miesto, za koje želi, da bude imenovan.

Dà li je i u koliko je s osudom kaznenih sudovah skopčana nesposobnost za postignutje miesta bilježničkoga, ustanovljuju to obćeniti zakoni kazneni.

Od svojstva, pod sl. *d)* navedena, t. j. od potrebite dvogodišnje praktike pri kojem bilježniku, moći će ministar pravosudja, ako samo u dotičnika ima svih ostalih zakonitih svojstvah, oprostiti ga onda, ako miesta, koje se popuniti imade, netraži takov za to miesto prikladan prositelj, koi bi providjen bio svimi zakonitimi svojstvi.

§. 119.

Ako zamiena za službu kojega bilježnika bude potriebna s toga, što je bilježnik na dopustu, što je bolan, odsutan, što mu je ured obustavljen, što je svèrgnut, ili što je umro ili izstupio iz ureda, ili napokon s drugih kakovih razlogah, imat će na predlog bilježničke komore ono sudište pèrve molbe, koje je u siedištu komore, narediti zamienika.

Ako bilježnik kani ići na dopust, ili ako je bolestan, imat će on sâm, u drugih pak slučajevih imat će bilježnička komora predložiti sposobna zamienika.

Kao zamienik može se narediti koi god bilježnik iz onoga istoga komorskoga okoliša, u koi spada miesto, koje treba da bude zamienjeno, ili pak takov kandidat bilježničtva, koi ima svojstva, potrebita za ured bilježnički. Ako se na ovi način nebi zamiena mogla obaviti, moći će se na predlog bilježničke komore i s dozvolom ministra pravosudja naredit i takov zamienik, koi istina nezadovoljuje pod sl. *d)* §-a 6 navedenu uvietu dvogodišnje praktike pri kojem bilježniku, ali imade u ostalom sva svojstva, koja su potrebita za polučenje miesta bilježničkoga.

Članak II.

Ovaj zakon doći će u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru pravosudja.

U Gödölli, dne 25. Prosinca 1876.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Glaser** s. r.

4.

Naredba ministarstvah financijah i tèrgovine od 5. Siečnja 1877,

o izvèršbi tèrgovačkoga ugovora od 5. Prosinca 1876, sklopljena medju Austro-Ugarskom i Velikom Britanijom.

Ovèršujuć tèrgovački ugovor, sklopljen medju Austro-Ugarskom i Velikom Britanijom dne 5. Prosinca 1876 (dèrž. zak. lista br. 144) i s obzirom na obznanu ministarstvah financijah i tèrgovine od 24. Studenoga 1876 (dèrž. zak. lista br. 138) naredjuje se ovim, da se — počamši od 1. Siečnja 1877 pak do dalje naredbe — roba britanskoga poriekla prema ujamčenu carinskomu postupku upravo onako, kao što roba od naroda, najviše pogodovana, pripuštati imade polag carinskih stavakah, koji su navedeni u postojećih ugovornih tarifah.

Na ovu robu neće se u smislu članka IV pomenuta tèrgovačkoga ugovora uporavljivati ona pogodovanja, koja su dozvoljena samo kao polaštice u pograničnom prometu susiednih zemaljah, a tako ni obaljene one carine i carinski oprosti, koji valjaju samo za stanovite granice ili za stanovnike izviestnih niekih kotarah.

Za podkriepu prava na pogodovan postupak u obziru carine, iziskuje se, da britansko porieklo robe po propisu očitovano bude u oba primierka od deklaracije.

Chlumecky s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad III. — Izdan i razposlan dne 27. Siečnja 1877.

5.

Naredba ministarstva financijah od 29. Prosinca 1876,

o prodavanju biljegovanih željezničkih tovarnih listovah.

1. U dogovoru s ministarstvom tèrgovine prodavat će se počam od 1. Travnja 1877 željeznički tovarni listovi za tovare i za bèrzovoznine za sada samo u niemačkom jeziku s utištenim biljegom, i to različiti, kao što ih uzimale budu željezničke uprave, da ih same razpačavaju ili pak uzimani budu za razpačavanje privatno.

Željeznički tovarni listovi za tovare štampani su na jaku pisarskom papiru, višine su 25 cm. a širine 35 cm.; imadu na zelenu podtisku biljegovku od 1 ili od 5 novčićah; tovarni pak listovi za bèrzovoznine štampani su na jaku cèrljenu papiru, višine su 25 cm. a širine 35 cm., imadu na ljubičastu podtisku udešenu biljegovku od 1 ili od 5 novčićah.

2. Kod svih ovih tovarnih listovah pritišten je od c. kr. dvorske i dèržavne štamparije na lievoj strani gore kao biljeg tvèrdke za željezničke uprave c. kr. orao s okolopisom „*za austrijanske željezničke uprave*“.

3. Kod tovarnih listovah za razpačavanje željezničkih upravah udešena je biljegovka od 1 ili od 5 novčićah s lieva od naslova, — kod onih pak tovarnih listovah, koji nisu namienjeni da ih razpačavaju željeznice, s desna od naslova tovarnoga lista.

U ostalom obrazac ovih tovarnih listovah slaže se sasvim s obrazcem, propisanim u pravioniku za radnju željeznicah.

4. Za bielice (blankete) ima se osim biljegovine platiti još ¼ novčića od komada.

5. Prodavati ove bielice tovarnih listovah, i to glede onih, koji su štampani za razpačavanje željeznicah, povlaštene su dotične postaje u ciene, koje su naznačene u tarifah, — osim toga pak samo organi, koji imadu pravo prodavati biljegovke.

6. One tvèrdke, spedicije i podhvati prometni, koji su radi, da na ovih tovarnih listovih naštampana bude i poslovna njihova tvèrdka, moći će ih, ako ih mnogo trebaju, plativ još ½ novčića, dakle 1 novčić od blanketa mimo biljegovine, nabaviti si putem centralnoga biljegovnoga ureda, ako su prijavili jurve, koliko im takovih listovah treba. Tvèrdka poslovna udesit će se na blanketu tovarnoga lista na miestu, koje je za to u pravioniku odredjeno.

7. Za pokvarene tovarne listove nemogu se dobiti biljegovke, nego samo novi blanketi, ali platit se ima opet ½ novčića od komada.

8. Neizriče se dužnost, da bi se tko morao služiti ovimi blanketi; dužnosti biljegovnoj moći će se zadovoljiti i u buduće uporavljujuć po propisu biljegovke na tovarnih listovih ili uzimajuć prijepomenute blankete s utištenim biljegom.

Pretis s. r.

6.

Naredba ministarstva tèrgovine od 12. Siečnja 1877.

kojom se uvode poštanske naputice u prometu medju Austro-Ugarskom i Italijom.

I.

Počamši ud 1. Veljače ove godine uvode se poštanske naputice u prometu medju Austro-Ugarskom i Italijom, ter od dana toga moći će se medju svimi poštanskimi zavodi austro-ugarske monarhije i italijanskoga poštanskoga okoliša (računajuć ovamo i pošte u Tunisu i San Marinu) platjanja posredovati poštanskimi naputicami i to pod sliedećimi uvieti.

II.

Svota svake pojedine naputice neće moć nadilaziti 80 for. vredn. austrijanske, ako ide u Italiju, ili 200 franakah, ako obratno ide iz Italije ovamo.

Svote poštanskih naputicah polagat će se i izplatjivati za sada u Austro-Ugarskoj u austrijanskom papirnom novcu, a u Italiji u italijanskom gotovu novcu. (Franki zlatne vrednote.)

Austrijansku papirnu vrednotu preračunavat će na italijansku zlatnu vrednotu austrijanski mienovni poštanski uredi u Gorici i Ali po tečaju, što ga kad cekin od 20 franakah imao bude na Bečkoj burzi naprema austrijanskoj bankovnoj valuti.

III.

Pristojba za poštanske naputice, namienjene u Italiju, iznosit će: Za naputice do 40 for.: 20 novčićah, za naputice preko 40 pak do 80 for.: 40 novčićah austrijanske vrednote, a imat će ju pošiljatelj namiriti svagda unapred.

Za poštanske naputice, namienjene iz Italije ovamo, imadu se naputične pristojbe takodjer podpuno namiriti, kada se u Italiji predaju; s toga razdatni poštanski uredi nemogu za takove naputice uzimati nikakove poštarine.

Za dostavljanje poštanskih naputicah iz Italije, imat će u miestih, gdie neima erarskih poštanskih uredah, uzimati dostavnina, kao što se uzima za naputice unutarnje.

IV.

Za poštanske naputice, koje se u Austro-Ugarskoj predaju za Italiju, imadu se uzimati unutarnji naputični blanketi s utištenom markom, a ono, što do tarifne pristojbe još bude falilo, ima pošiljatelj namiriti priliepiv listovnih marakah u vriednosti od 15 novč., odnosno od 35 novčićah.

Nego onaj kupon, koi je ovim blanketom pridan, nemože se rabiti, da se na njem pišu kakove viesti, buduć da izvorne naputice ostaju kod austrijanskoga mienovnoga poštanskoga ureda.

Pošiljatelj ima naputičnu svotu po austrijanskoj bankovnoj valuti napisati u cifrah, forinte pak i u slovih na precèrtanom miestu poštanske naputice.

Naputice od svotah, koje su se u Italiji platile za adresate u Austro-Ugarskoj, izdavat će mienovni poštanski uredi u Gorici i Ali, i to na posebnih blanketih od biela papira, u ostalom pak postupat će se š njimi kao sa unutarnjimi poštanskimi naputicami.

V.

Nisu dopuštene naputice poštanske putem bèrzojavah, a ni takove, koje bi se slale sa zahtievanjem, da po expresu budu dostavljene; nasuprot pak mogu se predavati naputice sa primietbom „poste restante“.

VI.

Naputjena svota novčana ima se kod poštanskoga ureda u odredištu dići u Austro-Ugarskoj, i to kod običnih naputicah najkašnje za 14 danah, kod naputicah, providjenih primietbom „poste restante“ pak za tri mieseca, računajuć od dana, kojega ju je izdao austrijanski mienovni ured poštanski. U protivnu slučaju povratit će se svota novčana pošiljatelju.

Iz Italije dolazeće poštanske naputice, kojih s razloga bud' kojega nije moguće adresatom izplatiti, imadu razdatni poštanski uredi, navedši razlog, zašto se nisu izplatile, poslati natrag dotičnomu mienovnomu poštanskomu uredu (u Gorici, odnosno u Ali).

U Italiji može se naputjena svota kod običnih naputicah isto tako, kao što i kod onih, na kojih je napisano „poste restante“, dići za tri mieseca, računajuć od dana, kojega ih je izdao italijanski mienovni poštanski ured.

VII.

Ako za adresatom, buduć promienio svoje boravište, ima se slati naputica u istom poštanskom okolišu, ili povratiti onamo, gdie je bila pošti predana, neima se tim povodom uzimati u to ime nikakova pristojba.

VIII.

Ujamčuje se predatniku, da će se izplatiti svote, koje je položio.

IX.

U ostalih svihkolikih odnošajih, n. pr. kad se naputica poštanska izgubi itd., postupat se ima po propisih, postojećih za promet unutarnji.

Chlumecky s. r.

7.

Cesarski patent od 23. Siečnja 1877,

o razpustu zemaljskoga sabora Tirolskoga.

MI FRANJO JOSIP PÈRVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

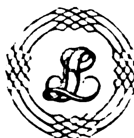
kralj ugarski i česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski: kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški. kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski: vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski: pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški: knez tridentinski i briksenski: markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski: grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.; gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo:

Zemaljski sabor Tirolski razpušta se ter imadu narediti se novi izbori za ovaj zemaljski sabor.

Dato u Budim-Pešti na dvadeset i tretji dan Siečnja mieseca godine hiljadu osam sto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad IV. — Izdan i razposlan dne 13. Veljače 1877.

8.

Obznana ministarstva financijah od 27. Siečnja 1877.

o promienjivanju zadužnicah zlatne rente, jednih za druge, o spisivanju, prepisivanju i razpisivanju istih, zatim o doznačivanju izplate kamatah kod ovih zadužnicah.

§. 1.

Zadužnice zlatne rente, na donesnika glaseće (od 200 for., 1000 for. i 10.000 for.), izdate na temelju zakona od 18. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 35), prepisivat će c. kr. pieneznica dèržavnoga duga, ako tko zahtievao bude, u zadužnice, glaseće na stanovita, ne izmišljena imena, i isto tako zadužnice na imena u zadužnice na donesnika ili druga imena neizmišljena; na isti će način pomenuta pieneznica ovakove zadužnice spisivati u jedno ili razpisivati ih, nego samo vèrhu takovih iznosakah, koji su sa 200 razdieljivi tako, da ništa nepreostane.

Isto će se tako zadužnice zlatne rente na donesnika od 200 for. i 1000 for., ako u potrebitoj količini budu podnešene, zamienjivati za donesničke zadužnice u većem iznosku, zatim donesničke zadužnice od 1000 i 10.000 for. za donesničke zadužnice u manjem iznosku.

Zadužnice izderane oštetjene ili providjene oštetjenim arkom od kuponah zamienit će se novimi zadužnicami.

U svih ovih slučajevih imat će dotična stranka za svaki komad, koi joj na zahtievanje njezino od pieneznice dèržavnoga duga za uložene zadužnice bude izdat, platiti blanketne pristojbe onoliko, koliko u to ime ustanovi c. kr. direkcija dèržavnoga duga; prosto od pristojbah izdat će se zadužnice samo onda, kada se radi o vinkulaciji ili devinkulaciji takovih zadužnicah, koje su položene kao jamčevina u interesu erara ili u interesu kojega javnoga fonda, dotirana od strane erara.

§. 2.

Propisi, postojeći u pogledu papirah ujedinjena dèržavnoga duga (Obznana ministarstva financijah od 6. Ožujka 1869, dèrž. zak. lista br. 29) o podnošenju zadužnicah u svèrhe, pomenute u §. 1, zatim o izkazu, da onaj, koi traži preobratjaj, ima pravo odredjivati glede dotičnih papirah, imadu se primiereno uporavljivati i na zadužnice zlatne rente.

§. 3.

Kamate zadužnicah zlatne rente, glasećih na ime, izplatjivat će se na namire, proste od biljegovine.

Što se tiče toga, da dèržavna uprava nejamči za istinitost podpisah, kao i što se tiče sredstavah osigurnih, koja pripadaju ovlašteniku: vriede ustanove, sadèržane u §. 4 obznane od 6. Ožujka 1869 (dèrž. zak. lista br. 29). Namire izplatjivat će se kod pieneznice dèržavnoga duga u Beču, nego pod uvieti, koji su glede doznačivanja kamatah pri papirih ujedinjena dèržavnoga duga ustanovljeni, moći će se izplata kamatah doznačiti i na c. kr. zemaljske glavne pieneznice, na financijalne zemaljske pieneznice i zemaljske platjaonice, zatim na c. kr. porezne urede kraljevinah i zemaljah, zastupanih u viećn cesarevinskom.

§. 4.

Kuponi od zadužnicah zlatne rente izplatjivat će se — osim platištah, koja su na njih naznačena — kod c. kr. pieneznicah i uredah, pomenutih u §. 3, nego s onom stegom, pod kojom su te pieneznice i uredi dèržani izplatjivati kupone ujedinjena dèržavnoga duga (§. 4. obznane od 28. Prosinca 1868, dèrž. zak. lista br. 158).

Pretis s. r.

9.

Obznana ministarstva financijah od 9. Veljače 1877.

o tom, da se c. kr. mala divona II. razreda u Springenu sjedinjuje s kraljevsko-bavarskom malom divonom II. razreda u Achu.

C. kr. mala divona II. razreda u Springenu u Vorarlberžkoj sjedinit će se dne 12. Veljače 1877 s kraljevsko-bavarskom malom divonom II. razreda u Achu u Bavarskoj i počet će istoga dana ondie svoje dielovanje.

Pretis s. r.

10.

Obznana ministarstva tèrgovine od 10. Veljače 1877,

o uvodjenju novoga jednakoga reda od znakovah (signalah) na željeznicah kraljevinah i zemaljah, zastupanih u viećn cesarevinskom.

Dne 1. Sèrpnja 1877 lišit će se krieposti svoje naredba ministarstva tèrgovine od 16. Lipnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 80), tičuća se uvodjenja jednakoga propisa od znakovah (signalah) na željeznicah kraljevinah i zemaljah, zastupanih u viećn cesarevinskom, a tako isto i potonje naredbe od 1. Prosinca 1874 (dèrž. zak. lista br. 144) i od 15. Travnja 1875 (dèrž. zak. lista br. 47), ter od istoga dana počamši doći će na pomenutih željeznicah u kriepost nov jednak red znakovah iliti signalah.

Kraljevsko-ugarski ministar od komunikacijah izdat će podjedno isto takovu naredbu za željeznice, koje su u zemljah krune ugarske.

Primierakah novoga toga reda od znakovah iliti signalah imade na prodaju u nakladi c. kr. dvorske i dèržavne štamparije u Beču.

Chlumecky s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad V. — Izdan i razposlan dne 22. Veljače 1877.

11.

Naredba ministra posalah unutarnjih od 12. Veljače 1877,

o tom, da se ustrojava novo kotarsko satničtvo u Prerovu.

Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo dostojalo je previšnjom odlukom od 2. Sèrpnja 1876 uz dielomičnu promienu administrativne razdielbe markgrofije Moravske, proglašene naredbom ministarstva unutarnjih posalah od 10. Sèrpnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 101), premilostivo potvèrditi, neka se sadašnji politički kotar Kromerižki podieli na dva kotara: Prerovski i Kromerižki tako, da sudbeni kotari Prerovski i Kojetinski doznačeni budu kotarskomu satničtvu, novo ustrojenomu u Prerovu, a nasuprot da sudbeni kotari Kromerižki i Zdaunečki da na dalje ostanu pri sadašnjem kotarskom satničtvu u Kromerižu.

Kotarsko satničtvo Prerovsko ima započeti uredovanje svoje dne 30. Travnja 1877.

Lasser s. r.

12.

Zakon od 12. Veljače 1877,

kojim se dozvoljuje umnožitba grofovsko-Thürheimske realne povierbine, nastala izmienom zemaljah.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Dozvoljuje se, da se grofovsko-Thürheimska realna povierbina izmienom zemaljah umnoži tako, da od grofovsko-Thürheimskoga povierbinskoga dobra „Weinberg die Herrschaft im Machland-Viertel“, upisana u gornjo-austrijanskoj vlastelovnici *A*, Tom. I, Fol. 1077, budu odciepljene i allodializirane sliedeće nepokretnine:

Selkerteich, obćina Hundsdorf, čestica br. 800;
Weierlehnerteich, obćina Zeiss, čestica 1156;
Kerschbaumerteich, obćina Kerschbaum, čestica br. 108 a. b.;
Herschlagerteich, obćina Kerschbaum, čestica br. 1869 a. b.;
Edlauerteich, obćina Lasberg, čestica 873, 874;
Lasbergerteich, obćina Lasberg, čestica 484;

a umiesto njih da budu nabavljene i pomenutoj povierbini utielovljene sliedeće allodialne nepokretnine:

kuća br. 5 u Weinbergu, gruntovnica predjašnjega vlastelinstva Weinberžkoga, Tom. IV, Fol. 974, Fasc. VIII, obćina Käfermarkt, arak br. 17 (kotarski sud Freištadtski);

dobarce u zemljištu br. 11 u Florenteinu, gruntovnica predjašnjega vlastelinstva Weinberžkoga, Tom. III., Fol. 607 (kotarski sud Freištadtski).

§. 2.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru pravosudja.

U Beču, dne 12. Veljače 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Glaser** s. r.

13.

Obznana ministarstva posalah unutarnjih od 14. Veljače 1877,

o tom, da se zamienito pripuštaju svakovèrstna osiguravajuća družtva, da poslovati mogu u Austriji i u Italiji.

S obzirom na cesarsku naredbu od 29. Studenoga 1865 (dèrž. zak. lista br. 127), na ministarsku obznanu od 15. Veljače 1869 (dèrž. zak. lista br. 24), i na zakon od 29. Ožujka 1873 (dèrž. zak. lista br. 42), ovim se kao kriepostno za kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom, daje na znanje, da su c. kr. austrijanska i kraljevsko-italijanska vlada izmienjenimi medju sobom izjavami od 24. Siečnja i od 3. Veljače tek. god. složile se u tom, da se i svakovèrstna osiguravajuća družtva, baš kao što družtva dionička i družtva komanditska na dionice, pripuštati imadu, da posluju u obostranih dèržavnih okoliših, po načelih zamienitosti i uz obdèržavanje dotičnih zakonitih propisah.

Lasser s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad VI. — Izdan i razposlan dne 28. Veljače 1877.

14.

Zakon od 25. Veljače 1877,

kojim se dozvoljuju bezkamatni zajmi iz dèržavnih prihodah kao podpora niekojim obćinam u Dolnjoj Austriji pri izvodjenju prešnih javnih gradjevinah.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Opunomoćuje se vlada, da obćinam, ležećim u obližnjoj okolici cesarevinskoga glavnoga i priestolnoga grada Beča, za pospiešivanje prešnih javnih gradjevinah cestnih i vodenih godine 1877 daje bezkamatnih zajmovah iz prihodah dèržavnih.

Ukupna svota tih zajmovah nemože nadilaziti iznoska od petstotisućah (500.000) forintih.

§. 2.

Zajmovi, koji dati budu na temelju ovoga zakona, povratjat će se u deset, i ne više, jednakih godišnjih ratah, tako, da će se pèrva rata imat platiti dne 31. Prosinca 1879.

§. 3.

Izprave, izdate o ovih zajmovih, proste su od biljegovine.

§. 4.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru posalah unutarnjih i ministru financijah.

U Beču, dne 25. Veljače 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad VII. — Izdan i razposlan dne 14. Ožujka 1877.

15.

Izprava koncesionalna od 25. Siečnja 1877,

za lokomotivnu željeznicu od varoši Loketa do postaje Loket-Neusattel.

Mi Franjo Josip Pèrvi,

božjom milostju cesar austrijanski,

apostolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda krakovski; vojvoda lorenski, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski, bukovinski, gornjo- i dolnjo-slezki; veliki knez erdeljski; markgrof moravski; pokneženi grof habsburžki i tirolski itd. itd. itd.

Varoška obćina Loketska u družtvu s Henrikom Böhmom i s Hermannom vitezom Schwindom podniela Nam je prošnju, da joj podielimo dozvolu za gradjenje i za radnju drugotne lokomotivne željeznice od varoši Loketa pak do postaje Loket-Neusattel izklopno povlaštene željeznice Buštjegradske; uslied toga sklonusmo se, uvaživ obćenitu korist toga podhvata, rečenim prositeljem ovu koncesiju na temelju zakona o dozvoljivanju željeznicah od 14. Rujna 1854 (dèrž. zak. lista br. 238), kao i zakona od 28. Ožujka 1875 (dèrž. zak. lista br. 57) podieliti, kako sliedi:

§. 1.

Podieljujemo koncesionarom pravo za gradjenje i za radnju lokomotivne željeznice od varoši Loketske do postaje Loket-Neusattel izklopno povlaštene željeznice Buštjegradske, pridruživ joj prema okolnostim i vlakulju, koja od niegdašnjih Haidingerovih ugljeništah postoji jurve do pomenute postaje željezničke.

§. 2.

Ova željeznica ima se sagraditi kao željeznica drugotna (sekundarna), providjena normalnom kolotečinom.

Željeznica ova ima se izvesti i radnja na njoj urediti polag potankih gradjevnih nacèrtah, odobrenih po ministarstvu tèrgovine, i prema tehničkim uvietom, koji budu ustanovljeni.

Pri tom imat će se gledati i nastojati, da se koliko moguće obale troškovi gradjevni, i neka navlastito s obzirom na najveću bèrzinu vlakovah, koja pri ovoj prugi neće smieti nadilaziti 12 kilometarah za uru, dozvoljene budu svekolike polaštice, dopustne uslied male ove vozne bèrzine.

Pri nabavljanju vozilah, šinjah i inih sastavinah željezničkih, kao i svih ostalih predmetah za opremu imat će se pod jednakimi uvieti dati prednost tvornicam ovozemskim.

Tehničke osnove za gradjenje i uredbu željeznice predložit će se za dobe ministarstvu tèrgovine, i pri gradjenju valja se vladati osobito po zahtievih, izjavljenih glede toga kao i u obće po dèržavnih vlastih nadzornih.

Tako isto imat će koncesionari pri gradjenju pokorit se i svimkolikim zahtievom ministarstva tèrgovine, koje ono izda naknadno iz javnih obzirah i vladat se po postojećih obćenitih propisih gradjevnih i redarstvenih.

Dolnja gradnja može priredit se samo na jednu kolotečinu.

Koncesionari obvezuju se, da će poradi rabljenja kolodvora Loketsko-Neusattelskoga izklopno povlaštene željeznice Buštjegradske, kao i poradi uredjenja službe na prelazih nastojat pogodit se s pomenutim družtvom, i da će tu nagodbu predložiti na potvèrdu upravi dèržavnoj.

Ako nagodba, primierena ekonomičkim interesom, što ih ima željeznica drugotna, s družtvom Buštjegradske željeznice nepodje za rukom, bit će, istina, koncesionari vlastni, sagraditi svoj vlastit kolodvor, nu obvezani će biti ujedno, prirediti spojnu kolotečinu za tudju prugu, i pobrinuti se za što veću polašticu prometa od osobah pri prelazu sa vlastite pruge na tudju.

Glede uvietah o takovu spojištu, kao i o zajedničkoj službi na kolodvorih za promet osobah podvèrgavaju se koncesionari odluci ministarstva tèrgovine u onom slučaju, ako nebude moguće sporazumieti se s prugom priklopnom.

Dèržavnoj upravi ostaje prosto, ako se dotičnici neuzmognu sporazumieti, ustanoviti uviete, pod kojimi će se zamienito rabiti kola ovozemskih susiednih željeznicah, i pod kojimi će rudničke i obèrtničke željeznice moć uticati u ovu željeznicu.

Koncesionari su ipak obvezani dopustiti, da utiču spojne željeznice, koje budu možda gradjene od podhvatah obèrtničkih, ležećih duž ove koncesionirane željeznice, u svèrhu, da se prevoze proizvodi njihovi do željeznice, i to na način, najmanje teretan uz naknadu troškovah, koji tim budu prouzročeni.

§. 3.

Koncesionari obvezuju se, da će gradjenje željeznice za tri mieseca, računajuć od dana današnjega, započeti i ovu prugu pako za poldrugu godinu danah od istoga roka dogotoviti, gotovu prugu izručiti javnomu prometu i da će ih uz sve vrieme, dok trajala bude koncesija neprekidno uzdèržavati, da raditi bude mogla.

§. 4.

Koncesionarom, da izvesti mogu ovu željeznicu dozvoljenu, daje se pravo razvlaste po ustanovah dotičnih zakonitih propisah.

Isto pravo može se koncesionarom dati i glede onih ogranakah, što ih možda gradili budu do pojedinih obèrtničkih zavodah, za koje dèržavna uprava obnadje, da će biti na korist obćenitu.

Koncesionari obvezani su, prepis gruntovnički parcelah, stečenih za gradjenje pruge željezničke, odnosno da provedeni budu pravni odnošaji, odnoseći se napram zakonu od 19. Svibnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 70) na potrebite uredbe u poglede osiguranja u knjigah gruntovničkih, u koliko na nje spada. po mogućnosti pospiešiti, a tako isto i nastojati, da konačno odmierivanje zemljištah i zaglava računa, koja će se dovèršiti prije, nego što se u gruntovnici izpravak učini, dovèrši što prije moguće bude.

§. 5.

Koncesionari imadu pri gradjenju dozvoljene željeznice i pri radnji na njoj dèržati se onoga, što ustanovljuje ova izprava koncesionalna, zatim što propisuju postojeći u tom obziru zakoni i naredbe [imenito zakon o dozvoljivanju željeznicah od 14. Rujna 1854 (dèrž. zak. lista br. 238), i red o radnji željeznicah od 16. Studenoga 1851 (dèrž. zak. lista od god. 1852, br. 1)], napokon imat će se dèržati i onih zakonah i naredabah, koje budu možda izdate kašnje.

U pogledu radnje, odstupit će se ipak u smislu povlasti, date u članku III. zakona od 28. Ožujka 1875 (dèrž. zak. lista br. 57) od propisah sigurnostnih, propisanih u redu za radnje na željeznicah dotle, dok s obzirom na obaljenu najveću bèrzinu po sudu ministarstva tèrgovine obnadjeno bude, da tomu ima miesta, i u tom pogledu vriedit će posebni propisi za radnju, koje će ministarstvo tèrgovine izdati imati.

§. 6.

S obzirom na činitbu za zavod poštanski vriedit će u smislu članka III. zakona od 28. Ožujka 1875 (dèrž. zak. lista br. 57) ustanove sliedeće:

Koncesionari dèržani su, poštu i službenike poštanske odpremati željeznicom, nego moći će za to kao i za ostale usluge, što ih činili budu u svèrhe poštanskoga zavoda, tražiti primierenu naknadu, koja putem ugovora bude ustanovljena.

Vozni planovi za odpremanje pošte rabljenih vlakovah, kojih medjutim da u nijednom smieru nebude više nego samo tri u 24 ure, ustanovit će se s privolom ministarstva tèrgovine, kojemu će se i svaka namieravana promiena u voznom planu imat prijaviti barem na četèrnaest danah prije, nego bude uvedena.

Ako za obavljanje službe poštanske u skrajnjoj postaji Loketskoj uztreba osobitih prostorijah, imat će se sklopiti poseban ugovor u pogledu odštete, koja će se kao najmovina imat platjati za prostor, ustupljen u tu svèrhu.

Ove prostorine urediti i oskèrbiti pokućtvom, zatim čistiti, razsvietljivati i grijati, bit će dužnost uprave poštanske.

Dopisi, koji se u pogledu upravljanja željeznice medju direkcijom i upravnim viećem željeznice i podredjenimi im organi ili medju ovimi samimi pišu, mogu se na dotičnih prugah odpremati po službenicih željeznice.

§. 7.

Koncesionari primaju na se dužnost, da će žicah bèrzojavnih, potrebitih za radnju željezničku kao i za davanje znakovah, povući, urediti i uzdèržavati o svojem trošku, i to ili po naredbi ili po posredovanju zavoda bèrzojavah dèržavnih, a tako i dopustiti, da se takove žice upotrebljuju za dèržavne i privatne dopise.

Upravi dèržavnoj bit će prosto, žice bèrzojava dèržavnoga udešivati na stupove bèrzojava željezničkoga ili pak povlačiti samostalnih žicah na zemljištu, odkupljenu po koncesionarih ili onom, koje se rabi za svèrhe željezničke, i to bez svake naknade ili odštete.

Da se ovakove dèržavne linije valjano nadgledaju i dèrže u dobru redu, imat će, što se toga tiče, koncesionari beznaplatno sudielovati, nalažuć posao taj svojemu željezničkomu osoblju.

Koncesionari bit će dèržani, svakovèrstne materijale i potrebštine za zavod bèrzojavah dèržavnih odpremati na svojih prugah po tarifah, postojećih za transporte vojničke, kao i dopustiti, da se takove stvari bezplatno skladaju i pohranjuju na njihovih kolodvorih i postajah.

§. 8.

Na prugi, pomenutoj u §. 1, postojat će za odpremanje osobah samo jedan razred od kolah.

Kolicina vozarine za osobe i tovare podvèrgava se sliedećim stegam:

1. U pogledu odpremanja putnikah medju varoši Loketom i postajom Loket-Neusattel neće se, buduć da je zaveden samo jedan razred od kolah, uzimati više nego 25 novčićah od jedne osobe.

Ako se u buduće zavede i drugi razred od kolah, moći će pristojba za višji razred prije pomenutu udarenu cienu nadilaziti najviše za 50 postotakah.

2. Glede odpremanja tovarah na pomenutoj prugi željezničkoj neće tarifna ciena od bačve nadilaziti 60 novčićah.

Što se tiče predmetah, kao što su: mineralni ugljen, koaks, žito, mlivo, kèrtola, gnoj, vapnenjaci i gradjevno kamenje, imat će se za kola sasvim natovarena udariti obaljena tarifna ciena najviše od 50 novč.

3. Glede uzgrednih pristojbah i inih ustanovah o prevozu imat će se uporavljivati naredbe, postojeće za željeznicu Buštjegradsku.

Po izmaku svakih pet godinah poslovnih bit će ministarstvu tèrgovine prosto, narediti reviziju tarifah, pri čem medjutim imat će se gledati, da osigurana bude primierena nieka uharnost željeznici. Proti volji koncesionarah neće se tarife podnipošto moć obaljivati, dokle god željeznica u dvie uzastopne poslovne godine neurodi čistim prihodom barem od sedam postotakah uložne glavnice.

§. 9.

U slučajevih, kada nastane glad i izvanredno poskupi hrana za sviet i za domaću koristnu životinju u zemljah austro-ugarske monarhije, zastupanih u vieću cesarevinskom, bit će ministar tèrgovine vlastan, vozarinu za takovu hranu koliko uztreba obaliti, ali podnipošto na nižje, nego što su na dotičnoj željeznici ciene od predmetah, podvèrženih najmanjoj tarifi.

§. 10.

Dopušta se, da se vozarina od putnikah i tovarah odmieruje i pobira u ovozemskom srebèrnom novcu, nego tako, da se pristojba, pripadajuća s obzirom na vriednost tečajnu, primati mora i u vrednoti zemaljskoj.

Tarifa se na zemaljsku vrednotu svesti ima po ustanovah, koje će uglaviti ministarstvo tèrgovine.

§. 11.

Vojnički transporti imadu se obavljati po obaljenih cienah tarifnih, i to po ugovoru od 18. Lipnja 1868, sklopljenu u tom obziru kao i u obziru pogodovanjah za putujuće vojnike medju dèržavnim ministarstvom bojnim i direkcijom sieverne željeznice Ferdinandovke, kojega ugovora ustanove imadu se smatrati kao cielovit diel izprave koncesionalne.

Nego ako bi se kada sa svimi ili s većinom austrijanskih željeznicah ugovorile za prevoženje vojnikah ustanove, po dèržavu povoljnije, imat će iste valjati i za ove koncesionirane željeznice.

Ove ustanove imadu se uporavljivati i na domobranstvo jedne i druge polovice cesarevine, na zemaljske strielce Tirolske i to nesamo kad putovali budu na trošak blagajnice vojničke već i na svoj vlastiti putujuć službeno k viežbam u oružju i skupštinam preglednim, na vojničku stražu za gradjanske sudove u Beču, na žandarmeriju i na stražu financijalnu i sigurnostnu, po vojnički ustrojenu.

Koncesionari obvezuju se, da će pristupiti k sklopljenu ugovoru austrijanskih željezničkih družtvah, o nabavi i uzdèržavanju prevozilah za transporte vojničke, da si t. j. zamienito budu u pomoći posudjivanjem vozilah pri većih transportih vojničkih, zatim da će primiti organičke odredbe i službene propise za ratne željezničke odiele i da će pristupiti k potonjemu ugovoru, koi je 1. Lipnja 1871. u kriepost došao glede prevoza bolestnikah i ranjenikah, koji se ležeć odpremaju na račun vojničke blagajnice.

Ova obveza o pristupu valja takodjer i glede ugovora, koi se je sklopio s družtvi željezničkimi glede zamienitoga posudjivanja osobah pri velikih transportih vojničkih a tako i glede propisa o transportih vojničkih na željeznicah za transporte vojničke.

Ove obveze valjaju za koncesionare samo u toliko, na koliko bude moguće provesti ih a i izpuniti napram značaju ovih drugotnih prugah i polašticah, koje će se uslied toga dozvoliti s obzirom na osnivanje, opremu i sustav radnje željezničke.

Koncesionari podvèrgavaju se glede podieljivanja službah izslužilim podčastnikom od stalne vojske, ratne mornarice i domobranstva ustanovam, sadèržanim u zakonu od 19. Travnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 60).

§. 12.

Dèržavni urednici, naredjenici i službenici, koji se po nalogu vlasti, nadziruće upravu i radnju željeznicah, ili za obranu interesah dèržavnih, uslied ove koncesije ili iz obzirah dohodarstvenih služe željeznicom, ter su kadri pokazati nalog, dobiven od vlasti, imadu se ujedno s pèrtljagom odpravljati bezplatno.

§. 13.

Zapraćenici i kažnjenici, a tako i pratnja njihova, ova posliednja i na povratku njezinu ima se odpremati za polovicu pristojbe od osobah.

Za takove transporte, koji će se smieštati u osebne kupée, uglaviti valjat će s nadležnimi vlastmi stanovite dane i vlakove.

§. 14.

Glede odpremah, koje se čine u svèrhe dèržavnih zavodah za konjarstvo, i glede ljudih, koji takove odpreme prate, imadu se uporavljivati obâljene tarifne ciene, kao što postoje za transporte vojničke, ali sa stegom, gore napomenutom.

§. 15.

Koncesionarom podieljuje se pravo, da sklopiti mogu družtvo dioničarsko i da nabaviti uzmognu potrebita sredstva novčana, da izdadu obveznicah i pèrvenstvenih zadužnicah, glasećih na donesnika ili na posebno ime, koje će se na austrijanskih burzah prodavati i uredovno bilježiti moći.

Pèrvenstvene zadužnice neće će moći izdati prije, nego što se željeznica dogotovi.

Svota, koja se postigne iz pèrvenstvenih zadužnicah, da nenadilazi polovice glavnice uložne.

Ako se pèrvenstvene zadužnice izdadu u tudjem novcu, imat će se iznos njihov izraziti i u vrednosti austrijanskoj.

Pèrvenstvene zadužnice odkupit će se prije od dionicah.

Družtvu pripadaju sva prava i obveznosti koncesionarah; pravila družtvena imadu se predložiti na potvèrdu upravi dèržavnoj.

§. 16.

Koncesionarom je prosto podizati odpravničtvah iliti agencijah u ovozemstvu i u inozemstvu kao i urediti prevozilah za osobe i terete po kopnu i po vodi, imajuć pri tom svakiput obzira na postojeće propise.

§. 17.

Dèržavna uprava vlastna je osviedočivati se, dà li se gradjenje željeznice, kao i uredjivanje radnje obavlja u svih dielovih svèrsi shodno i čestito, pak i zahtievati, da u ovom obziru nebude manah i odnosno da se mane uklone.

Dèržavna uprava vlastna je takodjer po svojem izaslaniku pregledavati gospodarenje.

Povierenik, kojega naredi dèržavna uprava, ima takodjer pravo, dolaziti u siednice upravljajućega odbora ili zastupstva, koje inače vèršilo bude starešinstvo družtveno, kao i u glavne skupštine, kad god mu se uzvidi; a tako i vlastan je obustaviti odredbe, koje bi možebiti štetne bile interesu dèržavnomu.

Za ovo ovdie ustanovljeno nadziranje neće koncesionari u ime naknade ništa platjati dèržavnoj blagajnici; isto tako bit će koncesionari oprošteni od dužnostih, propisanih uslied §. 89 željezničkoga reda o radnji od 16. Studenoga 1851 (dèrž. zak. lista br. 1, od god. 1852), u pogledu naknadjivanja većega troška, koi bi možda prouzročio se redarstvenim i dohodarsko-uredovnim nadziranjem, i u pogledu bezplatnoga nabavljanja i uzdèržavanja uredskih prostorijah.

§. 18.

Trajanje koncesije kao i zaštite proti gradjenju novih željeznicah, izrečene u §-u 9, sl. *b)*, zakona o dozvoljivanju željeznicah, ustanovljuje se na devetdeset godinah od onoga dana, kojega se započne radnja na prugah željezničkih, i ugasnut će po izmaku toga roka.

U slučaju, ako pridružena bude i vlakulja, vodeća do niegdašnjih Haidingerovih ugljeništah, ugasnut će koncesija ovoj vlakulji stopram, kada izteče rok koncesije, koi je ovdie ustanovljen.

Dèržavna uprava može izreći, da je koncesija ugasla, ako u §. 3. uglavljena obveza glede početka i glede svèršetka gradjenja, zatim glede početka radnje nebude dèržana, i ako se prekèršaj toga roka neuzmogne opravdati ni u smislu §-a 11, sl. *b)* zakona o dozvoljivanju željeznicah, niti imenito političkimi kojimi ili financijalnimi krizami.

§. 19.

Dèržavna uprava priuzdèržaje si pravo, da nakon trideset godinah, računajuć od dana, koga se otvori radnja na prugi koncesioniranoj, može u svako doba odkupiti ove željeznice uz novčanu odštetu u gotovu novcu, koja će se platiti koncesionarom.

Da moguće bude ustanoviti odkupninu, imat će se čisti prihodi, što ih je podhvat za posliednjih sedam godinah imao pred odkupom, sračunati, odtuda čisti prihodi od dvie najlošije godine odbiti, i zatim popriečni čisti prihod ostalih pet godinah za podhvat proračunati.

Nego ako poprieki čisti iznos, ovako pronadjen, nebi iznosio barem toliku godišnjicu u srebru, koja bi potrebita bila za petpostotno okamatjivanje i za odduživanje imenovne uložne glavnice, po dèržavnoj upravi potvèrdjene, i to u roku, dokle trajala bude koncesija: tad će se pomenuta godišnjica uzeti kao čisti onaj prihod, na kojem će se osnivati odkupnina.

Dvadeseterostruki iznos čistoga prihoda, koi se ima opredieliti po ovih načelih, sačinjava odkupninu.

Svota imenovne glavnice uložne ima se predložiti na potvèrdu upravi dèržavnoj; k ovoj glavnici pripadaju:

a) troškovi za predradnju i sastavljanje osnovah;

b) troškovi gradnje i pèrve uredbe radnje (t. j. do konca pèrve poslovne godine odkad se otvori radnja na svojkolikoj koncesioniranoj željeznici) kao i svi drugi troškovi, koji se imadu podmiriti s toga, što se je sagradila i opravila koncesionirana željeznica, izuzamši iznos, naveden jurve u točki *a)*;

c) petpostotne kamate za glavničke iznoske, koji su uplatjeni tečajem gradjenja do onoga časa, kad se je otvorila radnja na svojkolikoj koncesioniranoj željeznici napram napredovanju gradjenja i uredbe radnje, odbivši pri tom dobivene čiste prihodke od pojedinih prugah željezničkih, koje se možebit tegnu predati prometu prije, i od kamatah, koje se dobiju od uplaćenih nu još neupotrebljenih novacah;

d) troškovi za nabavu novacah, odnosno iznos razmiernoga gubitka tečajnoga, koi će se s dozvolom uprave dèržavne pripustiti, da se dodje do gotovih novacah izdatbom dionicah i pèrvotnih obveznicah.

Ako se po izmaku pèrve poslovne godine budu nove gradnje izvodile ili uredbe za gradnju umnožile, moći će se troškovi u ovom obziru priračunati uložnoj glavnici, ako je uprava dèržavna podielila svoju privolu na namieravane

nove gradnje ili na to, da se pomnožaju prevozila i ako se dokaže, da su troškovi pokriveni.

Čim se željeznica odkupi i od dana toga odkupa stupit će dèržava uz izplatu ustanovljene odkupnine, bez svake druge naplate, u vlastničtvo i u uživanje sada koncesionirane pruge željezničke sa svimi k istoj spadajućimi stvarmi, kako pokretnimi, tako i nepokretnimi.

§. 20.

Za željezničke pruge, navedene u §. 1. ove izprave koncesionalne, dozvoljuju se financijalna pogodovanja sliedeća:

a) oprost od biljegovine i od pristojbah za svekolike ugovore, podneske i ine izprave, sačinjene u svèrhu, da se namakne glavnica, da se gradi i opremi željeznice do onoga časa, kojega će započeti radnja;

b) oprost od biljegovine i od pristojbah za pèrvu izdatbu dionićah i pèrvenstvenih zadužnicah ujedno s medjutimnicami, a tako i od prenosnine, koja se nabere pri odkupljivanju zemljišta;

c) oprost od dohodarine i od platjanja biljegovine od kuponah, a tako isto i od svakoga poreza, koi bi se budućimi zakoni tegnuo uvesti, za punih trideset (30) godinah, od dana današnjega.

U slučaju, ako vlakulja, vodeća do niegdašnjih Haidingerovih ugljeništah, bude rabljena i nabavljena za cieli novoga podhvata, valjat će gorenavedena pogodovanja i glede te vlakulje, kao i glede ugovorah, sklopljenih u svèrhu toga rabljenja i te nabave.

§. 21.

Pri ugasnutju koncesije i od dana toga ugasnutja stupit će dèržava bezplatno u vlastničtvo koncesionirane željeznice, prosto od svakoga tereta, i u uživanje koncesionirane željeznice, imenito tla i zemljišta, pozemnih i umietnih napravah, sve gornje i dolnje gradnje željezničke, i svega nepokretnoga pristojstva, kao što su: kolodvori, tovarišta i stovarišta, svekolike za radnju željezničku potrebite sgrade na polazištih i dolazištih, stražare i kućarice za nadglednike namienjene, pak i svekolike utvèrdjene makine i sve stvari nepokretne.

Stvari pokretne, kao: miestokreti (lokomotivi), kola, gibljive makine, orudje i ine naprave i materijali, u koliko za nastavljanje radnje budu potrebiti i za to prikladni, imat će od koncesionarah preći bezplatno na dèržavu u kolicini odnosno u vrednosti, koja odgovara pèrvoj uredbi za radnju, sadèržanoj u glavnici uložnoj.

Kako pri ugasnutju ove koncesije, tako i pri odkupu željeznice (§. 19) ostaje koncesionarom vlastničtvo na pričuvni (rezervni) fond, sastavljen iz vlastitih prihodah podhvatnih, i na dionice neizplatjene, zatim vlastničtvo na osobite, iz vlastitoga imetka izvedene i odnosno nabavljene nabave i sgrade, kao što su: peći za koaks i za vapno, lievarnice, tvornice makinah i inih spravah, hambari, docksi, ugljenare i ina skladišta, što su ih sagradili ili stekli uz dozvolu dèržavne uprave s naročitim dodatkom, da se nesmatraju kao pristojstva željeznice.

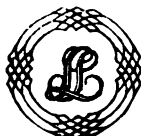
§. 22.

Ako bi se u pèrkos datim opomenam prekèršivale ili zanemarivale dužnosti, naložene u izpravi koncesionalnoj ili u zakonih, priuzdèržaje si nadalje dèržavna uprava pravo, da može proti tomu izdati odredabah, zakonom primierenih, a po okolnostih i izreći, da je koncesija ugasla prije, nego što joj rok izteče.

Opominjuć ozbiljno svakoga i sliednjega, da neradi protiva ustanovam ove koncesije, i podieljujuć koncesionarom pravo, da za svaku štetu, koja se uzmogne dokazati, mogu pred Našimi sudovi tražiti naknadu, dajemo svimkolikim vlastim, kojih se tiče, naročitu zapovied, da strogo i brižljivo bdiju nad ovom koncesijom i nad svimi ustanovami, koje su u njoj sadèržane.

Za vierovanje toga izdajemo ovi list, potvèrdjen većim Našim pečatom, u Našem glavnom i priestolnom gradu Beču na dvadeset i peti dan mieseca Siečnja godine spasa hiljadu osam sto sedamdeset i sedme, vladanja Našega dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

16.

Naredba ministarstva tèrgovine od 22. Veljače 1877,

o preobratjanju na metričku mieru onih mierah, koje se spominju u naredbi ministarstva tèrgovine od 31. Kolovoza 1874 (dèrž. zak. lista br. 122), kojom se je izdao bio privremen red brodarstveni i red o redarstvu riečkom za gornjo- i dolnjo-austrijanski dio rieke Dunava.

Na temelju zakona od 31. Ožujka 1865 (dèrž. zak. lista br. 62) čine se u ministarskoj naredbi od 31. Kolovoza 1874 (dèrž. zak. lista br. 122), kojom je izdan bio privremen red brodarstveni i red o redarstvu riečkom za gornjo- i dolnjo-austrijanski dio rieke Dunava, sliedeće preinake glede preobratjanja mierah na mieru metričku:

U I. odsieku:

1. u §. 6, Alinea 3 ima se umiesto: „9 palacah“ metnuti: „24 centimetra“;
2. u §. 6, Alinea 4 ima se umiesto: „30 hvatih dugački i 7 hvatih široki“ metnuti: „60 metarah dugački i 14 metarah široki“;
3. u §. 8 ima se umiesto: „12 palacah“ metnuti: 32 centimetra“;
4. u §. 9 ima se umiesto: „dugačku 4 hvata, 3 stope široku i 18 do 20 palacah duboku“ metnuti: „dugačku 8 metarah, 1 metar široku i 48—54 centimetra duboku“;
5. u §. 12, Alinea 3 valja umiesto: „10 hvatih“ metnuti: „19 metarah“;
6. u §. 16 ima se umiesto: „3 hvata“ metnuti: „6 metarah“;
7. u §. 30 ima se umiesto: „48 stopah“ metnuti: „16 metarah“;
8. u §. 35 ima se umiesto: „4—6 hvatih“ metnuti: „8—12 metarah“;
9. u §. 40, Alinea 1 ima se umiesto: „100 hvatih“ metnuti: „200 metarah“;
10. u §. 40, Alinea 2 ima se umiesto: „500 hvatih“ metnuti: „1.000 metarah“;
11. u §. 45, Alinea 3 ima se umiesto: „10 hvatih“ metnuti: „19 metarah“;
12. u §. 45, Alinea 4 ima se umiesto: „7 hvatih“ metnuti: 13 metarah“;
13. u §. 46, Alinea 1 ima se umiesto: „100 hvatih“ metnuti: „200 metarah“;
14. u §. 46, Alinea 2 ima se umiesto: „500 hvatih“ metnuti: „1.000 metarah“;

15. u §. 60 ima se umiesto: „na vodomieru Linačkom 9 stopah“ metnuti: „2·8 metra“, umiesto: „na vodomieru Steinskom 12 stopah“ valja metnuti: „3·8 metra“; a umiesto: „na vodomieru Bečkom 8 stopah“ treba metnuti: „2·5 metra“;

16. u §. 76, Alinea 1 ima se umiesto: „¼ milje“ metnuti: „2 kilometra“.

U II. odsieku, B I:

17. U §. 1, Alinea 1 valja umiesto: „1.160 hvata“ metnuti: „2.200 metra“; u Alinei 2 valja umiesto: „360 hvatih“ metnuti: „680 metarah“;

18. u §. 2 ima se umiesto: „109 hvatih“ metnuti: „207 metarah“:

19. u §. 3 umiesto: „127 hvatih“ valja metnuti: „241 metar“;

20. u §. 4 valja umiesto: „50 hvatih“ metnuti: „95 metarah“;

21. u §. 5 valja umiesto: „33 hvata“ metnuti: „63 metra“;

22. u §. 6 ima se umiesto: „120 hvatih“ metnuti: „227 metarah“, a umiesto: „35 hvatih“ valja metnuti: „66 metarah“;

23. u §. 7 ima se umiesto: „95 hvatih“ metnuti: „180 metarah“;

24. u §. 8 ima se umiesto: „25 hvatih“ metnuti: „47 metarah“;

25. u §. 10 ima se umiesto: „20 hvatih“ metnuti: „38 metarah“.

U II. odsieku, B II:

26. u §. 1 umiesto: „3 stope“ valja metnuti: „1 metar“;

27. u §. 2 umiesto: „4 stope“ valja metnuti: „1·3 metra“;

28. u §. 3 ima se umiesto: „2 stope izpod ništice do 4 stope iznad ništice“ metnuti: „0·6 metra izpod ništice, do 1·3 metra iznad ništice“;

29. u §. 4, Alinea 2 ima se umiesto: „3 stope“ metnuti: „1 metar“.

U II. odsieku, B III:

30. u §. 6 ima se umiesto: „pet hvatih“ metnuti: „10 metarah“;

31. u §. 7 ima se umiesto: „sedam hvatih“ metnuti: „14 metarah“; a umiesto: „8 stopah“ valja metnuti: „2·5 metra“;

32. u §. 13 ima se umiesto: „300 hvatih“ metnuti: „600 metarah“;

33. u §. 15, Alinea 2 ima se umiesto: „pet stopah“ metnuti: „1·6 metra“.

Chlumecky s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad VIII. — Izdan i razposlan dne 23. Ožujka 1877.

17.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih, financijah, pravosudja, tèrgovine i poljodielstva od 22. Veljače 1877,

o preobratjanju na mieru metričku onih mierah, koje su navedene u ministarskoj naredbi od 2. Siečnja 1859 (dèrž. zak. lista br. 25), izdatoj o tom, kako da se zaprečuju i uklanjaju sukobi medju rudokopnimi i željezničkimi podhvati a i potiečuće odtuda pogibelji za sigurnost života i imietka.

Na temelju zakona od 31. Ožujka 1875 (dèrž. zak. lista br. 62) preobratjaju se miere, pomenute u §. 1. ministarske naredbe od 2. Siečnja 1859 (dèrž. zak. lista br. 25), od: „20, 15, 3 i 6 hvatih“ na: 38, 29, 6 i 12 metarah.

Lasser s. r. **Pretis** s. r. **Glaser** s. r.
Chlumecky s. r. **Mannsfeld** s. r.

18.

Naredba ministarstva pravosudja od 2. Ožujka 1877,

kojom se obćine Hoskovice, Lipnjani, Přestavlki i Vazanovice doznačuju u područje gradsko-delegovanoga kotarskoga suda Olomučkoga u Moravskoj.

Na temelju zakonah od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) i od 26. Travnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 62) izlučuju se obćine: Hoskovice, Lipnjani, Přestavlki i Vazanovice iz područja kotarskoga suda Lipničkoga, odnosno okružnoga suda Novo-Jičinskoga ter doznačuju u područje gradsko-delegovanoga kotarskoga suda i okružnoga suda Olomučkoga.

Ova naredba dolazi u kriepost dne 1. Travnja 1877.

Glaser s. r.

19.

Zakon od 9. Ožujka 1877.

kojim se odgadja početak rokovah, ustanovljenih za povratjanje bezkamatnih onih predujamah, koji su iz dèržavnih prihodah dati bili na temelju zakona od 3. Svibnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 72).

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

U točki 2. paragrafa 1 zakona od 3. Svibnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 72) ustanovljen početak za povratjanje (izplatjivanje) bezkamatnih onih predujamah, koji su pogorielcem u Jahimovu godine 1873 dati bili iz dèržavne blagajnice, odgadja se do 1. Siečnja 1880.

§. 2.

Provedba zakona ovoga nalaže se ministrom posalah unutarnjih i financijah.

U Beču, dne 9. Ožujka 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Pretis** s. r.

20.

Zakon od 9. Ožujka 1877,

o dozvoli kredita od 600.000 for. u svèrhu, da zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom, službeno učestvovati uzmognu u medjunarodnoj svietskoj izložbi, koja će god. 1878 biti u Parizu.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Za podmirivanje svihkolikih troškovah, koji sa službenim učestvovanjem zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, u medjunarodnoj izložbi god. 1878 u Parizu skopčani budu sve, dok poslovi nebudu posvema obavljeni, dozvoljuje se neprekoračiv kredit u maksimalnom iznosu od 600.000 for. vrednote austrijanske.

Članak II.

Od kredita, odredjena u članku I, moći će se godine 1877 uzeti i potrošiti 150.000 for.; što preostaje, imat će se, kao što potriebno bude, uvèrstiti u dèržavne proračune za godinu 1878 i 1879.

Članak III.

Podnesci, tičući se izložbe pomenute a glaseći na vlasti upravne, a tako i svikoliki napisnici ovih vlastih, koji se odnose na ovu izložbu, oprošteni su od biljegah podnesnih i napisničkih.

Pravni poslovi, što ih vlasti i organi, kojim je povieren, da priredjuju, rukovode i obave ovu izložbu, sklope kao takovi u pogledu gradnjah, za izložbu potrebitih, glede transportah i inih pripremah, bit će prosti od biljegovine i od neposrednih pristojbah dotle, dok nebudu u bud' koju svèrhu pred sudom rabljeni.

Saldirani računi o zasluzbi i konti, na koje nabavnici i ini obèrtnici i zanatnici privriedjene svoje svote dižu iz izložbenoga kredita, podvèrženi će biti, u koliko nebude za njih miesta posvemašnjemu oprostu od pristojbah po §. 19 zakona od 8. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 26), stalnoj samo biljegovini od 5 novčićah, odnosno 1 novčića od svakoga arka.

Članak IV.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministrom tèrgovine i financijah.

U Beču, dne 9. Ožujka 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

21.

Cesarski patent od 20. Ožujka 1877,

kojim se sazivaju zemaljski sabori: česki, austrijanski pod- i nadanižki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski, bukovinski, moravski, slezki, tirolski, vorarlberžki, istarski, gorički i gradiški, napokon tèrštjanski i okoliša tèrštjanskoga.

MI FRANJO JOSIP PÈRVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

kralj ugarski i česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski: vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski; pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški: knez tridentinski i briksenski; markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski; grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.: gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo:

Zemaljski sabori podanižki i nadanižki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski, moravski, slezki, vorarlberžki, istarski, gorički i gradiški, zatim zemaljski sabor tèrštjanski i okoliša tèrštjanskoga sazivaju se na 5. dan Travnja t. g., zemaljski sabori česki i tirolski na 9. dan Travnja t. g., a zemaljski sabor bukovinski, na 11. dan Travnja t. g. u zakonita svoja saborišta.

Dato u glavnom i priestolnom Našem gradu Beču na dvadeseti dan Ožujka godine tisuću osamsto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad IX. — Izdan i razposlan dne 14. Travnja 1877.

22.

Dèržavni ugovor od 2. Ožujka 1877,

medju Austro-Ugarskom i niemačkom cesarevinom, o gradjenju spojne željeznice od Chocena na Halbstadt i Friedland do Altwassera.

(Sklopljen u Beču dne 2. Ožujka 1877; potvèrdilo ga Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo u Beču dne 18. Ožujka 1877; ratifikacije izmienjene u Beču dne 31. Ožujka 1877.)

Mi Franjo Josip Pèrvi,
božjom milostju cesar austrijanski,
apostolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda krakovski; vojvoda lorenski, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski, bukovinski, gornjo- i dolnjo-slezki; veliki knez erdeljski; markgraf moravski; pokneženi grof habsburžki i tirolski itd. itd. itd.

dajemo ovim na znanje i poručujemo:

Buduć medju punomoćnikom Našim i punomoćnikom Njegova Veličanstva cesara niemačkoga i kralja pruskoga poradi gradjenja spojne željeznice od Chocena na Halbštadt i Friedland do Altwassera podpisan u Beču dne 2. Ožujka tek. godine ugovor, koi od rieči do rieči glasi, kako sliedi:

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj česki itd. i apostolski kralj ugarski, i

Njegovo Veličanstvo cesar niemački, kralj pruski u ime cesarevine niemačke,

želeći urediti sveze železničke medju obostranimi područji jedne i druge cesarevine, imenovali su u sverhu dogovaranja, koje bi se u tom obziru povesti imalo, kao punomočnike Svoje:

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj česki itd. i apostolski kralj ugarski,

gospodina grofa Julija Andrássy-a de Csik-Szent-Király et Krasznа-Horka, Svojega pravoga tajnoga savietnika, velekèrsta reda sv. Stiepana, viteza pruskoga reda cèrnoga orla, ministra cesarske kuće i posalah izvanjskih, generalmajora itd., a

Njegovo Veličanstvo cesar niemački, kralj pruski:

gospodina grofa Ottona Stolberg-Wernigerode, kraljevsko-pruskoga oberstara à la suite, nasliednoga člana pruske gospodske kuće i pèrve komore stališah velike vojvodine Hesije, viteza pruskoga reda cèrljenoga orla I. razreda, velikoga komendatora kraljevskoga kućnoga reda Hohenzollernskoga, vlastnika željeznoga kèrsta na bieloj vèrpci, komendatora reda Johanitskoga, Svojega izvanrednoga i opunomoćena poslanika kod Njegova cesarskoga i kraljevsko-apostolskoga Veličanstva,

koji, izmienivši i zamienito priznavši Svoja punomoćja, uz pridèržaj ratifikacije ugovoriše i sklopiše ugovor sliedeći:

Članak I.

Cesarsko-kraljevska vlada austrijanska i vlada kraljevsko-pruska dogovoriše se dopustiti željeznicu od Chocena na Halbstadt i Friedland do Altwassera, ter učiniti potrebita, da se gradjenje te željeznice dovèrši i radnja iliti vožnja na njoj započme najkašnje 31. Svibnja 1877.

U tu svèrhu podielila je c. kr. austrijanska vlada družtvu c. kr. povlaštene austrijanske dèržavne željeznice dne 14. Rujna 1872 koncesiju za gradjenje i za radnju one pruge od ove željeznice, koja se stere po austrijanskom dèržavnom području; kraljevsko-pruska vlada pak podielila je družtvu Vratislavsko-Schweidničko-Freiburžke željeznice dne 17. Rujna 1873 koncesiju za gradjenje i za radnju pruge, ležeće u zemaljskom području pruskom.

Članak II.

Napose ustanoviti liniju željeznici, kao i ustanoviti vaskoliki nacèrt gradjevni i pojedine osnove gradjevne, ostaje to pridèržano jednoj i drugoj vladi, što se tiče njezina područja.

Točka, gdie da željeznica prelazi obostranu medju dèržavnu, imat će se potanje ustanoviti na temelju nacèrtah, što će ih izraditi dotične uprave železničke, i to po tehničkih komisarih, izaslanih toga radi, ako bude potriebno.

Članak III.

Željeznica imat će se, istina, providiti za sada samo jednom kolotečinom; nego potrebno će biti osigurati unapred nabavu zemljišta za željeznicu s dvogubom kolotečinom.

Kada potriebno bude, naredit će uzvišene vlade, da se metne i druga kolotečina.

Zemljišta, potrebita za gradjenje željeznice, imat će se, u koliko prijateljska nagoda medju dotičnici nepodje za rukom, nabavit se u jednom i u drugom okolišu dèržavnom polag ustanovah zakona o razvlasti, koi je ondie u krieposti ili koi u tom obziru bude izdat. Razdaleč kolotečinah imat će u suglasju s priklopnimi željeznicami iznositi 1·435 metarah u nutrini od šinjah. I u ostalom imat će se razmieri gradjevni željeznice, koja će se praviti po ovom ugovoru, i njezina vozila tako ustanoviti po jednakih načelih, da će vožnja moć obavljati se neprekidno na obostranih prugah, navlastito da će i vozila (kola) moć bez zaprieke prelaziti na priklopne željeznice i s istih, odnosno da će se vozila moć zamienito rabiti.

Vozila, koja je jedna od obih uzvišenih vladah prosudila i odobrila, neće se po drugiput prosudjivati, nego pripuštat će se onakova, kakova jesu, i na onu prugu, koja leži u području druge ugovorne vlade.

Članak IV.

Obie uzvišene vlade obvezuju se, da će dopustiti i narediti, da željeznica, iduća od Chocena do Altwassera, na svojih krajevih onako, da vozila prelaziti uzmognu, šinjami spojena bude sa željeznicami, koje se sada ondie priklapaju.

Članak V.

Podpuna vèrhovna oblast (dakle i u vèršenju vlasti pravosudne i redarstvene) ostaje u pogledu prugah, prosiecajućih obostrane dèržavne okoliše, izklopno pridèržano na zemljištu austrijanskom Nj. Veličanstvu cesaru austrijanskomu, kralju českomu itd. i apostolskomu kralju ugarskomu, a na zemljištu pruskom Nj. Veličanstvu cesaru niemačkomu i kralju pruskomu.

Članak VI.

Uzvišene vlade pridèržaju sebi pravo, da će za rukovanje vlasti vèrhovne i nadzorne, koja ih ide glede pruge u njihovu području, narediti komisarah, koji će odnošaje svojih vladah prema upravam željezničkim imat zastupati u svih onih slučajevih, koji nisu takovi, da bi ih u obziru sudbenom ili redarstvenom neposredno riešavati mogle nadležne vlasti zemaljske.

Članak VII.

Bez povriede vèrhovne i nadzorne vlasti, koju uzvišene ugovorne stranke imadu nad željezničkimi prugami, ležećimi u njihovu području, i nad radnjom na tih prugah, ostaje izvèršivanje vèrhovnoga nadzornoga prava nad željezničkimi družtvi ili željezničkimi upravami, vèršećimi tu radnju, u obće onoj vladi, kojoj u području ista družtva ili uprave imadu svoje siedište.

Članak VIII.

U koliko austrijansko dioničko družtvo u području pruskom ili prusko dioničko družtvo u području austrijanskom preuzme sada (članak XIII) ili u buduće tegne preuzeti radnju na željeznici, vodećoj od Chocena do Altwassera, bit će one odštetne tražbine, što ih podložnici jedne ugovorne vlade pokrenu proti željezničkoj upravi, spadajućoj k podložničkomu savezu druge vlade, podvèržene sudbenosti i zakonom one dèržave, u kojoj je šteta nanesena, ako je šteta

prouzročena pri samoj radnji železnice i ako se odštetna tražbina neizvodi iz kakova prevozna posla. sklopljena sa željezničkom upravom, koja radnju vodi, ili s kojom god od ostalih željeznicah, učestvujućih u prevoženju.

Članak IX.

Dèržavljani koje god od uzvišenih ugovornih stranakah, koji od strane željezničkih upravah namiešteni budu pri radnji željezničke pruge u području druge dèržave, neizstupljuju tim iz podložničkoga saveza svojega zavičaja.

Nego službe miestnih urednikah. izim predstojnikah od kolodvorovah, urednikah bèrzojavnih i inih, kojim je poviereno pobiranje novacah, imadu se koliko moguće popunjivati domaćimi dèržavljani.

Svikoliki urednici bit će bez razlike miesta. gdie su kod željeznice u službi. u pogledu postupka disciplinarnoga podvèrženi samo onoj vlasti. koja ih je imenovala, u ostalom pak zakonom i vlastim one dèržave. u kojoj imadu svoje prebivalište.

Članak X.

Ustanovljivati i potvèrdjivati vozne planove i tarife ostaje pridèržano onoj vladi, kojoj u području dotična uprava željeznička imade svoje siedište. Nego tarifne ciene za takove željezničke pruge, koje leže u obostranih područjih, i od kojih radnju vodi jedna i ista uprava, imadu se ustanovljivati po jednakih načelih.

Obie ugovorne stranke obvezuju se, da će nastojati:

1. da u njihovu području ležeća pruga železnice, iduće od Chocena do Altwassera, providjena bude dovoljnom za promet kolicinom vozilah iliti kolah, koja će odgovarati uvietom, utanačenim u članku III,

2. da za radnja vodeće uprave medju Chocenom i Altwasserom i koliko moguće u priklopu k vlakovom susiednih prugah željezničkih za odpremanje osobah uredjena budu barem dva vlaka na dan u jednom i u drugom smieru a za promet s robom vlakovah toliko, koliko potriebno bude, da se roba odpravi,

3. da se osobe i roba na željeznici, vodećoj od Chocena do Altwassera. odpremaju za tarifne ciene, koliko moguće obaljene. a ugljen. koaks, kamenje. rude, sirovo željezo. gnojna sol i ostala gnojila u kolih podpuno natovarenih i na veće daljine. ako se uzmogne, u cienu od pet šestinah markfenika niemačke vrednote ili u primierenu cienu u austrijanskoj vrednoti u srebru od svakih 50 kilogramah i 7·5 metarah skupa s dodatkom u ime odpravnine najviše od 6 Reichsmarkah niemačke vrednote ili s primierenim dodatkom u austrijanskoj vrednoti u srebru od svakih pet tisućah kilogramah,

4. čim obie uzvišene vlade obnadju, da bi u interesu prometa probitačno bilo uvesti neposrednih ekspedicijah u prometu osobah i robe, onda da uvedenju takovih ekspedicijah nebude prigovoreno od strane radnju vodećih upravah Chocensko-Altwasserske željeznice, u koliko se to na nju odnosi.

Članak XI.

Pri odpremanju na Altwassersko-Chocenskoj željeznici neima se ni glede cienah (odpremnine) ni glede roka. što se tiče odpravka, činiti ikakova razlika izmedju stanovnikah jedne i druge dèržave, i imenito glede transportah, prelazećih iz područja druge dèržave, neće se ni u pogledu odpravljanja ni u pogledu odpremnine postupati nepovoljnije, nego što s transporti, koji iz dotične dèržave odlaze ili u njoj ostaju.

Članak XII.

Redarstvo na željeznici rukovat će u pèrvom redu urednici željezničke uprave pod nadzorom vlastih, nadležnih za to u jednom i drugom okolišu dèržavnom, u smislu propisah i načelah, kriepostnih za svaki okoliš.

Članak XIII.

Radnja, mienjat će se na onoj skrajnjoj željezničkoj postaji, koja će se na austrijanskom zemljištu imat podići tik granice pri Halbštadtu. Toga radi će c. kr. austrijanska vlada družtvu c. kr. austrijanske povlaštene dèržavne željeznice naložiti dužnost, neka radnju na prugi od obostrane medje pak do mienjališta pri Halbštadtu ustupi Vratislavsko-Schweidničko-Freiburžkomu željezničkomu družtvu, kojemu je predana gradnja i radnja unutar pruskoga dèržavnoga okoliša.

Uredjaji gradnje i radnje, izvodjenje gornje gradnje od željeznice i uredjaji glede znakovah (signalah) od obostrane medje pak do kolodvora pri Halbštadtu imat će zatim sudarat se s onimi uredjaji, koji su u tih obzirih primljeni i odobreni za prugu, koja se stere po zemljištu pruskom.

Kolodvor pri Halbštadtu osnovat će se i opremiti po načelih postojećih u Austro-Ugarskoj.

Članak XIV.

Glede potanjih uvietah, pod kojimi će se radnja ustupiti u obziru pruge, ležeće od obostrane medje pak do kolodvora pri Halbštadtu, imat će se družtvo c. kr. povlaštene dèržavne željeznice kao koncesionar dotične pruge porazumieti se sa pruskom željezničkom upravom, koja preuzima radnju na istoj. Nego kraljevsko pruska vlada imat će svakako obvezati pomenutu prusku željezničku upravu, da primi na se na svoj trošak redovito i valjano uzdèržavanje pruge, koja joj se u radnju predaje, kao i svega kolikoga pristojstva, uklopno i obnovah, koje po austrijanskih upravnih načelih budu potrebite, i da koncesionaru sa godišnjih pet postotakah okamatjuje na dotičnu prugu potrošenu i izkazanu uložnu glavnicu, nesadèržavajuću u sebi ni troškovah, prouzročenih možda nabavom novca, ni gubitakah na kursu. Razširivanja pèrvobitno osnovane željeznice, koja se c. kr. austrijanskoj vladi u interesu prometa potrebita uzvide, izvest će se o trošku koncesionara dotične pruge zeljezničke.

A i troškovi za takova razširivanja, koje moguće bude izkazati, imat će se pribiti uložnoj onoj glavnici, što ju radnju vodeća uprava okamatjuje.

Poradi zajedničkoga rabljenja kolodvora i napravah na kolodvoru pri Halbštadtu, kao i poradi osobite odštete, koja će se vlastnikom imat za to dati, pogodit će se takodjer medju sobom obostrane željezničke uprave uz pridèržaj potvèrde odnosnih svojih vladah.

Ako pogodba takova nepodje za rukom, imat će se uprave željezničke pokoriti naredbam, što ih po predbiežnom dogovaranju zajednički izdadu obie uzvišene vlade.

Članak XV.

Na rečenoj pograničnoj postaji (članak XIII) ustrojit će se od obie strane po jedna pogranična divona ili odnosno s drugom spojiti, da se tim postigne svèrha, naznačena u članku 8 tèrgovačkoga i carinskoga ugovora, sklopljena medju Austro-Ugarskom i Pruskom dne 9. Ožujka 1868. Ovim pograničnim divonam dat će se od obie strane povlasti odpravne, primierene odnošajem prometa.

Ugovorne vlade izjavljuju, da će povlasti ove u svoje doba i umnožati, ako s umnožana prometa bude potrebito.

Članak XVI.

U obziru formalnostih pri carinsko-uredovnom pregledavanju i odpravljanju putničke pèrtljage i ulazeće i izlazeće robe bit će medju obostranimi komisari u svoje doba još potanjih viećanjah i dogovaranjah, nego već sada obećaju obie vlade jedna drugoj, da će sa željezničkom prugom, o kojoj je ovdie govor, postupati se onako povoljno, kao što ma s kojom drugom prugom, prelazećom u inozemstvo.

Za promicanje prometa uvodit će se pri tom svaka polaštica i jednostavnost, koju dopuštali budu zakoni, postojeći u obih dèržavah.

Članak XVII.

Ustanove, koje za rukovanje redarstva glede putnih listovah i stranacah pri putovanju na željeznici jurve postoje, ili koje se u buduće ugovore medju obimi vladami, imadu valjati i za prugu, o kojoj je ovdie govor. O uredovnih povlastih, što će ih imati kraljevsko-pruski redarstveni urednici, koji tegnu biti namiešteni na kolodvoru u Halbštadtu, porazumiet će se napose obie ugovorne vlade. Dogovaranje u tom obziru imat će se povesti barem tri mieseca prije, nego što željeznica Chocensko-Altwasserska započne radnju, pak u koliko se uzmogne, i sasvim dovèršiti prije početka radnje.

Članak XVIII.

Služba poštanska i bèrzojavna na željeznici, vodećoj od Chocena do Altwassera, uredit će se osobitim dogovorom izmedju obostrane uprave poštanske i bèrzojavne.

Pri uredjivanju službe poštanske bit će to pravilom, da će se radnja mienjati na onom istom miestu, koje je po članku XIII. odredjeno za mienjanje radnje željezničke i po članku XV za odpravljanje carinsko, i da će troškovi za prevoženje pošte od svake strane namirivati se do toga miesta, odnosno od toga miesta, ter napokon da dotična uprava željeznička ima preuzeti dužnost, da će na prugi izmedju obostrane dèržavne medje i kolodvora pri Halbštadtu činiti na korist niemačke dèržavne poštanske uprave one iste usluge, koje su joj u smislu koncesije naložene za željeznicu, nalazeću se na zemljištu niemačkom.

Članak XIX.

Cesarsko-kraljevska austrijanska vlada neće od radnje na prugi željezničkoj, nalazećoj se na zemljištu austrijanskom, u koliko njom upravljalo bude družtvo Vratislavsko-Schweidničko-Freiburžke željeznice, tražiti ni većih ni drugih daćah, nego koje su u obće nametnute na željezničku radnju inozemskih dioničkih družtvah u dèržavi austrijanskoj.

Tako isto neće kraljevsko-pruska vlada u slučaju, ako bi radnjom na prugi, nalazećoj se na zemljištu pruskom, u buduće upravljalo koje austrijansko dioničko družtvo, tražiti od te radnje ni drugih ni većih daćah, koje su na radnju željezničku dotičnih dioničkih družtvah u obće udarene u dèržavi pruskoj.

Članak XX.

Ako na pruskom zemljištu ležeću prugu od željeznice, koja je predmetom ovoga ugovora, u svoje doba prekupi kraljevsko-pruska vlada, isto tako i po izmaku koncesionalnoga roka, ustanovljena za austrijansku prugu pomenute željeznice, kao i ako ovu željezničku prugu tegne odkupiti c. kr. austrijanska dèržavna uprava, imat će se u takovu slučaju medju uzvišenimi vladami o nastavi radnje na željezničkoj liniji Chocensko-Altwasserskoj sklopiti poseban ugovor, probitačan prometu i obostranim interesom.

Članak XXI.

Ovaj ugovor podniet će se s jedne i s druge strane previšnjoj potvèrdi. i izprave ratifikacionalne, koje o tom bude izdate, imat će se izmieniti najkašnje za četiri tjedna u Beču.

Za vierovanje toga podpisaše ga punomoćnici i udariše nanj svoje pečate.

Tako učinjeno u Beču, dne 2. Ožujka 1877.

(L. S.) **Andrássy** s. r.

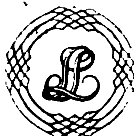
(L. S.) Otto grof **Stolberg** s. r.

Mi, prosudivši svekolike članke ovoga ugovora, odobrismo ga i potvèrdismo i obričemo Svojom cesarskom i kraljevskom rieči za se i za Svoje nasliednike, da ćemo ga svega, kao što jest, vierno obdèržavati i učiniti, da se obdèržaje.

Za vierovanje toga podpisasmo Svojom rukom ovu izpravu i naredismo, da se na nju udari Naš cesarski i kraljevski pečat.

Tako učinjeno u Beču na osamnaesti dan mieseca Ožujka godine spasa hiljadu osamsto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Andrássy s. r.

Po previšnjoj zapoviedi Nj. c. i kr. apostolskoga Veličanstva:

Vilelmo baron **Konradsheim** s. r.,

c. i kr. dvorski i ministarski savietnik.

Napisnik zaglavni

k dèržavnomu ugovoru, sklopljenu dne 2. Ožujka 1877 medju Austro-Ugarskom i cesarstvom niemačkim, u pogledu željezničke sveze od Chocena do Altwassera.

Dole navedeni punomoćnici sastaše se danas, da podpišu ugovor, utanačen poradi gradjenja željezničke sveze od Chocena na Halbstadt i Friedland do Altwassera.

Ovom prilikom uvèrštene su još sliedeće izjave u zaglavni ovaj napisnik, koi će, netrebajuć mu osobite naročite ratifikacije, imati jednaku kriepost i valjanost, koju i sám ugovor, čim bude potvèrdjen.

I.

Od strane kraljevsko-pruske vlade priznaje se, da će ustanove:

1. u članku X. br. 3 u pogledu odpravljanja ugljevja, koaksa, kamenja, rudah, sirova željeza, gnojne soli i inih gnojilah u kolih sasvim natovarenih, i na veće daljine.

2. u članku XI glede jednakoga rukovanja na prugi Altwassersko-Chocenskoj svih transportah, izlazećih iz obostranih dèržavnih okolišah,

od strane c. kr. vlade austrijanske moć izvèršivati samo u toliko, u koliko s tim nebudu u opriеci povlastice, ujamčene u smislu koncesije družtvu c. kr. povlaštene austrijanske dèržavne željeznice.

II.

Tako isto priznaje kraljevsko-pruska vlada, da će se gradjenje druge kolotečine na austrijanskoj prugi Altwassersko-Chocenskoj (članak III ugovora) moć narediti samo prema ustanovam koncesionalne izprave od 14. Rujna 1872, kojimi su uredjene dotične dužnosti družtva c. kr. povlaštene austrijanske dèržavne željeznice.

III.

Obie uzvišene vlade složne su u tom, da povèrh ona dva za odpremanje osobah odredjena vlaka, koji će po dogovoru, pomenutu u članku X br. 2 ugovora odpravljati svaki dan jednim i drugim smierom, uredit se imade za odpremanje osobah još i tretji vlak, čim po složnom razsudu obih uzvišenih vladah obnadjeno bude, da će to biti potrebito.

IV.

C. kr. austrijanska vlada naložit će družtvu c. kr. povlaštene austrijanske dèržavne željeznice, da izvede i uzdèržaje sgrade za c. kr. austrijansku i kraljevsko-prusku pograničnu divonu, koja će se ustrojiti na pograničnom kolodvoru pri Halbštadtu, odnosno za spojenu ondie divonu pograničnu, kao i da platja troškove za gradjenje stanovah, što će ih urednici carinski trebovati, ili za primierene takove najmljene stanove, koji će se doznačiti; u to ime dobivat će pomenuto družtvo odštetu, ustanovljenu u tom obziru u članku XIV, a željezničkomu družtvu, koje će odštetu ovu davati, pripadat će onaj odbitak od najmovine urednikah, kojemu su ovi urednici pri dozvoli službenih stanovah po ustanovah svoga zavičaja podvèrženi.

Da se urede kako ovi, tako i svi ostali razmieri obostranih divonah, kao i da se učine sva potrebita u obostranom interesu carinskom, imat će se po ratifikaciji ovoga ugovora povesti osobita posebna dogovaranja, pri kojih će biti i komisarah od obostranih carinskih upravah.

C. kr. austrijanska vlada naložit će takodjer družtvu c. kr. povlaštene austrijanske dèržavne željeznice tu dužnost, da na pograničnom kolodvoru pri Halbštadtu namakne potrebite prostorine za redarstvenu, poštansku i dèržavno-bèrzojavnu službu prema rezultatu u čl. XVII i XVIII ugovora pridèržanih posebnih dogovaranjah medju dotičnimi upravnimi granami. Što se tiče uzdèržavanja, čištjenja, razsvietljivanja i grijanja prostorinah, odredjenih za poštu, redarstvo i bèrzojave, kao i što se tiče odštete, koju će kraljevsko-pruska vlada za to davati, vriedit će ovèršbeni propisi od 9. Veljače 1876 k članku 7 niemačkoga željezničko-poštanskoga zakona od 20. Prosinca 1875.

V.

Suglasne su obie uzvišene vlade u tom: ako nepodje za rukom porazumak medju obostranimi željezničkimi upravami glede odštete, koja bi se po članku XIV ugovora imala dati za zajedničko rabljenje kolodvora i napravah na kolodvoru pri Halbštadtu, onda će se ta odšteta odsieći i ustanoviti od strane obih uzvišenih vladah po takovu načelu, da će prusko željezničko družtvo, rabeće u zajednici kolodvor, imat učestvovati u okamatjivanju uložne glavnice svihkolikih napravah kolodvorskih skupa i prostorinah, rabljenih od carinske, poštanske, bèrzojavne i redarstvene uprave, dočim će se odbitci od najmovine, što ih urednici raznih upravah platjali budu, dieliti medju austrijanskom i pruskom željezničkom upravom.

Propisi, koji su u tom obziru, kao i u obziru dieljenja troškovah za uzdèržavanje i obnovljivanje kolodvorskih napravah u §§. 9 i 11 ugovora ddo. Berlin, 23. Ožujka 1875 / Beč, 3. Travnja 1875 utanačeni medju Berlinsko-Görličkim željezničkim družtvom i c. kr. povlaštenom južno-sievernom niemačkom spojnom željeznicom u pogledu zajedničkoga rabljenja kolodvora u Seidenbergu, imat će — uz pridèržaj, da se svakiput ustanovi razmierje zajedničkoga rabljenja — valjati u ostalom kao pravilo za ustanove, koje će prema okolnostim činiti obie uzvišene vlade.

Dva odpravka od ugovora i ovoga zaglavnoga napisnika, obnadjena da se sudaraju s utanačenom osnovom, podpisali su zatim obostrani punomoćnici i udarili na njih svoje pečate, pak i uzeli su sebi obostrani punomoćnici svaki po jedan odpravak ugovora i zaglavnoga napisnika.

Tako učinjeno u Beču, dne 2. Ožujka 1877.

(L. S.) **Andrássy** s. r. (L. S.) Grof Otto **Stolberg** s. r.

Ovaj dèržavni ugovor kao i zaglavni napisnik proglašuju se ovim kao kriepostni za kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

U Beču, dne 8. Travnja 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

23.

Zakon od 28. Ožujka 1877.

o izboru deputacije, koju izaslati ima vieće cesarevinsko, da s ugarskim dèržavnim saborom vieća o prinošenju k troškovom zajedničkih posalah monarhije.

Odnosno na §§. 3 i 36 zakona od 21. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista br. 146) naredjujem s privolom jedne i druge kuće vieća cesaevinskoga, kako sliedi:

§. 1.

Za viećanje deputacijalno, koje se povesti ima u smislu §. 36 zakona od 21. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista br. 146) da se tù uglavi razmierje prinosakah k troškovom zajedničkih posalah monarhije, ima vieće cesarevinsko izaslati deputaciju od petnaest članovah.

§. 2.

U ovu deputaciju ima kuća gospodska izabrati pet, a kuća poslanička deset članovah.

§. 3.

Ovaj zakon dolazi u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen.

U Beču, dne 28. Ožujka 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r.

24.

Naredba ministarstva pravosudja od 6. Travnja 1877,

o roku, kada će uredovno svoje dielovanje započeti kotarski sud Ottakrinžki u Dolnjoj Austriji.

Kotarski sud Ottakrinžki, ustrojen uslied ministarske naredbe od 5. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 24), imat će dne 18. Lipnja 1877 započeti uredovno svoje dielovanje.

Glaser s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad X. — Izdan i razposlan dne 28. Travnja 1877.

25.

Zakon od 7. Travnja 1877,

kojim se dozvoljuje, da dèržava kupi željeznicu Braunau-Strasswalchensku.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Daje se punomoć vladi, da c. kr. povlaštenu željeznicu Braunau-Strasswalchensku pod uvieti, navedenimi u napisniku ministarstva tèrgovine od 25. Travnja 1876, kupi u cienu od osamsto sedamdeset i pet hiljadah (875.000) forintih u notah.

Članak II.

U tu svèrhu dozvoljuje se vladi za godinu 1877 poseban kredit od 875.000 forintih, koi, ako godine 1877 nebude ni malo ili nebude sasvim upotriebljen, moći će se upotriebiti još do konca mieseca Lipnja 1879, nego u ovom slučaju imat će njim postupati se tako, kao da je dozvoljen bio u proračunu godine 1878, te s toga i uračunat će se za službu rečene te godine 1878.

Članak III.

Za poslove prenosne, koji se odnosili budu na nabavu c. kr. povlaštene željeznice Braunau-Strasswalchenske, odnosno za pogodbe i ine izprave, koje u tu svèrhu budu sačinjene, kao i za uknjižbe i izknjižbene izjave, koje se povodom ovim sbudu, zatim za odnoseće ovamo podneske i odpravke daje se oprost od pristojbah i od biljegovine.

Članak IV.

Provedba ovoga zakona, koi će u kriepost doći onoga dana, kojega bude proglašen, nalaže se ministru financijah i ministru tèrgovine.

U Budimpešti, dne 7. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

26.

Zakon od 9. Travnja 1877,

kojim se preinačuje ustanova, sadèržana u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko, u pogledu izbornih kotarah u Austriji podanižkoj: „d) Seoske obćine, br. 9".

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Ustanova u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko, u pogledu izbornih kotarah u Austriji podanižkoj: *„d)* Seoske obćine, br. 9" preinačuje se tako, da imade odsele glasiti:

„9. Hernals, Ottakring, Währing i Klosterneuburg, biralište Hernals".

§. 2.

Ovaj zakon dolazi u kriepost od dana, kojega bude proglašen.

U Beču, dne 9. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Lasser s. r.

27.

Zakon od 9. Travnja 1877,

kojim se preinačuju ustanove u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko u pogledu izbornih kotarah u Galiciji s Krakovskom: „d) Seoske obćine, br. 12 i 17".

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Ustanove, sadèržane u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko u pogledu izbornih kotarah u Galiciji s Krakovskom: *„d)* Seoske obćine br. 12 i i 17", preinačuju se tako, da imadu odsele glasiti:

„12. Przemyśl, Nižankovice, biralište Przemyśl;
Dobromil, Bircza, Ustrzyki, biralište Dobromil;
Mościska, Sądova visznia, biralište Mościska.
17. Lavov, Vinniki, Szczerzec, biralište Lavov;
Gródek, Zalesie, biralište Gródek;
Javoróv, Krakoviec, biralište Javoróv".

§. 2.

Ovaj zakon dolazi u kriepost od dana, kojega bude proglašen.

U Beču, dne 9. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Lasser s. r.

28.

Zakon od 9. Travnja 1877,

kojim se preinačuju ustanove u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko u pogledu izbornih kotarah u Českoj: „d) Seoske obćine br. 1 i 14.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Ustanove, sadèržane u dodatku k izbornomu redu za vieće cesarevinsko u pogledu izbornih kotarah u Českoj: *d)* Seoske obćine, br. 1 i 14" preinačuju se tako, da imadu odsele glasiti:

„1. Karlin, Kraljevski Vinogradi, Brandis, Jilov, biralište Karlin;
Česki Brod, Kostelec nad Černimi lesy, Řičan, biralište Česki Brod.

14. Jičin, Nova Paka, biralište Jičin;
Horžice, biralište Horžice;
Jilemnica, Hochštadt, biralište Jilemnica;
Semily, Željezni Brod, Lomnice, biralište Semily".

§. 2.

Ovaj zakon doći će u kriepost za izborni kotar „*d)* 14" (Jičin) od dana proglasbe, a za izborni kotar „*d)* 1" (Karlin) od onoga dana, kojega kotarski sud „Kraljevsko-Vinogradski" započne uredovno svoje dielovanje.

U Beču, dne 9. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Lasser s. r.

29.

Obznana ministarstva financijah od 9. Travnja 1877,

o spojitbi c. kr. glavne divone u Krakovu sa oddielom iste na sievernom kolodvoru u Krakovu.

C. kr. glavna divona I. razreda na Stradomu u Krakovu premiestila se je dne 1. Travnja 1877 u tamošnji kolodvor c. kr. povlaštene željeznice Ferdinandovke, i spojila se sa nalazećim se ondie oddielom iste divone.

U isto doba oduzeta je toj divoni prodaja duhana i biljegah, a u tu svèrhu ustrojila se je na Stradomu samostalna prodavaonica duhana i biljegah.

Pretis s. r.

30.

Zakon od 14. Travnja 1877.

kojim se dozvoljuju posebni krediti za godinu 1877 u svèrhe gradjenja željeznicah.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Da se podmire potrebiti troškovi za gradjevne svèrhe niženavedenih dèržavnih željeznicah, dozvoljuju se sliedeći posebni krediti za godinu 1877:

§. 1.	Za željeznicu	Tarnovsko-Leluchovsku	300.000	for.
§. 2.	„ „	od Siverića do Splieta s ogrankom do Šibenika	1,400.000	„
§. 3.	„ „	na dunavskoj obali sa svezom k željeznici Fran-Josipovki	100.000	„
§. 4.	„ „	od Trebiža do Pontebe	2,000.000	„
§. 5.	„ „	lokalnu od Kriegsdorfa do Rimarova	200.000	„
§. 6.	„ „	„ „ Dolnjega Drauburga do Volšperga	500.000	„
		Skupa .	4,500.000	for.

Članak II.

Krediti, dozvoljeni u članku I, mogu se uporavljivati samo u svèrhe, naznačene u dotičnih paragrafih, nego moći će se, ako godine 1877 nebudu ni malo ili nebudu sasvim upotrebljeni, upotrebiti još i do konca Lipnja mieseca 1879, nego u ovom slučaju imat će se njimi postupati tako, kao da su dozvoljeni bili u proračunu godine 1878, te s toga i uračunat će se za službu rečene te godine 1878.

Članak III.

Pri gradjenju željeznice na dunavskoj obali i željeznice od Siverića do Šplieta s ogrankom do Šibenika imat će se uvesti svekolike polaštice, koje su s obzirom na namieravanu buduću voznu bèrzinu dopustne, a imat će se i u obziru radnje iliti vožnje odustati od svih u redu o radnji željeznicah od 16. Studenoga 1851 (dèrž. zak. lista br. 1 od godine 1852) i u dotičnih potonjih ustanovah propisanih mierah sigurnostnih u toliko, u koliko to s istoga razloga shodno i dopustno bude po sudu ministarstva tèrgovine.

Članak IV.

Provedba ovoga zakona, koi će u kriepost stupiti onoga dana, kojega bude proglašen, nalaže se ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Beču, dne 14. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XI. — Izdan i razposlan dne 12. Svibnja 1877.

31.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih, pravosudja i tèrgovine od 11. Svibnja 1877,

kojom se obznanjuju načela, kojih se u obziru tèrgovine i brodarstva na moru dèržati imadu kako vlasti tako i dèržavljani, dok trajao bude rat, koi je buknuo medju Rusijom i Turskom.

Povodom rata, koi je buknuo medju Rusijom i Turskom obznanjuju se ovim, uslied odluke vieća ministarskoga u dogovoru s c. i kr. ministarstvom izvanjskih posalah i s kralj. ugarskim ministarstvom, sliedeće naredbe, po kojih se vladati imadu kako svekolike vlasti tako i svikoliki dèržavljani:

1. Zabranjeno je, na brodovih pod austrijansko-ugarskom zastavom prevoziti četah, pripadajućih dèržavam zaratjenim, ili istim dèržavam dovoziti takovih predmetah, koji se po obćem pravu narodnom ili po osobitih obćenito proglašenih naredbah dotičnih inostranih vladah smatraju kao ratna zabranjevina (kontraband).

Od predmetah ovakovih da na austrijanskom ili ugarskom kojem brodu u prometu s onimi dèržavami nebude pod nipošto više, nego koliko istomu brodu za vlastitu porabu ili za obranu broda neobhodno treba.

Austrijanskim ili ugarskim brodovom zabranjeno je ulaziti u takova miesta ili takove luke, koje su od strane zaratjenih silah obsiednute ili valjano opasane (blokirane).

Tko zabrane ove prekèrši, neće moć očekivati zaštite od vlade, ako se dogodi, da ga koja od zaratjenih dèržavah zakonito zaplieni ili uzapti.

2. Izvan ovoga slučaja mogu austrijanski ili ugarski tèrgovački brodovi bez obzira na to, što je rat, nastaviti svoju tèrgovinu i svoj promet s lukami dèržavah zaratjenih, a isto tako mogu tèrgovački brodovi zaratjenih dèržavah kao i prije slobodno ulaziti u svekolike ovozemske luke, tù kao što ih je volja boraviti, što je oštetjeno, popravljati itd., u koliko se pri tom dèrže postojećih zakonah i naredabah i u koliko se vladanje njihovo slaže s pravili neutralnosti.

Što se tiče pripuštanja inostranih ratnih brodovah u luke ovozemske, ostaju i na dalje u krieposti naredbe, izdate u ovom obziru pri drugih sgodah.

3. U pravednom očekivanju, da će zaratjene sile kao što treba štovati neutralnu tèrgovinu, i da će navadne povlastice ratujućih vèršit se samo uz obdèržavanje obćenitih narodno-pravnih ili inih ugovorom možda uglavljenih uvietah, naredjuje se ovim, da se austrijanski ili ugarski pomorski tèrgovci na pučini morskoj neopru pregledanju iliti vizitaciji od strane inostranih ratnih brodovah, nego dapače da svoja pisma i izprave, kojimi se dokazuje neutralno svojstvo broda, bez prigovora pokažu, da od tih pisamah i izpravah u more ništa nebacaju, niti inako uništuju, a nekmoli da sa sobom nose pisamah i izpravah lažljivih ili dvogubih i tajnih.

4. Ako s austrijanskim ili ugarskim kojim brodom uza sve to, što se vlada po postojećih propisih, nepristojno bude postupano, imat će se o tom odmah obaviestiti obližnja austrijansko-ugarska konzularska ili ina oblast, za da vlada uzmogne kod dotične inostrane dèržave učiniti potrebite korake, kako bi se dobila odšteta ili zadovoljština, ili ako je onaj, s kojim se je nepristojno postupalo, sam jurve učinio takovih korakah, a ono da ih uzmogne vlada podupirati.

5. Ove naredbe imadu u kriepost stupiti od dana, kojega budu proglašene.

U Beču, dne 11. Svibnja 1877.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Glaser** s. r. **Chlumecky** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XII. — Izdan i razposlan dne 12. Svibnja 1877.

32.

Zakon od 16. Travnja 1877,

kojim se dozvoljuje dèržavni predujam dioničkomu družtvu povlaštene Pražko-Duhcovske željeznice u svèrhu, da se dogradi i za radaju (vožnju) priredi željeznička pruga od Mosta do Grobke.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Opunomoćuje se vlada, da dioničkomu družtvu povlaštene Pražko-Duhcovske željeznice u svèrhu, da se dogradi i za radnju (vožnju) priredi željeznička pruga od Mosta do Grobke, dozvoli zajam do maksimalnoga iznoska od milijuna (1,000.000) forintih austrijanske vrednote u notah.

Članak II.

Ovaj po članku I. dozvoljen zajam imat će se svagda dne 1. Sèrpnja i 1. Siečnja naknadno okamatjivati sa godišnjih 5 postotakah ter, udariv za temelj istu mieru kamatnu, izplatiti u 24 jednake polugodišnje rate, od kojih će pèrva dospieti dne 1. Sèrpnja 1880.

Članak III.

Punomoćje, pomenuto u članku I, skopčano je s uvietom, da za osiguranje pravah, izvirućih dèržavnoj blagajnici iz zajamnoga ugovora o gruntovničkom uložku c. kr. povlaštene Pražko-Duhcovske željeznice, uknjižbeno pravo zaloga bude ustupljeno i upisano s preimućtvom pred pravi, što ih imadu posiednici pèrvenstvenih zadužnicah.

Članak IV.

Za ugovore i ine izprave, koje se povodom ovoga zakona budu sačinjale i uknjiživale, kao i za podneske i odpravke, što ih u tom obziru bude, daje se oprost od pristojbah i od biljegovine.

Članak V.

Ovaj zakon dolazi u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Beču, dne 16. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

33.

Zakon od 2. Siečnja 1877,

kojim se izdaju ustanove o razgèrtanju sniega na dèržavnih cestah (drumovih).

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Razgèrtanje sniega na dèržavnih cestah (drumovih), potrebito, da prost i nezapriečen bude promet, bit će uz pridèržaj, koi je učinjen u §. 9, dužnost onih obćinah i izlučenih dobarah, gdie takovih imade, kojim kroz područje ili cesta prolazi ili koje nisu preko osam kilometarah udaljene od ceste, koju treba razgèrtati.

Odstupljuje se od ove ustanove samo onda, ako obnadjene potrebite težatne sile u obće ili na pojedinih miestih dopuštaju manju daljinu ili zahtievaju veću okolicu, ili gdie miestne okolnosti, kao n. pr. u gorskih predielih ili na riekah, iziskuju, da se učini kakova promiena.

§. 2.

Obćine, koje su dužne snieg razgèrtati na dèržavnoj cesti, imat će političke vlasti, prizvav k tomu poslu načelnike od obćinah (dobarah), kao i organe, kojim je poviereno upravljanje javnih, ne erarskih cestah, pronaći i u popisnik uvèrstiti, i imat će svakoj obvezanoj obćini (dobru) stanovitu duljinu ceste, koju će razgèrtati, ustanoviti, označiti i obilježiti.

Pri doznačivanju cestnih prostorah i pri odmierivanju duljine im, imat će se postupati s obzirom na veličinu pučanstva dotičnih obćinah (dobarah), na njihovu udaljenost od odredjene im pruge i na ine miestne okolnosti.

§. 3.

Obćinam, obvezanim da razgèrtju snieg, davat će se izim slučaja, navedena u §. 5, naknada iz fonda, namienjena za dèržavne ceste.

§. 4.

Naknada davat će se prema nadnici, koja je obična u zimsko doba, u ruke predstojnikah od obćinah (dobarah).

Podpuna nadnica za razgèrtanje sniega nemože nadilaziti one nadnice, koja je na dotičnoj prugi cestovnoj odsiečena za obavljanje običnih radnjah, smierajućih na uzdèržavanje cestah.

Nego nadnica ova ide samo za čitav dan težatni i za podpunu dnevnu radnju osobe, koja je za radnju sasvim sposobna. Za manju radnju dat će se porazmierno i manja naknada.

U vrieme radnje imat će se pri udaljenosti preko pol ure uračunati vrieme, potrebito za put onamo i natrag.

§. 5.

Gdie je cesta podjedno ulica opasana (zatvorena) kojega miesta, imat će isto miesto, u kojem se ta ulica nalazi, na duži prolaznoj snieg razgèrtati, neimajuć prava tražiti za to naknade.

§. 6.

Obćine obvezane imadu točno izvèršivati naloge, koji im od organah cestovnoga graditeljstva dolaze u pogledu razgèrtanja sniega.

Razgèrtači imadu oskèrbljeni biti orudjem ili vlastitim ili takovim, koje im nabaviti imadu obvezane obćine. Obćine imadu svojim radnikom dati pouzdanih nadzirateljah.

§. 7.

Ako obvezane obćine (dobra) neodazovu se nalogu, koi im je došao u pogledu razgèrtanja sniega, ili ako posao nebude obavljen, kao što bi trebalo, bit će dèržavna uprava vlastna primorati ih, da zadovolje svojoj dužnosti, ili narediti kojih mu drago drugih ljudih, koji će snieg razgèrtati.

Veće one troškove, koji uslied toga nastanu, imat će obvezanici (obćine ili dobra) povratiti fondu dèržavnih cestah.

§. 8.

Kako pritužbe obvezanikah proti naredbam organah od graditeljstva cestah, tako i tužbe, što bi ih ti organi imali proti obvezanikom, imadu se povesti kod one političke vlasti, koja je obćini (dobru) neposredno predpostavljena; ta će vlast takove pritužbe odnosno tužbe što najbèrže izviditi i suditi.

§. 9.

Dèržavnoj upravi bit će prosto, ako joj se uzvidi, da će za javne interese, navlastito da će za dèržavnu blagajnicu probitačno biti, razgèrtanje sniega ili uzet u vlastitu upravu ili putem pogodbe ili zakupa predati taj posao komu drugomu.

§. 10.

Ugovori o averzualnih naknadah, koji su se sklopili na temelju §. 6 cesarske naredbe od 3. Siečnja 1851 (dèrž. zak. lista br. 16), mogu se dokinuti, ako to zahtievą dotična obćina (izlučeno dobro).

§. 11.

Kada započne kriepost ovoga zakona, prestat će valjati ustanove cesarske naredbe od 3. Siečnja 1851.

§. 12.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministrom unutarnjih posalah i financijah, koji će imat izdati provedbene naredbe, potrebite u tu svèrhu.

U Beču, dne 2. Siečnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Pretis** s. r.

34.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih i financijah od 5. Svibnja 1877.

k provedbi zakona od 2. Siećnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 33) o razgèrtanju sniega na dèržavnih cestah (drumovih).

(§. 1 zakona.)

Dà li je i gdie je potrebito razgèrtati snieg na dèržavnih cestah, prosudjivat će to organi cestovnoga graditeljstva.

Bit će dužnost istih organah, imajuć obzir na potreboće prometa, ustanovljivati, na koliku širinu da se snieg odgèrtje sa ceste. U pravilu ima se snieg odgèrtati samo na širinu jedne kolotečine sa uklanjališti. Na takovih prugah, na kojih je živahniji promet, ima se snieg razgèrtati na širinu od dvie kolotečine, a blizu velikih gradovah sa svega utrenika.

Nego pod razgèrtanjem sniega neima se razumievati, kao da bi trebalo vaskoliki snieg ukloniti sa ceste, dapače ima se za saonik ostaviti sniega na visinu od 20 cent. met. od prilike.

Udaljenost obćinah (dobarah), dužnih snieg razgèrtati, od onih krajevah, koji su im odredjeni, ima se računati po putu, što ga u istinu imadu prevaliti.

(§§. 2 i 4 zakona.)

Ono vrieme, koje će kod obćinah (dobarah), udaljenih preko pol ure od kraja, odredjena im za razgèrtanje, za put onamo i natrag uračunati se u vrieme radnje, ima se kod izvidah, propisanih u §. 2 zakona, pronaći unapred i uvesti u dotični popisnik.

Dan težatni ima se računati na osam urah radnje, ako li nebude cieli dan na radnju obratjen, imat će se dati platja samo prema kolicini urah, kojih se je radilo.

Predstojnici obćinah (dobarah) dèržani su, primljenu naknadu odmah izdati radnikom.

(§. 5 zakona.)

U smislu §. 5 zakona ulica je i ondie, gdie na cesti, prolazećoj kroz koje miesto, neima doduše nepretèrgnuta reda od kućah, ali ima gospodarstvenih i inih sgradah, ogradah od dvorištah i vèrtovah itd. i možda medju njimi po gdiegdie neznatnih praznih prostorinah.

(§. 6 zakona.)

Kada treba, da idu snieg razgèrtati obćine i dobra, pronadjena po §. 2 zakona, ima graditeljstveni urednik ili miesto njega nadstojnik od cestah za svu prugu, koja mu je doznačena, pismeno na taj posao pozvati svekolike obćine (dobra), kojim u području valja snieg razgèrtati, i u tom pozivu treba da bude točno naznačeno vrieme, kada da radnici stignu na svoju prugu, a tako i broj radnikah, a i vèrsta i kolicina orudja, što ga sa sobom imadu donieti. Predstojnici obćinah (dobarah) imadu, točno naznačivši dan i uru, pismeno potvèrditi, da su poziv primili, i postarati se, da pomenutomu pozivu graditeljstvenih organah točno bude zadovoljeno.

Urednici od graditeljstva i nastojnici, kojim je naloženo uzdèržavanje cestah, dèržani su rukovoditi i nadzirati razgèrtanje sniega.

Za nadziranje mogu se na pojedinih prugah odredjivati i cestari.

Organi od cestovnoga graditeljstva imadu predstojnikom obćinah (dobarah) predavati popisnike o dielu svakoga dana, u kojem popisniku navesti treba količinu upotrebljenih radnikah, ure radnje i nadnicu, koja ih ide.

Da se olakša i pospieši poslovanje, imat će se štampati obrazci poziva, koi će se slati obćinam (dobrom), zatim obrazci primke, koju će izdavati te obćine (dobra), i napokon obrazci radnje, koja im bude naložena; organi od graditeljstva i nadstojnici cestah treba da budu providjeni takovimi tiskanicami. Ovimi štampanimi obrazci služit će se dotičnici tako, da će samo promienljive podatke i imena izpunjivati i dotične podpise pridavati. Svakomu pozivu, glasećemu o razgèrtanju sniega, ima se svagda priklopiti i obrazac primke iliti potvèrdnice, koju je izpunio predstojnik obćine (dobra).

(§. 9 zakona.)

Gdie se snieg uspiešno razgèrtati može ralicom (plugom), ondie neka se takove ralice i rabe, i u tu svèrhu imat će se unapred sklopiti ugovori sa gospodari, koji imadu konjah, kako poradi davanja konjah, kada uztreba, tako i o cieni, u koju će konje svoje davati.

Lasser s. r. **Pretis** s. r.

35.

Naredba ministarstva financijah od 3. Svibnja 1877,

o ustrojstvu poreznoga i sudbeno-ostavnoga ureda u Ottakringu u Dolnjoj Austriji.

Povodom, što se je zaveo kotarski sud u Ottakringu (dèrž. zak. lista 1876 br. 24 i 1877 br. 24) ustrojava se na temelju previšnje odluke od 20. Studenoga 1876 u istom miestu porezni i sudbeno-ostavni ured, koi će dne 18. Lipnja 1877 početi svoje uredovanje.

Od ovoga roka počamši izlučit će se obćine Neulerchenfeld i Ottakring iz kotara poreznoga ureda Hernalskoga ter doznačiti poreznomu uredu u Ottakringu.

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XIII. — Izdan i razposlan dne 23. Svibnja 1877.

36.

Zakon od 6. Travnja 1877,

kojim se podieljuje potvèrda protokolarnoj pogodbi od 25. Veljače 1876, u pogledu dielomične preinake i popune ugovorah, sklopljenih s družtvom južne željeznice.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Potvèrdjuje se ovim niže navedena, medju c. kr. ministarstvi tèrgovine i financijah u ime c. kr. vlade uz pristup vlade kraljevsko-ugarske s jedne i c. kr. povlaštenim družtvom južne željeznice s druge strane u Beču dne 25. Veljače 1876 utanačena protokolorna pogoba, u pogledu dielomične preinake i popune ugovorah, medju c. kr. dèržavnom upravom i družtvom južne željeznice sklopljenih, nastajuće pri potvèrdjivanju prodaje talijanskih prugah južne željeznice, navlastito ugovora od 13. Travnja 1867 (dèrž. zak. lista br. 69), kao i na isti dan sklopljene pogodbe o načinih, kako i kada da se plati ostatak odkupne svote niegdašnjih lombardezko-mlietačkih željeznicah.

Potvèrda ova podieljuje se pod uvietom, da se 1. dan Sèrpnja 1876 ima smatrati kao rok, naznačen u §-u 1. pogodbe, i pod tim naročitim pridèržajem, da se tim neodustaje od prava glede onih dielomičnih izplatah preostale kupovnine za lombardezko-mlietačke pruge, glede kojih je do konča god. 1875 n stalo pravo, tražiti ih.

Članak II.

Izvèršba ovoga zakona, koi će, bez povriede, što za c. kr. povlašteno družtvo južne željeznice postaje pogodba ranije obvezatna, u život stupiti onoga dana, kojega bude proglašen, nalaže se ministru tèrgovine i ministru financijah.

Gödöllö, dne 6. Travnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

Pogodba protokolarna,

sklopljena u Beču dne 25. Veljače 1876, medju c. kr. ministarstvi tèrgovine i financijah u ime c. kr. vlade s jedne uz pristup kraljevsko-ugarske vlade, i c. kr. povlaštenim družtvom južne željeznice s druge strane, u pogledu dielomične preinake i popune ugovora od 13. Travnja 1867 (dèrž. zak. lista br. 69), nastale pri potvèrdi prodaje talijanskih prugah južne željeznice.

Pošto je medju sjedinjenim družtvom južno-austrijanske, lombardezke i centralno-talijanske željeznice s jedne i kraljevsko-talijanskom vladom s druge strane sklopio se u Baselu dne 17. Studenoga 1875 ugovor a u Beču dne 25. Veljače 1876 ugovor naknadni poradi prodajnoga ustupa svihkolikih željezničkih prugah ujedno s pristojstvi, koje su do sada na talijanskom zemljištu kao svojina pripadale pomenutomu družtvu, i pošto je c. kr. povlašteno družtvo južne željeznice ugovore ove podastèrlo s prošnjom, da bi im se podielila potvèrda cesarsko-kraljevske vlade, kao što je u §. 33 pèrvoga ugovora naročito bilo pridèržano: to se ovim od strane cesarsko-kraljevske vlade podieljuje gore rečena potvèrda pod uvieti i pridèržaji, ustanovljenimi u ovoj protokolarnoj pogodbi, ter se u tom obziru u svèrhu dielomične preinake i popune medju cesarsko-kraljevskom dèržavnom upravom i c. kr. povl. družtvom južne željeznice sklopljena ugovora od 13. Travnja 1867 (dèrž. zak. lista br. 69), potrebite uslied prodajnoga ustupa talijanskih prugah južne željeznice, kao i poradi preinake i popune na isti dan sklopljene pogodbe o načinih, kako i kada da se plati ostatak odkupne svote niegdašnjih lombardezko-mletačkih željeznicah, utanačuju i odredjuju uz pristup kraljevsko-ugarske vlade sliedeća:

§. 1.

Od onoga časa počamši, kada radnja ustupljenih željezničkih prugah predje na kraljevsko-talijansku vladu ter kada uslied toga nebude više vodjena na račun sjedinjenoga družtva južno-austrijanske, lombardezke i centralno-talijanske željeznice, odnosno c. kr. povlaštenoga družtva željeznice južne, podvèrći će se pomenuto družtvo preinaki u članku 10 ugovora od 13. Travnja 1867 (dèrž. zak. lista br. 69) sadèržanih ustanovah o skupnom (kumulativnom) računanju nečistoga prihoda njegovih u području austro-ugarske monarhije sterućih se prugah, i to tako, da će kao nečist prihod austro-ugarskih linijah iliti prugah od milje, odnosno sada od kilometra, imat smatrati se onaj iznos, koi po računu izidje kao količnik, kada se pravi godišnji nečisti prihod svihkolikih poslujućih austro-ugarskih prugah razdieli ukupnim brojem miljah, odnosno ukupnim brojem kilometarah od ovih prugah.

Kada se unapredak u kilometrih računalo bude jamstvo za nečisti prihod, imat će se brojka ujamčena nečistoga prihoda umiesto sa 100.000 for. austrijanske vrednote na milju uzeti za podlog s iznosom od 13.182 for. austrijanske vrednote na kilometar.

§. 2.

Kad se računali budu suvišci nečistoga prihoda, koji se po članku 12 gore navedena ugovora od 13. Travnja 1867 malo po malo platjati imadu, da se sasvim podmiri sada još sa 27,446.892 for. i 75 novčićah austrijanske vrednote u srebru dužni ostatak odkupne svote za prugu Beč-Tèrst itd., imat će se za podlog uzeti pravi godišnji nečisti prihod svihkolikih poslujućih austro-ugarskih prugah južne željeznice, kao i ukupni broj kilometarah od ovih prugah. Pri tom imat će se nečistomu prihodu od 107.000 for. na milju i jednu poslovnu godinu kao jednak smatrati nečist prihod od 14.100 for. na kilometar i jednu poslovnu godinu, a nečistomu prihodu od 110.000 for. na milju i jednu poslovnu godinu nečist prihod od 14.500 for. na kilometar i jednu poslovnu godinu.

Ostaje netaknuta pogodbom ovom ustanova tretje Alineje članka 12 ugovora od 13. Travnja 1867, koja glasi: „Ako bi družtvo od 1. Siečnja 1880 unapred platjati imalo dohodarinu, neće gore pomenute desetine, odnosno četvèrtine platjati dèržavi dotle i u toliko, dokle i na koliko bude dèržano platjat dohodarinu“.

U uvodu ovoga paragrafa navedena ustanova imat će u život stupiti od roka, naznačena u §. 1, nego za onu jurve poslovnu godinu, u kojoj rok taj nastane.

I u svèrhu, da se malo po malo, kao što je rečeno u pogodbi od 13. Travnja 1867, položi ostatak od 30 miliunah lirah one odkupne svote, koju platiti treba za niegdašnje lombardezko-mlietačke željeznice, imade valjati gore pomenuta ustanova tako, da će po posvemašnjoj oddugi preostale kupovnine za Bečko-Tèrštjansku prugu platjanje u smislu prediduće ustanove proračunanih suvišakah kao dielovah od nečistoga prihoda austro-ugarskih prugah južne željeznice imat smatrati se kao izplata na ostatak kupovnine lombardezko-mlietačkih prugah ter nastaviti dotle, dok nebude ovaj ostatak kupovnine sasvim oddužen.

§. 3.

C. kr. povlašteno družtvo južne željeznice izjavljuje, da iz preinakah, koje u ustanovah traktata Bečkoga mira od 3. Listopada 1866 (dèrž. zak. lista br. 116) nastanu u pogledu dèržavnoga jamstva, ter koje uslied prodajnoga ustupa talijanskih prugah južne željeznice kraljevsko-talijanskoj vladi s ovom istom vladom utanači cesarska i kraljevska austro-ugarska vlada, kao i iz preinake odnošaja, koja nastane u pogledu platjanja ostatka od kupovnine neće moć izvoditi nikakovih pravah ni zahtievah proti cesarsko-kraljevskoj ili kraljevsko-ugarskoj vladi.

§. 4.

C. kr. povlašteno družtvo južne željeznice obvezuje se, da će plateže, što ih na temelju gorepomenuta ugovora od 17. Studenoga 1875 od kraljevske talijanske vlade dobivala bude kao diel kupovnine bud' u gotovu novcu bud' u talijanskih rentovnih papirih po vriednosti tiečajnoj, obratjati u pèrvom redu na podmirivanje svihkolikih visećih dugovah i na odkupljivanje svihkolikih u cirkulaciji nalazećih se bon-ah, a svotu, koja bi se zatim kao razpoloživa preostala, na to, da se sastavi poseban fond. Ovaj fond imat će se obratjati na glavnične, na austro-ugarskih prugah potrebite uloge (gradnje postajne, gradjenje kolotečinah itd.), i imat će se k tomu svakiput izhoditi posebna dozvola cesarsko-kraljevske vlade.

Ovaj fond neće se medju dioničare razdieljivati dotle, dokle god družtvo bude obteretjeno pèrvenstvenimi ili inimi dugovi.

Svote, što ih kao ostatnu kupovninu po gorenavedenu ugovoru družtvu svake godine u gotovu platjala bude kraljevsko-talijanska vlada, a tako i prihodi gorepomenuta fonda, dok takovih prihodah bude, imat će, netrošeć ih podnipošto na što drugo, služiti na okamatjivanje i osnovno oddužívanje družtvenih zadužnicah, ter podvèrgava se družtvo u tom obziru posebnoj kontroli cesarsko-kraljevske vlade. Družtvo će povèrh toga bit dèržano, učiniti sve ono, što potrebito bude u svèrhu, da izklopno pravo zaloga, koje prema gore pomenutim izplatam godišnjicah pripada posiednikom od zadužnicah, utvèrdjeno i uvedeno bude zabilježbom u knjizi željezničkoj.

§. 5.

C. kr. povlašteno družtvo južne željeznice obvezuje se, da će zadužnice tripostotnoga duga, koje je izdalo pod tvèrdkom: „Sjedinjeno družtvo južno-austrijanske, lombardezke i centralno-talijanske željeznice“ odnosno: „C. kr. povlašteno družtvo južne dèržavne, lombardezko-mlietačke i centralno-talijanske željeznice“, izvaditi iz prometa na zahtievanje vlade, čim prije bude moguće, svakako pak kad izteku kuponi, koji su sada zadužnicam priklopljeni, i da će ove papire, u koliko nebudu natrag kupljeni ili odduženi ter tim za svagda iz prometa izvadjeni, nadomiestiti putem izmiene izdavši novih zadužnicah, koje će, povèrh preinačene tvèrdke, sadèržavati takodjer naročito obećanje, da će za njihov odkup i za njihovo okamatjivanje jamčiti i gorepomenute izplate godišnjicah (§. 4).

Zna se u ostalom po sebi, da u pogledu formalnostih, kojih se valja dèržati pri izdavanju novih zadužnicah, kao i u obće, uporavljivat se imadu ustanove zakona od 19. Svibnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 70), glede osnivanja knjigah željezničkih itd., odnosno ustanove ugarskoga zakonskoga članka I od godine 1868.

§. 6.

Zu pèrvu izdatbu novih zadužnicah, naredjenu u §-u 5., i za uknjižbu istih daje se oprost od biljegovine i od pristojbah.

Čim nastane pravna kriepost ove pogodbe, imat će se povesti u članku 9 ugovora od 13. Travnja 1867 pridèržani obračun i nagoda, pri čem će se uložna glavnica, koja se predstavlja u austro-ugarskih linijah, pronaći uz uporavu podloga o proračunanoj vriednosti ugovora ddo. Bazel 17. Studenoga 1875.

Biljegovine od kuponah za do sada izdate dionice i zadužnice, zatim za papire, koji u smislu §-a 5 budu izdati, imat će družtvo i u buduće platiti samo onoliko, koliko pada na uložnu, kao što je gore rečeno, pronadjenu glavnicu, koja se predstavlja u austrijanskih prugah.

Glede drugih dionicah ili zadužnicah, koje družtvo u buduće tegne izdati, za da njimi umnoži sadanju svoju glavnicu, nevriede prediduće ustanove.

§. 7.

C. kr. povlašteno družtvo južne željeznice obvezuje se, da će u štatutih učiniti sve one preinake i provesti sve ine uredbe, koje su u savezu s tim, što su se ustupom talijanskih prugah odciepile austro-ugarske pruge od dosadanjih izvanj-

skih sastavinah toga podhvata, ter koje uslied toga iziskuju, da se družtvo pretvori u podhvat, pripadajući izklopno području austro-ugarske monarhije, sa siedištem u Beču.

§. 8.

C. kr. povlašteno družtvo južne željeznice imat će se dèržati ove pogodbe od dana pristajuće odluke, izrečene u glavnoj skupštini, sazvanoj za 28. dan Veljače 1876.

Za c. kr. vladu doći će ova pogodba u kriepost tek onda, kada vieće cesarevinsko privoli na pojedine ustanove, koje su u pogodbi sadèržane.

§. 9.

Kraljevsko-ugarska vlada izjavljuje po svojem takodjer podpisanom zastupniku, da i ona s priuzdèržajem zakonotvorne potvèrde pristaje k ovoj pogodbi, u koliko ista zasieca u pravne odnošaje onih prugah južne željeznice, koje se steru po zemljištu kraljevsko-ugarske krune.

§. 10.

Ova pogodba izdat će se u dva nebiljegovana primierka, od kojih će jedan ostati u rukuh c. kr. dèržavne uprave a drugi poslati kraljevsko-ugarskoj vladi.

C. kr. povlaštenomu družtvu južne željeznice izdat će se uredovno udostovieren prepis.

U Beču, dne 25. Veljače 1876.

Za c. kr. ministarstva tèrgovine i financijah:

Chlumecky s. r.

Pretis s. r.

Za c. kr. povlašt. družtvo južne željeznice:

Baron Franjo **Hopfen** s. r.

Baron Albert **Rothschild** s. r.

Kao zastupnik vlade kralj.-ugarske:

Aleks. pl. **Ribáry** s. r.

Dr. Henrik **Wittek** s. r.,

c. kr. odsiečni savietnik, kao pisalac protokola.

37.

Dèržavni ugovor medju Austro-Ugarskom i Talijanskom od 29. Veljače 1876,

o razstavi željezničkih mriežah jedne i druge dèržave.

(Sklopljen u Beču dne 29. Veljače 1876; Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo potvèrdilo ga u Laxenburgu dne 11. Kolovoza 1876; a ratifikacije izmienjene u Beču dne 13. Kolovoza 1876.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Nostro aeque ac Majestatis Suae Italiae Regis Plenipotentiario ad separandam administrationem viarum ferrearum ditiones Nostras conjungentium die vigesima nona mensis Februarii anni currentis Viennae tractatus initus et signatus fuit, tenoris sequentis:

Izvornik.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté le Roi d'Italie,

animées du désir d'effectuer la séparation des réseaux de chemins de fer des deux Etats qui est prévue par l'article XII du traité de paix et d'amitié signé à Vienne le 3 octobre 1866, ont nommé à cette fin:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Prevod.

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj češki itd., i apostolski kralj ugarski i

Njegovo Veličanstvo kralj talijanski,

želeći izvesti razstavu željezničkih mriežah jedne i druge dèržave, kako no je napomenuta u članku XII ugovora o miru i prijateljstvu, podpisana u Beču dne 3. Listopada 1866, imenovali su u tu svèrhu kao punomoćnike Svoje:

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj češki itd. i apostolski kralj ugarski:

le Sieur Jules Comte Andrássy de Csik-Szent-Király et Kraszna-Horka, Grand d'Espagne de la 1ère classe, Grand-Croix de Son ordre de St. Etienne de Hongrie et de l'ordre suprême de l'Annonciade d'Italie, Son Conseiller intime actuel et Ministre de Sa Maison Impériale et des affaires étrangères etc. etc. et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

l'Honorable Chevalier Quintino Sella, Chevalier Grand-Cordon de Ses ordres des S. S. Maurice et Lazare et de la couronne d'Italie, Chevalier de l'ordre civil de Savoie, Grand-Croix de l'ordre Impérial de Leopold, Député au Parlement national

Leurs Plénipotentiaires, lesquels après avoir produit leurs pleins-pouvoirs reconnus en bonne et due forme se sont mis d'accord sur les stipulations suivantes:

Article I.

Un contrat réglant les conditions de rachat du réseau des chemins de fer de la Haute-Italie a été signé à Bâle le 17 novembre 1875 et un contrat additionnel à Vienne le 25 février 1876 entre le Gouvernement italien d'une part et la Société des chemins de fer sud-autrichiens, lombards et central-italiens de l'autre.

La dite Société, aux termes de l'article 33 du contrat de Bâle a demandé et obtenu l'approbation de ces contrats, par le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur et Roi, pour ce qui le concerne.

Les deux contrats sont annexés au présent traité.

Les Hautes Parties contractantes reconnaissent en conséquence d'un commun accord que, dès que les stipulations relatives au rachat du réseau de la Haute-Italie seront entrées en vigueur, il aura été pleinement satisfait aux dispositions de l'article XII §. 1 du traité de paix et

gospodina grofa Julija Andrássy-a de Csik-Szent-Király et Krasznа-Horka, granda španjolskoga I. razreda, velekèrsta ugarskoga reda sv. Stiepana i uzvišenoga talijanskoga de l'Annonciade, Svoga pravoga tajnoga savietnika i ministra cesarske kuće i posalah izvanjskih itd. itd., a

Njegovo Veličanstvo kralj talijanski:

častnoga viteza Quintina Sella, velekèrsta redovah sv. Mavricija i Lazara talijanske krune, viteza gradjanskoga reda Sabaudijskoga, velekèrsta cesarskoga reda Leopoldova, i poslanika u narodnom parlamentu,

koji, pokazav si zamienito svoja punomoćja i našav ih, da su u redu, složiše se glede sliedećih ustanovah:

Članak I.

Talijanska vlada s jedne i družtvo južno-austrijanskih, lombardezkih i centralno-talijanskih željeznicah s druge strane podpisaše u Bazelu dne 17. Studenoga 1875 ugovor, ustanovljujući uviete za prekup gornjo-talijanske mrieže željezničke, zatim dodatni ugovor u Beču dne 25. Veljače 1876.

U smislu članka 33 Bazelskoga ugovora pomenuto je družtvo od vlade Njegova Veličanstva cesara i kralja, u koliko se stvar nje tiče, zamolilo pak i dobilo potvèrdu tih ugovorah.

Oba ta ugovora priklopljena su ugovoru ovomu.

Uzvišene ugovorne stranke priznaju usljed zajedničkoga porazumka, da, čim ustanove, odnoseće se na prekup gornjo-talijanske mrieže željezničke, stupe u život, bit će odmah podpuno i zadovoljeno naredbam članka XII §. 1 dne 3. Listopada 1866 u Beču podpisana

d'amitié signé à Vienne le 3 octobre 1866 entre Sa Majesté l'Empereur et Roi et Sa Majesté le Roi d'Italie.

Article II.

Les Hautes Parties contractantes déclarent en même temps qu'avec l'entrée en vigueur des contrats de Bâle et de Vienne la séparation des deux réseaux austro-hongrois et italien sera complète et que toutes les questions prévues aux articles X §. 5, XI et XII §. 2 du traité de paix signé à Vienne le 3 octobre 1866 seront définitivement réglées pour ce qui regarde les rapports mutuels entre ces deux réseaux.

Article III.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent réciproquement à favoriser dans leurs territoires respectifs l'établissement de voies ferrées devant servir à relier directement entre eux les réseaux austro-hongrois et italien, à condition toutefois que les lignes à concéder ne grèvent d'aucune façon les finances de l'Etat.

Il est bien entendu qu'on se réserve de déterminer d'un commun accord le tracé général ainsi que les points de jonction de ces lignes.

Article IV.

Le présent traité sera ratifié par les Hautes Parties contractantes et les ratifications en seront échangées dans le plus bref délai possible.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Vienne en double expédition le vingt-neuf février de l'an de grâce mil huit cent soixante seize.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) Quintino **Sella** m. p.

ugovora mira i prijateljstva medju Njegovim Veličanstvom cesarem i kraljem i Njegovim Veličanstvom kraljem talijanskim.

Članak II.

Uzvišene ugovorne stranke izjavljuju podjedno, da će u onaj isti čas, čim ugovori Bazelski i Bečki stupe u kriepost, razstava austro-ugarske mrieže od talijanske biti podpuna, i da će svakolika pitanja, o kojih se govori u člancih X §. 5, XI i XII, §. 2 ugovora mira, sklopljena u Beču dne 3. Listopada 1866, biti konačno uredjena, u koliko se radi o zamienitih odnošajih izmedju obie ove mrieže.

Članak III.

Uzvišene ugovorne stranke obvezuju se zamienito, da će gradjenje željeznicah, koje bi služile neposrednomu savezu medju austro-ugarskimi i talijanskimi željezničkimi mriežami, u svojih područjih podupirati, nego pod tim uvietom, da pruge dozvoljene nebudu podnipošto obteretjivale financijah dèržavnih.

Složile su se ugovorne stranke takodjer ter pridèržale sebi pravo, da u zajedničkom dogovoru one odrede obćenitu trasu kao i priklopne točke tih prugah.

Članak IV.

Ovaj će ugovor uzvišene ugovorne stranke ratifikovati, i ratifikacije izmienit će se, čim prije bude moguće.

Za vierovanje toga dotični su punomoćnici ovaj ugovor podpisali i udarili nanj svoje pečate.

Tako učinjeno u Beču u dvogubu odpravku, dne dvadeset i devetoga Veljače godine spasa hiljadu osam sto edamdeset i šeste.

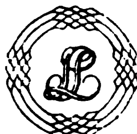
(L. S.) **Andrássy** s. r.

(L. S.) Quintino **Sella** s. r.

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus. Verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Laxenburg die undecima mensis Augusti anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo sexto. Regnorum Nostrorum vigesimo octavo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Josephus liber baro a **Schwegel** m. p.,
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Očitovanje

od 13. Kolovoza 1876 k dèržavnomu ugovoru od dne 29. Veljače 1876 skopljenu medju Austro-Ugarskom i Talijanskom u pogledu razstave obostranih mriežah željezničkih.

Izvornik.

Au moment de procéder à l'échange des ratifications du traité conclu à Vienne le 29 février 1876 entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie, les soussignés Jules Comte Andrássy, Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères représentant le Gouvernement Il. et Rl. d'Autriche-Hongrie et Comte Charles Robilant, Ambassadeur de Sa Majesté le Roi d'Italie, représentant le Gouvernement Royal d'Italie, à ce dûment autorisés, déclarent ce qui suit:

Un compromis ayant été conclu à Paris le 11 juin 1876 entre Monsieur le Commandeur Correnti, au nom du Gouvernement Royal d'Italie et le Baron Alphonse de Rothschild, au nom de la

Prevod.

U oni čas, kada se radilo o izmieni ratifikacijah dèržavnoga ugovora, sklopljena u Beču dne 29. Veljače 1876 medju Austro-Ugarskom i Talijanskom, predadoše podpisani:

grof Julijo Andrássy, ministar cesarske kuće i posalah izvanjskih, kao zastupnik c. i kr. austro-ugarske vlade i

grof Karlo Robilant, poklisar Njegova Veličanstva kralja talijanskoga, kao zastupnik kraljevsko-talijanske vlade

na temelju dobivenih za to punomoćjah sliedeće očitovanje:

Pošto je u Parizu dne 11. Lipnja 1876 medju gospodinom komendatorom Correnti-em u ime kraljevsko-talijanske vlade i baronom Alfonsom Rothschildom u ime družtva južne željeznice sklopila

société du chemin de fer de la Südbahn, un contrat additionnel à celui de Bâle du 17 novembre 1875 à été signé en conséquence à Rome le 17 juin 1876 entre L. L. E. E. le Commandeur Depretis, Président du Conseil des Ministres de Sa Majesté le Roi d'Italie, et le Chevalier Zanardelli, Son Ministre des travaux publics, au nom du Gouvernement Royal d'Italie d'une part, et Monsieur Horace Landau, au nom de la dite Société de chemin de fer d'autre part.

Il est bien entendu, que ces deux documents, dont copie authentique est jointe à la présente déclaration, n'altèrent pas les dispositions essentielles des contrats de Bâle et de Vienne, des 17 novembre 1875 et 25 février 1876, en tant que ces contrats, en vertu de la déclaration *) échangée lors de la signature du traité international de Vienne, en date du 29 février 1876, auquel ils ont été annexés, forment partie intégrante de ce traité.

À la demande du Gouvernement Royal d'Italie le Gouvernement Il. et Rl. d'Autriche-Hongrie déclare par la présente, qu'il a pris acte des documents ci-annexés et qu'il a donné, pour ce qui le concerne, à la dite Société de chemin de fer Son approbation à la signature du compromis de Paris du 11 juin 1876 et du contrat additionnel en date de Rome le 17 juin 1876.

se nagoda, i pošto su u smislu iste nagode Njihove Preuzvišenosti komendator Depretis, predsiednik ministarskoga vieća Njegova Veličanstva kralja talijanskoga, i vitez Zanardelli, njegov ministar javnih radnjah u ime kraljevsko-talijanske vlade s jedne, i gospodin Horacio Landau u ime pomenuta željezničkoga družtva s druge strane, u Rimu dne 17. Lipnja 1876 doknadan ugovor podpisali k ugovoru, sklopljenu u Bazelu dne 17. Studenoga 1875;

pošto se nadalje porazumno priznaje, da se obimi ovimi izpravami, koje su u vierodostojnom prepisu očitovanju ovomu priklopljene, nepreinačuju ustanove ugovorah, sklopljenih u Bazelu i u Beču dne 17. Studenoga 1875 i 25. Veljače 1876, u koliko isti ugovori po izjavi*) izmienjenoj prigodom podpisa dèržavnoga ugovora ddo. Beč 29. Veljače 1876, kojemu su priklopljeni, čine cielovit diel dèržavnoga toga ugovora,

izjavljuje, odgovarajuć želji kraljevsko-talijanske vlade, c. i kr. vlada austro-ugarska ovim, da je priklopljene ovdie izprave uzela znanja radi, i da je od svoje strane pomenutomu družtvu željezničkomu podielila dozvolu, da se podpiše nagoda ddo. Pariz 11. Lipnja 1876, kao i ugovor doknadni ddo. Rim 17. Lipnja 1876.

---

*) Izjava, ovdie pomenuta, glasi od rieči do rieči ovako:

Izvornik.

„A la demande du Plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi d'Italie, le Plenipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur et Roi s'empresse de lui déclarer que l'annexion des contrats de Bâle et de Vienne, dont il est question au § 3 de l'article I du traité de ce jour, ne se rattache qu'au paiement de l'annuité stipulée en faveur de la Société des chemins de fer sud-autrichiens, ainsi qu'aux créances de la dite Société mentionnés dans les contrats précités, une fois que ces créances seront liquidées."

Vienne, le 29 février 1876.

Andrássy m. p.

Prevod.

„Na zahtievanje punomoćnika Njegova Veličanstva kralja talijanskoga biti punomoćnik Njegova Veličanstva cesara i kralja, izjaviti mu: da se u točki 3 članka I dèržavnoga ugovora od današnjega dana pomenuti priklop ugovorah Bazelskoga i Bečkoga odnosi samo na platjanje godišnjicah, ugovorenih na korist austrijanskoga družtva južne željeznice, kao i na imovine istoga družtva, navedene u rečenih ugovorih, čim te imovine postanu likvidne".

U Beču, dne 29. Veljače 1876.

Andrássy s. r.

La présente déclaration a été échangée en même temps que les instruments ratifiés du traité international du 29 février 1876 et mention en a été faite dans le procès verbal constatant l'échange des ratifications.

Fait à Vienne en double expédition le 13 août 1876.

Andrássy m. p.

Robilant m. p.

Ovo se je očitovanje ujedno s ratifikovanimi izpravami dèržavnoga ugovora od 29. Veljače 1876 izmienilo, i to zabilježilo u napisniku, potvèrdjujućem izmienu ratifikacijah.

Tako učinjeno u dvogubu odpravku u Beču dne 13. Kolovoza 1876.

Andrássy s. r.

Robilant s. r.

Gore navedeni dèržavni ugovor ujedno s očitovanjem, koje k istomu ide, proglašuje se ovim kao kriepostan za kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

U Beču, dne 16. Travnja 1877.

Auersperg s. r.

Chlumecky s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XIV. — Izdan i razposlan dne 23. Svibnja 1877.

38.

Obznana ministarstva tèrgovine od 13. Svibnja 1877,

kojom se proglašuju dodatne ustanove k baždarskomu redu od 19. Prosinca 1872 (dèrž. zak. lista br. 171).

U izvèršbi zakona od 23. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 16 od god. 1872), o novom redu za mieru i vagu, dostavlja se ovim do obćenita znanja sliedeći, po c. kr. pèrvoj (normalnoj) baždarskoj komisiji izdat dodatak k baždarskomu redu od 19. Prosinca 1872 (dèrž. zak. lista br. 171).

Chlumecky s. r

Četvèrti dodatak k baždarskomu redu

od 19. Prosinca 1872.

K §§. 13, 15 i 18

Šuplje iliti posudne miere za suhe stvari iz savijena dèrva (miere lubene) pripuštaju se k baždarenju i biljegovanju.

Šuplje iliti posudne miere za suhe stvari od 1 litra i dalje, do 0·5 hektolitra, mogu se praviti i iz savijena bukova ili hrastova dèrva. U pogledu pravljenja i biljegovanja ovih tako zvanih lubenih mierah valjaju sliedeće ustanove.

Oznaka i oblik.

U pogledu oznake i oblika lubenih ovih mierah valjaju ustanove, koje su u §§. 12 i 14 baždarskoga reda navedene za dèrvene šuplje miere od iste veličine.

Sastava.

Stranica (lub), priredjena od bukova ili hrastova dèrva, treba da je kod mierah od 0·5 h. barem osam, kod mierah od 1 litra barem 4 milimetra debela, a pri mierah, što ih je medju ovimi, ima debljina bit primierena veličini.

Dno može napravljeno biti kako iz tvèrda, tako i iz meka dèrva, ali u kojem neima čvora, i kod mierah od 0·5 h. ¼ h. i 20 lit. nesmije biti izpod 18, a kod manjih ne izpod 12 milimetarah debelo. Dno ovo imade u na okolo izrez za dvie tretjine svoje debljine dubok a za debljinu luba širok, tako da dno s dolnjom tretjinom svoje debljine proviruje do izvanjske povèršine luba a s gornjimi dviemi tretjinami priljubljuje se neposredno unutarnjoj povèršini luba; na ovom miestu imadu se lub i dno, jedno za drugo, čavli pribiti.

Ove miere imadu biti željezom okovane, i to na način sliedeći:

Kod miere od 0·5 h. sastoji taj okov iz tri šinje obručastoga željeza, koje se na dolnjoj povèršini dna križaju kao promieri pravilna šestokutja, na rubu su pravokutno uzvinute pak po lubu uzdižu se gotovo do gornjega mu ruba. Jedna od tih šinjah udešena je na izvanjskoj sglobi luba. Šinje su s dnom i s lubom spojene čavli (klinci), kojim su krajevi iznutra zavèrnuti. — Na gornjem i dolnjem kraju od miere udarit se ima preko šinjah po jedan obruč od željeza, koi svaki treba da je za šinje i za lub pribijen takodjer čavli. Nad zijalom iliti uštjem od miere protegnuta je, kao što teče promier spojne sglobe od luba, željezna priečnica, od koje popriečni prerez čini polukrug polumiera, dugoga 10 milimetarah, ter kojoj gornja ravna ploština imade biti u ravni gornjega ruba od luba. Zàvèrnuti krajevi te priečnice imadu na jednoj i na drugoj strani skroz prolazećimi zagvozdami bit spojeni s obručem, sa sglobnom šinjom i sa lubom. Željezna otka, imajuć promier od 12 milimetarah, veže prečnicu s dnom; otka je s priečnicom u sredini zakovana. Na dolnjem kraju otka je na tanje opiljena, tako da će odsiek, koi tim nastane, čvèrsto nasadit se na željeznu ploču od 25 milimetarah promiera i 4 milimetra debljine, užliebljenu u unutarnju plohu od dna; dolnjim tanjim krajem ide otka kroz dno i kroz tri križajuće se šinje, ter je napokon ondie zagvozdena.

Miere od ¼ h., 20 lit. i 10 lit. imadu se okovati isto onako, kao što miera od 0·5 h., samo s tom razlikom, što neimaju priečnice i što su dovoljne dvie šinje, koje se na dnu pravokutno križaju, i od kojih će jedna udesit se opet na spojnu sglobu.

Miere od 5 lit., 2 l. i 1 l. mogu se okovati isto onako, kao što miere od ¼ h., 20 lit. i 10 lit.; nego dovoljna će biti i jedna preko spojne sglobe i osovljeno na vlakninu od dna tekuća šinja, a neće baš trebati ni obruča oko dna.

Obručevi i šinje neka ne budu kod polu-hektolitarah izpod 1·5, kod mierah od ¼ h., 20 lit. i 10 lit. ne izpod 1 milimetra debele; a širina obručevah kod većih mierah neka nebude izpod 30 do 25, a kod mierah od 2 i 1 litra ne izpod 22 milimetra.

Ako miera providjena bude ručicami, imat će jedna ručica doći na spojnu sglobu od luba, a utvèrdit će se tako, da će se čavli iznutra preko željeznih pločah zavèrnuti ili zagvozditi. Utvèrde neka podnipošto neleže u istom tieku od vlaknine, jer bi se uslied toga lub ručicami lako mogao razkidati.

Baždarenje i granice glede manah.

Pri baždarenju i pri granicah glede manah ostaju mierodajne one ustanove, koje su u §. 17. baždarskoga reda propisane za dèrvene šuplje iliti posudne miere.

Biljegovanje.

Miere lubene biljeguju se tim, što će se izvana na stranicu i na unutarnju plohu dna pripeći biljezi žigom; zatim što će na tri jednako razdaleka miesta udarit se biljeg, kako na gornjem rubu miere, tako i na izvanjskom obsegu nad spojnom sglobom od dna i luba.

Da se nad spojnom sglobom od dna i luba udesiti mogu biljezi, treba da je obruč od dna na tri miesta provèrtan u slici okrugle luknje, od koje promier da nebude izpod 12 milimetarah.

K §-u 18.

Glede biljegovanja dèrvenih posudnih mierah za suhe stvari.

Ustanova, koja je sadèržana u §. 18. baždarskoga reda u pogledu biljegovanja dna kod dèrvenih posudnih mierah za suhe stvari, preinačuje se u toliko, da se biljeg pripeći ima na dnu ne izvana nego unutri.

U Beču, dne 7. Svibnja 1877.

C. kr. pèrva baždarska komisija:

Herr s. r.

39.

Cesarski patent od 19. Svibnja 1877,

kojim se razpušta zemaljski sabor kranjski i ujedno naredjuju novi izbori.

MI FRANJO JOSIP PÈRVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

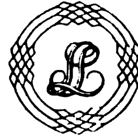
kralj ugarski i česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski; vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski; pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški; knez tridentinski i briksenski; markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski; grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.; gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo:

Razpušta se zemaljski sabor Moje vojvodine Kranjske, i imadu se odmah narediti novi izbori za taj sabor.

Dato u Našem glavnom i priestolnom gradu Beču na devetnaesti dan mieseca Svibnja godine hiljadu osamsto sedamdeset i sedme, Našega vladanja godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XV. — Izdan i razposlan dne 24. Svibnja 1877.

40.

Zakon od 17. Svibnja 1877,

kojim se dozvoljuju naknadni krediti k dèržavnomu proračunu za godinu 1877.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Da podmireni budu troškovi za godinu 1877, nepredvidjeni u financijalnom zakonu od 29. Prosinca 1876 (dèrž. zak. lista br. 141), dozvoljuju se sliedeći naknadni krediti:

A. Potrieba.

Poglavje 7. Ministarstvo posalah unutarnjih.

Naslov 7. Graditeljstvo dèržavno.

Izvanredna potreboća za putne troškove po Gornjoj Austriji i Koruškoj povodom upravljanja, nadziranja i odobravanja izvanrednih gradnjah cestovnih . . . . 1.500 for.

Naslov 8. Gradjenje cestah.

Izvanredna potrieba:

U Gornjoj Austriji:

Za premieštaj ceste medju Rohrbachom i Schlögelom, tiekom Krumovske dèržavne ceste, koi premieštaj izvesti ima Gornja Austrija; u to ime erarski prinesak od . . . . 17.000 „

U Kranjskoj:

Za premieštaj Salcburžke dèržavne ceste medju Lisserhofenom i Gmündom . . . . 50.000 „

Naslov 10. Nove gradnje i veće adaptacije uprave političke.

Izvanredna potrieba:

U Galiciji s Krakovskom:

Da se kupe kuće pod br. 286, 326 i 326[a]) u Mosciski, gdie će se smiestiti kotarsko satničtvo, stan kotarskoga satnika i kotarski sud ujedno s uzom, od prilike za	20.000 for.
Na politički troškovnik padajuća kvota sa	9.000 „

Poglavje 9. Ministarstvo za bogoštovje i nastavu.

Naslov 4. §. 1. Muzej za umietnost i obèrtnost i kemičko-tehničko pokušalište.

Izvanredna potrieba za adaptacije u muzeju za umietnost i obèrtnost	10.000 for.

Naslov 9. Potrieba vierozakonskih fondovah.

a) Razhodi fondovah.

§. 1. Izvanredna potrieba u Austriji podanižkoj:

Za nove gradnje	21.366 „

§. 7. Izvanredna potrieba u Koruškoj:

Za passivne glavnice, koje se imadu vratiti	630 „

Naslov 13. Visoke škole.

a) Sveučilišta.

§. 1. Učilište u Beču:

Izvanredne potriebe:

Za gradjenje glavne sgrade sveučilištne, 5. rata	300.000 for.
Za zviezdarnicu, regulaciju razine na svemkolikom zemljištu .	20.000 „
Za potrebiti kolnik unutar toga zemljišta	5.500 „
Da se izkopaju dvie guštjerne i jama-gnojnica, da se dovede plin i voda, da se napravi ogradni zid i kućica za vratara, i napokon da sa reguliraju one četiri ceste, koje pašu zemljište zviezdarnice, 1. rata	44.500 „
Troškovi u ime, da se dovezu i smieste (razrede) razni inštrumenti, 1. rata	7.500 „

§. 3. Sveučilište u Gradcu:

Za redovite potriebe	1.800 „

Za izvanredne potriebe:

Da se nabave učila za kemički zavod, 1. rata	7.000 „
Da se uredi sgrada zavoda, 1. rata	20.000 „

§. 4. Sveučilište u Pragu:

Za izvanredne razhode:

Za potreboće nastavne	1.500 „
Da se uredi i opremi sgrada anatomičkoga zavoda	30.000 „

Da se uredi i opremi sgrada kemičkoga zavoda, 1. rata . . . . 40.000 for.
Na gradjenje sgrade za prirodoslovni zavod, 2. rata . . . 50.000 „
§. 7. Sveučilište u Černovicah:
Za redovite potriebe . . . . 5.000 „

c) Tehničke visoke škole.

§. 12. Tehnička visoka škola u Beču:
Na izvanredne potriebe nastavne . . . . 1.500 „
§. 16. Tehnička akademija u Lavovu:
Izvanredna potrieba za unutarnji uredjaj sgrade, 1. rata . . 25.000 „
§. 17. *d)* Akademija tvornih umietnostih u Beču:
Na izvanredne potriebe . . . . 1.500 „

Naslov 14. Srednje učionice.

a) Gimnaziji i gimnaziji realni.

§. 1. Austrija podanižka:
Troškovi uredjaja za dolnji gimnazij u drugom kotaru u Beču, i to:
Redovita potrieba . . . . 6.000 „
Izvanredna potrieba . . . . 1.000 „
Izvanredna potrieba za popravke na grijalu i za adaptacije na sgradi akademičkoga gimnazija u Beču . . . . 3.887 „
§. 9. Tèrst:
Izvanredna potrieba za unutarnji uredjaj višjega gimnazija u Tèrstu 7.500 „
§. 13. Česka:
Izvanredna potrieba za gradjenje nove školske sgrade u Litomiericah, 4. rata . . . . 35.000 „
§. 14. Moravska:
Izvanredna potrieba za gradnje na sgradi višjega gimnazija u Iglavi 3.530 „

b) Realke.

Izvanredne potriebe:
§. 22. Tirolska:
Za podmiru izvišnih gradnjah pri gradjenju nove realke u Imstu 3.500 „
§. 26. Tèrst:
Za unutarnji uredjaj višje realke u Tèrstu . . . . 9.500 „
§. 30. Česka:
Za potriebe nastavne . . . . 2.000 „

Naslov 16. Posebna učilišta.

§. 6. Umietničko-obèrtnička škola u Beču:
Izvanredne potriebe za novu gradnju, 5. rata . . . . 125.000 „
a za unutarnji uredjaj . . . . 20.000 „

Naslov 17. Pučke učionice.

§. 1. Obrazovališta za učitelje i učiteljice:

Izvanredne potriebe:

Za dogradnju k penzionatskoj sgradi za gradjanske dievojke u Beču, 2. rata	30.000 for.
Na unutarnji uredjaj sgrade za obrazovalište učiteljah i učiteljicah u Inšpruku, 1. rata	18.000 „
K novoj gradnji za slavensko učiteljsko obrazovalište u Bèrnu, 1. rata	70.000 „

Naslov 18. Zaklade i prinesci.

§. 2. Da se nastavi niegdašnja Porgesova tèrgovačka srednja učionica u Beču do konca 1877:

Izvanredna potrieba	6.000 „

Poglavje 10. Ministarstvo financijah.

Uprava financijalna.

Naslov 6. Porezni uredi.

Za Dolnju Austriju:

Redovita potrieba:

Za preinaku u organičkom uredjaju porezne administracije u Beču	45.000 „
Izvanredna potrieba:	
Pokućtvo za administraciju	4.000 „
Da se podmiri trošak za kuću br. 755, kupljenu u svèrhe kotarskoga suda i poreznoga ureda u Ottakringu, ujedno s troškovi adaptacije, za godinu 1877 iduća kvota	10.000 „
Da se podmiri trošak za gradjenje sgrade za sudbeni i porezni ured u Mittersillu, od ukupnih troškovah na financijalni troškovnik u jednoj tretjini iduća kvota od	10.000 „

Poglavje 11. Obćenita uprava pieneznicah.

Izvanredna potrieba:

Zemaljskomu odboru Istarskomu za pokritje manjka, nastala povodom izvedenih prešnih gradnjah cestovnih, neokamatjen predujam od	20.000 „

Poglavje 16. Duhan.

Izvanredna potrieba:

Na gradjenje fabrične sgrade za duhan-pušenac u Budjejovicah, iznosak od	50.000 „
a na gradjenje magazinske sgrade za duhan u Lincu, iznosak od	40.000 „

Poglavje 27. Ministarstvo tèrgovine.

A. Pravi razhod dèržavni.

Izvanredna potrieba za parižku svietsku izložbu, od svega kredita, koi čini 600.000 for., kvotu za god. 1877 od	150.000 for.

C. Radnja željeznićah.

Da se pokriju troškovi za radnju dèržavnih željeznicah, i to za god. 1876 u ime redovitih troškovah za pruge:

§. 1. Rakoničko-Protivinsku	362.000 „
§. 2. Željeznicu Dnjestarsku	244.000 „
§. 3. Tarnovsko-Leluhovsku	107.200 „
§. 4. Željeznicu Istarsku	107.000 „
§. 5. Željeznicu na Dunavskoj obali	3.410 „
Svega .	823.610 for.

Zatim za god. 1877:

U ime izvanrednih troškovah za pruge:

§. 6. Rakoničko-Protivinsku	435.000 „
§. 7. Željeznicu Dnjestarsku	340.000 „
§. 8. Tarnovsko-Leluhovsku	284.900 „
§. 9. Željeznicu Istarsku	398.000 „
§. 10. Željeznicu na Dunavskoj obali	19.070 „
Svega .	1,476.970 for.

Zatim izvanrednih troškovah pri željeznici Dnjestarskoj:

a) da se popuni fond od manipulacije	200.000 „
b) u ime posebnih gradjevinah:	
§. 1. Naknadne i popunitbene radnje na dubljih zarezih . .	30.000 „
§. 2. Izmiena napravah dèrvenih napravami željeznimi na 34 predmeta na dolnjoj gradnji do na 12 metarah razdaleči . .	9.000 „
§. 3. Prenaprava devet privremenih dèrvenih mostovah u kamenite i željezne definitivno	70.000 „
§. 4. Prenaprava oštetjenih zidanih predmetah na dolnjoj gradnji	12.000 „
§. 5. Gradnje na obranu obalah	10.000 „
§. 6. Naprave za odvratjanje vode (izsušivanje)	4.000 „
§. 7. Gradnje magazinske u Drohobyczu i Samboru, zatim tovarište u Drohobyczu	6.800 „
§. 8. Izvanredno posipavanje šljunkom po odbitku redovitoga posipavanja, podmirena troškovi, odredjenimi za uzdèržavanje u dobru stanju	13.000 „
§. 9. Dogradnja pri stajalištu stražarska kućarica br. 2 *a* na Borysławskom krilu	1.800 „

§. 10. Popuna inventara . . . . 2.000 for.
§. 11. Prenaprava i naknada vozilah . . . . 23.000 „
§. 12. Nepredvidjeni silni troškovi gradjevni . . . . . . 18.000 „

Svega . 400.000 for.

Poglavje 28. Ministarstvo za poljodielstvo.

Naslov 1. Uprava središnja.

Izvanredna potrieba:
Na adaptaciju prostorijnalí, ležećih u pèrvom katu i razi zemlje u uredovnoj sgradi . . . . 16.000 „

Naslov 2. Gospodarstvena i šumarska nastava.

Izvanredna potrieba, da se dogradi i sasvim priredi sgrada c. kr. önologičko-pomoložkoga zavoda u Klosterneuburgu:

I. Dalji troškovi gradjevni . . . . . . 12.000 for.
II. Troškovi za unutarnji uredjaj:
1. Vodovod . . . . 4.000 „
2. Nabava plina . . . . 6.000 „
3. Unutarnje pokućtvo . . . . . 4.680 „
III. Troškovi preseljivanja . . . . . . 500 „

27.180 „

Naslov 5. Organi za nadziranje i promicanje zemaljske kulture, i to:

Kao trošak centralni:
Potrieba, da se imenuju privremeni inšpektori zemaljske kulture u dvie gromade od zemaljah . . . . 6.000 „

Naslov 13. Rudnici.

Izvanredne potriebe:
§. 2. Uprava rudnikah i hutah u Brixleggu . . . . 32.500 „
§. 3. Uprava hutah u Celju . . . . 7.000 „
§. 4. Ravnateljstvo rudno u Idriji . . . . 4.000 „
§. 5. Ravnateljstvo rudno u Přibramu . . . . 106.500 „
§. 6. Ostali rudnici, i to:
Rudnička uprava Kitzbüchel . . . . 6.000 for.
Rudnička uprava Klausen . . . . 15.000 „

21.000 „

Napokon privremena rudnička direkcija u Brüxu za rudokopnju . 68.000 „
Za nove gradnje i naprave proizvodne . . . . 97.000 „
Za nabavu realitetah . . . . 600 „

Svega . 165.600 for.

Poglavje 29. Ministarstvo pravosudja.

Naslov 3. Uprava pravosudja u krunovinah, i to:

Izvanredna potrieba za nove gradnje uprave pravosudne:

1. Za dalje gradnje, da se razširi sgrada zemaljskoga Bečkoga suda u stvarih kaznenih, 4. rata	100.000	for.
2. Za gradjenje uznice u Ćiešinu	80.000	„
3. Za novu gradnju u erarskoj uznici okružnoga suda u Tarnopolu	40.000	„
4. Za nabavu nepokretnine udovice Rolli pri uznici zemaljskoga suda u Zadru	7.500	„
Svega .	227.500	for.

B. Podmira.

Poglavje 9. Ministarstvo za bogoštovje i nastavu.

Naslov II. Fond naukovni.

§. 1. Izvanredni prihod:

Dobiveno od prodanih zadužnićah	850.000	„

Poglavje 10. Ministarstvo financijah.

Poglavje 11. Obćenita uprava pieneznicah.

Naslov 2.

Povratio zemaljski odbor za Istru	10.000	„

Poglavje 32. Ministarstvo tèrgovine.

Naslov: Dèržavne željeznice.

Redoviti prihodi iz radnje dèržavnih željeznicah, i to za godinu 1876 od prugah:

§. 1. Rakoničko-Protivinske	305.000	„
§. 2. Željeznice Dnjestarske	182.000	„
§. 3. Tarnovsko-Leluhovske	99.000	„
§. 4. Željeznice Istarske	38.000	„
§. 5. Željeznice na Dunavskoj obali	4.400	„
Svega .	628.400	for.

a za godinu 1877 od prugah:

§. 6. Rakoničko-Protivinske	360.000	„
§. 7. Željeznice Dnjestarske	280.000	„
§. 8. Tarnovsko-Leluhovske	300.000	„
§. 9. Željeznice Istarske	140.000	„
§. 10. Željeznice na Dunavskoj obali	25.000	„
Svega .	1,105.000	for.

Poglavje 33. Ministarstvo za poljodielstvo.

Naslov 12. Rudnici.

Izvanredni prihodi od privremene rudarske direkcije u Brüxu . . 34.300 for.

Članak II.

Izvanredni krediti, koji odtuda dozvoljeni budu za gradnje ili za ine posebne svèrhe, ali tečajem godine 1877 nebudu potrošeni ni malo ili barem ne sasvim, moći će se trošiti još i do konca Lipnja mieseca 1879, ali imat će se njimi postupati tako, kao da su dozvoljeni bili u proračunu godine 1878, ter s toga i uračunati za službu iste ove godine.

Članak III.

Opunomoćuje se ministar financijah, da za podmiru nestadka (manjka), koi,

ako se svekolike potonje tražbine od	4,654.073 for.
sravne s podmirom od	2,627.700 „
čini svotu od	2,026.373 for.

zatim za nabavu svote od 6,875.000 for. potrebite za gradjenje dèržavnih željeznicah, za kupnju Brunovsko-Strasswalhenske i za podporu Duhcovsko-Pražke željeznice i za gradnje u Dolnjoj Austriji povodom vladajuće oskudice, prodade obveznicah rente, napravljene na temelju zakona od 18. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 35) i kamatonosne u zlatu, dotično, dok neproda tih obveznicah, da nabavi potrebite svote putem viseća duga.

Članak IV.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru financijah.

U Beču, dne 17. Svibnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XVI. — Izdan i razposlan dne 14. Lipnja 1877.

41.

Obznana ministarstva financijah od 20. Svibnja 1877,

kojom se opunomoćuje mala divona I. razreda u Dielhau-u u Slezkoj, da obavlja carinski postupak glede piva, koje se izvozi u inozemstvo.

Mala divona I. razreda u Dielhau-u u Slezkoj opunomoćuje se u smislu postojećih propisah, da obavlja carinski postupak glede piva, koje se s priuzdèržajem povrate platjenih pristojbah izvozi u inozemstvo.

Pretis s. r.

42.

Obznana ministarstva financijah od 30. Svibnja 1877,

o ustrojstvu glavne divone II. razreda na kolodvoru u Halbštadtu i o ukinutju glavne divone II. razreda u Brunovu.

U izvèršbi dèržavnoga ugovora od 2. Ožujka 1877 medju Austro-Ugarskom i niemačkim cesarstvom, u pogledu gradnje željezničke sveze od Chocena na Halbštadt i Friedland do Altwassera (dèrž. zak. lista br. 22) bi povodom, što se je na željezničkoj prugi Chocen-Halbštadt-Altwasser radnja iliti vožnja započela, po propisu od 18. Rujna 1857 (dèrž. zak. lista br. 175) podignuta na kolodvoru u Halbštadtu c. kr. glavna divona II. razreda, spojena s kraljevsko-pruskom malom divonom I. razreda, i to s povlasti, da uporavljuje prikratjen carinski postupak za promet željeznički. Ova glavna divona započela je svoje dielovanje dne 15. Svibnja 1877.

Istoga dana bi ukinuta c. kr. glavna divona II. razreda u Brunovu.

Pretis s. r.

43.

Naredba ministarstva posalah unutarnjih u dogovoru s ministarstvom tèrgovine od 2. Lipnja 1877,

o rabljenju farbana papira kao zavitka za slastice (konfiture), surrogate od kave i ina takova jestiva.

S obzirom na to, što se sada ne samo zeleni, nego i ini šareni papiri, napravljeni iz bojah, koje su zdravlju škodljive, unose u tèrgovinu, prodaju i za zamatanje raznih jestivah rabe, naredjuje ministarstvo posalah unutarnjih u dogovoru s ministarstvom tèrgovine iz obzirah zdravstvenih dodatno k naredbi ministarstva dèržavnoga od 1. Svibnja 1866 (dèrž. zak. lista br. 54): da se kao zavitak za različite slastice (konfiture), kolačiće šećerne, surrogate od kave i ina ovakova jestiva može rabiti samo običan biel ili samo u massi ofarban papir, i da je dopušteno uzimati ine farbane papire samo kao drugi izvanjski zavitak a i kao takov jedino kod onakovih jestivah iliti poslasticah, koje, ako se sprave, ostaju suhe, niti se razmekšaju niti raztope, i uslied toga niti se za zavitak priliepe niti probijaju.

Narušaji ove naredbe, koji neidu pod obćeniti zakon kazneni, imadu se kazniti po ministarskoj naredbi od 30. Rujna 1857 (dèrž. zak. lista br. 198).

Lasser s. r. **Chlumecky** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XVII. — Izdan i razposlan dne 16. Lipnja 1877.

44.

Naredba ministarstva posalah unutarnjih i financijah od 11. Lipnja 1877,

kojom se obznanjuje, da se povišuju pristojbe onim vojničkim četam, koje se prigodom povodnjah (poplavah) šalju pomoći radi.

Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo dostojalo je previšnjom odlukom od 20. Travnja 1877 premilostivo odobriti sliedeće povišene pristojbe onim vojničkim četam, koje u buduće prigodom povodnjah (poplavah) odaslane budu pomoći radi, i to:

I. Za častnike:

Doplatak za radnju od 2 for. na dan, kao što je za častnike bojno-željezničkih razdielah propisano i odmiereno po §-u 12 pristojbenoga propisa u I. dielu.

II. Za podčastnike, frajte i momke:

a) Umiesto običnoga obroka hrane obrok etapni (§. 162, točka 2 pristojbenoga propisa, diel I) odnosno odkup (relutum), proračunan za to po sajamskih cienah, koje kada postoje;

b) doplatak za radnju, i to po odmieri, koja po §. 37 pristojbenoga propisa, I. diel, str. 82 i 83 pri vojsci u obće postoji za podčastnike, odredjene za nadziranje i upravljanje, u 16 novčićah, a za frajte i momke kod zemnih radnjah u vodi u 15 novčićah na dan, i

c) u ime toga, što se haljine (montur) više troše i kvare, petdeset postotnu doplatu k paušalu, po §. 78 pristojbenoga propisa, I diel, ustanovljenu za trošenje montura, zatim doplatu normalnoj obročnoj pristojbi od montura, koja se prema okolnostim dati ima u smislu §. 11 montursko-gospodarskoga naputka.

Ovdie navedene ustanove dostavljaju se ovim do obćenitoga znanja.

Lasser s. r. **Pretis** s. r.

45.

Naredba ministarstva financijah od 14. Lipnja 1877,

o ustrojstvu carinskih odpravionicah na austrijansko-ruskoj granici u Zbaražu, Skali, Kalaharowki i Olhovicah.

U Zbaražu, financijalnom kotaru Tarnopolskom i u Skali, financijalnom kotaru Kołomejskom u Galiciji podignute su male divone II. razreda, koje će počet uredovati dne 1. Sèrpnja 1877.

Maloj divoni u Skali podieljena je neograničena povlast, da ocarinjuje marvu za klanje i marvu tegleću (Razdiel tarifni 15).

Povèrh toga je u Buda Zbarażki ustrojeni ondie oddiel straže financijalne oskèrbljen dielokrugom najavne pošte za službu male divone u Zbaražu.

Od istoga roka počamši preneseno je na oddiel straže financijalne u Kalaharowki obavljanje carinske službe s povlastmi male divone II. razreda, a oddiel financijalne straže u Olhovicah opunomoćuje se, da s povlastmi male divone II. razreda odpravlja od carine proste predmete, da pri uvozu ocarinjuje žito i sočivo [tar. čl. 10, *a)*, *b)* i *c)*], dieteljinu i siemenje [tar. čl. 13 *f)*], napokon dèrva za gorivo i lies iliti gradju prostu [tar. čl. 29 *a)* i *b)*].

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u viećú cesarevinskom.

Komad XVIII. — Izdan i razposlan dne 23. Lipnja 1877.

46.

Očitovanje c. i kr. vlade austro-ugarske i vlade francezke od 8. Lipnja 1877,

kojim se kriepost tèrgovačkoga ugovora, sklopljena 11. Prosinca 1866, produljuje do 31. Prosinca 1877.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche. Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de la République Française, désireux d'éviter toute interruption dans les relations commerciales entre les deux Pays jusqu'à la conclusion d'un nouvel arrangement destiné à remplacer le Traité de commerce conclu le 11 décembre 1866, dont les effets doivent cesser le 30 juin 1877, sont convenus de la disposition suivante:

„Le Traité de commerce, conclu le 11 décembre 1866, entre l'Autriche-Hongrie et la France, continuera à rester en vigueur jusqu'au 31 décembre 1877".

En foi de quoi, les Soussignés, duement autorisés, ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Očitovanje.

Vlada Njegova Veličanstva cesara austrijanskoga, kralja českoga itd. i apostolskoga kralja ugarskoga i vlada francezke republike, želeć ukloniti svaku pretèrgu u tèrgovačkih odnošajih izmedju obie zemlje, dok nebude sklopljena nova nagodba, namienjena da nadomiesti tèrgovački ugovor od 11. Prosinca 1866, kojega kriepost prestaje dne 30. Lipnja 1877, složiše se glede ustanove sliedeće:

„Tèrgovački ugovor, sklopljen dne 11. Prosinca 1866 medju Austro-Ugarskom i Francezkom, ostat će u kriepost do 31. Prosinca 1877."

Za vierovanje toga podpisani, kao što treba ovlašteni za to, podpisaše gorenavedeno očitovanje i udariše nanj svoje pečate.

Fait, en double expédition, à Paris le 8 juin 1877.

(L. S.) **Wimpffen** m. p.

(L. S.) **Decazes** m. p.

Učinjeno u dvogubu odpravku u Parizu dne 8. Lipnja 1877.

(L. S.) **Wimpffen** s. r.

(L. S.) **Decazes** s. r.

Gorenavedeno očitovanje ovim se obznanjuje.

U Beču, dne 18. Lipnja 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

47.

Obznana ministarstvah tèrgovine i financijah od 17. Lipnja 1877,

o spojitbi agencije lučke i pomorsko-zdravstvene u Voloskoj s tamošnjom c. kr. divonom i solarom.

Umiesto ukinute lučke i pomorsko-zdravstvene deputacije u Voloskoj u Primorju ustrojena je ondie lučka i pomorsko-zdravstvena agencija i sjedinjena s tamošnjom c. kr. divonom i solarom.

Ta agencija počet će svoje dielovanje dne 1. Sèrpnja 1877.

Chlumecky s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XIX. — Izdan i razposlan dne 29. Lipnja 1877.

48.

Očitovanje c. i kr. vlade austro-ugarske i vlade kraljevsko-talijanske od 4. Lipnja 1877,

kojim se produžuje kriepost tèrgovačkoga i brodarstvenoga ugovora od 23. Travnja 1867.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de Sa Majesté le Roi d'Italie, considérant que le Traité de commerce et de navigation conclu le 23 avril 1867 entre l'Autriche Hongrie et l'Italie doit, par suite de la dénonciation qui en a été faite, cesser d'être en viguer à dater du 1er juillet prochain et reconnaissant l'utilité de proroger les effets de cet acte international, sont convenus de la disposition suivante:

Le Traité de commerce et de navigation conclu le 23 avril 1867 entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie continuera à rester en vigueur jusqu'au 31 décembre 1877.

En foi de quoi, les soussignés dûment autorisés ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau des leurs armes.

Očitovanje.

Vlada Njegova Veličanstva cesara austrijanskoga, kralja českoga itd. i apostolskoga kralja ugarskoga i vlada Njegova Veličanstva kralja talijanskoga, uvažujuć, da tèrgovački i brodarstveni ugovor, sklopljen dne 23. Travnja 1867 medju Austro-Ugarskom i Talijanskom, uslied učinjene odpoviedi prestati imade dne 1. Sèrpnja 1877, a priznajuć ujedno, od kolike bi koristi bilo, produljiti kriepost medjunarodnoga toga akta, složile su se u pogledu sliedeće ustanove:

Tèrgovački i brodarstveni ugovor, sklopljen dne 23. Travnja 1867 medju Austro-Ugarskom i Talijanskom, ostat će u kriepostì do 31. Prosinca 1877.

Za vierovanje toga podpisanici, kao što treba ovlašteni za to, podpisaše ovo očitovanje i udariše nanj svoje pečate.

Fait, en double expédition, à Rome, le 4 juin 1877.

(L. S.) **Baron de Haymerle** m. p.

(L. S.) **Melegari** m. p.

Učinjeno u dvogubu odpravku u Rimu, dne 4. Lipnja 1877.

(L. S.) **Barun Haymerle** s. r.

(L. S.) **Melegari** s. r.

Ovo očitovanje, pošto su nanj privolile obie kuće vieća cesarevinskoga, ovim se proglašuje.

U Beču, dne 27. Lipnja 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

49.

Zakon od 7. Lipnja 1877,

o spojitbi bèrnsko-rosičke željeznice sa prugami austrijansko-dèržavnoga željezničkoga družtva.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

U svèrhu spojitbe izklopno povlaštene bèrnsko-rosičke željeznice sa prugami c. kr. povlaštenoga austrijansko-dèržavnoga družtva, koja se spojitba obaviti ima uz nepovredu odnošajah glede dèržavnoga jamstva, opunomoćuje se ovim vlada, da za ugovore, koji u pomenutu svèrhu budu sklopljeni, i za ine izprave, kao i za potrebite k tomu uknjižbe skupa s takovimi zabilježbami i izjavami brisanja, zatim za podneske i odpravke uredovne, što ih povodom te spojitbe bude, kao napokon i za izdatbu dionicah i prioritetnih zadužnicah ujedno s medjutimnicami, koja se istim tim povodom sbude, dozvoli oprost od pristojbah i od biljegovine.

Članak II.

Ovaj zakon dolazi u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Schönbrunnu, dne 7. Lipnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XX. — Izdan i razposlan dne 3. Sèrpnja 1877.

50.

Obznana ministra posalah unutarnjih i ministra za zemaljsku obranu od 13. Lipnja 1877,

o ukinutju ugovora, sklopljena medju monarhijom austro-ugarskom i sjedinjenimi kneževinami Moldavskom i Vlaškom, poradi postupanja s obostranimi vojničkimi uskoci, momci, uklonivšimi se dužnosti vojničkoj, kao i sa skitalicami.

Po doglasu c. i kr. ministarstva posalah izvanjskih od 31. Svibnja 1877 bi ugovor (ministarski razpis od 31. Sèrpnja 1865, dèrž. zak. lista br. 57), sklopljen u Bukureštu dne 6. Lipnja 1865 medju monarhijom austro-ugarskom s jedne i vladom sjedinjenih kneževinah Moldavske i Vlaške s druge strane, a glaseći o postupanju s obostranimi vojničkimi uskoci, momci, uklonivšimi se dužnosti vojničkoj i sa skitalicami, od strane kneževsko-rumenske vlade odpovidjen, ter uslied toga koncem Sèrpnja 1877 prestaje kriepost tomu ugovoru.

Lasser s. r. **Horst** s. r.

51.

Naredba ministarstva pravosudja od 25. Lipnja 1877,

kojom se miestne obćine Nebahau i Jelenka doznačuju području kotarskoga suda Prahatičkoga u Českoj.

Na temelju zakona od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) izlučuju se miestne obćine Nebahau i Jelenka iz područja kotarskoga suda Netoličkoga ter doznačuju području kotarskoga suda Prahatičkoga.

Ova naredba dolazi u kriepost dne 1. Rujna 1877.

Glaser s. r.

52.

Razpis ministarstva financijah od 2. Sèrpnja 1877,

kojim se obznanjuje, da se zabrana: izvoziti konje razširuje i na izvoženje konjah na carinske iznimke i po moru.

Uslied odluke ministarskoga vieća i u dogovoru s kraljevsko-ugarskim ministarstvom razširuje se zabrana: izvoziti konje, izdata dne 21. Studenoga 1876 (dèrž. zak. lista br. 134) takodjer na izvoženje konjah na carinske iznimke i po moru.

Ova zabrana izvoženja stupit će u kriepost onoga dana, kojega bude proglašena.

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXI. — Izdan i razposlan dne 10. Sèrpnja 1877.

53.

Cesarski patent od 6. Sèrpnja 1877,

kojim se saziva zemaljski sabor kraljevine Galicije i Vladimirije ujedno i velike vojvodine Krakovske.

MI FRANJO JOSIP PERVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

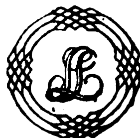
kralj ugarski i česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski; vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski; pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški; knez tridentinski i briksenski; markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski; grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.; gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo:

Zemaljski sabor kraljevine Galicije i Vladimirije ujedno i velike vojvodine Krakovske saziva se na 8. dan Kolovoza 1877 u pokrajinski glavni grad Lavov.

Dato u Našem lietnom dvorcu Laxenburgu dne šestoga Sèrpnja, tisuću osamsto sedamdeset i sedme godine, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Děržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXII. — Izdan i razposlan dne 11. Sèrpnja 1877.

54.

Obznana ministarstva tèrgovine od 21. Lipnja 1877,

o tom, da je dèržava zadobila c. kr. povlaštenu Braunau-Strasswalchensku željeznicu.

Pošto je na temelju zakona od 7. Travnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 25) i uslied kupovne pogodbe od 19. Svibnja 1877 željeznička pruga od Braunau-a do Strasswalchena (Steindorfa), upisana u željezničku knjigu c. kr. zemaljskoga suda u Lincu, sa svimkolikim pokretnim i nepokretnim pristojstvom dne 31. Svibnja o. god. prešla u c. kr. dèržavnu upravu, kojoj na ime sada radnju željezničku do dalje naredbe vodi c. kr. povlašt. željeznica Elizabetovka: izgubile su tim kriepost ustanove previšnje koncesionalne izprave od 4. Svibnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 69).

Chlumecky s. r

55.

Naredba ministarstva pravosudja od 6. Sèrpnja 1877,

kojom se obćina Ratenička doznačuje području kotarskoga suda Podjebradskoga u Českoj.

Na temelju zakona od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) izlučuje se obćina Ratenička iz područja kotarskoga suda Kurimskoga ter doznačuje području kotarskoga suda Podjebradskoga.

Ova naredba dolazi u kriepost dne 1. Rujna 1877.

Glaser s. r.

56.

Naredba ministarstva pravosudja od 6. Sèrpnja 1877,

kojom se obćina Krimlovska doznačuje području kotarskoga suda u Kostelci nad cèrnimi lesi.

Na temelju zakonah od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) i od 26. Travnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 62) izlučuje se obćina Krimlovska iz područja kotarskoga suda Kurimskoga i iz područja okružnoga suda Kutnogorskoga, ter doznačuje području kotarskoga suda u Kostelci nad cèrnimi lesi, odnosno području zemaljskoga suda Pražkoga.

Ova naredba dolazi u kriepost dne 1. Listopada 1877.

Glaser s. r.

57.

Zakon od 6. Sèrpnja 1877,

o preinaki u odmierivanju potrošnine od varenja šećera u onih tvornicah, koje sviežu repu preradjuju tieskom (ožimanjem).

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Liestvica (škala) za izmierivanje snage tiesakah iliti prešah u šećernicah, ustanovljena člankom II. sl. *a)* zakona od 18. Listopada 1865 o potrošnini od varenja šećera iz biele repe (dèrž. zak. lista br. 105, 1865), ukida se ovim zakonom.

§. 2.

Za dobu varenja 1877/78 uredit će se liestvica za izmierivanje snage tiesakah u dogovoru s kraljevsko-ugarskim ministarstvom financijah putem naredbenim i razglasiti najkašnje do posliednjega Sèrpnja 1877.

§. 3.

Potrošnina od varenja šećera po novoj liestvici u paušalnom iznosku nastati će kod tvornice, koja sviežu repu preradjaje tieskom iliti prešanjem, onda, ako to podhvatnik najkašnje na 14 danah prije, nego što će započeti doba varenja, pismeno zaište kod financijalne oblasti pèrve molbe.

U svakom drugom slučaju imat će se u takovoj tvornici ona kolicina repe, od koje valja platiti potrošninu, pronaći tim, što će se svakolika za varenje šećera namienjena repa vagati po dotičnih ustanovah razpisa ministarstva financijah od 7. Rujna od 1850 (dèrž. zak. lista br. 344, 1850).

§. 4.

Ovaj zakon doći će u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen, a izvèršba istoga naložena je ministru financijah.

U Laxenburgu, dne 6. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Pretis** s. r.

58.

Razpis ministarstva financijah od 9. Sèrpnja 1877,

kojim se ustanovljuje nova liestvica (škala) za izmierivanje snage od tiesakah iliti prešah u tvornicah, proizvodećih šećer iz repe.

Na temelju zakona od 6. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 57) ovim se u dogovoru s kralj. ugarskim ministarstvom financijah za periodu varenja 1877/78 za izmierivanje snage od tiesakah iliti prešah u tvornicah, koje sviežu repu tieskom (iliti ožimanjem) preradjuju, ustanovljuje sliedeća liestvica.

I. Računu repne kaše, sadèržane svakiput u tiesku, imadu se osim visine naklada za podlogu uzeti duljine i širine tieskovnih tanećakah ili, gdie se rabe pleteri (lese), tieskovnih plosnicah medju motkami, odbiv najprije po 5 centimetarah u duljini i širini, i pri tom valja 1790 kubičnih centimetarah smatrati kao jedan kilogram repne kaše.

II. Kolicina ožimakah na dan ustanovljuje se:

A. Kod hidrauličnih tiesakah, tieranih parom ili vodom,

1. ako dvie a dvie tih tiesakah imadu samo jedan smèrk, ako rade izmienice i ako se kao pogačami nakladaju, tad po sliedećoj liestvici:

L i e s t-

Pri površini u kvadratnih centimetrih	Pri nakladnoj visini																						
	95	94	93	92	91	90	89	88	87	86	85	84	83	82	81	80	79	78	77	76	75	74	73
	Količina oži-																						
2.500	108	110	111	112	113	114	115	117	119	120	121	122	124	126	127	128	130	131	132	133	135	137	138
2.350	110	111	112	113	114	115	117	119	121	122	123	124	126	128	129	130	131	132	133	135	137	139	140
2.209	112	113	114	115	116	117	119	121	122	123	124	126	128	130	131	132	133	134	135	137	139	140	142
2.115	113	114	116	117	118	119	121	122	124	125	126	128	130	131	132	133	135	136	137	139	140	142	143
1.980	115	116	118	119	120	121	122	124	126	127	128	130	131	133	134	135	137	138	139	140	142	144	145
1.848	117	118	119	121	122	123	124	126	128	129	130	131	133	135	136	137	139	140	141	142	144	146	147
1.764	119	120	121	122	123	124	126	128	130	131	132	133	135	137	138	139	140	141	142	144	146	148	149
1.638	121	122	123	124	125	126	128	130	131	132	133	135	137	139	140	141	142	143	145	146	148	149	150
1 521	122	123	124	126	127	128	130	131	132	133	135	137	139	140	141	142	144	145	146	148	149	151	152
1.443	124	125	126	128	129	130	131	133	134	135	137	139	140	142	143	144	146	147	148	149	151	153	154
1.332	126	127	128	130	131	132	133	135	136	137	139	140	142	144	145	146	148	149	150	151	153	155	156

v i c a.

od centimetarah																									
72	**71**	**70**	**69**	**68**	**67**	**66**	**65**	**64**	**63**	**62**	**61**	**60**	**59**	**58**	**57**	**56**	**55**	**54**	**53**	**52**	**51**	**50**	**49**	**48**	**47**
makah na dan																									
139	140	141	143	144	146	148	149	150	151	153	155	156	157	158	160	161	162	164	166	167	168	169	171	172	173
141	142	143	144	146	148	149	150	151	153	155	157	158	159	160	161	162	164	166	167	169	170	171	172	173	175
143	144	145	146	148	149	151	152	153	155	156	158	159	160	162	163	164	166	168	169	171	172	173	174	175	176
144	146	147	148	149	151	153	154	155	157	158	160	161	163	164	165	166	167	169	171	172	173	175	176	177	178
146	148	149	150	151	153	155	156	157	158	160	162	163	165	166	167	168	169	171	173	174	175	176	177	178	180
148	149	150	151	153	155	157	158	159	160	162	164	165	166	167	168	169	171	173	175	176	177	178	179	180	182
150	151	152	153	155	157	158	159	160	162	164	166	167	168	169	170	171	173	174	176	177	179	180	181	182	184
151	153	154	155	157	158	160	161	162	164	166	167	168	169	171	172	173	175	176	178	179	181	182	183	184	185
153	155	156	156	158	160	162	163	164	166	167	169	170	172	173	174	175	176	178	180	181	183	184	185	186	187
155	157	158	159	160	162	164	165	166	167	169	171	172	173	175	176	177	178	180	182	183	184	185	186	187	189
157	158	159	160	162	164	166	167	168	169	171	173	174	175	176	177	178	180	182	184	185	186	187	188	189	191

2. Po ovoj liestvici s dodatkom od petnaest (15) postotakah kod prešah, pri kojih sve po dvie imadu samo jedan smèrk, u radnji se izmienjuju i hèrpimice nakladaju;
3. Po istoj liestvici, s dodatkom od dvadeset i pet (25) postotakah kod prešah, pri kojih imade svaka svoj smèrk i nakladaju se kao pogačami;
4. po istoj liestvici s dodatkom od četèrdeset (40) postotakah kod prešah, gdie svaka imade svoj smèrk a nakladaju se hèrpimice;
5. kod prešah, pri kojih po dvie njih imadu više nego jedan smèrk ili imadu istina samo jedan smèrk, ali koje mogu u isto doba raditi, po istoj odmieri, kao što kod prešah, od kojih je svaka providjena svojim smèrkom (3 i 4).

Gdie se preše po prijavi šećerane nakladaju kao pogačami, nakladni stolovi neka nebudu gibivi. A i moraju iste barem za 16 centimetarah biti višje, nego ploča od preše, kada najniže stoji.

Nadalje nesmije nijedna tanećka od preše imati ručice, ako je prijavljeno, da će se preše kao pogačami nakladati.

B. Kod hidrauličkih tiesakah, tieranih ljudskom rukom ili silom životinjskom, ima se odmieriti broj ožimakah na dan s devetdeset postotakah od onoga iznosa, koi bi napram prijašnjim ustanovam (1 do 5) odpao.

III. Ako pri mierenju nakladne visine od kojega tieska ili pri mierenju duljine ili širine tieskovnih tanećakah, odnosno tieskovnih povèršinah medju motkami bude slomakah od jednoga centimetra, tad se na takove neće gledati.

Ako nadalje napram gornjoj ustanovi (I.) proračunana povèršina tieskovne tanećke ili, kad se upotrebljuju pleteri, nebi odgovarala tieskovna povèršina točno povèršini, koja se je u gornjoj liestvici izrazila četvornimi centimetri, tad se pri pronalaženju kolicine ožimakah na dan za podlogu uzeti ima ona povèršina, koja je pravoj uračunivoj povèršini najbliža, n. pr. povèršina od 2115 četvornih centimetarah, kad prava uračuniva povèršina 2116 čini.

Ako pako prava uračuniva povèršina tieskovnih tanećakah, odnosno tieskovne povèršine stoji jednako razdaleko od jedne i od druge povèršine, sliedeće u liestvici jedna za drugom, medju kojimi leži, ima se tad pronaći kolicina ožimakah na dan napram manjoj povèršini.

Pretis s. r.

59.

Razpis ministarstva financijah od 9. Sèrpnja 1877,

o popriečnom (paušalnom) plaćanju potrošarine od sladora tvornicah sladora, radećih po diffuziji za dobu varenja godine 1877/78.

U dogovoru s kralj. ugarskim ministarstvom financijah dozvoljuje se na temelju poreznoga zakona na proizvodjenje sladora od repe od 18. Listopada 1865 (dèrž. zak. lista br. 105) uz sliedeće uviete, da za one tvornice šećera, koje pod imenom diffuzije dobivaju sok iz frižke repe i od kojih diffuzionalne posude nerade napose, već se slažu u tako nazvane baterije, takodjer i u budućoj periodi za proizvadjanje šećera god. 1877/78 na prošnju podhvatnikah nastupi paušalno plaćanje poreza od šećera iz repe napram činitbi napravah tvorničkih i napram duljini njihove uporabe.

1. Koliko koja tvornica čini pronaći će se na ovaj način:

a) Kod diffuzionalnih baterijah, koje sastoje svaka iz devet (9) ili više diffuzionalnih posudah s promiernom dèržinom od najmanje 25 hektolitarah, odmierit će se za svaki dan (24 ure) i za svaki hektolitar ukupnoga sadèržaja dèržine od diffuzionalnih posudah, pronadjena ulievom vode, šest sto petdeset (650) kilogramah frižke repe.

b) Kod diffuzionalnih baterijah, koje sastoje svaka od devet (9) ili više diffuzionalnih posudah s manjom promiernom dèržinom, nego što je 25 hektolitarah, uzeti će se isto mierilo (*a*), nego s prirezom, koi za svaki hektolitar, za koi je promierna dèržina diffuzionalne posude izpod 25 hektolitarah, dvanaest (12) kilogramah frižke repe.

Slomci (drobniši) hektolitra, koji nastanu u promiernoj dèržini diffuzionalnih posudah, uzet će se za cieli hektolitar, u koliko se radilo bude o ustanovljivanju ovoga prireza.

Kod baterije, koja n. pr. ima 9 diffuzionalnih posudah s promiernom dèržinom svaka po 19·24 hektolitra, odmierit će se uslied toga za dan i za svaki hektolitar ukupne dèržine od 173·16 hektolitra 710 kilogramah frižke repe.

c) Kod diffuzionalnih baterijah izpod 9 diffuzionalnih posudah odmierit će se činitba tvornice napram gornjim ustanovam tako, kano da je baterija sačinjena iz 9 diffuzionalnih posudah od jednake promierne dèržine, koju imadu one, što su pri ruci.

Kad bi dakle imala n. pr. koja baterija 8 diffuzionalnih posudah s promiernom dèržinom od 22·25 hektolitra, tad bi se uporavila na dèržinu od 22·25 $\times$ 9 = 200·25 hektolitra miera od 674 kilograma frižke repe na dan i na hektolitar.

Ako se zateku u tvornici za varenje šećera još i druge posude, da rade tečajem paušalne periode, odredjene za posude diffuzionalne, tad će se takove posude uz sve vrieme paušalne periode staviti pod službeni zatvor i imadu izlučit se iz svake sveze s ostalimi posudami.

2. Svaki podhvatnik tvornice za proizvodjanje šećera iz repe od naznačene vèrsti, koi polučiti želi paušalno plaćanje, imade podnieti kod vlasti pèrve molbe najkašnje do 1. Kolovoza 1877 pismeno očitovanje, da pristaje na paušalno plaćanje uz date uviete i najkašnje za 14 danah prije, nego što prične raditi, predložiti popis tvorničkih sredstvah i opis prostorijah tvorničkih.

3. U svihkolikih ostalih odnošajih podvèržene su tvornice, koje prave šećer iz repe po postupku diffuzionalnom i imadu paušalno platjati porez, odnosno njihovi podhvatnici i upravljatelji onim istim zakonitim ustanovam, koje postoje za tvornice, preradjujuće sok od repe tieskom (ožimanjem) odnosno za njihove podhvatnike i upravljatelje pri paušalnom plaćanju potrošnine od varenja šećera.

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXIII. — Izdan i razposlan dne 17. Sèrpnja 1877.

60.

Zakon od 16. Lipnja 1877,

o potrošarini od mesa izvan varošah, koje su za pobiranje potrošarine proglašene kao opasane (zatvorene).

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, da će u svih u cesarevinskom vieću zastupanih kraljevinah i zemljah izim Dalmacije, dne posliednjega Prosinca 1877 ukinuti se dosadanje ustanove o potrošarini od mesa izvan varošah, koje su za pobiranje potrošarine proglašene kao opasane (zatvorene), ter da će od 1. Siečnja 1878 imat vriediti u tom obziru ustanove sliedeće:

I. Ustanove načelne.

1. Diela porezovna.

§. 1.

Potrošarini podvèrženo je:

1. Svako klanje životinje, navedene u priklopljenoj tarifi, i to:

a) bezuvietno sve, što zakolje mesar, kobasičar, gostioničar, kèrčmar i u obće takov čoviek, koi se kao obèrtom iliti zanatom bavi prodavati meso priesno ili priredjeno;

b) uvietno i ono, što zakolje drugi tko, ako

α) klanje biva na zajednički račun dvojice ili više njih, ili ako se

β) bez predhodna priredjivanja priesno meso zaklane životinje proda de sasvim ili na dielove.

2. Dobavljanje mesa za osobe, naznačene gore pod točkom 1 sl. *a)*, ako se

a) meso nije još imalo podvèrći porezu za područje, u kojem vriedi ovaj zakon, ili

b) ako se meso dobavlja iz obèrta, porezu od mesa podvèržena, u pogledu kojega se mesarina platja nagodice, ili

c) ako je od mesa, istina, platjen jurve porez prema tarifi, ali po stavki nižjoj, nego je ona, koja valja za miesto, kuda je meso namienjeno (§. 9, pèrva i posliednja Alineja).

3. Prodavanje mesa, ako se

a) meso nije još imalo podvèrći porezu za područje, u kojem vriedi ovaj zakon, ili ako je

b) prodavalac mesa u pogledu potrošarine od mesa bio nagodjen, ali se nagoda njegova neodnosi na miesto, gdie se meso prodaje, ili

c) ako je od mesa, istina, platjen jurve porez prema tarifi, ali po stavki nižjoj, nego je ona, koja valja za miesto, gdie se meso predaje.

4. Kod namalične prodaje od udjena, šušena, usoljena mesa, od slanine, mesa u konservi, salame i inih kobasicah od mesa, koja je prodaja skopčana sa veleprodajom takovih stvarih, uživajućom pogodovanje §-a 6, kada se takove stvari prenose u prodavalište namalično, ili kada se rabe za prodaju namaličnu, kao što i onda, kada se obratjaju na kućnu porabu prodavaočevu.

2. Što se razumieva pod mesom, podvèrženim porezu.

§. 2.

Pod mesom razumievaju se u ovom zakonu:

Zaklane životinje, koje su navedene u priklopljenoj tarifi, priesno meso, to jest svekolike još ne priredjene, ljudem za jielo valjane čestí od tih životinjah, izim kèrvi i crievah, zatim udjeno, sušeno, usoljeno meso tih životinjah, navlastito i udjena slanina, napokon meso u konservi, salama i druge kobasice od mesa.

3. Izuimke od porezovnosti.

§. 3.

Od porezovnosti, izrečene u §. 1, točka 1, izuzima se:

1. Kada se po naredbi vlasti ili na temelju zakona kolje marva u svèrhu, da se tim zaprieči ili zatare marvinska kakova kuga.

2. Kada drugi ljudi, a ne oni, koji su navedeni u §. 1, br. 1, sl. *a)*, kolju svinjah, ako samo slanina od zaklanih svinjah bude priesna prodavana.

3. Kada drugi ljudi, a ne oni, koji su navedeni u §. 1, br. 1, sl. *a)*, zakolju marvu za zajedničke svetkovine, n. pr. pirove.

4. Klanje životinjah, imenovanih u člancih 2 do uklopno 6 priklopljene tarife, ako čine to ljudi, koji niti sieku mesa niti inače bave se namaličnim mesarenjem, za prodaju u čitavih zaklanih komadih, na kojih nefali nijedna porezu podvèržena čest.

Nego glede prodavanja i dobavljanja mesa, koje dolazi od razna klanja, pomenuta u predidućih točkah 1 i 4, valjaju dotične ustanove ovoga zakona (§. 1, točka 2 i 3).

§. 4.

Od porezovnosti dobavljanje mesa, izrečene u §. 1, točka 2 izuzima se:

5. Kada osobe, koje, kao što n. pr. gostioničari i kèrčmari, bave se varenjem mesa (prodavanjem mesa priredjena iliti varena), ali drugoga mesa neprodaju, meso, što im treba, dobavljaju sebi iliti uzimaju u obèrtnika, nagodjena u

pogledu potrošarine od mesa, ako ovoga poreza tičuća se nagoda onoga, koi meso prodaje, vriedi za isto ono miesto, u kojem biva varenje i prodavanje varena mesa.

6. Kada svinjami tèrgujući ljudi, naznačeni u §. 3 pod br. 4, uzimaju meso za kućnu svoju porabu.

7. Kada se iz miesta, koje je u pogledu pobiranja potrošarine izjavljeno kao opasano, uzme ili dobavi mesa, od kojega je ondie jurve porez namiren.

§. 5.

8. Od porezovnosti prodavanja mesa, izrečene u §. 1, br. 3, izuzeti su oni slučajevi, u kojih se od strane domaćina, gospodara itd. daje meso kućanom, slugam itd. kao diel hrane, koja ih ide.

§. 6.

Dalje iznimke od porezovnosti, izrečene u §. 1, točke 1, 2 i 3, jesu sliedeće:

9. Klanje marve i dobavljanje iliti uzimanje mesa, zatim u veliko, to jest u količini najmanje od 25 kilogramah bivajuća prodaja od udjena, sušena i usoljena mesa, slanine, zatim od mesa u konservi, salame ili inih kobasicah od mesa, kada

a) takovo što učini osoba koja se bavi samo veleprodajom ili pokraj veleprodaje još i namaličnom prodajom od udjena, sušena, usoljena mesa, slanine, od mesa u konservi, salame ili inih kobasicah od mesa, ali nesieče i neprodaje nikakova drugoga mesa, i ako u slučaju veleprodaje ovih predmetah, skopčane sa prodajom namaličnom, povèrh toga

b) količine pomenutih predmetah, namienjene za namaličnu prodaju ili za kućnu porabu prodavaočevu, budu pohranjivane u osobitih lokalih, koji su sasvim razlučeni od skladištah, namienjenih veleprodaji, i ako prije, nego što dodju u prodaju, odnosno prije, nego što se prenesu u lokal prodaje namalične ili prije, nego se uzmu za kućnu porabu, budu porezu podvèržene (§. 1, br. 4).

4. Osobe, dužne platjati ovaj porez.

§. 7.

Platjati ovaj porez dužni su:

1. U slučajevih, navedenih u §-u 1 pod br. 1, oni, koji životinju kolju.

2. U slučajevih, navedenih u §. 1 pod br. 2, oni, koji meso uzimaju (dobavljaju).

3. U slučajevih, pomenutih u §. 1 pod br. 3, oni, koji meso prodaju.

4. U slučajevih, pomenutih u §. 1 pod br. 4, oni, koji se zanimaju namaličnom prodajom udjena, sušena ili usoljena mesa, slanine, mesa u konservi, salame i inih kobasicah od mesa.

5. Predmet i odmiera potrošarine od mesa.

§. 8.

Predmet i odmieru ovoga poreza sadèržaje priklopljena tarifa, koja, ujedno s bilježkami nalazećimi se na njoj, čini cielovitu sastojinu ovoga zakona.

6. Veličina dužnosti porezne.

§. 9.

Porez ima se odmieriti po tarifnom razredu onoga miesta, u kojem se porezovno dielo obavlja, dakle kod klanja po tarifnom razredu onoga miesta, u kojem biva klanje, pri uzimanju mesa po tarifnom razredu onoga miesta, u kojem osoba, uzimajuća iliti dobavljajuća meso, tiera zanat mesarski, a pri prodavanju mesa po tarifnom razredu onoga miesta, u kojem biva predaja mesa, i to:

1. Po kolicini komadah:

a) u onih slučajevih, u kojih je klanje porezu podvèrženo, izim slučaja, pomenuta u ovom paragrafu pod brojem 2, sl. *a)*, zatim

b) u onih slučajevih, gdie je uzimanje ili prodavanje mesa porezu podvèrženo, ako zaklano živinče, nerazstaviv odanj nijedne porezovne česti ili odsiekav mu jedino glavu i noge, predmetom je prodavanja, odnosno uzimanja.

2. Po teži, i to:

a) u slučaju, pomenutu u §. 1. broj 1, sl. *b)* β), ako bude živinče tarifno članka 1 zaklano i samo jedna čest zaklana živinčeta odredjena za prodaju, po teži te česti, u koliko je ista podvèržena porezu;

b) u slučajevih, navedenih u §. 1, broj 4, po teži onoga mesa, koje se u namaličnu prodavaonicu prenese, odnosno koje za namaličnu prodaju ili za kućnu porabu bude obratjeno;

c) u slučajevih, koji nisu pomenuti ni pod br. 1 ni pod br. 2, sl. *a)* i *b)*, po teži mesa, koje bude prodano ili dobavljeno.

Nego u slučajevih porezovnoga dobavljanja mesa i porezovnoga prodavanja mesa, naznačenih u §. 1, broj 2, sl. *c)* i broj 3 sl. *c)*, ima se platiti samo onaj iznosak, za koi po tarifnom razredu, valjanu za miesto uzimanja, odnosno za miesto prodavanja mesa bude pristojba veća, nego je ona, koja je platjena bila po kojem nižem tarifnom razredu.

§. 10.

Da je jurve na meso udaren porez napram tarifi moći je to dokazati prigodom nabave i prodavanja jedino pokazkami platjanja poreza, na kojih je upisano ime i prebivalište porezovnikovo.

Način, kako da izdate budu pokazke o platjanju poreza od strane vlastitih naredjenikah erarskih ili od strane opunomoćenih organah zakupnikah ili nadoknadnih družtvah (§. 17), ustanovit će se putem naredbenim.

7. Miesto, gdie da se odmieri porez na meso.

§. 11.

Pod miestom, gdie da se odmieri porez na meso, razumieva se dotično područje obćinsko.

Područja vlastelinska, koja su izlučena iz sveze obćinske, pribrojit će se k onomu području obćinskomu, s kojim sačinjavaju obćinu katastralnu.

8. Odlučivanje o dužnosti pristojbenoj i o kolicini pristojbe.

§. 12.

Niti o pitanju, dà li se mesarina platjati ima, a niti o kolicini njezinoj neima se razpravljati pred redovitimi sudovi.

9. Utjerivanje neplatjenih pristojbah.

§. 13.

Neplatjene pristojbe od tarifnoga poreza na meso ili od naknade u ime poreza na meso, a tako i zadocne kamate od zaostalih obrokah nagodbenoga paušala imadu se utierati na način, kakov je propisan za utjerivanje zaostalih cesarskih porezah.

Ako zakupnik dobavljanja mesa (§. 19) neplati kojega zakupnoga obroka bud' dielovito bud' sasvim, pripada upravi financijalnoj pravo, zaostatak takov pokriti odmah iz jamčevine zakupne, ujedno pako odrediti, da pobire porez na meso (mesarinu) sekvestar, kojega ona postavi, i na štetu i kvar zadocniela zakupnika iznova prodati dražbom zakupni predmet ili ako zakupna dražba napram sudu uprave financijalne nepruži nikakova povoljna uspieha, nagoditi se na solidarni način s porezovnimi strankami ili provesti udaranje poreza napram cieniku pod svojom vlastitom upravom.

U svihkolikih ovih slučajevih dužan je zakupnik nadoknaditi eraru onaj manjak, koi nedosiže njegovom zakupninom te neće imati nikakova prava iskati, da mu se ikakov izvišak povrati.

Financijalna uprava vlastna je u svèrhu, da joj se nenanese šteta iz zakupne jamčevine, bez ikakvoga sudbenoga posredovanja povući jamčevinu u gotovu u onom iznosu naknadnom, kakov se pronadje knjigovodstvom, ter dèržavne obveznice ili ine papire od vriednosti, položene za jamčevinu, prodati prodati po zaprisežениh sansirih na burzi i pridèržati za se prodajninu napram iznosu nadoknadnom, kako ga je pronašlo knjigovodstvo.

Tim, što se ranije raztèrgne zakupni ugovor, neće se dirati u prava porezovnih stranakah, koja izviru iz njihovih s zakupnikom pravovaljano sklopljenih nagodnih ugovorah uz priuzdèržaj ustanove §. 19 glede platjanja unapred.

10. Zastara pristojbah od tarifne mesarine i od nagodah o mesarini.

§. 14.

Pristojbe od tarifne mesarine i od nagodah o mesarini nisu podvèrgnute zastari.

11. Jamstvo, da će se gledati na propise.

§. 15.

Ako dèržavna blagajna radi zanemarenih postojećih propisah izgubi štogod od tarifnih nagodnih iznosakah pristojbenih ili od zakupninah mesarine u glavnih ili uzgrednih tražbinah, jamčit će joj za takov gubitak ona stranka, na kojoj je krivnja.

12. Davanje pomoći kontrolnim organom prigodom uredovnih činah s mesarinom.

§. 16.

Svaki obćinski načelnik dužan je organom, odredjenim za odmierivanje mesarine, davati prigodom njihovih uredovnih činah na njihovu prošnju bez okleivanja svaku pomoć. Dužnost je člana obćinskoga vieća, koi se na takov posao izašalje, neprekidno prisustvovati označenim uredovnim dielom, pa ako se čemu stavi zaprieka, imade podpisati spise, sadèržavajuće opis čina i onoga, što je pronadjeno, zatim saslušne napisnike i svekolike spise i izprave, spadajuće na iztragu, dodavši jim svoje opazke, ako ih bude imao, te u obće davati svaku zakonitu pomoć.

II. Načini osiguranja mesarine (pobiranja).

1. Načelo.

§. 17.

Mesarina imade se za blagajnicu dèržavnu osigurati ili:

1. putem nagodnim, to jest dobrovoljnim dogovorom, koi se sklopi sa svimi obèrtničkimi podhvatnici, koi imadu plaćati mesarinu u kotaru, zauzimajućem jedno ili više miestah ili s većinom takovih obèrtničkih podhvatnikah, koi su brojem i obsegom svojega obèrta znatniji, ili

2. putem zakupnim, ili

3. putem udaranja poreza po tarifi pod upravom erarskom, to jest udaranjem poreza na pojedina diela porezovna, kako ih pronadju za to napose naredjene osobe uprave financijalne.

Od područja tèrstjanskoga, spadajućega pod ustanove ovoga zakona, može uprava financijalna iskati osiguranje mesarine takodjer i onako, kako je to do sad bivalo.

2. Nagoda.

§. 18.

Ako u pogledu plaćanja pristojbe porezovne dodje do nagode s upravom financijalnom, ima se pogodjeni nagodbeni paušal platjati u jednakih miesečnih, svakoga posliednjega dana u miesecu, i ako je takov dan nedielja ili koi drugi blagdan, sliedećega dielatnoga dana dospietnih obrocih uz potvèrdu na pieneznici, koja je opredieljena za primanje takovih obrokah.

Od zaostalih iznosakah jurve dospielih nagodnih obrokah imadu se platiti zadocne kamate sa šest po sto.

Uprava dèržavna može za svoju sigurnost zahtievati jamčevinu od jedno- do tromiesečnoga iznosa nagodbenoga paušala.

Nagodni paušal vriedi za svakolika diela, odnoseća se na potrošarinu od mesa (§. 1), koja se u kotaru, za koi se, i uz rok, za koi nagoda postoji, preduzmu.

Nego meso, koje se nadje svèršetkom nagodbenoga roka kod porezovnih obèrtničkih podhvatnikah, podvèrgnuto je porezu napram §. 27.

Ako kotar (§. 17), za koi je uprava financijalna sklopila nagodu s podhvatnici (nagodnimi družtvi), obvezanimi platjati porez od mesa, obsiže više miestah (§. 11), stavlja se ovim podhvatnikom na volju, opredieliti u isto doba s iznosom, koi namirivati imade pojedini podhvatnik u nagodbeni paušal, takodjer i miesto ili miesta, od koga ili od kojih su izmed njih oproštena porezovna diela prinosom od tarifnoga poreza.

Nagodbenomu družtvu pripada nadalje pravo, uz rok, dok traje nagoda i u području nagodnom, postupati s porezom od mesa, u koliko se neradi o porezovnih poslovnih dielih članovah družtvenih, koja su jurve uzvratnim ugovorom utanačena, s povlasticami zakupnika (§. 19).

Ako nagodno družtvo nepoloži jamčevine u uglavljeno vrieme, ili ako zaostane platjanjem miesečnoga obroka od nagodbenoga paušala ili ako neizpuni sasvim točno ugovora bud' u kojoj točki ili ga povriedi, tad pripadaju upravi financijalnoj glede odštete sva ona prava na jamčevinu, kao što ih imade na zakupnu jamčevinu (§. 13).

3. Zakup pobiranja mesarine.

§. 19.

U slučaju zakupa (§ 17 broj 2) stiče zakupnik pravo, provesti u zakupnom području tarifno razporezivanje mesarine; nadalje je vlastan, sklopiti za vrieme zakupno nagodbe s podhvatnici zakupnoga područja, koi su dužni davati porez od mesa. Nego platjanja unapried, koja dadu nagodni podhvatnici zakupniku u ime mesarine, imadu nesamo svèršetkom zakupnoga vremena nego takodjer i u slučajevih, kad zakupni ugovor prije izminula redovita zakupnoga roka ugasne, samo u toliko kriepost, u koliko neprekorače iznosa od jednoga miesečnoga obroka.

Zakupnik i njegovi punomoćjem odredjeni naredjenici imade napram porezovnikom ona prava i one obveznosti, koje iz ovoga zakona izviru za upravu financijalnu, odnosno za organe financijalne.

Izuzimlje se od toga:

Primanje i potvèrda prijave o započetu ili prenešenu obèrtu mesarskom (§. 20), skratjenje roka prijavnoga (§§. 28 i 37), odluka o pitanju, dà li postoje uvieti za neprijavljen početak porezovna klanja (§§. 32 i 38), oprost od dèržanja u evidenciji marve (§. 34), dozvola o zahtievu na uzvratu poreza (§. 35), odluka o uztegnutoj uzvrati poreza (§. 36), iztraga i presuda o svih vèrstih prekèršajah ustanovah o mesarini.

Financijalnoj upravi priuzdèržaje se u ostalom pravo: odlučivati o utocih i pritužbah poradi propisom protivna postupka zakupnikova ili njegovih naredjenikah u razporezivanju mesarine.

Za slučaj, ako zakupnik nebi htio nastupiti zakupa ili ako nepoloži u odredjeno vrieme pogodjene jamčevine zakupne, ili ako nepodpiše zakupnoga ugovora, ili ako neizpuni točno zakupnoga ugovora bud' u kojoj točki, ili ako ga povriedi, a tako i za onaj slučaj, kad izidje na vidielo, da zakupnika prieči zaprieka zakonita ili ugovorna, da nemože preuzeti zakupa, pripadaju upravi financijalnoj u pogledu zakupne jamčevine ona prava, koja su označena u §. 13 ovoga zakona.

Zakupnim ugovorom ustanovit će se pobliže pravni odnošaj medju upravom financijalnom i med zakupnikom.

III. Obćeniti ustanove kontrolne.

1. Prijava o započetu ili prenešenu obèrtu mesarskom.

§. 20.

Tko namierava započeti obèrt mesarski [§. 1, broj 1, sl. *a)*] ili ga prenieti s jednoga miesta na drugo, imade o tom predbiežno učiniti prijavu kod upravljajuće vlasti financijalne I. molbe, u koje području leži miesto obèrtno.

O učinjenoj prijavi dati će vlast dohodarstvena obèrtniku potvèrdu i to napose za svako miesto, koje je prijavljeno, da će se u njem obèrt tierati.

Kod mesarskih obèrtah, postojećih jurve u vrieme, kad prične kriepost ovoga zakona, ostat će u valjanosti one dohodarstvene dopustnice, koje su podieljene po ondašnjih naredbah.

2. Obèrt mesarski podvèrgnut je pod nadzor dohodarstveni. Prava organah kontrolnih.

§. 21.

Svaki obèrt mesarski podvèrgnut je pod nadzor dohodarstveni.

Organom, zvanim rukovoditi ustanove o mesarini (§. 17, broj 3, §§. 18 i 19) pripada uslied toga pravo, zalaziti po danu u radionice podhvatnikah takova obèrta (§. 23) i ako prijava glasi o noćnom porezovnom ili barem kontroli podvèrženu postupku, takodjer i po noći i ondje u svèrhu svoga uredovanja boraviti. To isto pravo imadu ovi organi takodjer osim napomenutih slučajevih u svako doba, kad dodju uz pratnju kojega člana od obćinskoga glavarstva.

Podhvatnik obèrta mesarskoga ili u slučaju, ako je on odsutan, tad njegov namiestnik, imade pri uredovnih činih ovih organah davati osobno ili po svojoj služinčadi potrebiti pomoćni posao, dozvoliti, da se bezplatno upotrebe kola i pristojstva njihova, što ih ima, a tako i davati svaku obaviest i dokaz, što bi od potrebe bila za kontrolu mesarine.

Ako kod takova bez posredovanja člana obćinskoga glavarstva dopustna uredovna posla posredovanje ovoga člana bude od potrebe, obvezan je podhvatnik pozvati odmah obćinsko glavarstvo, čim ga na to pozove organ prigledni.

§. 22.

Organi, odredjeni za rukovanje ustanovah mesarinskih, imadu pravo, zalaziti po danu u javne klaonice i, ako se kolje po noći, takodjer u nje ulaziti i po noći te u svèrhu svoje uredovnosti ondie boraviti.

Organi ovi imadu nadalje pravo zagledati u napisnike klaonice i napise, te vaditi iz njih izvadakah u svèrhu odmierivanja mesarine.

3. Što se razumieva pod radionicom u mesarini.

§. 23.

K podhvatničkoj radionici obèrta mesarskoga (§. 21) uzimlju se:

1. Prodavaonica, to jest prostorije, gdie podhvatnik meso sieče (prodaje);
2. prostor, gdie marvu kolje;
3. prostor, neudaljen preko dva kilometra od prodavaonice (točka 1), gdie
   a) meso pohranjuje (čuva) ili
   b) ugoni živo blago od tarifnih stavakah 1 do 6;
4. prostor, koi je u neposrednoj svezi s kojim od prostorah, označenih pod 1, 2 i 3.

IV. Tarifna razdielba poreza na obèrtne podhvatnike, obvezane platjati porez od klanja marve i od dobavljanja mesa.

1. Prijava upravljatelja radionice i osobe, koja u odsutnosti podhvatnika imade davati obaviest.

§. 24.

Svaki podhvatnik obèrta s mesom, koi je u pogledu klanja marve ili dobavljanja mesa podvèržen potrošarini, obvezan je za takov obèrt, glede kojega prestupi iz postojeće nagode u platjanje poreza napram cieniku, najkašnje četèrnaest danah prije roka takova prelaza, i ako takov prične 1. Siečnja 1878, naj-

kašnje do 16. Prosinca 1877, za na novo postali obèrt pako, u pogledu kojega nije sklopljena nagoda o platjanju mesarine, najkašnje četèrnaest danah prije započete radnje (porezovnih dielah) prijavu učiniti pismeno ili ustmeno organu, koi je odredjen za nadziranje:

1. miesto i popisni broj sgrade, u kojoj se nalazi radionica, odnosno k njoj spadajući prostor (§. 23), a tako i taj prostor, nadalje

2. osobu, koja obèrt vodi, i osobu, koja u odsutnosti podhvatnika imade davati potrebitu obaviest organu financijalnomu, koi je odredjen za to, da nadzire podhvat.

2. Prijavni i pregledni arci.

§. 25.

O učinjenoj prijavi (§. 24) dati će se na posebno za to štampanu prijavnomu i preglednomu arku potvèrda; ovaj arak odredjen je za to, da se na njem upiše, što je našasto prigodom revizijah, koje se preduzimati imadu i da se izbroji marva te meso, od kojega je platjena potrošarina.

Ovaj arak izdat će se u dva jednako glaseća primierka.

Pèrvi primierak označit će se kao takov i ostat će u rukuh organa financijalnoga, odredjena za nadzor nad mesom. Drugi primierak predati će se podhvatniku, dužnu platjati mesarinu i ovaj ga imade brižno sačuvati.

Na pèrvom eksemplaru prijavnoga i preglednoga arka ima podhvatnik ili njegov namiestnik, za kojega se u pogledu ove obveznosti, ako neima nijedne druge osobe, uzimlje upravljatelj s obèrtom, potvèrditi svojim podpisom istinitost onoga, što je svakiput nadjeno, ili ako pisati nezna, tad dodavši znak svoje ruke.

Ako prigodom nalaza nebude pri ruci pèrvoga primierka, imade se sačiniti napisnik, koi će podpisati imati podhvatnik ili njegov punomoćnik i na temelju ovoga napisnika treba naknadno upisati nalaz u pèrvi primierak.

Ako se primierak, koi je predat porezovnomu podhvatniku, izgubi ili znatno ošteti ili nebude čitljiv, vadit će se iz pèrvoga primierka od arka prijavnoga i preglednoga izkazi o kolicini marve i o mesu, od kojega je porez odmieren.

3. Razvid prostorijah i oznaka njihova.

§. 26.

Nakon učinjene prijave (§. 24) razvidit će se u njoj napomenute prostorije i podhvatnik imade napram naputku organa financijalnoga udariti na nje na svoj trošak obilježja i brojeve.

One sveze prostorijah od radionice, koje bi pružile napram presudi o narušaju dohodarstvenom priliku, da se nije mogla pobrati mesarina, imade po nalogu vlasti financijalne podhvatnik na svoj vlastiti trošak zatvoriti i učiniti, da se više rabiti nebudu mogle. Podhvatnik i ako on sam nebi vodio obèrt mesarski, takodjer upravljatelj obèrta odgovoran je uz rok tarifnoga razporeza za to, da se neoštetjeno sačuva oznaka radioničkih prostorijah, i ujedno je obvezan, za 48 urah, odkad dozna, prijaviti organu financijalnomu, koi je odredjen za nadziranje podhvata, oštetu, nastalu slučajem ili na koi drugi način ili ako se takova znamenja sasvim unište u svèrhu, da se takova ošteta ili uništenje nadomiestiti uzmogne.

Dužnost je pohvatnikova povèrh toga prijaviti najkašnje za 48 urah pomenutomu organu financijalnomu svaku promienu u navedenih prostorijah obèrtnih a tako i svaku promienu u osobi upravljatelja podhvatnoga iza kako nastupi takova promiena ili nadomieštaj.

O tako učinjenoj prijavi dati će se potvèrda u arku prijavnom i preglednom.

4. Prijava kolicine marve i mesa. Udaranje poreza na ovo posliednje.

§. 27.

Ako se radi o porezovnom podhvatu od mesa, koi iz nagode prelazi u tarifni porez (§. 24), imade podhvatnik posliednjega dana od roka nagodbenoga predloživ prijavni i pregledni arak organu, koi je naredjen za nadziranje podhvata, prijaviti kolicinu svoje marve, podvèržene pod tarifne stavke 1 do 6 a tako i kolicinu mesa, podvèržena porezu, koje će se u prijavljenoj radionici (§. 23) koncem roka nagodbenoga još naloziti te podvèrći uredu ili za to odredjenu organu upitnu kolicinu porezu podvèržena mesa, da od njega porez odmieri.

5. Obveznost na prijavu i platjanje poreza.

§. 28.

Podhvatnik je obvezan:

1. Kad god blago, navedeno u tarifi, namierava klati ili izvesti ga iz onih prostorijah, gdie je zatvoreno, učiniti to uz propisani rok, zatim

2. kad god kani od drugih dobavljati porezovno meso ili živuću marvu, koja je u tarifi spomenuta, uzimati ili takovo meso ili marvu, pa ma i drugim spadala, zanieti želi u svoju radionicu, prijaviti pismeno ili ustmeno organu financijalnomu, naredjenu za nadzor podhvata svoju namieru prije, nego što se meso ili marva u njegovoj radionici smiesti i ujedno predložiti arak prijavni i pregledni.

Prijaviti diela, pomenuta pod brojem 1 imade podhvatnik najkašnje za dvanaest urah prije, nego li se začmu. U koliko se pokaže sigurnost, da je takodjer i uz kratji rok prijavni zajamčena valjana kontrola, moći će upravljajuća financijalna vlast pèrve molbe takov rok primiereno i prikratiti.

Ako se obaviti ima porezovno klanje ili porezovno dobavljanje mesa, imade se odmah platiti samo tarifna pristojba porezna uredu iliti organu, ovlaštenu za primanje toga poreza, o čem će se porezovnomu podhvatniku povèrh potvèrde u prijavnom i preglednom arku još izdati i platežna potvèrdnica obaška.

Ako se prijavi klanje marve od tarifnoga stavka 1 uz priuzdèržaj uzvrate poreza i ako takov priuzdèržaj glasi samo na jedan dio zaklatoga živinčeta (§. 35), imade se osim porezne pristojbe, koja odpada po broju komadah i koja se odmah kod prijave uplatiti ima, najkašnje za 24 ure iza klanja nadoplatiti još i onaj iznos, za koi bi napram težini mesa od zaklatoga živinčeta po tarifi odpadajuća pristojba porezna veća bila od onoga, što je jurve platjeno. U slučajevih takova priuzdèržaja o dielovitoj uzvrati poreza davat će se na zahtiev porezovnikah takodjer i potvèrdnice o dielomičnom platjanju, nego najviše tri i nijedna neće glasiti na manji iznos, nego što je onaj, što odpada na tarifnu pristojbu poreznu od 25 kilogramah mesa.

6. Uvieti o započimanju prijavljenih dielah.

§. 29.

Nijedan od posalah, napomenutih u §. 28 pod 1 i 2, nesmie se preduzeti prije, nego

a) što bude u radionici u rukuh onoga, koi imade davati obaviest organu financijalnomu, odredjenu za nadziranje pohvata (§. 24) potvèrda o učinjenoj prijavi, i u koliko se radilo bude o klanju ili o porezovnom dobavljanju mesa, porezna namira, providjena potvèrdom o platjenu porezu i prije nego

b) što nastupi ujedno i rok, prijavljen za početak takova posla.

7. Marva s pašnjakah i marva radna.

§. 30.

Ona u §. 28 ustanovljena obveznost o prijavi ugnata ili izagnata blaga neproteže se niti na marvu, koja se goni na pašnjake a niti na onu marvu radenu, koju vlastnik za gospodarstveni posao na svojem imanju ili za koju drugu činitbu na koje ino miesto pošalje, u koliko takovo blago neudalji se preko šest danah iz prostorijah, podvèrženih kontroli.

Ova obveznost neproteže se takodjer ni na onu marvu, koju u gostionici, podvèrženoj kontroli mesarinskoj, smieste obaška od marve gostioničareve tretje osobe, nu najdulje na tri dana.

8. Porezovni odpis.

§. 31.

Ako koja životinja od tarifnih stavakah 1 do 6, koja je upisana u arku prijavnom i preglednom i od koje nije porez još platjen, pogine uslied bolesti ili s kojega drugoga slučajna dogodjaja, ili ako uteče iz prostora, gdie je bila zatvorena, ili ako ju tko odvede bez krivnje porezovnoga podhvatnika ili poslovodje, imade onaj, dotično ovaj, čim sazna o dogodjaju, učiniti prijavu kod obćinskoga glavarstva i dogodjaj, koi je prijavio, po mogućnosti obrazložiti prigodom iztrage, koja se o tom povede.

Marva, glede koje se ovi uvieti izpune, odbit će se u arcih prijavnih i preglednih.

Nego ako bi se htielo uzeti u posao meso od takove životinje, koja je slučajno postradala, imade se o tom učiniti predbiežno prijava i platiti porezna pristojba po tarifi.

9. Iznimna dozvolja klanja bez predhodne prijave.

§. 32.

Kad je morati marvu sbog pogibelji, da nestoji koje kud na okolo, poklati bez otezanja u doba, kad je uredovno miesto financijalnoga organa, odredjena za primanje prijave, zatvoreno, ili kad potreba klanja, osnivajuća se na takovoj pogibelji, nastane ma baš i ne u vrieme, kad je takov ured zatvoren, nego okolnosti

su tako silne, da nebi bez štete moguće bilo učiniti predhodne prijave i platiti poreza na propisani način. može se klanje baš i obaviti, ako se prije toga posla ili na isto doba prijava učini kod obćinskoga glavarstva, nu imade se najkašnje za 12 urah iza klanja, te ako pomenuti ured nebi u to vrieme otvoren bio, kad se opet otvori, dopuniti prijava, platiti pristojba porezna i ako zahtieva organ financijalni, dokazati vierodostojno. da se je klanje moralo bèrzo obaviti.

Prije nego bi se dobije potvèrda o platjenoj pristojbi poreznoj, nesmie se od zaklane živine ništa ukloniti iz klaonice.

Ako se prije naznačene ustanove, govoreće o slučajevih u ovom paragrafu, neizpune sasvim točno, ima se obavljeno klanje kazniti kao neprijavljen porezovan postupak.

10. Pokazivanje arka prijavnoga i preglednoga a tako i potvèrdnicah o namirenu porezu. Navod kolicine marve i kolicine mesa.

§. 33.

Podhvatnik mesnice (obèrta mesarskoga), odnosno njegov namiestnik (§. 24) obvezan je, na zahtiev organah, odredjenih za rukovanje ustanovah o mesarini. pokazat ovim organom bez otezanja arak prijavni i pregledni, tako isto i namire o plaćenu porezu, što ih imade u rukuh, i ako li se tražila budu takova pisma, predat jih uz potvèrdu.

Takodjer je dužnost podhvatnikova (namiestnikova) dokazati prijavnim i preglednim arkom ukupnu kolicinu porezovnoga mesa. koje nadju organi financijalni u prostorijah, koje se imadu prijaviti napram §. 24, i u koliko se radilo bude o mesu, što ga je imao podvèrći porezu, dokazati potvèrdnicami o plaćenu porezu.

Podhvatnik (namiestnik). kojega marva čini takodjer predmet za nadziranje sredstvom prijavnih i preglednih arakah, obvezan je nadalje, svu kolicinu svojega blaga. navedena u tarifnih stavcih od 1 do 6. koje zateku financijalni organi u prostorijah, prijavljenih napram §. 24. dokazati arci prijavnimi i preglednimi a tako i ono, što od te marve manjka, koja bi imala biti u dotičnih prostorijah, ali je neima.

11. Dielomična iznimka od gornjih ustanovah kontrolnih.

§. 34.

Kad porezovni podhvatnik nekolje sam životinje od tarifnih stavakah 1 do 6, već porezovno meso za tieranje svojega posla dobavlja izključivo od drugih osobah. tad neimaju zanj valjanosti niti ustanove o prijavi i oznaki prostorijah, namienjenih za čuvanje njegova blaga. a niti naredbe o prijavi stoke i o prijavi promienah, koje bi se š njom slučile.

Upravom baveće se vlasti financijalne I. molbe vlastne su. za ona miesta, gdie nije namiešten stanovit financijalni organ za primanje prijavah, takodjer podhvatnikom, koji se bave klanjem marve, dozvoliti u obzira dostojnih slučajevih. da se riešavaju od gore navedenih ustanovah i odredabah.

12. Povrata poreza.

§. 35.

Svakomu od podhvatnikah, na koje se odnose ustanove §§-ah 24 do 34, koji prodaju meso u onih miestih, gdie je odredjeno pobiranje potrošarine kao u miestu zatvorenu, dati će na njegovu prošnju upravom baveće se vlasti financijalne I. molbe na jednu godinu danah dozvolu, da za ovo tèrgovanje s mesom zahtievati mogu povratak uplaćene pristojbe od potrošarine na meso.

Ovakovu dozvolu dobit će, ako zaprose, i druge osobe, koje se nebave obèrtom mesarskim, ako se podvèrgnu dohodarstvenomu nadzoru napram §§-om 21, 22 i 23 ovoga zakona.

Povrata porezna skopčana je pako s ovimi uvieti:

1. Pristojba, koja bi se vratiti imala, treba da se platjena povodom klanja i to uz priuzdèržaj povrate, zatim da je naznačeno miesto, za koje je odredjeno zaklato živinče, odnosno njegovo meso.

2. Od životinjah, navedenih u tarifnih stavcih 2 do 6, treba da se cielo porezovno zaklato živinče donese u navedeno miesto, uz iznimku glave i noguh, od životinjah pako od 1 tarifnoga stavka najmanje barem 25 kilogramah mesa.

3. Zaklato živinče, odnosno meso ima se najkašnje tretjega dana iza dana zakoljnoga odnieti iz radionice podhvatnikove i iz miesta, gdie je zaklato.

4. Uprava financijalna, odnosno zakupnik ili družtvo nagodno vlastno je za miesto, gdie se kolje, udariti na zaklate životinje dotično na komade mesa, na koje se odnosi priuzdèržaj povratka porezovnoga oznaku, kojom se neće oštetiti uživanje mesa a niti njegova prodaja te i zahtievati, da se takovo meso dostavi osobam, stanujućim u opredielištu i navedenim u porezovnih potvèrdnicah uz rok, kakov dotiče za transport.

5. Uzvrata (povratak) poreza imade se potierati za 14 danah iza kako je izdata potvèrdnica o klanju kod onoga ureda ili organa, koi je takovu potvèrdu izdao.

Pri tom treba dokazati, da je meso ili zaklato živinče u opredielištu podvèrženo bilo iznova porezu i da je u slučaju tražbine, navedene pod 4 dostavljeno u pravo doba sa ili bez oznake napram onomu, da li je ta oznaka udarena bila ili nije.

Takov dokaz dopriniet može se jedino potvèrdom, koju je izdao na potvèrdnici o porezu glede zakolja onaj organ, koi je odredjen za pobiranje mesarine u opredielištu, dotično osoba, na koju je meso imalo bit dostavljeno.

§. 36.

Kad se izpune prije napomenuti uvieti davat će povratak porezne pristojbe na temelju onoga, što se traži, ured ili organ, koi je porezovnu pristojbu za dotično klanje pobrao.

Ako se povratak uzkrati, imade se podnieti u rok najkašnje za 14 danah izza izminula roka, odredjena u §. 35 pod brojem 5, na upravljajuću vlast financijalnu I. molbe, jer će se inače dèržati, kano da je zahtiev na povratak ugasnuo.

V. Platjanje poreza po tarifi od namalične prodaje slanine, usoljena, osušena i usalamurena mesa, od konservah, salame ili drugih vèrstih kobasicah, koja stoji u svezi s prodajom u veliko.

§. 37.

Ustanove §§. 24 do uklopno 27 izuzamši one, koje se odnose na marvu i na prostorije, gdie se takova zatvara, vriede takodjer i tieranje obèrta osobah, bavećih se razprodajom u veliko i na malo od slanine, usoljena, osušena i usalamurena mesa, konservnoga mesa, salamah i drugih vèrstih kobasicah, koje uslied §. 6 platjati mogu mesarinu pri namaličnoj razprodaji te su uslied toga oproštene od platjanja poreza za klanje i dobavljanje mesa.

Ovi razprodavaoci obvezani su nadalje, kad god kane slaninu, usoljeno, osušeno ili usalamureno meso od životinjah, navedenih u tarifi, zatim konservno meso, salame i druge vèrsti kobasicah

a) upotrebiti za razprodaju namaličnu ili za kućnu porabu ili prenieti u prostorije namalične razprodaje, ili

b) donieti u prostorije razprodaje u veliko, ili

c) prodati u veliko, to jest u kolicini od barem 25 kilogramah od svake vèrsti ili odnieti iz prostorijah, koje su namienjene za pohranu i koje stajati imadu pod kontrolom,

prijaviti namieravani takov posao. organu financijalnomu, koi je odredjen za nadziranje podhvata.

U slučajevih, navedenih pod *a)* imadu razprodavaoci odmah i poreznu pristojbu platiti od kolicine takovih predmetah, namienjene za namaličnu razprodaju ili za domaću porabu ili za prenos u prostorije od namalične razprodaje, kod onoga ureda ili organa, koi je za to odredjen, te će o tom osim potvèrde u prijavnom i priglednom arku dobiti još i namiru o platjenoj pristojbi.

Prijava ima se učiniti u pravilu najkašnje za šest urah prije, nego što najavljeni posao prične. Nego i glede ovoga prijavnoga roka kriepostna je ustanova. sadèržana u §. 28 o skratjenju odmiere njegove.

Na napomenuti obèrt imadu se, u koliko se radilo bude o osušenu, usoljenu ili usalamurenu mesu, slanini, konservnom mesu, salamah ili inih vèrstih od kobasicah, smislu shodno uporavljivati ustanove §. 33, a u pogledu započimanja posalah, navedenih pod *a)*, *b)* i *c)*, ustanove §. 29.

S obzirom na zaklanu marvu i svieže meso pako, koje se nalazi u radionici razprodavaočevoj dužnost je ovoga, dokazati, da marva i meso potiču iz klanja, prosta od poreza, ili iz prosta od poreza dobavljanja [§. 6, sl. *a)*] ili iz platjena poreza.

VI. Odmiera poreza na razprodaju mesa, zatim klanje marve osim slučajevah porezovnoga tieranja obèrta s mesom.

I. Prijava i platjanje poreza.

§. 38.

Čim onaj, koi se nebavi obèrtom porezovnim

1. nakani zaklati marvu, od koje se imade platiti porez, ili

2. namierava otvoriti porezovnu razprodaju mesa, imade o tom prije učiniti pismeno ili ustmeno za to odredjenu organu financijalnomu prijavu i platiti odmah tarifnu poreznu pristojbu, pri čem će se povratiti platežnom potvèrdom providjena porezna potvèrdnica.

Ova obveza tiče se i svakoga podhvatnika obèrta, podvèržena platjanju mesarine, kad god smierao bude prodavati porezu podvèrženo meso.

Kako kod primanja, tako i kod odpravljanja prijave imadu financijalni organi nastojati, da se stvar nezateže.

Onaj, koi je dužan činiti prijavu, nemože prije, nego što dobije platežnom potvèrdom providjenu poreznu potvèrdnicu, preduzeti poreznoga diela, navlastito nemože davati drugim mesa, koje je za razprodaju odredjeno.

Osobam, koje se nabave obèrtom, od kojega se imade platjati mesarina, slobodno je u iznimnih slučajevih, naznačenih u §. 32 i uz ondie ustanovljene uviete i bez prijave preduzimati porezovno klanje.

2. Prigled (kontrola).

§. 39.

Organom, odredjenim za rukovanje ustanovah o mesarini, pripada pravo, onoga dana, kad će se preduzeti prijavljeno porezovno dielo (§. 38) zalaziti u prostorije, koje nestoje i onako uslied §§. 21, 22 i 23 pod uredovnim nadzorom i u kojih se takovo dielo obavlja, te ondie preduzimati potrebite izvide.

VII. Ustanove kaznene.

1. Valjanost kaznenoga zakona o narušajih dohodarstvenih.

§. 40.

Za prekèršaje odredabah ovoga zakona, u koliko u njem nije ništa drugčije ustanovljeno, kriepostan je kazneni zakon o narušajih dohodarstvenih.

§. 41.

Ako se u slučajevih dobavljanja mesa i razprodaje mesa, kod dokazivanja jurve namirena tarifnoga poreza (§. 10) u svèrhu, da se uztegne sasvim ili dielomično porezna pristojba, upotrebe krive, spotvorene ili takove porezovne potvèrdnice, koje su izdate za što drugo a ne za dobavljanje ili za razprodavanje mesa (komadah živine), ili u kojih se bitna neistina potvèrdjuje, tad će kriepostne biti ustanove §. 273 broj 4 kaznenoga zakonika o narušajih dohodarstvenih.

2. Kazan radi propusta za propisanu prijavu neporezovnih dielah.

§. 42.

Svako dielo, koje se obavi a da se nisu pri tom izpunili propisani uvieti, premda takovo dielovanje nije porezovno, nu po §. 28 i 37 prijavit ga je valjalo, imade se kazniti globom od 5 do 100 forintih.

3. Kazan prekèršajah s obzirom na povratak mesarine (§. 35).

§. 43.

U slučajevih, kad porezovni podhvatnih uživa pravo, da mu se povrati pristojba, koju je platio prigodom klanja za meso, koje je iz klaonice odveženo u miesto, proglašeno za potrošarinu zatvorenim (§. 35), imade se kazniti kao težki narušaj dohoda dohodarstvenoga, kad se dobije na porezovnoj potvèrdnici glede klanja potvèrda o tom, da je meso stavljeno u svoje opredielište ili da je nanovo pobrat od mesa (komada živine) porez ili kad se pokuša, dobavit se takove potvèrdnice a dotično meso (komad životinje), za koje se traži prigodom klanja plaćena i za povratak prijavljena mesarina, nije došlo niti u svoje opredielište, a niti da od njega nije platjena potrošarina.

Za odmierivanje kazni ima se za podlogu uzeti onaj iznosak mesarine, koi odpada po potrošarinskoj tarifi na meso (komad životinje) onoga miesta, koje je navedeno u pokazki o porezu glede klanja i za koje (meso) se je izhodila ili namieravala izhoditi upitna potvèrda.

Povèrh ove kazni na imetku može se izreći, da podhvatnik, dužan platjati mesarinu, gubi dobiveno pogodovanje na pravo zahtieva povratka i da je na stanovito vrieme izključen od postignutja takova pogodovanja.

4. Posebne ustanove za prekèršaje podhvatnikah, naznačenih u §. 3, broj 4 i u §. 6 glede tieranja posla, koi je prost od poreza.

§. 44.

U sliedećih slučajevih:

1. Kad se nadje u radionici tèrgovca marve za zakolj, koi uslied §. 3., broj 4 kolje životinje od tarifnih stavakah 2 do 6 prosto od poreza, zaklata životinja takova u komadih, ili samo dielomično, a nije dokazano platjanje poreza od klanja ili platjeno a potrošarini nepodvèrgnuto dobavljanje razkomadane životinje, dotično porezovnih čestih njezinih, ili kad se

2. u poslu takova prodavaoca marve za zakolj osim tèrgovine s marvom za zakolj u čitavih komadih pronadje, da se prodaje i drugo meso, ili kad se

3. u prodaji u veliko ili u sdruženoj prodaji u veliko i na malo od osušena, usoljena ili usalamurena mesa, slanine, konservna mesa, salamah ili drugih vèrstih kobasicah (§. 1., točka 4) razdaje i svieže meso;

ima se nedirajuć u uporabu ostalih kaznenih ustanovah dosuditi novčana globa od 25 do 100 forintih proti tèrgovcu s marvom za zakolj, odnosno proti podhvatniku razprodaje.

Takodjer može se proti njemu izreći, da se izključuje od porezovnoga oprosta u pogledu klanja marve i dobavljanja mesa (§. 3, broj 4 i §. 4, broj 6, dotično §. 6) na rok od godine danah barem ili na neograničeno vrieme.

VIII. Ovèršbena ustanova.

§. 45.

Ovèršba ovoga zakona naložena je ministru financijah.

U Laxenburgu, dne 16. Lipnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Pretis** s. r.

Tarifa.

Tekući broj	Porezni predmeti	Mierilo nameta	I.		II.		III.	
			razred					
			Iznosak pristojbe u vriednosti austrijanskoj					
			for.	nvč.	for.	nvč.	for.	nvč.
1	Marva krupna (rogata) i sitna, i to:							
	Volovi, bikovi, krave, zatim telići preko jedne godine	od komada	5	4	3	78	2	52
2	Telići do jedne godine	„	.	84	.	63	.	42
3	Ovce, ovnovi, koze, jarci, bravi, pèrčevi	„	.	32	.	25	.	17
4	Janjci do 14 kilogramah, kozlici, odojci (prasci) . .	„	.	21	.	17	.	11
	Za kozliće u Tirolskoj, Vorarlberžkoj, Krakovu, Galiciji i Bukovini	„	.	9	.	7	.	4
5	Nazimad, t. j. odojci od 5 do $19\frac{1}{2}$ kilogramah . . .	„	.	63	.	42	.	32
6	Svinje preko $19\frac{1}{2}$ kilogramah bez razlike	„	1	26	.	95	.	63
7	Frižko meso, to jest osim kèrvi i crievah svi još nepriredjeni dielovi od zaklane marve tarifnih brojevah 1 do 6, koji su za jelo, zatim sušeno, usoljeno i usalamureno meso takove marve, naročito i osušena slanina, zatim konservno meso, salame i druge vèrsti kobasicah	100 kilogramah	1	87	1	50	.	94

Bilježka.

1. Od živine, kojoj su odsiečeni samo pojedini dielovi (glava, noge), ima se porezna pristojba platiti po komadih.

2. Kao telići, koji još nisu navèršili godine danah, smatrat će se oni, kojim nemanjka nijedan mliečnjak.

3. Utezni stavci, navedeni u tarifnih brojevih 4, 5 i 6, imadu se odnositi na ono stanje, u kojem je živina pri odmierivanju poreza.

4. Pri vaganju mesa neće se dielovi, nesposobni za jelo, a stojeći u svezi s mesom, n. p. kosti, odbiti.

Propisi o razredih tarifnih.

a) U I. tarifni razred idu sva miesta sa stanovničtvom preko 20.000 dušah;

b) u II. tarifni razred idu sva miesta sa stanovničtvom od 10.000 do 20.000 dušah;

c) u III. tarifni razred sva miesta ostala.

Pri tom ima se uzeti za mierilo onaj broj dušah, koi je pronadjen posliednjega brojenja pučanstva (ujedno domaći i inostranci).

Seoske obćine, koje sastoje iz više selah, a od ovih neima nijedno pučanstva od 10.000 dušah, idu i onda, kad bi njihovo sveukupno pučanstvo doseglo 10.000 dušah ili prekoračilo, u III. tarifni razred.

61.

Razpis ministarstva financijah od 26. Lipnja 1877,

za overšbu zakona o potrošarini od mesa izvan varošah, koje su za pobiranje potrošarine proglašene kao opasane (zatvorene).

U ovèršbi zakona od 16. Lipnja 1877 o potrošarini od mesa izvan varošah, koje su za pobiranje potrošarine proglašene kao opasane (zatvorene) (dèrž. zak. lista br. 60) naredjuje se na temelju §. 45 toga zakona:

§. 1.

K §. 4 broj 7 zakona.

Kad obèrtni podhvatnik, podvèržen tarifnomu platjanju mesarine, na temelju §. 4, broj 7 zakona postići namierava, da dobavljanje mesa iz grada, proglašena zatvorenim za pobiranje potrošarine, bude prosto od platjanja mesarine, imade pri prijavi dobavljanja mesa dokazati, da je meso izveženo iz zatvorena grada i da nije riešeno od dèržavne mesarine, koja za taj grad postoji.

Porezni uredi potrošarinski od zatvorena grada davat će u tu svèrhu o mesu, koje se izvozi preko potrošarinske linije za obèrtne podhvatnike na selu, podvèržene platjanju mesarine, nepovrativ im erarske mesarine, koja je pobrana za zatvoreni grad, izvoznu potvèrdu, kad ime podhvatnikovo, za kojega je odredjeno meso, miesto, gdie tiera svoj obèrt, vèrst i kolicina mesa bude prijavljena pismeno i kad se s prijavom sudarao bude podatak uredovne iztrage, koja se s mesom preduzme.

§. 2.

K §. 10 zakona.

U pogledu oblika i izdavanja pokazkah o platjanju mesarine odredjuje se:

1. U svakom miestu na otvorenu predielu, gdie je postavljen organ, da pobire mesarinu napram tarifi, koja se platja, ima se voditi registar o mesarini
A. polag priklopljena oblička *A*.

Erarska uprava rabit će registre cèrno štampane, zakupnici mesarine i nagodna družtva registre cèrveno štampane.

2. Platežne pokazke i okrajci (izrezi) imadu u pogledu svih podatakah, naznačenih u priklopljenu obličku, podpuno biti izpunjene.

Uplatjena svota pristojbena ima se u pokazki navesti takodjer i pismeni.

3. Ako se prijavi klanje uz priuzdèržaj na povratak poreza (§. 35 zakona), ima se nesamo u platežnoj pokazki, nego takodjer i na okrajku dodati: „Uvietnim pravom na povratak pristojbah u slučaju, ako se tarifnomu odmierivanju poreza podvèrže pri uvozu u X. . . .“.

Ako je to pravo ovisno od toga, da se meso (komad živine) u zatvorenoj varoši dostavi k stanovitu organu, tad treba na platežnoj pokazki i na okrajku još pridodati: „Ima se dostaviti u . . . predielu varoši . . . ulici . . . kući broj . . .“. Ako je povèrh toga meso (komad živine) ozna-

čeno, koja oznaka pri dostavi da bude nepovriedjena, dodati ima se takodjer još: „S oznakom (obilježjem), imenito . . .“.

Ako se o prijavi preduzeta klanja marve uz priuzdèržaj povratka poreza imadu izdati pokazke o dielovitu platjanju, tad treba na njih kao što i na ovamo spadajućih okrajcih naročito navesti, da se odnose na dielovita platjanja.

4. O mesarini, koja se plati prigodom dovèršena uvoza mesa preko linije carinske, izdavat će se platežne potvèrdnice po priklopljenu obličku *B*. B.

§. 3.

K §. 20 zakona.

Prijava o namieravanu početku obèrta s mesom ili o namieravanu prenosu obèrta mesarskoga s jednoga miesta na drugo imade sadèržavati:

1. Potanju oznaku mesarskoga obèrta i ime podhvatnika.

2. Stojbinu, gdie će se tierati posao i popisni broj radionice.

Dohodarstvena potvèrda o učinjenoj prijavi izdat će se po priloženom obličku *C*. C.

Premda dohodarstvene dozvolnice za obèrt mesarski, koje su dobivene po dosadanjih propisih, ostaju u krieposti, to se imade ipak u slučajevih, kad se obèrt mesarski tiera na temelju takove dozvolnice u dva ili više miestah, stegnuti takova dozvolnica samo na jedno miesto, gdie se obèrt tiera, te za drugo i za svako sliedeće miesto njegovo izdati posebna dohodarstvena potvèrda.

§. 4.

K §. 24 zakona.

Ako se prijavi radionica, upravljatelj s poslom i osoba, koja imade organom financijalnim davati potrebite obaviesti, ustmeno, imade financijalni organ prijavljene podatke popisati i dati stranki, da opis podpiše.

§. 5.

K §. 26 zakona.

Kad se popisuju prostorije valja izpitati podatke, koje je u prijavi naveo podhvatnik obèrta i napram onom, što se pronadje u red ih dotierati i popuniti.

Nalaz, koi podpisati ima organ financijalni i podhvatnik obèrta i za potvèrdu kojega valja pozvati kojega člana od obćinskoga poglavarstva, nadovezat će se u pravilu neposredno na prijavu podhvatnika obèrta i samo onda, kad to iziskivale budu osobite okolnosti, sačiniti napose napisnik o nalazu.

§. 6.

K §. 28 zakona.

Prijave, propisane u §. 28 zakona, imadu sadèržavati sliedeće podatke:

1. Ime prijavljajućega podhvatnika obèrta,

2. namieravo, mesarini ili samo prigledu mesarinskomu podvèrženo dielo, n. p. klanje, dobavljanje mesa, utierivanje marve itd.,

3. tarifnu oznaku predmeta, na koi se takovo dielo (posao) odnosi,

4. miesto i lokal, a tako i

5. dan i uru, kad će se preduzeti, nadalje

6. kad se radi o klanju s priuzdèržajem glede povratka poreza (§. 35 zakona), ovaj priuzdèržaj, i, ako se uz to žele pokazke o dielovitu platjanju, takodjer i kolicinu mesa, na koju bi takove pokazke glasiti imale.

Financijalni organ, kod kojega se po propisu učini prijava, upisat imade takovu prijavu u jedan i u drugi odpravak lista prijavnoga i preglednoga, dodati dan i uru, kad je učinjena, te u slučaju, ako je prijavljeno dielo podvèrženo porezu, izdavši platežnu pokazku i postavivši potvèrdu o primitku u list platežni i pregledni pobrati odpadajuću pristojbu ili sam, ili naputiti porezovnu stranku, ako sam za to pobiranje nije ovlašten, na organ (ured), koi je postavljen za pobiranje mesarine, da ovomu plati dotičnu pristojbu.

Kad s prijavljenim dobavljanjem mesa (zaklate životinje) s razloga sasvim prosto od poreza postupati valja ili kad takovo dobavljanje jedino po razlici stavakah od dvajuh tarifnih razredah treba podvèrći porezu, buduć je od mesa (zaklatoga živinčeta), koje je predmet prijavljenoga dobavljanja, jurve po višjem ili po jednaku tarifnom razredu, u kojem stoji uvèršteno obèrtno miesto prijavu činećega podhvatnika, odnosno po manjem tarifnom razredu porez odmieren i pobran; dužnost je tad s obzirom na §. 10 zakona prijavu činećega podhvatnika, dokazati platežnimi pokazkami (platežnom potvèrdnicom), da je meso bilo porezu podvèrgnuto. U ovu svèrhu predložena pokazka o platjenoj mesarini treba da je po propisu (§. 2) izdata i da se slaže nesamo po vèrsti mesa (zaklate živine) s prijavljenim dobavljanjem mesa, nego takodjer da i po kolicini mesa zadovolji.

Ako ovi uvieti postoje i ako nebude nikakve zaprieke o tom, nebili se po propisu §. 41 zakona povesti imao kazneni postupak preduzimanjem opisa o činu, upisati ima financijalni organ, koi prima prijavu o dobavljanju mesa, u jedan i u drugi odpravak prijavnoga i preglednoga lista bitnije podatke iz donešene pokazke o platjenoj mesarini, staviti na naledje od pokazke jasnim pismom, tko je i za koju kolicinu i vèrst mesa (zaklate živine) upotrebio ovu pokazku za dokaz platjena poreza i postupati, ako se još pristojbe mesarinske platiti ima, u pogledu njezina pobiranja na gore rečeni način.

§. 7.

K §. 35 zakona.

Tko od mesa (zaklate živine), što se iz miesta, gdie je zaklato, donese u varoš, proglašenu opasanom za pobiranje potrošarine, na temelju §. 35 zakona želi postići pravo na povratak poreza od klanja, imade za dozvolu takova zahtieva tražiti nebiljegovanim podneskom od upravljajuće financijalne vlasti I. molbe (financijalne kotarske direkcije, financijalnoga nadzornika, financijalnoga ravnateljstva), i u njoj navesti opasani grad, u koi se ima meso poslati.

Ako nepostoji dohodarstvena kaznena presuda (§. 43 zakona), sbog koje bi se imao podhvatnik izključiti, podieliti imade ova vlast dozvolu i obaviestiti o tom nesamo organe, koji u pogledu miesta, gdie se kolje, vode kontrolu i pobiru mesarinu, već i potrošarinske urede u opasanoj varoši.

Ovi uredi imadu za meso (zaklatu životinju), koje se za vrieme dozvole uveze u opasanu varoš i ondie po tarifi podvèrgne porezu, kad ono po vèrsti i kolicini svojoj suglasuje s pokazkom o platjenu porezu glede klanja, u kojoj je sadèržano pravo na povratak poreza, potvèrditi na ledjih takove pokazke, da je porez pobran na novo, dodavši k tomu dotični tekući broj platežnoga registra.

Ako meso (zaklato živinče) treba uslied tražbine (§. 2, br. 3), navedene u pokazki o mesarini, dostaviti u opasanoj varoši sa ili bez obilježja kod stanovite osobe, imade takova osoba na ledjih pokazke o porezu glede klanja upisati svoj nalaz u pogledu dostavljena mesa (zaklate živine).

§. 8.

K §. 37 zakona.

Ovèršbene ustanove, sadèržane u §. 4 i §. 5 ovoga zakona, k §. 24 odnosno §. 26 zakona kriepostne su i za odmierivanje poreza na namaličnu razprodaju slanine, usoljena, osušena i usalamurena mesa, od mesa u konservi, salame ili ostalih kobasicah (stvarih od mesa), koja je skopčana s veleprodajom.

Kad se sastavlja nalaz prostorijah, koje su odredjene za ovakovu razprodaju, treba pako naročito pronaći, dà li u istinu postoji uviet, štono je uglavljen u §. 6, broj 9 zakona o podpunoj razstavi skladišta, koje je namienjeno za veleprodaju, od lokalah, u kojih se pohranjuje kolicina mesa, odredjena za namaličnu razprodaju ili za domaću porabu razprodavaočevu.

Prijave posla, što se obavlja kod tarifnoga odmierivanja poreza za namaličnu razprodaju predmetah mesnatih te što je podvèržen mesarini ili barem samo kontroli o mesarini, imadu sadèržavati:

1. ime i miesto, gdie tiera posao prijavljajući podhvatnik;

2. namieravani posao, n. p. prenos u lokal za namaličnu razprodaju, unašanje u lokal za veleprodaju, odnašanje iz ovoga lokala u veliko itd.;

3. kolicinu i vèrst predmeta takova diela.

Financijalni organ, kojemu se prijava po propisu uruči, postupati imade š njom upravo onako, kako je to naredjeno u 2. točki §. 6 ovoga propisa.

§. 9.

K §. 38 zakona.

Osim slučajevah o tieranju porezovna obèrta s mesom imade se porezovno razprodavanje mesa za platju prijaviti kod onoga financijalnoga organa (ureda), koi je naredjen za miesto, gdie se ima prodato meso predati, za pobiranje mesarine.

U prijavi treba da je obilježeno ime i prebivalište prodavaočevo, a tako isto i vèrst i kolicina mesa (zaklate živine).

Ako se prijavljena razprodaja mesa za platju samo s postojećega razloga o razlici dvajuh tarifnih razredah podvèrći ima porezu, buduć je od nje jurve pobran porez po nižjem tarifnom razredu, nego što je onaj za miesto, gdie se meso predaje, imade tad razprodavalac mesa dokazati, da je porez odmieren po ovom nižjem razredu. U pogledu ovoga dokaza kriepostne su dotične odredbe §. 6. ovoga propisa.

Na zahtiev organah od kontrole za mesarinu imade razprodavalac mesa na isti način i u onih slučajevih dokazati, da je od mesa platjena pristojba, kad razprodaja mesa za platju nije na odmierivanje poreza prijavljena s razloga, što je meso (zaklato živinče), čineće predmet razprodaje, jurve podvèrženo porezu po onom istom tarifnom razredu, u koi ide miesto o izručbi mesa, ili pako po višjem razredu tarifnom.

Osim slučajevah porezovnoga tieranja obèrta s mesom imade se porezu podvèrženo klanje marve prijaviti kod onoga financijalnoga organa, koi je postavljen za pobiranje mesarine u miestu, gdie se kolje, a u takovoj prijavi treba da je sadèržano ime i prebivalište onoga, koi kolje, te kolicina i vèrst marve, što je za klanje odredjena.

Pretis s. r.

Obrazac A.

Krunovina: **Porezni kotar:**

Financijalni kotar:

Registar o platjanju mesarine

br.

za miesec..18 . .

Br. dne platja po prijavi za	Pristojba					
	Porez		Obćinski prirez		Ukupno	
	for.	n.	for.	n.	for.	n.

Pokazka o platjanju mesarine

Krunovina: Porezni kotar:

Financijalni kotar:

Ces. orao

Pokazka o platjanju mesarine br.

u

Popisni br. . . platja za porezovno dielo, koje je prijavljeno za . . . . . . 18 . . prije/poslie podne . . urah od

Broj komadah	Vèrst marve, vèrst mesa	Težina mesa		Pristojba					
		metr. centih	kilogr.	Porez		Občinski prirez		Ukupno	
				for.	n.	for.	n.	for.	n.

18

N. N.

Br. dne platja po prijavi za	Pristojba					
	Porez		Obćinski prirez		Ukupno	
	for.	n.	for.	n.	for.	n.

Krunovina: Porezni kotar:

Financijalni kotar:

Ces. orao

Pokazka o platjanju mesarine br.

u

Popisni br. . . platja za porezovno dielo, koje je prijavljeno za . . . . . . 18 . . prije/peslie podne . . urah od

Broj komadah	Vèrst marve, vèrst mesa	Težina mesa		Pristojba					
		metr. centih	kilogr.	Porez		Občinski prirez		Ukupno	
				for.	n.	for.	n.	for.	n.

18

N. N.

Br. dne platja po prijavi za	Pristojba					
	Porez		Obćinski prirez		Ukupno	
	for.	n.	for.	n.	for.	n.

Krunovina: Porezni kotar:

Financijalni kotar:

Ces. orao

Pokazka o platjanju mesarine br.

u

Popisni br. . . platja za porezovno dielo, koje je prijavljeno za . . . . . . 18 . . prije/poslie podne . . urah od

Broj komadah	Vèrst marve, vèrst mesa	Težina mesa		Pristojba					
		metr. centih	kilogr.	Porez		Občinski prirez		Ukupno	
				for.	n.	for.	n.	for.	n.

18

N. N.

Obrazac B.

Krunovina: **C. kr.** **carinski ured**

C. kr.
orao

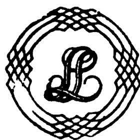
Platežna potvèrda

..................platio je pod ovdiešnjim dohodno-carinskim registrom *A*..........broj..........dne za..........uve-zeno iz..........

	dne	for.	nvč.
čisto (bez dare)	carinskoga (potrošarinskoga) prireza		
čisto	potrošarine		
čisto	**Ukupno** .		

Svega

velim ....forintih..........novčićah.

Za eventualni izkaz o jurve platjenih potrošarinskih pristojbah pri uvozu preko linije carinske.

Obrazac C.

Krunovina:
Financijalni kotar:
Kotar poreznoga ureda:

Dohodarstvena potvèrda.

Od strane podpisane financijalne oblasti potvèrdjuje se, da je . . . . učinio prijavu, da će mesarinskoj kontroli podvèrženi podhvat . . . . u/iz miestu (a) . . . . pričeti/u miesto . . . . prenieti.

Od c. kr. . . . .
pod poslovnim brojem . . . .
. . . . dne . . . . 18 . .

N. N.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u viećn cesarevinskom.

Komad XXIV. — Izdan i razposlan dne 31. Sèrpnja 1877.

62.

Zakon od 8. Sèrpnja 1877,

o uvietih i pogodovanjih za osiguranje miestne željeznice od Beča do Aspanga.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi

Članak I.

Opunomoćuje se vlada, da podieljujuć dozvolu za miestnu (lokalnu) željeznicu s pravilnom kolotečinom od Beča preko Maria-Lanzendorfa, Möllersdorfa, Trumau i Pittena do Aspanga dozvoliti može sliedeća pogodovanja:

a) Oprost od biljegovine i od pristojbah za svekolike ugovore, podneske i ine izprave, sačinjene u svèrhu, da se namakne glavnica, da se gradi i opremi željeznica do onoga časa, kojega će započeti radnja;

b) oprost od biljegovine i od pristojbah za pèrvu izdatbu dionicah ujedno s medjutimnicami zatim izdatbu pèrvenstvenih zadužnicah i njihov knjižni upis, koja se možebit dozvoli napram faktičnomu čistomu iznosku, a tako i od prenosnine, koja se nabere pri odkupljivanju zemljišta;

c) oprost od dohodarine i od platjanja biljegovine od kuponah, a tako i od svakoga novoga poreza, koi bi se budućimi zakoni tegnuo uvesti, najdulje na trideset godinah od dana, kojega prične željeznica raditi (voziti).

Članak II.

Koncesionarom ima se nametnuti obveznost, da će na zahtiev vlade načiniti spoj željeznice, napomenute u članku I., s postojećom prugom južne željeznice kod Bečkoga Novoga Miesta.

Ustanove, sadèržane u članku I., imadu se smislu shodno uporaviti i na ovu svezu željezničku.

Članak III.

Opunomoćuje se vlada, da s obzirom na obaljenu bèrzinu voznu, kakova će se ustanoviti, kod gradjenja miestne železnice, čineće predmet ovoga zakona, dozvoli ne samo sve moguće polaštice, nego takodjer i s obzirom na radnju, dok trajala bude obaljena vozna bèrzina, odustane od svih u redu o radnji železnicah od 16. Studenoga 1851 (dèrž. zak. lista br. 1, od godine 1852) i u dotičnih potonjih ustanovah propisanih mierah sigurnostnih u toliko, u koliko to shodno i probitačno bude s podobnoga razloga po sudu ministarstva tèrgovine.

Tako isto opunomoćuje se vlada, da može podhvat označene železnice riešiti od obveznostih, naredjenih u §. 89 reda o vožnji železnicah s obzirom na naknadu većega troška, što bi nastati tegnuo iz redarstvenoga i dohodarstvenoga nadziranja i s obzirom na bezplatno gradjenje i uzdèržavanje uredovnih prostorijah.

Članak IV.

Železnica, pomenuta u članku I., ima se najkašnje za četiri godine danah od dana, kojega se podieli koncesija, dogotoviti i predati javnomu prometu.

U ime, da će se izpuniti obveznosti u pogledu gradjenja železnice, imadu koncesionari položiti upravi dèržavnoj jamstvo u austrijanskoj dèržavnoj renti u efektivnoj svoti od jednoga milijuna forintih austrijanske vriednote. Jamčevina povratit će se u tri četvèrtine napram dovèršenoj gradnji, a četvèrta četvèrtina pako istom onda, kad železnica prične voziti, i jamčevina ugasnut će na korist uprave dèržavne u postojećem još iznosu u onom slučaju, ako se nezadovolji obveznostim, primierenim koncesiji.

Spisi i izprave, koje povodom ovim budu sačinjene, proste će bit od biljegovine i od pristojbah.

Članak V.

Izdatba pèrvenstvenih obveznicah ovoga podhvata železničkoga u iznosu, nadilazećem polovinu glavnice uložne, izključena je sasvim i do polovine uložne glavnice sve dotle, dok za okamaćivanje i za odplatu pèrvenstvenih obveznicah, što će se izdati imati, nenadje vlada iz izkazah, koje je prosudila, dovoljne podmire u faktično polučenu i sigurnim pronadjenu čistu prihodu železnice.

Članak VI.

Izvèršba ovoga zakona, koi u kriepost dolazi onoga dana, kojega se proglasi, naložena je ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Laxenburgu, dne 8. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

63.

Privremena naredba ministarstva za poljodielstvo od 9. Sèrpnja 1877,

o obdèržavanju izpitah za učiteljstvo voćarstva i vinarstva te pivničarstva na poljodielskih, voćarskih i vinarskih školah.

Nadovezujuć na privremenu naredbu ministarstva za poljodielstvo od 2. Sèrpnja 1875 (dèrž. zak. lista br. 99), o obdèržavanju izpitah sposobnosti za kandidate gospodarstvenih učiteljskih miestah na poljodielstvenih školah i na gospodarstvenih srednjih učilištih, odredjuje se, da se takovi izpiti počam od školske godine 1877/78 obdèržavaju takodjer i za učiteljstvo voćarstva i vinarstva te pivničarstva na c. kr. visokoj školi za zemljodielstvo u Beču.

K molbenici za pripust k izpitu imadu se priklopiti dokazi, navedeni u §. 2 prije pomenute naredbe, potrebiti za izpite za postignutje učiteljskih miestah na poljodielstvenih školah. Sviedočba s dobrim uspiehom o dovèršenoj srednjoj školi za voćarstvo i vinogradarstvo nadomiestjuje dokaz o svèršenoj kojoj drugoj gospodarstvenoj školi i stupit će počam od školske godine 1879/80 bez iznimke na miesto ovoga potonjega.

Nadalje valja dokazati, da se je kandidat tečajem svoje dvogodišnje prakse u gospodarstvu bavio takodjer i voćarstvom, vinogradarstvom i pivničarstvom.

Izpiti pod pazkom (klausurom) imadu se protezati na nauk o obćenitom uzgoju bilinah, a tako isto i na voćarstvo i vinogradarstvo te pivničarstvo, a pismeni izpit imade obsizati osim ovih predmetah još i nauk o radnji i o knjigovodstvu, dočim se na nauk o timarenju marne neće gledati.

Chlumecky s. r.

64.

Zakon od 15. Sèrpnja 1877,

o maksimalnih tarifah za odpremanje osobah na željeznicah.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

U svèrhu, da se urede tarife od osobah na željeznicah, koje se prostiru po području kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, imadu vriediti sliedeće odredbe:

Kao maksimalna tarifa za prevoz osobah ustanovljuje se, i to:

		od osobe i od kilometra
za	I. razred	5·0 novčića,
„	II. „	3·6 „
„	III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

Pri bèrzovozih mogu se ovi tarifni stavci povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kolah I. razreda i u koliko promierna bèrzina takovih vlakovah (uklopno s boravljenjem u postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje za 15 pro mille i preko toga, najmanje 27 kilometarah, na prugah pako, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille do izključno 25 pro mille najmanje pako iznosi 24 kilometra na uru.

Na prugah, gdie se željeznica uzpinje još više, imade bèrzinu bèrzovozah ustanoviti ministar tèrgovine.

Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje tarife obaliti za 20 postotakah. Nego ministar tèrgovine vlastan je takovu odmieru na prugah željezničkih, na kojih idu jedino vlaci miešoviti, napram prometnim i inim odnošajem dotičnoga podhvata željezničkoga staviti izvan krieposti.

Ako od potrebe bude još više obaliti vozarinu i ako u tom slučaju nebude moguće podhvatom željezničkim dozvoliti primierenih polašticah za III. razred vozni, obvezani su ovi tad na zahtiev ministra tèrgovine na prugah, koje on označi, zavesti kola IV. razreda (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vriednote u srebru od osobe i od kilometra.

Na željeznicah, koje uživaju dèržavno jamstvo, nije moći davati kartah za vožnju badava, koje su valjane nesamo za pojedine vožnje, van jedino ako to dozvoli ministar tèrgovine.

Ove karte za badava imadu glasiti na stanovito ime ili na stanovitu kategoriju službe.

Članak II.

Tarifni stavci za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje je u svezi s prevozom osobah, a tako isto i svekolike nuzgredne ustanove o odpremanju osobah imade uglaviti po jedinstvenih načelih ministar tèrgovine, saslušavši prije toga podhvate željezničke.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se prosta teža od 25 kilogramah a za svaku polovinu karte teža od 12 kilogramah.

Članak III.

Na željeznicah, koje se uzpinju za 15 pro mille i preko toga više, može se pri proračunu tarifnih pristojbah uzeti za podlogu $1\frac{1}{2}$ duljina dotičnoga uzpinjanja i silaza željeznice.

Članak IV.

Uprave željezničke obvezane su, svekolike nove tarife, a tako i svaki dokinutak ili promienu od jurve postojećih tarifah, najkašnje 14 danah prije, nego što takove odredbe o tarifi u život stupe, kako naredi ministar tèrgovine javno proglasiti.

Članak V.

Opunomoćuje se ministar tèrgovine, da na temelju ustanovah ovoga zakona provede potrebite promiene u tarifah, u koliko mu se takove umiestnimi svide, imajuć pri tom osobita prava pojedinih podhvatah željezničkih pred očima i da ustanovi rok, kad će takove promiene u život stupiti.

Članak VI.

Ovim zakonom nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah.

Članak VII.

Ovim zakonom stavljaju se izvan krieposti svekolike ustanove špecialnih zakonah, koje š njim stoje u oprieci.

Članak VIII.

Izvèršba ovoga zakona, koi će u kriepost doći onoga dana, kojega se proglasi, nalaže se ministru tèrgovine.

U Feldafingu, dne 15. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

65.

Zakon od 18. Sèrpnja 1877,

kojim se dozvoljuje, da se poveća zamienom nepokretninah povierbina, što ju je ustrojio barun Leopold Haan.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Dozvoljuje se, da se povierbina, što ju je ustrojio barun Leopold Haan, poveća zamienom nepokretninah tako, da se od povierbenoga dobra baruna Haana, ležećega u c. kr. vlastelovnici za Štajersku, glavna knjiga VI., fol. 549, pod imenom: „Vlastelinstvo Reitteregg u niekadanjem Mariborskom okolišu“ sliedeća kao „Vinograd u Hafenbergu“ označena zemljišta:

Gradilište, čestica br. 4;
Oranice, čestice br. 137, 139, 87;
Livade, čestice br. 86, 136, 138. 90.
Livade s voćem, čestice br. 140, 89.
Vinogradi, čestica br. 88;
Šuma, čestica br. 22,

oddiele i postanu alodnimi i da se na njihovo miesto nabavi i k pomenutoj povierbini knjižno priklopi „Imanje Schitting Gradačkoga okružja“, ležeće u c. kr. vlastelovnici za Štajersku, glavna knjiga Tom. 21, fol. 429.

§. 2.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru pravosudja.

U Laxenburgu, dne 18. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Stremayr** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXV. — Izdan i razposlan dne 14. Kolovoza 1877.

66.

Zakon od 19. Sèrpnja 1877,

o lieku proti nepoštenim postupkom pri vieresijskih poslovih.

(Kriepostan za kraljevine Galiciju, Vladimiriju, veliku vojvodinu Krakovsku i vojvodinu Bukovinsku.)

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Tko davajuć vieresiju utanači s uzimaocem vieresije uviete, o kojih mu je znano, da će iz prevelike odmiere koristih, dozvoljenih vierovniku, nastati za uzimaoca vieresije gospodarstvena propast ili da će se takova pospiešiti te kad takova uslied njezina svojstva nebude uzimaocu vieresije poznata poradi slaba njegova razuma, neizkustva ili uzbunjenosti duha, postaje krivcem prestupka i kaznit će se zatvorom od jednoga do šest miesecih ili novčanom globom od 100 do 1000 forintih.

Kod opetovne odsude ili kad se poslovi te vèrsti tieraju kao obèrt, može se dosuditi zatvor do dvie godine.

To isto vriedi i za onoga, koi na svoje vlastito ime podiže tražbine ili jih prisilnim načinom utieruje, za koje znade, da su prije početka krieposti ovoga zakona nastale na gore navedeni način.

§. 2.

Kazneni sudac ima proglasiti posao, sbog koga bi se imala izreći osuda, ništetnim.

Kod presude o pravnih posliedicah, koje bi odatle poticati imale, dužnost mu je brinuti se za to, da se posudiocu dade za štetu, koja bi ga stigla iz toga, što nije mogao uživati porabe od vierovane vriednosti, okolnostim primierena valjana naknada, da zadèrži za se pokritak, koi jurve ima za ono, što mu pripada i navlastito, da za njegovu pèrvobitnu tražbinu njemu pripadajuće pravo založno, pa bilo ono i u gruntovnicu upisano, jamči za dosudjenu njegovu naknadu.

Ako nedotieču podatci kaznenoga postupka za presudu o pravnih posliedicah glede ništetnosti posla, imade se tužba, nepovriediv postojeći pokritak, odpraviti na put gradjansko-pravne parnice; ovaj je put otvoren u ovom slučaju nesamo privatnomu učestniku. nego i obtuženiku.

§. 3.

U slučaju, ako se tužba odpravi na put gradjansko-pravni a tako i onda, kad privatni učestnik udari putem gradjansko-pravnim na temelju §. 372 kaznenoga postupnika, imade gradjanski sudac tako isto po načelih, navedenih u §. 2 točki 2, odlučiti o pravnih posliedicah glede ništetnosti posla.

U takovih je slučajevih za jednu i za drugu stranku nadležan onaj gradjanski sud u miestu osudu izričućega kaznenoga sudca, koi u stvarih parbenih ovakove vèrsti obavlja sudbenost.

§. 4.

Ako kazneni sudac sam nemože subsidiarnom obtužbom s kojega drugoga razloga progoniti i odsuditi krivca, kanoti poradi manjkava učina ili poradi nedozežnosti sumnjivih razlogah, imade gradjanski sudac, kad se u parbenih stvarih dokaže, da postoje predpostave §. 1., sam proglasiti posao ništetnim te u pogledu odluke o pravnih posliedicah postupati po načelih, naznačenih u §. 2 točki 2.

§. 5.

Na molbu kaznenoga sudca, kod kojega je zametnuta kaznena razprava poradi prestupka, napomenuta u §. 1., ima gradjanski sudac u svako doba pričekati s postupkom, odnosećim se na dokaz prava ili na prisilno utierivanje tražbine, koja čini predmet iztrage.

U slučajevih §. 4. ima gradjanski sudac odlučiti sam o pitanju, dà li treba obustaviti prisilno utierivanje tražbine sasvim, ili pako dozvoliti, da se dopusti ovèršba za osiguranje.

§. 6.

Gradjanski sudac nije obvezan na zakonita dokazna pravila kod odlukah, koje davati ima po §§. 3, 4 i 5; on ima stvoriti odluku po svojem slobodnom osviedočenju onako, kako ga je stekao iz saviestnoga izpitivanja donešenih dokaznih sredstvah.

§. 7.

Zakon ovaj neima krieposti na poslove tèrgovačke, gdie se uzimalac vieresije smatra u smislu članakah 4, 5 i 6 tèrgovačkoga zakonika od 17. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista br. 1 od godine 1863) kao tèrgovac, ili gdie š njim postupati valja kao takovim.

§. 8.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru financijah.

U Laxenburgu, dne 19. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Glaser** s. r.

67.

Zakon od 19. Sèrpnja 1877,

kojim se izdaju odredbe, da se stane na put pijanstvu.

(Kriepostna za kraljevine Galiciju i Vladimiriju ujedno s velikom vojvodinom Krakovskom i za vojvodinu Bukovinsku.)

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi :

§. 1.

Tko se nadje u gostionicah ili kèrčmah, na cestah iliti na inih javnih miestih u stanju očita, sablazan potičućega pijanstva ili tko na takovih miestih zavede hotomično koga drugoga da se opije, kaznit će se zatvorom do jednoga mieseca danah ili globom do 50 forintih.

Ova kazan zapast će i vlastnike gostionicah i kèrčmah ili njihove naredjenike, koji gostovom, jurve opitim, ili osim slučaja potrebe očito malodobnim, koji nedolaze uz pratnju starijih osobah, daju duhovita pitja ili dopuštaju, da im se daju.

§. 2.

Tražbinah proti gostom za dato duhovito pitje u gostioni ili kèrčmi nije moći tužbom potierati, kad uzimalac vieresije u vrieme davanja pitja nije još namirio prijašnjega duga slične vèrsti onomu istomu vierovniku.

Takove tražbine nevaljaju niti kao namira s drugimi tražbinami uzimaoca za vieresije.

§. 3.

Založni i jamčevni ugovori, koji se sklope za podkriepu tražbinah, kojim je u prijašnjem paragrafu oduzeto tužbeno pravo, takodjer su ništetni.

§. 4.

Ustanove §§. 2 i 3 ovoga zakona neimaju krieposti na tražbine napram tudjincem, koji su se smiestili u gostionice.

§. 5.

Tko ustanove §§. 2 i 3 ovoga zakona obidje poslom prividnim (na oko) ili obići nastoji tim, da mu se izda izprava, navlastito mienbeno očitovanje, kaznit će se zatvorom od jedne nedielje do dva mieseca danah ili globom do 200 forintih.

§. 6.

Onomu, tko se tečajem jedne godine sbog pijanstva tri put kazni, može zabraniti politička kotarska vlast, da nesmie polaziti godinu danah gostionicah niti kèrčmah u svojem prebivalištu i u njegovoj najbližjoj okolici.

Prekèršaj ove zabrane kaznit će se zatvorom do jednoga mieseca ili globom do 50 forintih.

§. 7.

Vlastnikom gostionicah ili kèrčmah, kod kojih izidje na vidielo, da prijašnje opetovne kazni nisu sbog prekèršajah, označenih u drugoj točki §. 1 i u §. 5, prudile, može oduzeti politička kotarska vlast za stanovito njeko vrieme ili za uviek pravo, da mogu tierati posao gostioničarski ili kèrčmarski.

§. 8.

Rieči ovoga zakona imadu se proglasiti u obćinah po zemlji na obični način.

Zakon ovaj ima se u svih gostionicah i kèrčmah pribiti u zemaljskih jezicih na miestu, gdie će svakomu lasno u oči udariti te i uzdèržati u čitljivu stanju. Prekèršaj ovoga propisa kaznit će se globom od 50 for., a vlastnik prostorijah imat će takovu podmiriti.

§. 9.

Kotarski sudovi nadležni su voditi iztragu i odmieriti kazan za prekèršaj ovoga zakona.

§. 10.

Ovèršba ovoga zakona nalaže se ministrom pravosudja, posalah unutarnjih i tèrgovine.

U Laxenburgu, dne 19. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Glaser** s. r. **Chlumecky** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXVI. — Izdan i razposlan dne 18. Kolovoza 1877.

68.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih, tèrgovine, poljodielstva, financijah i za obranu zemaljsku u dogovoru s bojnim ministarstvom cesarevine od 2. Sèrpnja 1877,

kojom se izdaju obèrtne i sigurnostno-redarstvene odredbe o pravljenju razpèrštalah (razpèršnih predmetah) i o tèrgovini š njimi.

Obćenite ustanove.

§. 1. Predmet ove naredbe čine ona razpèrštala (prah za razpèrštanje), koja nisu samoprodaja iliti monopol dèržavni, u pogledu kojih dakle nije naročito pridèržano upravi dèržavnoj, da ih ona pravi i prodaje.

§. 2. Razpèrštala, koja sastoje iz čestih puščanoga praha (salitra, sumpora i ugljena) ili koja su odredjena za pucanje bilo iz kakova mu drago oružja, ili su za to sposobna, ostaju i u buduće barutni monopol.

§. 3. Dà li je koi preparat predmet dèržavnoga monopola ili nije, pronaći će se prokusom, koi će preduzeti tehnički i administrativni vojnički odbor u dogovoru s c. kr. tehničkom visokom školom u Beču.

Ovaj prokušaj ima se obaviti po glavnih načelih, navedenih u prilogu k ovoj naredbi (sl. *A*) i protezati se ima takodjer na to:

1. dà li je umiestno, da se upitni preparat pripusti u javni promet iz obzirah sigurnostnih a navlastito za prevoz željeznički,

2. dà li š njim postupati treba polag postojećih propisah o cèrnom prahu (barutu) ili napram ustanovam ove naredbe,

3. dà li š njim u obliku, u kakovu je predložen, postupati treba kano zairom i naročito kano zabranjenom zairom, napokon

4. dà li u pogledu postupka š njim imadu doći u kriepost sigurnostni propisi, koji jurve postoje ili koji se imadu istom izdati.

§. 4. Razpèrštala, a tako isto i njihovi podrazredi (vèrsti) mogu se praviti, upotrebljivati ili staviti u promet samo onda, kad se izjavi, da tomu imade miesta.

Od toga izuzeto je pokusno pravljenje u svèrhu, da se izhodi dozvola, zatim kad se prosudjuju u kemičkih laboratorijih i u javnih učevnih zavodih u svèrhu znanstvenu.

Dopust za pravljenje ima vriediti samo za onu osobu ili podhvat, koi ga je izhodio.

§. 5. Tko želi postići dozvolu za pravljenje razpèrštala, imade svoju prošnju s točnim opisom preparata i načina, na koi će se praviti, podnieti c. kr. ministarstvu posalah unutarnjih, koje će ju odpraviti na c. kr. bojno ministarstvo cesarevine u svèrhu, da se preduzme gorenavedeni prokušaj (§. 3).

§. 6. U ovu svèrhu imade molitelj po naputku, što ga dobije od tehničko-administrativnoga odbora vojničkoga, predati autentički primierak svojega preparata u pogledu na količinu i miesto izručbe, nadalje davati ovomu odboru svekolike predloge o preparatu, što bi ih možebit još trebalo, te da se pokriju troškovi skopčani s iztraživanjem, obvezan je položiti u ruke odborove stalnu taksu od 500 for.

Prokušaj obavit će se zatim po §. 3 i izviestje o analizi upraviti na bojno ministarstvo cesarevine, koje će ga, dodavši mu svoje mnienje, poslati ministarstvu posalah unutarnjih.

§. 7. U koliko preparat nije podvèržen monopolu glede baruta odlučit će na temelju ovoga izviestja i mnienja c. kr. ministarstvo posalah unutarnjih u dogovoru s c. kr. ministarstvom tèrgovine o pripustu razpèrštala i o uvietih zanj.

U slučaju, ako se podieli pripust, dati će se molitelju dozvola, da može praviti, prodavati ili prevoziti i to uklopno ili izključivo transportom željezničkim takove predmete i ujedno ustanoviti, dà li u pogledu razpèrštala imadu se uporavljivati s obzirom na njegovu vlastovitost sigurnostno-redarstveni propisi ove naredbe ili pako propisi, koji u tom obziru postoje za barut, dà li nadalje u jednom ili u drugom pravcu gledati valja na osobite propise o pozornosti, napokon dà li s razpèrštalom u predloženu obliku postupati valja kano zairom i napose kao zabranjenom zairom i uslied toga da li je podvèržena u ovom pravcu postojećim propisom.

§. 8. Obèrtovno proizvadjanje (pravljanje) i tèrgovina obèrtna s razpèrštali proglašuje se na temelju §. 30 reda obèrtničkoga kao koncesionirani obèrt.

Koncesija može se podieliti jedino napram uvietom, sadèržanim u dopustnoj dozvoli.

§. 9. Razpèrštni preparati, koji se uvezu u područje zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, podvèrženi su, izuzamši dotične ustanove, koje se odnose na pravljenje, propisom ove naredbe.

§. 10. Vojnička oblast može u iznimnih slučajevih za svoju vlastitu svèrhu odrediti postupak, koi će se baš razlikovati od pojedinih ustanovah ovoga propisa, u koliko je to iz razlogah vojničkih potrebito i uputno i u koliko neće nastati pogibelj za sigurnost osobe i imetka.

Posebne ustanove.

I. Pravljenje razpèrštalah.

§. 11. Samo onim osobam dopustiti ima se, da prave razpèrštala kano obèrt, koje posieduju one sposobnosti, što no se iziskuju od njih u redu obèrtnom.

Onaj, koi kani osobno praviti razpèrštala ili preuzeti tehničku upravu š njimi, imade povèrh toga dokazati sviedočbom, da si je pribavio dotično kemičko znanje i da je barem godinu danah radio u sličnoj tvornici.

§. 12. U svèrhu gradjenja tvornice za pravljenje razpèrštalah od potrebe je, da uredba radnje potvèrdjena bude polag III. glave reda obèrtnoga od 20. Prosinca 1859.

U dotičnoj prošnji ima navedena biti maksimalna količina godišnjega pravljenja i imadu su doprinieti podatci i potanke osnove o miestu, položaju, uredbi i o radnji tvornice (§. 34 obèrtnoga reda).

Dozvola o uredbi radnje može se dozvoliti jedino po dovèršenu izročnom postupku, pokle se saslušaju naročito pozvati vieštaci i kad se obdèržavale budu sliedeće ustanove.

U koliko ovakove tvornice za svoj posao trebale budu vode, imade se pri tom gledati na ustanove zakona o pravu na vodu.

§. 13. Prostorije (lokali) tvornice za pravljenje razpèrštalah imadu činiti više gromadah:

Prostorije za pravljenje upalivih (eksplozivnih) preparatah imadu sačinjati jednu gromadu, prostorije za pravljenje razpèrštalah iz ovih preparatah drugu gromadu a prostorije za pravljenje fišekah i njihovo pakovanje, ako se takovi možda prave, tretju gromadu.

Sgrade od svake od ovih gromadah imadu udaljene biti od sgradah drugih gromadah najmanje 50 metarah.

Skladišta za gotova razpèrštala čine četvèrtu a sgrade za prebivanje napokon petu gromadu.

Obadvie od ovih posliednjih gromadah treba da su udaljene jedna od druge a tako isto i od sgradah ostalih gromadah, najmanje barem 200 metarah.

Predmeti 4. gromade (magazini) imadu, ako dèrže 2000 kilogramah, udaljeni biti jedan od drugoga najmanje 100 metarah a ako obuzimlju najveću dèržinu od 10.000 kilogramah, koje podnipošto da nenadvise, tad najmanje barem 200 metarah.

Pojedini predmeti od pèrve četiri gromade imadu biti razstavni jedan od drugoga i zaokruživat ih po §. 16 nasipi od zemlje.

§. 14. Na naprave fabrike za razpèršne predmete mierodajna je daljina miesta, koje se odabire, od susiednih predmetah, izvèrženih pogibelji u slučaju eksplozije.

Susiedni predmeti, izvèrženi pogibelji, diele se s obzirom na veličinu pogibelji u dva razreda.

U I. razred idu: sgrade podhvatnikove, koje nespadaju k tvornici, zatim sgrade, čiji su posiednici podielili pismeno svoju privolu i tako putevi i ceste, po kojih se malo ide.

U II. razred idu: sve ine kuće, u kojih ljudi stanuju, i pogibelji izvèržene sgrade, gradjevine i naprave, željeznice, putevi po vodi, zatim dèržavne, zemaljske i kotarske ceste i putevi, po kojih se jako ide, u obće oni predmeti, u pogledu kojih bi nesreća prouzročila veći zamašaj.

Miestnost za one tvorničke prostorije, u kojih imade razletljivih (eksplozivnih) tvarih, mora od predmetah I. razreda najmanje 500 metarah, nasuprot pako od predmetah II. razreda najmanje 1000 metarah udaljena biti.

§. 15. Svekolike sgrade, u kojih imade razletljivih tvarih, treba da su sagradjene od lahka dèrva i da su pokrite krovnom liepenkom ili sličnim laganim materijalom.

Kamenje može se uzimati samo za podzid, predmeti od kova samo za okivanje vratah i prozorah, dotično za gromovod.

Ako razmieri prostorinski iziskuju, da se izvede gromovod, valja se u tom smieru vladati po onih propisih, što postoje za gromovode na barutanah i džebanah.

Krov a tako i stiene od sgrade, ako se pobiele ili namažu kakovom bojom, treba da imadu svietlu boju.

Prostorije, u kojih se fišeci prave, imadu odmjerene biti samo za dva do tri radnika.

§. 16. Sgrade, u kojih se prave tvari eksplozivne, moraju biti okružene ili čvèrstim nasipom od zemlje, dosižućim do vèrhunca (sliemena) od krova, ili u primierenoj dubljini svojim podom stajati.

Širina vienca takova nasipa treba da ima barem jedan metar, njegovi obronci da su obrašteni travom a podnožje da je najmanje za metar udaljeno od vanjske strane sgradah. Sgrade za pojedine pripravljajuće poslove treba da su sličnimi nasipi od zemlje jedna od druge odlučene.

§. 17. U sgradah, gdie se prave razletljivi predmeti, imade pod napravan biti u gusto i bez kamena ili kovinah, pa ako je razletljivi predmet tekućina, posut biti kremenom pienom ili po njem prostèrti biti pokrivači od kaučuka ili guttaperke; pokrivače ove treba od sgode do sgode i, ako li se razlije raznosivo ulje, zamieniti drugimi odmah, dotično očistiti.

§. 18. U svihkolikih sgradah, u kojih se prave ili preradjuju razletljivi predmeti, ima se grijanje njihovo obavljati toplom vodom, pri čem treba da stoji grijaonica, gdie se voda mlači, izvan nasipa.

Takove naprave za grijanje nesmiju manjkati u nijednom od onih prostorijah, gdie se pravi iliti preradjuje nitroglicerin, i treba da se uzdèržavaju u dobru i valjanu redu.

§. 19. One prostorije tvorničke, u kojih imade razletljivih tvarih, mogu se, kad nastane mrak, razsvietliti jedino svietiljkami, obiešenimi izvana na prozor, koi je dobrim staklom zatvèrdjen.

Po noći moći je stupiti u ove prostorije samo u nuždi i izključivo samo za to ima pravo lučbar (kemik), noseć uza se sigurnostnu svietiljku.

§. 20. Svekolike cievi dovodne u tvornici za pravljenje razpèrštalah treba da su što je više moguće obranjene od pokvare i da ih je lahko razgledati.

§. 21. U sgradah tvorničkih za pravljenje razpèrštalah neima, što je više moguće, biti šupljih posudah od stakla, kamena ili ilovače, zatim od kova, izvan od olova. Takove posude treba da su dapače od dèrva, kaučuka itd.

Zabranjuje se, unašati predmetah, nespadajućih neposredno na fabrikaciju, navlastito takovih, koji su iz kova.

§. 22. Zabranjeno je na najstrožji način pušiti u tvorničkih prostorijah za pravljenje razpèrštalah a tako i svako dielo, koje je vatri na umetu. U svekolike pomenute prostorije moći je ulazati jedino obućom bez željeznih podkovah (čavalah).

§. 23. Tvari, kano dèrveni ugalj, mastne kučine, mastan pamuk itd., koje bi se po okolnostih samo zapaliti mogle, moraju se, koliko je iole moguće, udaljiti od prostorijah tvorničkih i skladištnih.

Ako je pri sastojinah od makinah, napravah tvorničkih itd. treba, da se uzmu takove tvari, imade se to obaviti uz one opreznosti, koje su shodne za slučaj, da se ti predmeti neupale sami od sebe.

§. 24. Kad se na ili u sgradi tvorničkoj, u kojoj su pohranjene tvari razletive, preduzimlju nove gradnje ili popravci, imadu se takove tvari ponajprije brižljivo s puta ukloniti.

§. 25. Kad se razpèršila prave po nitraciji, treba da bude potrebitih pripremah, kojimi je moći obaviti kriepku razhladu tvarih, dielujućih jedna na drugu, i mora se usljed toga nastojati, da bude pri ruci u svako doba dovoljna množina mèrzle vode za razhladu njihovu.

§. 26. Na razvijanje topline prigodom nitracije treba točno i pozorno prigledati, te u tu svèrhu barem po jedan toplomier smiestiti u posudu, u kojoj nitracija biva, za da se u svako doba toplina njezina sadèržaja razpoznati može.

U aparate, u kojih se pravi na jednom više od 5 kilogramah produktah nitrirnih, imade se metnuti kriepko dielujuće miešalo, da toplinu, koja nastane miestnom lučbenom reakcijom, što bèrže razdieli po čitavoj masi.

Takove priprave valja da budu svagdie, gdie tečajem fabrikacije nastati može neravno razvijanje topline, imenito pako prigodom razlučivanju i pèrvoga pranja nitroproduktah.

§. 27. Nitraciju činiti slobodno je samo lučbaru, koi je za strukovno obavljanje posla, naročito pako za kriepku razhladu i miešanje odgovoran.

Kad lučbar mieša sirove predmete u solitrenu kiselinu i kad primiereno ojačuje miešanje i razladu primierenom regulacijom, imade po svojoj dužnosti nastojati, da se slučenina razvija što je više moguće u onih granicah, da nebude pogibelji i ako nastane pogibelj glede eksplozije tim, što se je prebèrzo toplina razvila, o kojoj nije mogao slutiti, tad ima bèrzo svesti svukoliku smiesu u izdašnu kolicinu vode; u tu je svèrhu svakako od potrebe, da se pri ruci dèrži neprestano izdašna kolicina vode u posudah, kakove toj svèrsi odgovaraju.

§. 28. Svaki nitroproizvod imade se prije, nego se upotrebi, brižljivo izprati i riešiti svake vèrsti od suvišnih kiselinah.

Nepodpuno razkiseljeni nitroprodukti nesmiju se ostaviti niti u aparatih a niti igdie drugdie ostati ili preradjeni biti.

Kad se posliednji posao s nitracijom dotičnoga dana obavlja treba svakiput aparate dobro vodom izprati.

Voda za pranje i opiranje ima se tako odvoditi, da neće nastati pogibelj niti za život ljudih niti životinjah a tako isto, da se neće nanieti šteta obradjivanju zemljišta.

§. 29. U jednoj solitrenoj posudi nije nikada slobodno praviti više spojevah solitrenih do 500 kilogramah za svaku operaciju.

§. 30. Dopuštena najveća toplina kod nitracije ravna se po vèrsti nitroprodukta, koi se pravi i po načinu, kako se priredjuje.

Navlastito što se tiče nitracije glicerina i dalnjega pravljenja nitroglicerina (raznosnoga ulja) nesmije toplina surova predmeta nadilaziti 30° C. a kad se takov proizvod preradjuje, opasti pod + 12° C.

§. 31. Nitroglicerina (raznosnoga ulja) kao takova ili u tekućine razstavna nije dopušteno zavesti u promet poradi njegove opasnosti, nego mora se, ako se kane iz njega praviti razpèrštala, pomiešati s drugimi shodnimi tvarmi, da postane što manje neopasan.

§. 32. Tvari, potrebite za usisanje prigodom pravljenja razpèrštalah iz nitroglicerina, kad same po sebi nisu razletljive i kad nisu zapalne, nisu podvèržene posebnim propisom.

Ako su takove usisne tvari nasuprot razletljive, tad valjaju za nje napram njihovu svojstvu ili sigurnostni propisi, izdati za cèrni barut ili pako ustanove ove naredbe.

§. 33. Usisni predmeti, koji se uz okolnosti sami zapaliti mogu, kano što je dèrveni ugalj, osušena dèrva itd. treba da su od tvorničkih i skladišnih prostorijah, ako dosižu 500 kilogramah, barem 200 metarah udaljeni. Manje količine mogu se pohranjivati u sasvim sigurnih prostorih proti vatri i u manjoj daljini.

Navlastito imadu se takovi predmeti, kad se vade iz pećih, gdie su se pretvorili u ugalj ili osušili, spraviti u željezne posude, nepropuštajuće zraka i u njih ostaviti 3 dana, prije nego što se uzmu u porabu.

§. 34. Usisni predmeti za nitroglicerin moraju biti osamljeni od svih tudjih tielesah, koja bi mehaničkim ili kemičkim učinkom proizvesti mogla eksploziju.

Pri pravljenju nesmie se usisnomu predmetu primiešati nikad više razletljiva ulja, nego što ga se izbilja usisa u raznih temperaturah i razmierih vlage od zraka dapače i onda, kad dieluje prilično jak mekanički tlak.

§. 35. Razletljivo ulje ima se miešati s usisnim predmetom u posudah od olova, dèrva, kaučuka ili gutaperke rukom ili takovim orudjem, koje je obloženo mehkom (razpružnom) prevlakom. Smiesa u gornju svèrhu imade se opetovano protèrti lakim pritiskom kroz sita od žuto-miedene žice.

§. 36. Nitroglicerinski preparati imadu se, da mogu doći u tèrgovinu, preraditi u onih oblicih i zavitcih, kako je propisano u pripustnici.

Na svakom zavitku treba da je iz vana tvorničko znamenje i da je navedena vèrst preparata.

U pravilu imade se preradjivanje obavljati jedino rukami; priuzdèržano je ministarstvu posalah unutarnjih dati dozvolu o tom, da li je slobodno rabiti strojeve (makine).

§. 37. Izradjivati razpèrštila u propisane oblike i zavitke, — obično u fišeke, — moći je u dobro odlučenih kolibah (§. 16), i ako su u isto doba pritomna na ne manje od dva a ne preko tri poslenika. Takov posao imade nadzirati jedan ili više meštarah za fišeke.

U kolibi, gdie se prigotavljaju fišeci, nije slobodno dèržati nikada na jedanput više razpèrštivih predmetah od 60 kilogramah.

§. 38. Tvari razpèrštivih predmetah imadu za to napose naredjeni poslenici prenašati u kruto sbitih dèrvenih posudah od 15 kilogramah dèržine po prilici u kolibe, gdie se fišeci prave, nesmiju se dakle nipošto valjati. Meštar od pravljenja fišekah obvezan je, predmete, koji su mu predati, svakiput točno pregledati i osviedočit se, da li su jednako promiešani, naročito da li nisu možda preparati od nitroglicerina mastni iliti smèrznuti.

§. 39. U pojedinih kolibah za pravljenje fišekah imade uviek vladati red i čistoća. Meštar od patronah imade u jutro otvarati osobno sve kolibe, osviedoči-

vat se o redu, da li je po propisu i, ako nadje što god neuredna, odstraniti odmah takov nered. U kolibah za pravljenje fišekah nesmije se pohranjivati nikakvo drugo posudje ili orudje osim onoga, što je za pravljenje fišekah.

Razstavnih predmetah od kova nije nikada slobodno donositi u kolibu od fišekah sve dotle, dok u njoj imade razpèrštalah ili ovimi onesnaženih orudjah.

Radnici fišekah nesmiju u nijednu slučaju prekinuti svoj posao kano što je, da si donesu gradiva ili da gotove fiišeke predadu.

Gotove fišeke imadu takodjer posebni radnici u košarah predati u skladištu, dotično u prostoru, gdie se pakuju.

§. 40. Svake večeri imadu se odstraniti svikoliki odpadci sa stolovah i s poda, i u koliko su zaprašeni itd. predati u škrinjicah ili u papiru meštru od fišekah, kojega je dužnost brinuti se, da se unište (§. 61).

§. 41. Svèršetkom svake težatne nedielje imadu se brižljivo očistiti svekolike kolibe.

Stolove i ostalo orudje i naprave, koje su onesnažene razletnim uljem, imadu brižljivo oprati se jiedkim sodnim lugom i meštar od fišekah mora jih pregledati.

Svakoga mieseca imadu se najmanje barem podovi valjano očistiti i ako se je gdie upilo raznosljivo ulje, treba ga tad politi vrućim sodnim lugom, da ga razstavi.

Ako je od potrebe kod popravka koje naprave ili bud' kojega predmeta u radionici dotaknuti se kovnim orudjem jednih ili drugih, treba tad i ove predmete sasvim očistiti vrućom sodnom lukšijom.

§. 42. U okoliš (rayon) tvornice za pravljenje razpèrštalah ili u pojedine sgrade njezine dopušteno je u pravilu ulazati samo osobam, koje služe u tvornici, i organom nadzornim (§. 117). Ostalim osobam može se dopustiti ulaz jedino kroz upravnu sgradu i svakiput samo uz dozvolu upravljatelja tvornice.

Takove posietnike imade prigodom razgledanja tvornice pratiti svakiput pouzdana osoba od tvornice.

Okoliši sgradah, u kojih se preradjuju razletni predmeti, a tako i oni, gdie se takovi predmeti pohranjuju, imadu ogradjeni biti plotom ili zidom, koi će lasno u oči udarati i na svihkolikih ulazih i inače na shodnih miestih treba da se ponamieste opomenke, na kojih je razgovietno upisano obiljež́je tvornice kao fabrike za pravljenje razpèrštalah, nadalje da je ulaz zabranjen, i da su zabranjena diela, uslied kojih bi tegnuta vatra buknuti.

§. 43. Ministarstvo posalah unutarnjih može u dogovoru s ministarstvom tèrgovine podieliti u pogledu ustanovah, sadèržanih u §§. 13, 14, 15, 16, 31 i 36, s obzirom na vèrst dotičnoga razpèrštala, polakšice, osvèrćuć se na miestne i ine osobite okolnosti.

Promiene u napravah tvorničkih a niti u načinu pravljenja nemogu se preduzimati bez naročite dozvole nadležne oblasti. Oblast imade prosuditi, da li je od potrebe novi prokušaj iliti izpit (§§. 3 i 6) ili pako novi izročni postupak.

II. Pohrana.

§. 44. Razpèrštala u kolicini preko 3 kilograma nesmiju se ostavljati na pohrani u prostorijah, gdie ljudi stanuju ili gdie se prodaje, već ih spraviti treba u posebna skladišta.

Ova su skladišta ili magazini tvornički ili razprodajni ili potrošni; uvieti o njihovu miestu, konstrukciji i napravah ravnaju se koje po maksimalnoj kolicini

razpèrštalah, što se u njih čuvaju, koje po daljini susiednih sgradah, izvèrženih pogibelji (§. 14).

U pojedino spremište nesmije se metnuti veća kolicina razpèrštalah, nego što je ona, kako ju je oblast dozvolila primiereno njegovu objemu.

§. 45. Tvornička skladišta podvèržena su u pogledu njihova miesta, gradnje i naprave ustanovam, propisanim u obće za prostore tvorničke (§§. 12 do 16).

§. 46. Razprodajnih skladištah za kolicine razpèrštalah iznad 3 kilograma nije slobodno podizati u miestih, gdie ljudi obitavaju.

Miestnost takovih skladištah imade ustanoviti politička vlast kotarska uz predhodnu komisionalnu razpravu s obzirom na dèržinu i udaljenost njihovu od susiednih predmetah, navedenih u §. 14, tako da će

a) razprodajna skladišta za više od 3 i do 100 kilogramah udaljena biti od svihkolikih predmetah I. i II. razreda barem 100 metarah,

b) skladišta za 100 do 500 kilogramah od predmetah I. razreda barem 200 metarah a od onih II. razreda barem 500 metarah,

c) skladišta za 500 do 1000 kilogramah od predmetah I. razreda 300 metarah a od onih II. razreda barem 1000 metarah,

d) skladišta za 1000 do 10.000 kilogramah od predmetah I. razreda 500 metarah a od predmetah II. razreda najmanje 1000 metarah.

§. 47. Potrošna skladišta služe za pohranu onih razpèrštalah, što ih u većoj kolicini uzimlju povlaštene osobe iliti podhvati (§. 99) za neposrednu porabu u svèrhe obèrtničke i li gospodarstvene.

U pogledu miestnosti podvèržena su takova skladišta sliedećim ustanovam:

a) Potrošna skladišta preko 3 do 50 kilogramah imadu udaljena biti od svihkolikih predmetah I. i II. razreda 50 metarah,

b) skladišta za 50 do 100 kilogramah od svihkolikih predmetah I. i II. razreda barem 100 metarah,

c) skladišta za 100 do 1000 kilogramah od predmetah I. razreda barem 200 metarah a od predmetah II. razreda najmanje 500 metarah,

d) skladišta za 1000 do 10.000 kilogramah od predmetah I. razreda 500 metarah, a od predmetah II. razreda 1000 metarah.

Potrošna skladišta imadu se udesiti naproti miestom, ležećim njim nasuprot tako, da razlietjeli komadi, ako otidje skladište slučajno u zrak, nenačine kvara.

§. 48. Politička oblast zemaljska može dopustiti, da bude miesta polakšicam glede razmierjah od skladištah, gdie je to opravdano nesamo radnjom podhvata a takodjer i tim, što poradi miestnih okolnostih zaprietiti može neznatna pogibelj.

Podizanje potrošnih i razprodajnih skladištah od dèržine iznad 10.000 kilogramah priuzdèržano je posebnoj dozvoli ministarstva posalah unutarnjih, koje će takodjer i onom sgodom ustanoviti imati uviete o gradnji.

§. 49. Sastav omanjih razprodajnih i potrošnih skladištah od 3 do 100 kilogramah dèržine može biti od jednostavnih, dobro priležećih suhih dasakah; ova skladišta treba da su obložena sa svih stranah, osim vratah, 1 metar u širinu nasutim pieskom i zemljom, u kojoj neima kamenja, te da su pokrita a vrata njihova stoje na onoj strani, gdie bi u slučaju eksplozije bilo najmanje štete.

Za gradnju i za nasip većih skladištah potrošnih i razprodajnih preko 100 kilogramah kriepostne su one ustanove, što su date u §§. 12 do 16 ove naredbe za gradjevine tvorničke u obće, nego s tom polakšicom, da je za skladišta od 100 do 1000 kilogramah dèržine dostatno, ako je nasip od zemlje, propisan u

§. 16., na svih onih miestih, gdie i dokle neizvire pogibelj za susiedne sgrade, udaljen podnožjem svojega obronka samo za 0·5 metra a vienac njegov da je 0·5 metra širok.

§. 50. Pod od skladišta imade biti od ilovače i pokrivati ga plahte od dvonitke (cvilika), koje se, kad uztreba, imadu snažiti izvan lokala lupanjem ili pranjem jiedkom sodnom lukšijom.

§. 51. U svihkolikih skladištih od predmetah razpèršnih treba da je uredjena valjana ventilacija (odušak); toplina u njih da nenadilazi 35° C. i da sunčani traci nepadaju izravno na takove predmete.

U unutarnjosti svakoga skladišta ima na onoj strani, na koju padaju sunčani traci, namiešten biti toplomier, za da se svakiput, kad se udje u lokal, može razgledati toplina a i pobilježiti. Škulje od skladišta, kroz koje dolazi i izlazi zrak, i koje štititi ima gusta rešetka od žice, treba da su uviek otvorene, vrata pako samo kod pregledah i kad se predmeti vade iz skladišta te po liepih suhih danih. Proti parcevom i miševom imadu se učiniti potrebite miere sigurnostne.

§. 52. U unutarnjosti a tako i oko skladišta za razpèrštala treba da vlada najstrožji red i čistoća.

§. 53. U skladištih za razpèrštala zabranjeno je pohranjivati razpèršivih zapalakah, kapicah, praskavih aparatah ili drugih predmetah, koji su vatri na umetu ili koji bi se razletiti mogli. Iznimno može se dozvolom političke vlasti kotarske pohranjivati u potrošnih skladištih (§. 47) do dèržine od 500 kilogramah takodjer i cèrni barut zajedno s drugimi razpèrštali, nego ako se razdieli od ovih dèrvenom stienom.

§. 54. Osobe, kojim je naredjeno obavljati poslove u skladištih nesmiju uza se nositi predmetah, koji bi prouzročiti mogli vatru, i u tom smieru imade za to odredjeni organ preiskati radnike prije, nego što udju u dotična skladišta.

Pušenje i diela vatri na umetu u obće zabranjena su strogo nesamo u skladištih, nego i u njihovoj blizini.

Ova zabrana ima se na shodnih miestih u okolici razglasiti na posebnih za to udarenih opomenkah.

§. 55. Za obavljanje posalah unutar granicah od skladišta imade se osim nadzornih organah uzimati samo onoliko radnikah, koliko je neobhodno potrebno, i u skladišta zalaziti nije inače nikomu dozvoljeno. Radnici, koji treba da su pouzdani i kriepki ljudi, imadu kao što i svaka osoba, ulazeća u skladišta, obuveni biti pustenimi cipelami, od kojih da je u svako doba pri ruci dovoljna količina.

§. 56. U skladištih treba da je u zalihi otesanih dèrvah, na koja se pojedine škrinje slagati mogu jedna do druge, tako, da se neće prevèrnuti ili opasti moći i da zrak u svakom pravcu prodirati uzmogne.

§. 57. Ako je za pakovanje gotovine (gotovih predmetah) uzeta pilovina, imade se takova prigodom odlaganja u skladište ukloniti.

Ako je medjupopunak u škrinjah od kremene piene, tad ga nije treba uklanjati.

§. 58. Posudah, napunjenih razpèrštali, nije slobodno nikad bacati na tlo, valjati ili kotèrljati i turati, a niti oko jednoga oporišta zavèrtjati po tlu, nego ih treba dapače osobitom opreznostju prenašati i paziti, da se gdiegod njimi neudari.

§. 59. Strogo je zabranjeno u skladištih otvarati ili zatvarati posude pakovne, a tako isto i svaka manipulacija s preparati. Komadah željeznih nije podnipošto nikad dopušteno tèrpiti u skladištih.

§. 60. Posude, koje su rabljene za pohranu razpèrštalah i koje se više ne upotrebljuju, treba u slučaju, ako su onečištjene razpèrštalom, spaliti na sigurnu i odaljenu miestu.

§. 61. Rasuti razletljivi materijal treba uz svu opreznost pobrati, na odaljenu i vietru neizvèrženu miestu u obliku vèrpce poput pèrsta razasuti i na jednom kraju užgati.

Takova razpèrštala, koja se neće da upale prostim zažiganjem, imadu se u dielovih do najviše 100 gramah na odaljenu miestu uništiti eksplozijom tako, što će se zapaliti za to odredjena razletna kapica.

§. 62. Skladišta od predmetah razpèršivih imadu se izvan studene dobe godišta (izpod 5° C.) na miesec, a lieti ili inače kad je jako velika toplina (preko 30° C.) pregledati svakih 14 danah, zatim bilježiti po toplomieru vrućina i izpitivati u obće, u kakovu je stanju skladište i zaliha robe.

§. 63. U svèrhu da se dozna, kakov je preparat sam u sebi, imade se onimi dielovi robe razpèršne, koja jurve 6 miesecih leži u skladištu, činiti po volji s jednimi ili drugimi dielovi pokus i to u mlakoj destilovanoj vodi (a ako takove nije pri ruci, tad čistom vodom iz bunara). Izvadak (ciedina) imade se prokušati papirom, naličenim škrobovnim jednim kalijem (pepelinom), koi se dobiti može u svakoga liekarnika.

Za to imadu se od gornjega bieloga izpitnoga papira, sačuvana proti navali zraka u preparatnoj čaši, uzeti dva komadića.

Jedan od ovih komadićah papira umočit će se u izvadak (ciedinu), a drugi u vodu pa izza toga i svaki postaviti na staklenu, sasvim čistu podlogu.

Ako komadić artije, utaknut u ciedinu, postane ljubičaste boje, i ako se pokaže, da ta boja udara jače u oči od one na drugom komadiću, tad izpitivani pokus počimlje raztvarati se.

Ako se prokusom dokaže, da se tvar jurve raztvara, treba ju tad uništiti po propisih u prilog *B*.

Ovakov prokus takovih starijih predmetah imade se iznova činiti tad od mieseca do mieseca.

§. 64. Ako se prigodom ulaza u skladište osieti dihanje smetajuća zaduha (potičuća od izhlapljivanja proizvodah od nitruma), imadu se potražiti škrinje, iz kojih izlazi ta zaduha, i odmah ukloniti iz skladišta te uništiti takodjer napram ustanovam, sadèržanim u prilogu *B*.

§. 65. Zalaziti u skladište sviećom dozvoljeno je jedino u slučaju potrebe i to samo sigurnostnom svietiljkom.

U pogledu gradnje ili popravakah u sgradah ili na njih izvana ili glede uredbe skladištah za razpèrštala kriepostna je ustanova, sadèržana u §. 24 ove naredbe o prijašnjem uklanjanju razpèrštalah.

Ako je predvidjeti, da obavljanjem takova posla neće biti pogibelji za razpèrštala, što su u skladište pohranjena, moći je od iztovarenja i odustati; nego u ovakovu slučaju imade se svakiput dielo obavljati pod nadzorom pouzdana tvorničkoga naredjenika i tako, da je on uviek kod posla prisutan.

III. Slaganje (pakovanje).

§. 66. Za razpošiljanje razpèrštilah u većoj mieri treba da se uzmu dèrvene škrinje ili bačve. Dèržina takove posude nesmije nadilaziti 25 kilogramah.

U posudah za slaganje robe nesmije biti sastojinah od kova; posude te imadu biti pokrivene dèrvenim pokrovcem, koi je opet pribit dèrvenimi čavli na posudu.

Orudje, kojim se otvaraju ili zatvaraju posude za pakovanje, imade biti izključivo od dèrva ili bakra. Željezno orudje nije dopušteno uzimati.

§. 67. Pakovanje u tvornici imade se uviek obavljati u lokalu, odlučenu od ostalih prostorijah tvorničkih posebnim nasipom od zemlje a tako isto i od prostorijah skladištnih (§. 16).

Takodjer i dogotavljanje (zabijanje čavalah i plombacija posudah) ima se u tvornici u posebnu, isto tako dobro zaklonjenu lokalu obavljati i u pogledu miesta, gdie se takov posao obavlja, od potrebe je gledati na to, da se nesluči kakova nezgoda.

U nijednom od jednoga ili drugoga od ovih lokalah nije dopušteno pohranjivati više od 500 kilogramah razpèrštalah.

§. 68. Iznovično slaganje razpèrštalah imade se za razprodajna i potrošna skladišta obavljati svakiput izvan skladišta a kod skladištah s dèržinom preko 100 kilogramah u odlučenu prostoru, koi je ipak unutar nasipa, ali je od skladišta rastavljen zemljenim nasipom, koi je 2 metra visok te 0·3 metra imade širok vienac i naravne obronke.

§. 69. Preparati od nitroglicerina i slična razpèrštala mogu se, u koliko nisu u tom pogledu izdate posebne odredbe, slagati (pakovati) po propisu §. 36 jedino u obliku fišekah s obtoci od kviera (pergamenta).

Takovi fišeci moraju biti tvèrdo zatvoreni, nesmiju biti mastni i izvana njih nesmie prilaepljivati se nikakova razletljiva tvar.

§. 70. U škrinjice ili bačvice imadu se položiti fišeci na podlogu iz kremenite piene ili pilovine i jednakim razlučilom od stienah i od pokrovca odlučiti. Takodjer i u većoj množini moći je fišeke spakovati u kartone, koji prieče, da se u posudi fišeci nemiču i da neizhlapljuje nitroglicerin.

Svekolike punjenje treba da se obavi u gusto, brižljivo i bez šupljinah, da se razpèrštalo, kad se prevozi, znatno netrese i da se nemože vèrludati.

§. 71. Na posudah, u kojih su spakovana razpèrštala, imade izvana stajati razgovietna i potanka oznaka preparata i vèrst njegova a tako isto i ime ili tvèrdka proizvoditeljeva (zaštitna oznaka) i datum, kojega je preparat napravljen.

Osim toga ima se izvana na svaku posudu, koja je odredjena za prevoz iliti transport, razgovietno i kruto učvèrstiti otisak ministarske dozvole o prevozu tako, da će se ovaj, kad se posuda otvarala bude, razparati.

Napokon imade na svakoj posudi udešen biti na zatvoru razgovietno izražen olovni biljeg.

Naolovljenje može se činiti samo ladnim olovom i zabranjeno je strogo uzimati za zatvaranje i obilježivanje ovakovih posudah ugrijane predmete.

§. 72. Na svaku posudu, u koju je spakovano razpèrštalo, imade se izvana i to u blizini zatvora udesiti na vidljiv način kratak nauk o tom, kako se imadu otvarati i zatvarati posude.

IV. Prevoz.

§. 73. Razpèrštala u kolicini iznad 0·5 kilograma mogu se prevoziti samo, ako su po propisu spakovana (§. 71) u posude, kojim nije prigovora, i to tako, da će se izbieći, koliko je moguće, silnim udarcem.

§. 74. Omanja kolicina razpèrštalah, koja je namienjena jedino za iztražne svèrhe, može se iznimno pošiljati i na drugi način od onoga, što je naredjen za pakovanje po propisu (§. 71). Nego u ovom slučaju, osim ako nešalje koja oblast razpèrštalah, od potrebe je, da se izhodi svakiput dozvola od dotičnoga prevoznoga podhvata. Pakovanje ovakovih pokusah imade se ipak, u koliko moguće bude, obavljati po propisih III. odsieka ove naredbe.

§. 75. Nitroglicerin kao takov ili razstavan u tekućine može se jedino prevoziti, ako za to dade svoju osobitu dozvolu ministarstvo posalah unutarnjih u dogovoru s ministarstvom tèrgovine uz uviete, koje će za to od zgode do zgode ustanoviti ovo ministarstvo.

§. 76. Uz svaku pošiljku razpèrštalah treba da ide i njezina popratnica.

Kod pošiljakah, koje predade proizvoditelj ili povlašteni razprodavalac u nepokvarenu izvornu zatvoru, zastupa otisak ministarske dozvole o transportu (§. 71) miesto pratnice.

Kod svihkolikih ostalih pošiljakah vriedi kao pratnica tovarni list, što ga je izdao pošiljač, nu koi je vidimovala politička kotarska vlast na temelju dokazane povlade o primanju (§. 99).

Tovarnim listovom, koje je izdala koja oblast, nije od potrebe takova vidimovanja.

a) Prevoz po kopnu.

§. 77. Ako se razpèrštala prevoze na običnih tovarnih kolih, imade se gledati na to, da budu pojedini tovarci kruto smiešteni na voz i da se nevèrludaju (neklaplju).

Na nijedna kola nije dopušteno takove robe preko 80% njihove nosivosti i nikada preko 2000 kilogramah nečista tereta na jedna kola natovariti.

§. 78. Pojedini tovarci imadu se položiti na podloge od tèrstikovine ili od slame i čvèrsto privezati na kola. Tovarci imadu privezani biti užem i nikad verigami (lanci).

Svikolike željezne česti, koje bi se za prevoza dotaknuti mogle s tovarci, imadu omotane biti kučinami, slamom ili kèrpami.

Proti kiši imadu se tovarci dobro čuvati nepromočnimi plahtami.

Svaki voz mora radi opreznosti proti vatri voziti sobom vodom napunjen sud od 1 hektolitra dèržine barem i osim toga još i kabao.

§. 79. Tovarenje, stovarenje ili pretovarenje tovarakah imade se, koliko je moguće, obavljati jedino po danu, po noći pako samo onda, ako su pri ruci sigurnostne ili takove svietiljke, od kojih je staklo proti razbijanju sačuvano rešetkom od žice.

Zabranjeno je tovarke valjati, turati, srušiti na tle i vèrtiti, i kretati ih je moći jedino dizanjem i nošenjem.

§. 80. Svaki voz, koi je natovaren razpèrštali, mora se providieti cèrnom zastavom.

Vožnja neka ide korak po korak i svaki transport iznad 500 kilogramah treba da osim kočijaša prati još i čoviek, koi je viešt poslu od takovih tvarih.

Ovaj pratilac naredjuje, gdie je to uputno, da se vatra sakrije.

Gdie to nije dopušteno (na željeznicah, taonicah itd.) dužnost je osoblja, koje je s prevozom, imati svu potrebitu pozornost, da se tovar sačuva od svake pogibelji glede vatre.

Osoblju, koje ima biti jedino od pouzdanih ljudih, nije dopušteno pušenje.

§. 81. Kola, natovarena razpèrštali, imadu u pravilu ići udaljena od drugih 5 metarah (7 korakah), ako pako prolaze kroz miesta 20 metarah (27 koračajah); takovim kolim nije dopušteno niti zaustavljati u kojem miestu, a niti stajati u gostionicah ili u sgradah, gdie ljudi obitavaju, već moraju, kad gdiegod postaju, u koliko transport iznosi preko 500 kilogramah razpèrštalah, zaustaviti se pod pazkom izvan dotičnoga miesta barem 500 metarah, inače pako najmanje 100 metarah.

§. 82. Ako se kola pokvare ili dapače ako se raztrese razpèršni predmet, imadu se ponajprije izpreći konji i odvesti na stranu, a istom onda treba pokvarena kola točno pregledati i sav razpèršni materijal, koi je raztrešen bud' na koi način, ukloniti najprije s kolah ili izpod njih izmesti.

Ovako okaljane dielove razpèrštalah treba razasuti na obližnjem polju.

Razpèrštala, što još preostanu u pokvarenoj posudi, imadu se pomnjivo pretovariti u rezervnu posudu, koja je pridata svakomu vozu.

§. 83. Dopušteno nije nikad prevoziti razpèršnih predmetah na jednih te istih kolih ujedno s zapalnimi ili praskavimi preparati, s drugimi vatri na umetu ili razletljivimi predmeti, s kamenjem ili dielovi od kova.

b) Prevoz po vodi.

§. 84. Za prevoz po vodi, za tovarenje i pretovarenje, za pažnju glede udaranja o koi predmet i glede vatre valjaju u obće svikoliki propisi o pozornosti, koji su jurve navedeni za transport po kopnu i koji po naravi prometa po vodi već sami po sebi neodpadaju.

§. 85. Za prevoz razpèršnih preparatah po moru na domaćih ladjah smiju se uzimati samo ladje s palubom i koje imadu pod palubom udešeni proti vatri dobro osigurani prostor.

Razpèršni preparati smiju se samo u ovom prostoru, kod morskih parobrodovah, na kojih za takovu svèrhu postoje osebne prostorije (barutnice), u te prostorije smieštati.

§. 86. Svaki brod, kojim se prevoze razpèrštala, treba da vozi sobom čamac i da je providjen posebnom zastavom, koja je na ladjah na riekah cèrne boje a na brodovih morskih cèrvene boje; kad vietar nepuše imade se ova zastava primierenom napravom razvita dèržati.

§. 87. Tovarenje i stovarenje razpèršnih predmetah slobodno je obavljati jedino na miestih, koja je za takov posao odredila lučka ili ina nadležna oblast i svakiput samo po danu.

§. 88. Prevažati razpèršne predmete po sredozemnih (unutarnjih) vodah nije slobodno na splavih, već samo na brodovih dobre konstrukcije i uz pazku na propise riečko-redarstvene.

Na brodovih nije nikad slobodno da tovarci obaška svaki za se leži, već imade biti pokriven ili u odlučenu prostoru.

§. 89. Kad je ladja natovarena razpèršnimi predmeti dopušteno je užigati luč i vatru samo onda, kad ladja ima posebno ognjište, i samo na ovom.

Ako se na obali loži kuhinjska vatra, imade takova biti zaklonjena od vietra i udaljena barem 200 metarah od transportne ladje.

§. 90. Brodovi s razpèršnimi predmeti imadu se što je dalje moguće provoditi od ladjah, što ih sretaju.

Na to imadu paziti i ove potonje ladje, kad razaznadu iz sigurnostne zastave, da im se primiče brod s razpèrštali.

Da se ukloni vatra bud' na obalah ili sretjajućih ladjah, imade se za dobe javiti, čim se zastava opazi, ili ako je od potrebe, s čamca, što je unapred izaslan; na sinjem moru nasuprot običnimi znakovi (signali).

U ovom slučaju imadu gledati parobrodi osim toga, da su im u redu dimnjaci.

§. 91. Prevažanje razpèršnih predmetah parobrodi podvèrženo je u obće oprezom, naredjenim u gore navedenih odredbah za druge brodove, a tako i osebnim propisom u pogledu vožnje dotičnoga podhvata.

Razpèršnih predmetah nije dopušteno voziti u pravilu po sredozemnih vodah na samih parobrodih, već samo na teglećih ladjah i to izključivo jedino u teglećem prostoru, koi se zatvarati dade.

c) Prevoz željeznicom.

§. 92. K prevažanju po željeznicah pripušteni su samo oni razpèršni predmeti koje je za to naredjeno povierenstvo (§. 3) preiskalo, kako su sastavljeni, kakova imaju svojstva i kako ih je moći prevoziti i pohranjivati i o kojih je dèržavna uprava izrekla, da se pripuštaju k prevozu po željeznicah (§. 7).

U pogledu ovih razpèršnih predmetah daje potrebite odredbe upravam željezničkim ministarstvo tèrgovine, kojemu imadu se predložiti u primierenu broju oznake i olovni otisci, navedeni u §. 71.

§. 93. Glede prevoza razpèršnih predmetah na željeznicah valjani su jurve izdati propisi o vožnji željezničkoj i propisi sigurnostni te oni, što će se kašnje još izdati.

V. Prodaja.

§. 94. Samo su vlastne ove razpèrštne predmete prodavati jedino one osobe, koje su za to dobile od nadležne oblasti obèrtne dozvolu (§. 8).

Koncesija može se podieliti samo za stanovito miesto i pod uvietom, da ima prikladnih prostorijah, ter mora naročito zahtievati, da će se točno izpunjivati posebni propisi, što no su izdati za pojedine razpèršne predmete.

Razprodavalac je obvezan, u koliko može, razpèršne predmete, koje mu za privremenu pohranu izročila oblast (§. 116), preuzeti.

§. 95. U prodavaonici nije dopušteno pohranjivati više od 3 kilograma razpèršnih predmetah. Veća kolicina ima se čuvati u propisanih skladištih (II. odsiek).

§. 96. Za pohranu razpèršnih predmetah u razprodavaonici ima se, što je više moguće, odabrati sienovito i sigurno miesto; zapalni i praskavi preparati, predmeti vatri na umetu i izvèrženi eksploziji, imadu se pohranjivati što je moguće dalje od razpèršnih predmetah.

§. 97. U obće imadu se takodjer i kod razprodaje smislu shodno uporavljivati ustanove, propisane za pohranu i za pakovanje razpèršnih predmetah (odsiek II i III) i razprodavalac ima gledati na to, da se navlastito nedogodi ništa, što bi

dielovati moglo udaranjem ili nasilnim pritiskom na razpèršni predmet, a tako isto da se nerabi orudje od kova.

§. 98. Veće kolicine razpèrštalah dopušteno je davati samo u propisanih izvornih posudah tvorničkih (§. 71).

Omanje kolicine razpèršnih predmetah mogu se davati jedino u formi, koja je proglašena kao dozvoljena za dotičnu razpèršnu tvar.

§. 99. Bez posebne dozvole mogu se prodavati razpèršni predmeti razprodavaocem, zatim za porabu takovim osobam, koje ih trebaju za tieranje svojega obèrta ili posla, kano ti podhvatnikom gradjevinah, vlastnikom rudnikah i kamenikah itd.

Druge osobe potrebuju službenu dozvolu, koju će podieliti politička kotarska oblast prositeljeva; takova dozvola ima se uzkratiti, kad se je bojati, da će nastati zloporaba ili neoprezna uporaba.

Ova dozvola daje se za pojedini slučaj tim, što se izda dobavni list, ili za nastavno dobavljanje, što se izda dobavna knjiga. Nabavne troškove ovih izkazah imade namiriti stranka.

Tehničke čete ili vlasti vojničke netrebaju posebne dobavne dozvole.

§. 100. Svaki dobavni list i svaka dobavna knjiga neka ima na sebi upisano ime povlaštene osobe i oznaku razpèrštala, koje će si dobavljati.

U dobavni list imade se osim toga metnuti još i kolicina razpèršnoga predmeta.

Takove izkaze imadu njihovi vlastnici brižljivo čuvati proti svakoj zloporabi.

§. 101. Razprodavalac imade o prodaji razpèrštalah voditi zabilježnik, u koi će upisivati kupca, rok prodaje, prodato razpèrštalo i kolicinu njegovu, a tako isto i izkaz o pravu dobavljanja.

§. 102. Na propise §§. 99 do 101 imadu osvèrtati se takodjer i proizvoditelji razpèršnih predmetah, kad prodaju svoje proizvode, i proizvoditelj podvèržen je takodjer obveznosti, izrečenoj u §. 94 posliednjoj točki.

§. 103. U razprodavaonici imade se na obćenito vidljivu miestu pribiti štampan nauk o opreznostih, kojih se dèržati valja, i jednako glaseća poduka imade se dati svakomu kupcu uz kupljeni razpèršni predmet.

§. 104. Svaki kupac ima pravo, preparat u smislu §. 63 izkusiti ili dati izkusiti.

Izpitni papir i čistu vodu, potrebitu u tu svèrhu, ima razprodavalac na ponudu svojim kupcem i nadzirućoj obèrtničkoj oblasti svagda pri ruci dèržati.

VI. Poraba.

§. 105. Radnike, kojim se daju razpèrštala u ruke, imadu njihovi predpostavljeni miernici, paliri, oddielne vodje, nadglednići, nadstojnici ili ostale osobe, koje su nad njimi postavljene, unapried upoznati s bitjem preparatah takovih i imadu im sve one opreznosti točno i svojski naložiti, koje su od potrebe kod posla, da se izbiegne nesreći.

§. 106. Poslenici imadu se podučiti, da je svaka obiestna ili svojevoljna poraba razpèrštala za njihovu sigurnost veoma pogibeljna, da napose nitroglicerinski preparati i sgušteni strielni pamuk itd., makar se pod vedrim nebom zapalili bez nasadka, sve razbijaju, da naročito razpèršne kapice čine sredstvo, koje razorljiv uspieh ovih tvarih začimlje i da stoga kapice jedino za razvaljivanje utaknuti se mogu u razvalni fišek istom prije hitca.

§. 107. U neposrednoj blizini radioničkoga lokala nije dopušteno više ostavljati razpèršne robe, nego što će se dotičnoga dana trebovati. Roba ta ima se pohranjivati pod zatvorom na hladnu miestu, na koje sunce ravno ne sije i koje je od kiše sigurno.

Kapice, a tako i dogotovljeni fišeci imadu se napose spraviti od ostalih razpèršnih predmetah i napram potrebi neka se daju malo prije nabijanja.

§. 108. Razpèrštala s nitroglicerinom imadu se u pravilu samo mehka i nesmèrzla stavljati u provèrtine. Smèrzli nitroglicerinski prah nije slobodno tèrti tvèrdimi tielesi, niti pritiskati, fišeke razbijati i radnike valja o tom s tim dodatkom podputiti, da će se izvèrći, prekèršivši ovu zabranu, pogibelji, da će predmet razledit se. Smèrznuto razpèrštalo moći je najbolje otopiti u posebnih posudah s dvostrukimi stienami toplom vodom (ne iznad 40° C.).

Pojedine fišeke može takodjer poslenik nositi na svojem tielu, da se sačuvaju mehki do nabijanja.

Vlažnih razpèrštalah nije slobodno nikada sušiti kraj otvorene vatre na ognjištnoj ploči, ili na kojem drugom miestu, gdie se uzdiže toplina iznad 40° C.

§. 109. Razpèršni fišeci mogu se metati u provèrtine jedino dèrvenimi šipkami i neupotrebljujuć pri tom puno sile; priredjeni fišeci imadu se nastavljati na razpèršni naboj samo na lagan način i bez porabe šibke.

Na takove naboje imade se ili sasvim ili pako barem 1 decimetar visoko metnuti na rahlo oprema (nasadak); preostatak može biti i čvèrstji nasadak, nu dopušteno je samo, da je tvèrdo stisnut i nikad da je stučen iliti sbit.

Ako strielivo neda vatre, nije slobodno naboja izvèrtati ili zadaviti, već u koliko ga nije moguće obližnjim udarcem spružiti, treba jedan dio opreme (nasadka) izvaditi dèrvenom žlicom, te drugim nabojem, koi se staviti ima u *istu* provèrtinu, opaliti.

§. 110. Da se razvijanju šklodljivih podkopnih plinovah kod eksplozije razpèršnih predmetah što je više moguće doskoči, imade se kapica metnuti u fišek tako, da neće i zapalna vèrpca zasizati u razpèršni barut (razpèrštalo).

§. 111. Priredjene zapalne fišeke, koji svèršetkom radnoga dana iznimno preostanu, nesmiju ponieti radnici u svoje stanove podnipošto, već ih imadu prote, nadstojnići, fišekari itd. itd., pohraniti na sigurnu miestu preko noći, koje je oddieljeno od ostalih razpèršnih tvarih.

§. 112. Prigodom pravljenja fišekah zabranjeno je pušenje radnikom najstrožje.

§. 113. Svakoga poslenika treba takodjer poučiti, da užitak ili dulje doticanje kože tielesne s nitroglicerinskim barutom prouzrokuje glavobolju i slabost, za to da si imaju ovakovim poslom baveći se radnici prati kožu toplom, s četiri do pet postotakah ojačanom jiedkom sodenom lukšijom a zatim čistom vodom.

Kano sredstva proti glavobolji i slabosti (ako je komu težko) preporuča se, dok dodje liečnik, tielesni mir, ledeni zavoji, polievanje glave ladnom vodom, jaka cèrna kava.

§. 114. Kod kopanja jamah i rudničkih prorovah, kod kojega se radi nitroglicerinskim barutom, navlastito razvaljuje te u kojih imade organičkih upojilah, neka se po mogućnosti što više priredi dobra ventilacija.

§. 115. Oddielnim vodjam i radnikom zabranjeno je, rabiti razpèršila u bud' koju inu svèrhu, do one, za koju su im data, ili pako davati dalje komu drugomu.

Što od razpèrštalah preostane imadu vratiti gospodaru, kod kojega rade.

§. 116. Razpèršni predmeti imadu se uništiti, kad to zahtieva javna ili osobna sigurnost. Uništivanje imade se obaviti po ustanovah priležećega naputka (prilog *B*).

Našaste razpèršne predmete, a tako u obće i one, kojih nije moguće povratiti niti njihovu vlastniku a niti osobi, koja je ovlaštena s njimi razpolagati, treba u gradovih s vlastitimi štatuti obćinskimi izručiti vlasti sigurnostnoj, izvan takovih gradovah pako c. kr. kotarskomu satničtvu, i kad toga nije lako obaviti, najbližemu zapoviedničtvu oružničke postaje, koje će kotarskomu satničtvu učiniti odmah prijavu i dok prispije dotična odredba, spraviti predbiežno na sigurnu miestu razpèršne predmete.

Vlast ima, u koliko se nemoraju razpèršni predmeti odmah uništiti, pobrinuti se za sigurnu pohranu razpèrštalah i glede dalnje odredbe ravnati se po postojećih propisih.

Dèržavni nadzor.

§. 117. Da li se točno izpunjuju obèrtničke i redarstveno-sigurnostne ustanove ove naredbe na to će paziti dotični organi upravni a tako isto i posebno naredjeni nadzorni organi dèržavni. Dielokrug ovih posliednjih odredit će se posebnom naredbom.

§. 118. O podmiri troškovah, nastalih u izvèršbi ove naredbe za stranku, koja je ove troškove prouzročila, ili na koje je korist preduzet uredovni čin, odlučuju za to nadležne oblasti.

§. 119. Političke kotarske vlasti imadu dèržati točno u očevidnosti:

1. prometnike u uredovnom kotaru, koji imadu koncesiju za pravljenje i za razprodavanje razpèršnih predmetah,
2. skladišta s razpèrštali, što se nalaze u uredovnom kotaru, i
3. izdate dobavne listove i dobavne knjige.

Kaznene odredbe.

§. 120. Prekèršaji ove naredbe, u koliko §§. 335—337, 431 i 445 obćenitoga kaznenoga zakona, po kojih napram okolnostim može se dosuditi kazan do 3 godine danah oštra zatvora, ili u koliko nemogu se uporaviti kaznene ustanove VIII. poglavja obèrtničkoga reda ili §§. 240 i 250 obćega rudnoga zakona, kaznit će se po ministarskoj naredbi od 30. Rujna 1857 (dèrž. zak. lista br. 198) novčanom globom do 100 forintih ili zatvorom od 6 urah do 14 danah.

Ako iz svojstva prekèršaja pokaže se, da obèrtnik neuživa pouzdanosti, kakova se zahtieva u §§. 18 i 94, može se uporaviv §. 60 obèrtnoga reda odmah oduzeti koncesija.

Lasser s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.
Horst s. r. **Mannsfeld** s. r.

Prilog A.

Načela
za prokušavanje novih eksplozivnih tvarih.

I.

Barut, a tako isto i svikoliki drugi preparati, koji su odredjeni za pucanje bilo iz koje vèrsti oružja ili koji su za to sposobni, zatim iz istih substancijah (salitra, sumpora i ugljena) kao barut napravni razpèršni barut, podvèrženi su kao i dosad propisom o samoprodaji (monopolu), dočim drugi razpèršni preparati, koji služe jedino za razkidanje, neće biti podvèrženi monopolu.

II.

Pod imenom „salitar“ u članku I. neima se razumievati samo pepelni salitar, već u obće svaka vèrst salitra, koja nastane iz slučenine od salitrene kiseline s lužnimi solmi (alkalijami) ili s zemljenim luživom.

Pod riečju „ugljen“ u članku I. imade se na jednak način razumievati svaka vèrst ugljenja, kanoti dèrveno ugljevlje, lignit, smedje ugljevlje, kameniti ugalj, dakle takodjer i okamenjeno ugljevlje u obće.

III.

Za onaj slučaj, ako razpèršni preparat sastoji osim salitra, sumpora i ugljena još i iz drugih čestih, imade se baš i onda, kad se dokaže, da je sposoban samo za razbijanje, podvèrći ipak monopolnoj dužnosti, kad

a) takova tielesa nisu umiešana što najbolje u smiesu od salitra, sumpora i uglja, već ako su samo kašnje primiešana i to tako, da ih je, i nedirajuć u smiesu salitra, sumpora i ugljena, opet odlučiti moći;

b) kad takova tielesa, premda su u smiesu od salitra, sumpora i uglja umiešana što najbolje, po svojoj naravi i kolikoći su takova, da povoljnijega uspieha nije moći postići u jakosti razpèrštala.

IV.

Da li se preparat označiti ima kao strielivo ili kao razpèrštalo dokazati će se prosudbom sliedećih okolnostih:

a) Da li preparat raznosi jače nego što je najjače u istinu još upotrebljeno nietilo, t. j. nego što je plamenom zapaljen razletljivi strielni pamuk, ili u drugom obliku, da li preparat u naboju, kojim treba postići onu istu početnu bèrzinu iz topa, kao stanovitom kolicinom strielnoga pamuka, razvija veću napetost plina, nego što čini posliednji?

Ovo pitanje, ako se potvèrdi, usposobljuje upitni preparat izključivo za „razpèrštalo“.

Na to pitanje dati će se odgovor iz prispodabljajućega pokusa s preparatom, koi se ima prokušati, i razabranom što najviše nitrovanom strielnom vunom (pamukom) na barutnom prokušalištu Uchatius-ovu.

b) Da li u slučaju preparat pokazuje se manje raznosan (jak) od strielnoga pamuka, da li njegov umetni uspieh dosiže onaj normalnoga austrijanskoga razpèršnoga baruta ili ne, da li dakle po volji uzet veći ili manji naboj od preparata na barutnom prokušalištu Uchatius-ovu daje hitalu veću ili manju bèrzinu iz početka, nego što to čini isto tolika težna množina od normalnoga razpèršnoga baruta.

Ako je u tih okolnostih s preparatom polučena početna bèrzina iz topa jednaka ili manja, nego što je ona, koja se dobije od navadnoga baruta, ima se preparat smatrati takodjer kao razpèrštalo.

c) Za slučaj, ako se pokaže, da je preparat manje raznosan od rahloga strielnoga pamuka, ali da je balistično jači od navadnoga austrijanskoga baruta za razpèrštanje, imade se još pokusnim pucanjem iz navadnih piešačkih pušakah u nišan pronaći, da li ostatak od preparata, što se nadje prigodom pucanja u puškah, ako se prispodobi s onim od navadnoga baruta za razpèrštanje kod jednaka balistična uspieha, dakle s jednakimi početnimi bèrzinami, preparat znatan čini kvar bud' po svojoj kolikoći ili kakvoći, ako se uzme kao strielivo.

Ako je tako, neka se preparat tako isto smatra samo kao razpèrštalo.

d) Svi preparati, koji se po prije razloženih pokusih pokažu, da nisu „razpèrštala", neka se, — ako se po svojem „osobitu obliku" ili sastavku, n. p. da imaju preko 15 postotakah težine u sebi nitroglicerina, neupotrebljuju očito pri strielnom oružju, — uzmu za strielila i podvèrženi su samoprodaji kao pušćani prah.

e) Svi preparati, kojim se rešetom, sitom ili inom sličnom mekaničkom operacijom, koju može svatko lahko izvesti, oduzme koja sastojina, i tako postanu porabna strielila, imadu se već i onako smatrati kao takova.

V.

Napram prije navedenim točkam ima komisija prokušaj razpèršiva preparata, o kojem treba da izrekne svoj sud, obaviti po sliedećem

Programu.

1. Lučbena iztraga s preparatom na njegove sastojine, kod preparatah, koji su jurve dopušteni, s obzirom na razložbu, sadèržanu u opisu privilegijskom.

2. Ustanova raznosnosti (brizance), pri raznosnih sredstvih s nihalom, koje je priredjeno za mierilo raznosnosti, kod preparatah, koji se više približuju pušćanomu prahu, ili o kojih se već iz 1. točke vidi, da su sposobni za pucanje, na barutnom prokušalištu Uchatius-ovu.

3. Iztraga preparata glede toga, kako se dèrži

a) na prostom zraku,
b) na vlažnu zraku,
c) u vodi,
d) na većoj toplini,
e) na nižoj toplini sukladno s točkom 6.

4. Ustanova o toplini, kad se preparat zapaljuje.

5. Iztraga preparata tresom glede mogućnosti, da li se dade primiesa razlučiti.

6. Iztraga ćutljivosti preparata u pogledu udarca na padaonici, i to kod preparatah, kod kojih jedan ili drugi dio pri navadnih promienah zračne topline obratit se može iz tekućine u kruto tielo,

a) u mehku stanju,
b) u smèrznutu stanju.

VI.

Na temelju tako učinjena prokusa dati će komisija svoje mnienje o preparatu,

a) da li je preparat strielivo ili razpèrštalo i da li je podvèržen propisom o samoprodaji baruta ili nije;

b) da li postoje ili nepostoje zaprieke preparatu u pogledu osobne ili javne sigurnosti glede njegova pravljenja, pohranjivanja, slaganja, glede njegova prevoza i naročito glede prevoza željeznicom, zatim glede razprodavanja i porabe;

c) da li preparat u ovom obliku valjati ima kao džebana i naročito kao zabranjena džebana (strielivo);

d) da li se glede preparata imadu upotrebiti sigurnostni propisi o cèrnom barutu, ili drugi koji jurve postojeći sigurnostni propisi o razpèršnih preparatih, ili da li je od potrebe, da se učine putem naredbenim još posebne odredbe o opreznosti za taj preparat i koje.

VII.

Za svekolike zaključke komisije potrebna je absolutna većina glasovah. Pri jednaku glasovanju uzimlje se, da je dotično pitanje zaniekano.

Prilog B.

Naputak

za uništenje razpèrštalah.

§. 1. Razpèrštala imadu po mogućnosti uništiti samo osobe, koje taj posao praktično umiju, i to vazda samo na udaljenih miestih, gdie nije očekivati pogibelji za susiedne predmete.

§. 2. Razpèrštala diele se glede svoga uništenja u dva razreda:

I. u izravno razletljiva razpèrštala, to jest takova, kod kojih nastati može eksplozija neposredno iskrom, plamenom ili usijanim tielom, u kratko razgrijanjem kojega diela od razpèrštive tvari do zapalne topline;

II. u neizravno razletljiva razpèrštala, to jest u takova, koja se nemogu napomenutim baratanjem razletiti ili barem ne neposrednim načinom, koja dapače takovim baratanjem ponajprije jednostavno izgore i istom ako se na nje jače dieluje, t. j. ako se izravno znatno jače razgriju ili ako se udarcem ili bacanjem na eksploziju dotieraju.

I. Uništenje izravno razletljivih razpèrštalah.

§. 3. U ovaj razred razpèrštalah idu:

a) smiese cèrnoga baruta iz gorećih tvarih s mineralnimi dèržatelji kiselika (klorati ili nitrati) itd.;

b) lako plamenom zapaljivi nitropreparati: nitroceluloza (strielni pamuk, strielno dèrvo, strielna artija itd.), nitroškrob, nitromanit, nitrošećer, pikrinska kiselina i njezine spojine itd.;

c) smiese od tielesah, pomenutih pod *a)* i *b)*.

Od preparatah, što dolaze u Austriji u prometu, spadaju u ovaj razred: cèrni razletljivi barut (kanoti cèrni barut u obće), haloxylin, diorexin, azotin, petralit, janit, nitroxylin, suha strieliva vuna (pamuk) u rahlu obliku itd.

§. 4. Razpèrštala ovoga razreda mogu se u rahlu obliku bez iznimke uništiti tako, da se raspu na osamljenu, vietru neizvèrženu miestu u obliku dugačke po prilici na pèrst debele vèrpce ili kobasice i da se na jednom kraju zapale fitiljem, dèrvenom gorućom luči, utvèrdjenom na štapu itd.

§. 5. Većinu ovih razpèrštalah, kanoti cèrni barut, haloxylin, diorexin, azotin, petralit, janit itd. moći je utamaniti takodjer i vodom.

Ako je velika voda blizu, ima se razpèrštalo pobacati jednostavno u vodu, u koliko se nije bojati, da će odtale nastati štete za ljude ili životinje, naročito pako za ribarstvo.

U protivnu slučaju ima se preparat metnuti u jedan ili više badanjah ili kabalah i politi osmerom do deseterom kolicinom vode, koju treba za niekoliko urah odliti i tri do četiriput novom frižkom vodom nadomiestiti. Medjutim treba svu smiesu valjano miešati. Što preostane, može se na kojoj god preložini po mogućnosti razdieliti.

Nego nije dopušteno uništivati vodom takovih razpèrštalah, od kojih preparatom oduzimlje se vodom škodljivost samo dielomice ili samo za nieko vrieme, kano što su nitroxylin, strielni pamuk na rahlo itd.

§. 6. Ako su razpèrštala, koja uništiti valja, spakovana u posudah, imadu se takove posude u neposrednoj blizini miesta, gdie će se utamaniti, utvoriti što manjom silom i ako je uputno lomili od bakra, roga ili tvèrda dèrveta i tom sgodom paziti valja na to, da se razpèrštalo nerastrese, stoga je najbolje, da se podmetnu guste plahte.

Ako je razpèrštalo u fišecih od lahke tvari, imadu se takovi fišeci otvoriti i razpèrštalo iztresti ponajprije na hrpu, zatim razasuti na način, propisan u §. 4, u obliku vèrpce ili kobasice te zapaliti, ili utamaniti vodom po §. 5.

§. 7. Ako je pako razpèrštalo u obliku fišekah spakovano tvèrdim ovojem ili u posudah, i ako nije ovoja ili posude bez nasilja lako otvoriti moći, ima se razpèrštalo u ovoju razpući, što je najlakše učiniti raznosnom kapicom, napunjenom praskavim živim srebrom, koja je na englezkoj zapalnoj vèrpci; takovu vèrpcu moći je dobiti kod obližnjega povlaštena razprodavaoca razpèrštilah.

U tu svèrhu ima se zapalna vèrpca u duljini od $1\frac{1}{2}$ metra (vèrpca gori po prilici 2 časa) oštro i pravokutno odrezati, odrezati kraj od vèrpce u šupljinu kapice utaknuti tako duboko, da će se dotaći praskavca a zatim ima se onaj dio od praskave kapiće, koji nije praskavcem napunjen, tako stisnuti (sgnjaviti, zaštinuti), da će kapica dèržati vèrpcu.

Na drugom kraju prerezati treba vèrpcu tako koso, da će sredina, sadèržavajuća barut, biti razkrita na 1 cm. duljine i da može, kad se zapali, lakše vatru uhvatiti.

Tako priredjena kapica ima se na jednoj stranici od fišeka ili posude privezati tako, da će kapica po svoj svojoj duljini ležati tiesno na ovoju. Kad se zatim kraj od zapalne vèrpce, što je izvan kapice, zažeže, preostaje ipak, ako je zapalna vèrpca dovoljno dugačka, vremena udaljiti se i potrebiti zaklon potražiti.

Ako je ovoj od fišekah osobito jak, tako, da se pri eksploziji kapice samo uvine i neopali, imade se u slučaju, ako se operacija iznova preduzme, svezati do kapice, udešene na zapalnu vèrpcu još druga i tretja kapica tako, da će ove tri kapice svojom duljinom stajati kruto sbite jedna uz drugu i prilagat se što je više moguće na limenu stranicu.

Ako li se limena stiena tegne samo prošupljiti a preparat da nije razletio se, treba ga iztresti, u koliko je prašan i postupati š njim kao u prijašnjih slučajevih (§. 4 i 5).

Ako preparat nije prašan (rahli suhi strielni pamuk itd.), ima se kroz napravnu škulju umetnuti priredjena kapica u razpèrštalo i ta kapica užgati na način, kako je gore opisano.

§. 8. Ako razpèrštalo uništiti treba u cielih fišecih ili u zatvorenih posudah, ima se u blizini miesta, gdie uništenje biva, naći od naravi shodan ili umietno napravan zaklon, koi brani nesamo rukujuću osobu od učinakah eksplozije, već takodjer i one dielove razpèrštalah brani od prerane eksplozije, koja istom kašnje utamaniti valja.

Ovaj zaklon da nebude nikad od dèrva, nego dapače u koliko je moguće, od zemlje ili tvèrda kamenja i najmanje da je visok 2½ metra. Takodjer može služiti kao zaklon jama ili jarak od 1 do 2 metra dubljine s zaštitnim krovom. U nuždi možde biti zakloništem i čvèrst zid od 2½ metra visine i debeo barem kao opeka.

§. 9. Takova uništenja razpèrštalah imadu se činiti u pravilu samo u množinah od najviše 5 kilogramah. U ovih slučajevih treba da je zaklonište najmanje 30 metarah udaljeno od miesta uništnoga.

Ako način pakovanja ili stanje razpèrštala iziskuje, da je od potrebe zažgati veće kolicine njegove na jednom, nije slobodno nikada bez osobite strukovnjačke odluke (mnienja tehničkoga i administrativnoga vojničkoga odbora) na jednom zapaliti više od 25 kilogramah razpèrštala.

Kada se zažižu dielovi od razpèrštala u kolicinah od 5 do 25 kilogramah, treba da je odabrano razpèrštalište od zaklona barem 100 metarah udaljeno.

II. Uništenje neizravno razletljivih razpèršnih predmetah.

§. 10. U ovaj razred razpèrštalah idu u obće težko razplamljivi nitropreparati kanoti: nitroglicerin, strielni pamuk (nitroceluloza), sprešani ili nakvašeni, i iz ovih smiesom drugih tielesah dobiveni preparati, naročito od razpèrštalah, koja se u Austriji navadno rabe: dinamit iz kremenite piene broj I, dinamit broj II, III i IV, bieli dinamit, ugljevni dinamit, rhexit broj I, popravljeni rhexit broj II i III, celulozni dinamit *A* i *B*, fulgurit, strielno-pamučni dinamit, sprešani strielni pamuk, vlažni strielni pamuk, kolodin itd.

§. 11. Preparati ove gromade, koji se (po pokusu) s plamenom lahko užgati mogu i zatim sasvim izgore (preparati nitroglicerinski samo pako jedino u nesmèrzlu stanju), kad su u rahlu obliku ili u fišecih laganim ovojem, imadu se uništiti po propisih §. 4 s tim dodatkom, da se rahlo razpèrštalo razasuti ima na spodobu kobasice ili da se na glavicah otvoreni fišeci poredaju u gusto jedan do drugoga i zapale.

Nitroglicerinskih preparatah nije slobodno uništivati vodom poradi toga, što je uspieh nesavèršen i što prieti pogibelj javnoj sigurnosti.

§. 12. Oni preparati, koji nehvataju vatre ili samo težko, dotično koji težko gore dulje vremena, zatim smèrznuti preparati nitroglicerinski imadu se uništiti razletljivimi kapicami na način, propisan u §. 7 i s obzirom na opreznosti, naredjene u §. 8.

Ako je preparat tako mehak (tiestovit ili prašan), da je unj bez sile uturiti moći kapicu razletnu, ima se tad kapica utisnuti na shodnu miestu tako daleko u razpèrštalo dotle, dokle dosiže bakreni ovoj od kapice, zatim ima se vèrpcom, ili na koi drugi sličan način pritvèrditi, da izpasti nebude mogla.

Ako je preparat tvèrd, kao n. pr. sgušteni strielni pamuk ili smèrznut dinamit, nalaze se možebit u njem rupe, priredjene naročito već za umetanje razletljivih kapicah. Ako li pako nije tako, ili ako je razpèrštalo u velikih fišecih ili u jako opornu ovoju, imadu se prigotovljene kapice, ako je razpèrštalo u fišecih, učvèrstiti na stranicah od ovih fišekah, inače pako s čitavom duljinom svakako dobro pritvèrditi vèrpcom itd. na posudu od razpèršnoga predmeta i napraviti eksplozija na gore označeni način (§. 7).

Glede kolicine razpèrštalah, koja se na jednom užgati ima, valjaju ustanove §. 9.

§. 13. Kod mnogih razpèrštalah, n. pr. s vlažnim strielnim pamukom, smèrznutim dinamitom od kremenite piene itd., nije moći napraviti eksplozije baš niti razletljivimi kapicami ter je od potrebe eksplozija drugoga preparata, n. p. nesmèrzla dinamita, suhoga sprešanoga strielnoga pamuka itd. koi prouzrokuje udarac, kojim se istom ona eksplozija postići može.

U ovu svèrhu ima se taj zapalni naboj (zapalni fišek) utvèrditi na dio razpèršnih predmetah, koje uništiti valja, koliko je i ole moguće u sredinu i tako, da priležu što je ikad bolje na ovu množinu, fišek ili na posudu.

Ovaj naboj, koi je namienjen za dovod eksplozije, neima biti manji, ako se dotiče izravno razpèrštala, što se uništiti ima, izpod 20 gramah, ako li pako dotiče se jedino stranice od posude ili tvèrda ovoja od fišeka, tad izpod $1/2$ kilograma.

Ovaj zapalni naboj ima se providieti s kapicom i zapalnom vèrpcom, te napraviti njim eksplozija po propisu §. 7.

§. 14. Razpèrštala u manjih množinah mogu se u onih slučajevih, kad jih nije moći vodom uništiti i kad nije uputno zapalit ih ili otierati u zrak eksplozijom preparat poradi pogibelji od vatre (n. pr. kod prevozah dinamita), utamaniti takodjer i razsijanjem na odaljenu miestu kud ljudi idu što manje (na preložini iliti ledini, pašniku, livadi).

Da se takova svèrha postigne, ima se razpèršni predmet na rahlo razasuti tako, da će biti porazdieljen po što većem prostoru, navlastito da će na povèršini od 10 četvornih metarah po prilici ležati istom samo jedan gram razpèrštala.

Razpèrštalah nije slobodno razsipanjem tamaniti, kad bi nastati mogao slučaj, da će njimi onesnažiti se domaći studenci ili kad se je bojati, da će raztresene predmete razpèršne bud' gdie sakupiti opet vietar ili voda.

Ovaj način uništivanja ima se dakle samo u izuimnih slučajevih i nikad čestje zasebice na istom polju preduzimati; taj način može se uzimati samo onda,

kad je razpèrštalo, bud' tvèrdo ili mehko, u obliku baruta, nipošto pako ako sačinjava tiestene tvèrde česti, stojeće u svezi, dotično tvèrde fišeke, koji bi se istom morali lomiti ili otapljati i razdrobiti.

§. 15. U more utonuti takove razpèršne predmete, kojih nije moći vodom uništiti ili barem ne posve (§§. 5 i 11), dopušta se iznimno i samo na onih miestih, gdie poradi dubljine morske nije moći baciti sidra u more i gdie se nije bojati, da bi se mogla nanieti šteta brodarstvu ili ribarstvu.

Nego razpèrštalah, kojih je specifična težina toli neznatna, da mogu po vodi plivati, nije dopušteno na taj način uništivati.

Uronjivanje pojedinih množinah od razpèrštalah, koja se iz pakovanja, ako je moguće, izvaditi imaju, ima se obaviti tako, da se na jednom te istom miestu od površine vode nebaci više od 5 kilogramah razpèršnih predmetah.

§. 16. Razpèrštala, koja nespadaju u obseg ovoga naputka, navlastito kombinacije od razpèršnih predmetah s zapalnimi i praskavimi preparati (znakovne rakete, petarde itd.) nije dopušteno uništivati prije, nego se doprinese strukovnjačko mnienje, dotično prije posredovanja kojega vieštaka, već se imaju ponajprije i dok stigne dalnja odredba pohraniti u 2 metra dubokoj, daskami i granami ili zemljom pokritoj jami na osamljenu miestu, gdie bude od potrebe pod pazkom, i uništiti istom onda, kad se primi naputak.

69.

Naredba ministarstva tèrgovine od 25. Sèrpnja 1877,

kojom se promienjuju niekoje ustanove poslovnoga pravionika, uvedena naredbom od 10. Lipnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 75) za željeznice kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom.

Od 1. Rujna 1877 doći će u kriepost više promienah u §. 48 poslovnoga pravionika, uvedena naredbom od 10. Lipnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 75) za željeznice kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, koje u tom sastoje, da

1. medju one predmete, izključene pod I, 3 od odpremanja ide i „vuna kolodialna“,

2. medju one predmete, što se mogu odpremati uvietno po II. u br. 1 takodjer „kloroform, mirbansko ulje (nitrobensko ulje); kao br. 19. Veoma napunjena Cordonnet-Souple-, Bourre de soie i Chappe-svila u štrangah“; zatim kao br. 20 „Samliven dèrveni ugalj“;

3. da se uvieti za primanje na odpremanje u pogledu predmetah, nabrojenih pod II, br. 1 promienjuju, dotično k br. 19 i 20 na novo stavljaju; napokon

4. da se ustanove, odnoseće se na odpremanje puščanoga praha, puščane vune, ognjotvorah i povlaštena baruta za razpèrštanje u unutarnjem austrijánsko-ugarskom prometu iz sveze §. 48 sasvim izlučuju i navode ukupno u posebnu dodatku k poslovnomu pravioniku.

Kraljevsko-ugarski ministar komunikacijah, s kojim sam se u tom obziru dogovarao i sporazumio, izdat će takodjer isto ovakovu naredbu za željeznice zemaljah, koje su pod krunom ugarskom.

Tekst §. 48 poslovnoga pravionika po novoj redakciji a tako i onaj dodatka k poslovnomu pravioniku vidiet je iz priloga.

Chlumecky s. r.

Novi tekst.

§. 48.

Predmeti, kojih nije slobodno ili je samo pod uvietom slobodno odpremati.

Tko predmete, kojih nije slobodno ili je samo pod niekojimi uvieti slobodno odpremati, uz lažljivu ili netočnu izjavu predade odpreme radi, imat će, osim kazni, ustanovljene naredbami redarstvenimi ili zakonikom kaznenim, makar ako i nebude šteta učinjena, od svakoga kilograma takovih predmetah platiti ugovornu globu od šest forintih jedino već i s toga, što je usudio se predati ih. Ova ugovorna globa moći će se, kao što budu okolnosti, uzeti ili od onoga, koi robu takovu šalje, ili od onoga, komu se šalje.

I. Izključuju se od odpremanja:

1. Svaka takova roba, koja po svojoj teži ili veličini, po svojem obliku ili inom svojstvu nije prikladna za prevoz, ako se u obzir uzme, kako je željeznica uredjena i kako se i na što rabi.

2. Svi predmeti, koji treba da se poštom odpremaju, kao što su: izprave, drago kamenje, pravi biser i dragocienosti.

3. Svi predmeti sami od sebe upaljivi ili praskavi, n. pr. puščani prah (barut) i puščana vuna, kolodna vuna, vèrpce užižne (izim imenovanih pod II. *A*. 6), nabijene puške, praskavo srebro, živa praskavica, praskavo zlato, ognjotvori (kriesi), pyropapir (kod Niemacah takozvani Düpplerschanzenpapier), nitro-glicerin (razpèršno ulje), pikrinsko-kisele soli (žutilo pikrinsko, žutilo anilinsko itd.), natronkokes, povlašteni barut za razpèrštanje (dinamit) i svikoliki preparati, kojim u smiesi imade prava fosfora, zatim uždivi listići (amorces).

Biljeżka. U unutarnjem austrijansko-ugarskom prometu može se uslovno dopustiti (cfr. Dodatak k ovomu poslovnomu pravioniku) da se prevoze predmeti: puščani prah, puščana vuna, ognjotvori (kriesi) i povlašteni barut za razpèrštanje (dinamit i slične stvari).

II. Odpremati se mogu uvietno.

A.

1. Etar, kloroform, mirbansko ulje (ulje nitrobensko), nafta, Hoffmannova žesta (kapljice Hoffmannove), collodium, ugljički sumpornik (sumporni alkohol), dèrvena žesta prosta i prepečena, alkohol i spirit.

2. Živo (negašeno) vapno.

3. Solikokiseli pepelik i čista pikrinova kiselina.

4. Mineralne kiseline svakovèrstne i uljani talog iz čistionicah, cedj od jiedka natrona, cedj od sode i cedj od jiedka cecelja, kao i posudje, u kojem se je takova što prevozilo, zatim pokosti, koje se u balonih odpremaju, a i pokostna mastila,

sokovi. eterična i mastna ulja, vinovica i druge žeste, koje nisu pomenute pod 1, isto tako brom.

5. Terpentinsko ulje, katransko ulje (hydrocarbür), mineralno ulje, kamfin, fotogène, pinolin, lako kameno-ugljeno ulje (benzin), ligroin (petroleum-nafta), mineralno mašćeno ulje i slične subštancije, kao i posudje, u kojem se je takovo što prevozilo; sva ulja smèrdljiva, isto tako žesta nišadorova.

6. Žigice i šibice (kao i sviećice, dèrvca, gube), vèrpce užižne, ako sastoje iz tanka, kruta mieha, u kojem unutri ima porazmierno samo malo puščana praha. Bucherove vatrogasne kutije u limenih zavojih.

7. Fosfor.

8. Vuna i vuneni ostrižci, okrajci sukneni, ostanci od predionicah, od pamuka i predje pamučne, kudjelja, konoplja, kučine, tralje i ini ovakovi predmeti, ako su omašteni, kao i vuna umietna, vuna Mungo ili vuna Shoddy, obèrvke, niti itd.

9. Kameno ulje (petroleum) sirovo i očištjeno, i etar kameno-uljeni (nafta), kao i prazno posudje, u kojem su se takovi predmeti prevozili.

10. Petarde za praskave znakove na željeznicah.

11. Kapice, paleća zèrcala, fišeci od metala.

12. Zlato i srebro u šibkah, platina, novci i papiri vriednosti novčane.

13. Slike i ine umietnine.

14. Arsenikalija, to jest sičanova kiselina (bieli sičan), žuti sičan (Rauschgelb, Auripigment), cèrljeni sičan (Realgar), muhomor itd. i ina trovila.

15. Gare (Kienruss).

16. Kvasac, kako židki tako i kruti.

17. Dèrvena mûka (brašno).

18. Friške kože, masti, suhe žile, kosti i drugi predmeti, u koliko su u osobitom stupnju smèrdljivi i gaditi se mogu.

19. Veoma napunjena Cordonnet-, Souple-, Bourre de soie i Chappe-svila u štrangah.

20. Samliven dèrveni ugalj.

Svikoliki predmeti, navedeni pod 1 do 20, primaju se za prevoz samo onda, ako im nisu pridani posebni listovi, koji bi sadèržavali i drugih još predmetah. Napose paziti valja:

Pri br. 1. Etar, kloroform, mirbansko ulje (ulje nitrobensko), nafta, a i žesta, Hoffmannova (kapljice Hoffmannove) i collodium mogu se odpremati samo u dvostrukih shranah, i to tako, da staklene boce, u kojih se tvari te nalaze, spravljene budu u jakih dèrvenih škrinjah, izpunjenih posijami ili piljevinom ili da su jake staklene okrugle buce, koje dèržati mogu najviše 35 kilogramah, ovite dovoljnim pakovnim materijalom, u čvèrstih košarah s dobro utvèrdjenimi pokrovci zatvorene.

Odpremanje ugljičkoga sumpornika (sumpornoga alkohola) dopušteno je izklopno u otvorenih kolih bez ikakova pokrova i samo:

a) u sudovih, koji su pripojenimi željeznimi obručevi opasani, ako svaki pojedini sud imade teže najviše 500 kilogramah;

b) u valjastih sudovih, koji su od jaka željezna lima napravljeni, kao što treba zagvozdeni i u zagvozdah dobro spojeni. Takove posude neće smiet nadilaziti 50 kilogramah i treba da su u pletenih košarah ili u škrinjah, koje su izpunjene piljevinom ili posijami, spakovane;

c) u staklenih sudovih, spravljenih u limene kutije, koje su izpunjene posijami ili piljevinom.

Žesta dèrvena, sirova i prepečena, zatim alkohol i spirit primaju se za prevoz samo u bačvah ili limenih sudovih.

Ove boce i posude treba da su spakovane na način, propisan, gore za etar itd.

Pri br. 2. Živo (negašeno) vapno odprema se samo na otvorenih kolih.

Pri br. 3. Solikokiseli pepelik treba da je brižljivo spakovan u papir, i pojedini paketi treba da su spravljeni u dèrvene bačve ili škrinje. Čista pikrinova kiselina odpremit će se samo onda, ako vèrstan kemik izdade sviedočbu, da je ista kiselina doista čista i da nije pogibeljna.

Pri br. 4. Baloni, u kojih se odpremaju kiseline mineralne (sumporna kiselina — solna kiselina — salitrena kiselina — kriepka voda) itd., imadu bit dobro spakovani i spravljeni u posebne sudove, providjene jakimi spravami, da ih laglje bude rukovati; (rabiti se mogu u ovu svèrhu i pleteni koševi). Može se prevoz iliti odprema uzkratiti, ako pakovanje nije brižljivo izvedeno, i ako škrinje, odnosno sudovi nisu providjeni spravami, potrebitimi za laglje rukovanje.

Baloni, odnosno boce s cèrvenom dimećom salitrenom kiselinom imadu biti u posudah, u kojih će barem obuzimati isti prostor kao i oni osušena zemlja od mehkušacah ili druge prikladne subštancije od suhe zemlje.

Mineralne kiseline imadu se tovariti svagda napose (obaška); nije dakle slobodno metati ih s drugimi kemikalijami u jedna ista kola.

Pri br. 5. Hydrocarbür ili subštancije ovovèrstne, kada se šalju u limenom posudju ili u staklenih balonih neopletenih, primit će se i odpremiti samo onda, ako je posudje to spakovano u koševe. Terpentinsko ulje i sva ina ulja smèrdljiva odpremaju se samo u otvorenih kolih.

Pri br. 4 i 5. Baloni s mineralnom kiselinom (sumpornom kiselinom, solnom kiselinom, salitrenom kiselinom itd.), kao i baloni s katranskim uljem (hydrocarbürom), mineralnim uljem, kamfinom, fotogènom, pinolinom, lakim kamenougljenim uljem (benzinom) i sličnimi subštancijami, primat će se, ako pojedini svežnji nisu težki preko 75 kilogramah, po pravoj teži, po kojoj će se računati i vozarina. Kade se šalju baloni, imajući teže preko 75 kilogramah, može uprava željeznička tražiti, da se plati vozarina za 2000 kilogramah, a za tovarenje i stovarivanje balonah ima brinuti se sam pošiljatelj, odnosno primac. Ovi dakle neimaju nikakova prava, u pogledu takovih balonah tražiti od željeznice pomoći, koju je dopušteno tražiti glede druge robe. Ako primac nestovari takovih balonah najdužje za tri dana, odkako su stigli u opredielište, odnosno odkako mu je javljeno, da su došli, bit će željeznica vlastna, imajuć obzira na ustanove u članki 61 alinei 1, staviti ih u skladište ili izručiti komu prevozaču. Ako toga nebude učiniti moguće, moći će uprava željeznička nepazeć na nikakovu dalnju formalnost, balone prodati.

Pri br. 6. Žigice i šibice, kao sigurnostni zapalci i vèrpce užižne imadu bit spakovane u shranah od jaka željezna lima ili barem u vèrlo čvèrstih dèrvnih škrinjah veličine ne preko 1·2 kubičnoga metra, i to brižljivo i tako, da je unutarnja prostorina škrinjah sasvim izpunjena. Škrinje imadu izvana točno biti obilježene onim, što imadu u sebi.

Bucherove vatrogasne kutije primat će se za prevoz samo u škrinjah. sadèržavajućih 6 do 10 kilogramah; ove su škrinje iznutra papirom obliepljene i povèrh toga spravljene u velike škrinje, takodjer obliepljene.

Pri br. 7. Fosfor, vodom odasvuda obtočen u limenih kutijah, koje dèrže 6 kilogramah i ne više, i koje su dobro zapojene, treba da je čvèrsto spakovan u jake škrinje s piljevinom. Škrinje treba da su povèrh toga zamotane u sivo platno, na dva gornja im vèrha da imadu jake ručice, da nisu težke preko 75 kilogramah, da je izvana napisano „fosfor", i napokon da su providjene obilježjem „Gore".

Pri br. 8. Kad se predmeti ove vèrsti predaju kao pošiljka, ima se naznačiti na tovarnom listu, dà li su omašteni ili nisu. U pèrvom slučaju odpremat će se samo na otvorenih kolih. Kad takove oznake na tovarnom listu nebude, smatrat će se, da su predmeti odnosni omašteni i napram tomu će se dalje i odpremiti.

Omaštena vuna, napose omaštena vuna umietna, vuna Mungo ili vuna Shoddy, imade, ako pošiljatelj zahtieva, stovarit se u otvorena, nu pokrovcem providjena kola, i može se, ako uprava željeznička na to privoli, stovariti i u kola sasvim zatvorena.

Pri br. 9. Kameno ulje i etar kameno-uljeni (nafta) primat će se odpreme radi u osobito dobrih jakih bačvah ili u limenih kutijah, koje su u škrinje, napunjene posijami ili piljevinom, spakovane, ili u brižljivo zapojenih sudovih od jaka biela lima a oblika četverokutna, dugih i širokih od prilike 21 centimetar, visokih pak 31 centimetar od prilike; ovi sudovi imadu dva a dva u škrinju od dasakah, debelih barem 1·3 centimetra, spakovani biti tako, da se putem netresu. Limeni sudovi, koji se za prevoženja oštete, iztovarit će se odmah i ujedno s onim, što u sebi imadu, što najuharnije prodati na račun pošiljateljev. Odpremanje biva samo na otvorenih kolih. Roba takova neće se primiti ni odpremiti, ako bi dotičnik tražio, da odpravljena bude postupkom carinsko-najavnim, za koi se iziskuje, da kola budu čvèrsto pokrivena a pokrovi od kolah olovnimi biljezi osigurani.

Pri br. 10. Petarde treba da su spakovane kruto u papirne ostrižke, piljevinu ili sadru ili na ini način spravljene tako čvèrsto i posebice, da limeni tokovi neuzmognu doticati se ni medju sobom, ni s drugim kojim predmetom; škrinje, u koje se pakuju, treba da su napravljene od ušipljenih dasakah, debelih barem 2·6 centimetra; da su utvèrdjene dèrvenimi šarafi; da su hermetično zatvorene i drugom jakom škrinjom opasane; pri tom nesmije izvanjska škrinja imati prostora preko 0·06 kubičnoga metra.

Petarde primit će se odpreme radi samo onda, ako su vozni listovi providjeni uredovnom potvèrdom, da je pakovanje po propisu obavljeno.

Pri br. 11. Kapice, paleća zèrcala i fišeci od metala treba da su brižljivo spakovani u čvèrstih škrinjah ili bačvah, i na svakom tovarku treba da je priliepljena posebna cedulja, na kojoj je napisana oznaka „Kapice itd.".

Pri br. 12. Pod kojimi se uvieti primaju i odpremaju zlato i srebro u šibkah, platina, novac kovan i papirni, ustanovljuju to posebni propisi svake pojedine željeznice.

Pri br. 13. Odpremu slikah i inih umietninah dužna je uprava željeznička primiti samo onda, ako u voznih listovih nije naznačena nikakova vriednost.

Pri br. 14. Arsenikalija, to jest sičanova kiselina (bieli sičan), žuti sičan (Rauschgelb, Auripigment), cèrljeni sičan (Realgar), muhomor itd., primaju se i odpremaju željeznicom samo onda, ako su spakovani u dvogubih bačvah ili škrinjah. Dna od bačavah imadu bit učvèrštena utornjaci, a zaklopci od škrinjah jakimi obručevi ili željeznimi pantami. Nutarnje bačve ili škrinje imadu bit od

jaka, suha dèrva napravljene a iznutra obliepljene platnom ili sličnimi gustimi tkaninami.

Na svakom tovarku treba da je u razgovetnih slovih cèrnom uljanom bojom napisana rieč „Sičan (otrov)“.

Ini otrovni preparati od kovinah iliti metalah (otrovne boje od kovinah, soli od kovinah itd.), kamo imenito spadaju preparati od žive, kao: kalomel, bieli i cèrljeni precipitat, ćenovar, soli miedene i boje miedene, kao: modra galica, miedenka, zeleni i modri miedeni pigmenti, preparati od olova, kao olovna gledja (Massicot), mineji, olovni slador i ine soli olovne, ustupeć i druge boje olovne, pepeo kositreni i raztočni, mogu se odpreme radi predavati samo u jakih od čvèrsta, suha dèrva napravljenih bačvah ili škrinjah, na koje su udareni utornjaci ili odnosno željezne pante. Ove bačve ili škrinje imadu biti takove, da pri svem tom, što se pri vožnji neobhodno tresu, druckaju itd., nemože prah od tih otrovnih stvarih probijati na sglobnice napolje.

Pri br. 15. Gare (Kienruss) primaju se i odpremaju samo u malenih sudićih, koji su iznutra obliepljeni papirom, namočenim u vodenu staklu.

Pri br. 16. Kvas, kako židki tako i kruti, odprema se samo u sudovih, koji nisu hermetično zatvoreni.

Pri br. 17. Dèrvena mûka (brašno) odpremat će se samo u otvorenih kolih i ako je dobro pokrivena.

Pri br. 18. Predmeti ovdie pomenute vèrsti primat će se odpreme radi u pojedinih (manjih) pošiljkah samo onda, ako su dobro spakovani, nespakovani pako samo ako iznose puna kola.

Pri br. 19. Veoma napunjenu Cordonnet-, Souple-, Burre de soie i Chappesvilu u štrangah dopušteno je odpremati jedino u škrinjah. U škrinjah, koje su iznutra više od 12 centimetarah, treba da je svaki unutarnji položak svile razdieljen od drugoga 2 centimetra visokim šupljim prostorom. Ovaj šuplji prostor nastaje dèrvenimi priečkami, koje su napravne iz četvornih žiokah, imajućih 2 centimetra stranice na razdaleč za 2 centimetra i spojene tankom priečkom na svojih krajevih. U stiene od škrinjah imadu se udubsti najmanje 1 centimetar široke škulje, koje udaraju u šuplji prostor medju žiokami tako, da je šibkom moći prodirati kroz škrinju. Da se škulje na škrinjah nezatvore i tim nebudu od koristi, imadu na kraju svake strane pribite biti dvie letve. Ako se preda za odpremanje svila, treba da je na tovarnom listu naznačeno, da li ta svila spada u prije napomenute vèrsti ili ne. Ako neima takove oznake na tovarnom listu, dèržat će se, da u pomenute vèrsti spada i dozvoliti odpremanje samo onda, ako je svila po propisu spakovana.

Pri br. 20. Samliven dèrveni ugalj u frižko-zažarenu stanju dopušten je za odpremanje samo u čvèrstih posudah od jake željezne lime, u koje nemože ulaziti zrak.

Ako se za transport preda samliven dèrveni ugalj, treba da je naznačeno na tovarnom listu, da li je frižak ili nije. Ako nije na tovarnom listu takove oznake, uzet će se, da je ugalj istom napravan i zahtievati, da bude spakovan na propisan način prije, nego li se odpremi.

B.

Sieno, tèrska (izim tèrstike španjolske), kora, slama (takodjer slama od oriza i lana) i treset primat će se i odpremati nespakovane samo u pokrivenih kolih, i ako povèrh toga pošiljatelj i primac uzhtiednu obaviti tovarenje i stovarivanje.

Imadu takodjer pošiljatelji na zahtievanje uprave željezničke sami nabaviti pokrovce, potrebite za ove predmete kao i za sadru, lužnjak, tras i dèrveni ugalj.

C.

Hoće li se odpremiti takovi predmeti, kojih je tovarenje i prevoženje po sudu dotične željezničke uprave skopčano s osobitimi težkoćami: to će visiti od osobitih uvietah, koji svakom takovom prilikom budu ugovoreni.

Dodatak

k poslovnom pravioniku od 10. Lipnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 75), za željeznice kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, o odpremanju puščanoga baruta i praha za razpèrštanje (cèrnoga praha), puščanoga pamuka, ognjotvorah, patentovana praha za razpèrštanje i inih razletljivih predmetah.

K §. 48.

U unutarnjem austrijansko-ugarskom prometu mogu se predmeti: puščani prah, puščana vuna (pamuk), ognjotvori (kriesi) i patentovani prah za razpèrštanje (dynamit itd.) uz sliedeće uviete prevoza radi samo onda predati, ako su im dodati posebni, druge predmete neobsižući tovarni listovi, i to:

Puščani prah (barut) svake vèrsti ima bit spakovan u jake (a brašnati barut u dvostruke) vreće od dvojnitka iliti cvilika, a povèrh toga još i u dobro naobručane, utornjakom oskèrbljene bačve dèrvene.

Puščana vuna ima biti spakovana kao i puščani prah u vreće od dvojnitka i u bačve barutne, — bez vrećah pak u dèrvene škrinje, papirom oblieplјene.

Ognjotvori (kriesi) mogu se dati na željeznicu samo u dèrvenih dobro prilиežućih škrinjah, u kojih treba da su pojedini komadi kučinami kruto utvèrdjeni.

Patentovani prah za razpèrštanje (dynamit itd.) moći će se primiti i odpremiti željeznicom samo onda, ako dolazi iz takove tvornice, kojoj su proizvodi uslied potvèrde od strane vlasti prikladni za odpremanje željeznicom, i koji predani budu s potrebitimi u tom obzirū izkaznicami i zaštitnimi markami. Pomenuti prah ima spakovan biti najprije u papir, a zatim u dèrvene škrinje ili dèrvene bačve, izpunjene pilovinom; ovo dèrveno posudje može se zabèrtviti samo dèrvenimi obručevi i dèrvenimi čavli.

Osim toga gledati valja na posebne propise, koji su propisani za pakovanje svake pojedine vèrsti od patentovanoga praha za razpèrštanje.

70.

Zakon od 29. Sèrpnja 1877,

o podmiri troškovah za konačnu zaglavu regulacije Dunava kod Beča.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Dèržavna blagajnica sudieluje u troškovih za regulaciju Dunava kod Beča od Nussdorfa do Fischamenda, u koliko takovi zahtievani budu još dalje od onoga iznosa, što je zakonom od 8. Veljače 1869 (dèrž. zak. lista br. 20) označen

sa 24.600.000 for. za dogotovljenje te radjevine, tretjim dielom, to jest maksimalnim iznosom od dva milijuna forintih uz predpostavu, da će jednu tretjinu ovih dalnjih troškovah preuzeti zemlja dolnjo-austrijanska a jednu tretjinu glavni i priestolni grad Beč.

Ovim se nedira u ustanove §§. 2 do 4 od navedenoga zakona.

§. 2.

Opunomoćuje se ministar financijah, da podmiru ove tretjine troškovah, što ju dèržavna blagajnica na se preuzeti ima, nabavi na način, koji će što manji nanieti teret blagajni dèržavnoj i da ju, ako uztreba, ili pribavi vieresijskom operacijom sam ili pako u zajednici s jednim i s drugim učestnikom.

§. 3.

Ovèršba ovoga zakona nalaže se ministru posalah unutarnjih i ministru financijah.

U Laxenburgu, dne 29. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Pretis** s. r.

71.

Zakon od 30. Sèrpnja 1877,

o činu i o berivih profesorah na jednom i na drugom politehničkom zavodu u Pragu.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, nadopunjujuć zakon od 17. Ožujka 1872 (dèrž. zak. lista br. 27), kako sliedi:

§. 1.

Sistemovana platja redovitih profesorah na jednom i na drugom politehničkom zavodu Pražkom ustanovljuje se na 2000 for.

§. 2.

Redoviti profesori na ovih zavodih stoje u VI., a izvanredni u VII. razredu činovnom te imadu pravo na aktivitetne doplatke, koji ovim razredom odgovaraju.

Ustanove, sadèržane u §§. 2, 4 i 15 zakona od 17. Ožujka 1872 (dèrž. zak. lista br. 27) imadu valjanost i za profesore na zavodih, napomenutih u §. 1.

§. 3.

Službeni doplatak izabranim rektorom čini na obadva zavoda za svaki po 800 for.

§. 4.

Ovim zakonom nedira se u stečena prava jurve namieštenih profesorah na jednom i na drugom politehničkom zavodu; nego imadu redoviti profesori uz tri mieseca, odkad zakon ovaj u kriepost dodje, očitovati, da li takodjer i u buduće

namieravaju poslužit se pravom, koje im pristoji glede promaknutja iza deset godinah, ili da žele, neka se š njimi u buduće postupa po ovom zakonu.

§. 5.

Ovaj zakon doći će u kriepost pèrvoga dana onoga mieseca, koi izza proglasbe uzsliedi, i ovèršba njegova nalaže se ministru nastave.

U Laxenburgu, dne 30. Sèrpnja 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Stremayr** s. r.

72.

Naredba ministarstva financijah od 10. Kolovoza 1877,

o tom, da su za pojedine kotare glavnoga i priestolnoga grada Beča ustrojene porezovne uprave (administracije).

Na temelju previšnje odluke od 5. Veljače 1877, ustrojavaju se uz dokinutak dosad za vaskoliki obseg glavnoga i priestolnoga grada Beča postojeće porezovne administracije, za svaki od bečkih gradskih kotarah I—IX samostalne porezovne administracije, koje će početi uredovnost svoju dne 1. Rujna 1877.

Dielokrugu porezne administracije, odredjene za IV. kotar, pridieljuje se takodjer i X. kotar.

Odmierivanje tečevnine i dohodarine za družtva dionička i podhvate, obvezane polagati javan račun, koje je dosad preduzimala porezovna administracija za Beč, obavljati će u buduće porezna administracija za I. kotar.

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXVII. — Izdan i razposlan dne 23. Kolovoza 1877.

73.

Naredba ministarstva za bogoštovje i nastavu od 31. Sèrpnja 1877,

o štatutu za umietničku školu u Krakovu.

Njegovo ces. i kralj. apostolsko Veličanstvo blagoizvolilo je previšnjom odlukom od 29. Siečnja 1876 podieliti previšnju potvèrdu sliedećemu štatutu za umietničku školu u Krakovu, koi će počam od školske godine 1877/8 u život stupiti.

Štatut

za c. kr. umietničku školu u Krakovu.

§. 1.

Zadaća je umietničkoj školi u Krakovu, da se pruži s jedne strane prilika za izobraženje u prostoručnom risanju, a s druge strane da se postigne samostalna umietnička radinost u slikarstvu.

§. 2.

Na ovoj školi učit će se, i to:

a) kao glavne struke: prostoručno risanje i slikanje;

b) kao pomoćne struke: anatomija, perspektiva i nauk o slogu (u svezi s praktičkimi viežbami), poviestnica svieta i kulture te poviest umietnosti.

§. 3.

Za glavne struke, pomenute u §. 2., postoje u školi:

1. obćenita škola za risanje,
2. obćenita škola slikarska.

O navedenih pomoćnih strukah dèržat će se posebna predavanja.

Kako da ove škole uredjene budu, naredjuje red naukovni, koi se potvèrde radi imade predložiti ministarstvu nastave.

§. 4.

Zadaća je obćenite risarske škole: pružati priliku za izobraženje onim osobam, kojim je od potrebe, da si prisvoje stanovitu okretnost iliti vieštinu u prostoručnom risanju za svoje zvanje, i navlastito takovim, koje pokažu činom svoj umietnički dar i koje se namieravaju posvetiti pravim umietnim studijam.

U isto doba imat će ova škola u trogodišnjem tečaju izobražavati na temelju ovamo odnosećih se propisah takodjer i učevne sile za nauk u risanju na pučkih, gradjanskih i središnjih učionicah.

U ovu školu primat će se bezuvietno svi oni, koji su s dovoljnim uspiehom svèršili četvèrti razred niže realke iliti realnoga gimnazija.

Nasuprot imadu oni natiecatelji, koji su s dobrim uspiehom svèršili mali gimnazij ili koji su zadovoljili jurve zahtievom §. 21. zakona o dèržavnih pučkih učionicah od 14. Svibnja 1869 u pogledu dužnosti o polaženju škole, a tako i osobe, koje su u starijoj dobi, dokazati prijamnim izpitom, da su primiereno viešte u prostoručnom risanju.

§. 5.

Zadaća je obćenitoj školi slikarskoj: pitomcem pružiti priliku za postignutje onoga stupnja umietničkoga, a tako isto i obćenitoga, kao što i tehničkoga naobražaja, koi ga dovoljno pripravlja za samostalnu radnju slikarsku.

Za ulaz u ovu školu, u kojoj se u pravilu nauku posvetiti valja tečajem trijuh godinah, od potrebe je:

a) doprinieti dokaz o dovèršenih naucih s dobrim uspiehom na maloj gimnaziji, maloj realci ili na školi, koja je s ovimi zavodi u istom redu ili o znanju, kakovo odgovara onomu, što se na ovih školah iziskuje,

b) doprinieti dokaz o naobražaju, koi nadilazi počela tvorne umietnosti i to predlogom pokusah i položenim prijamnim izpitom, iz česa se zaključiti može, da kandidat u sebi ima zvanje za nauk slikarstva.

Od ovoga izpita riešeni su absolvirani učenici od risaonice, ako dokažu sviedočbom dovoljnu svoju vieštinu u risanju.

§. 6.

Ako je od potrebe i ako bude moguće, može se otvoriti posebna škola za historičko slikarstvo, koja će pitomce izobražavati u samostalnoj radnji u ovoj grani umietnosti.

Onaj, koi želi u ovu školu stupiti, imade ili dokazati, da je s dobrim uspiehom svèršio nauke na obćenitoj školi slikarskoj, ili da kandidat, predloživ pokuse i položivši prijamni izpit može ob onom, što zna i što umie, dokazati, da je polučio onu svèrhu, koju dotična škola polučiti ima.

§. 7.

Osoblje od umietničke škole sastoji:

1. od jednoga ravnatelja u VI. razredu činovnom s berivi redovita profesora na Krakovskom sveučilištu,

2. od dvojice profesorah u VIII. razredu činovnom s godišnjom platjom od 1200 forintih s pravom promaknutja u 5 petogodišnjih doplatcih po 200 for. i aktivitetnim doplatkom od 360 for., i

3. od dvojice profesorah u IX. razredu činovnom s godišnjom platjom od 1000 for., jednakim petogodišnjim pravom glede promaknutja i aktivitetnim doplatkom od 300 for.,

za pomoćne struke pozivat će se platjeni docenti.

Ministarstvo nastave dozvoljivat će od sgode do sgode, da se za risaonicu, a tako isto i za školu slikarsku uzmu assistenti, kad se pomenute škole učenici prepune ili inače kad dokazano bude, da je to od potrebe.

§. 8.

Za unapredjivanje umietničkoga naobražaja postoje na umietničkoj školi stipendija, o kojih su kriepostne posebne odredbe.

§. 9.

Obćenita škola slikarska, a tako isto i eventualno i škola posebna za historičko slikarstvo priredjuje svake godine školske izložbe. Posebna škola dužna je takodjer pošiljati svoje proizvode na veće periodičke, u svezi s bečkom akademijom priredjene dèržavne izložbe.

§. 10.

Za nabavu knjigah, bakrorezah i otisakah sadrenih postoji posebna komisija pod predsiedničtvom direktora uz sudielovanje dotičnih profesorah i docentah. Ova komisija imade svèršetkom svake školske godine podnieti ministarstvu nastave izviestje o svojem dielovanju.

§. 11.

Direktoru povierena je briga s poslovi, koji neiziskuje višje odluke, a tako isto i s neodvlačivimi odredbami, glede ovih s privremenom valjanosti.

Direktor čini predloge o naimenovanju profesorah i o pripustu docentah, a tako isto i o podieljenju stipendijah, te polaže ministarstvu nastave godišnje izviestje o stanju i o napredku nastave. Njegova je osobita dužnost nadalje: pobliže nadzirati svekolike česti zavoda i na to paziti, da se u tom smieru zadovoljava štatutu.

Svekoliko osoblje podvèrženo je direktoru. Pozive svimkolikim skupštinam učiteljskoga sbora daje direktor i predsieda u njih.

Napokon je direktor obvezan primiereno sudielovati u nastavi.

§. 12.

Učiteljski sbor na umietničkoj školi sačinjavaju profesori od obćenite škole zu risanje i za slikarstvo. Zadaća je ovoga sbora: viećati od svihkolikih unutarnjih predmetih. tičućih se škole, i o tom činiti svoje predloge.

Učiteljski sbor sabire se na poziv direktorov svakoga mieseca barem jedanput. Napisnici o siednicah imadu se predložiti ministarstvu nastave.

§. 13.

U svèrhu, da će se redovito postupati u skupštinah učiteljskoga sbora, postoji poslovni red, koi treba da je predložen na potvèrdu ministarstvu.

§. 14.

Umietnička škola podčinjena je ministarstvu nastave; nego dopisivanje s istim ide putem namiestničkoga predsiedničtva u Lavovu.

Stremayr s. r.

74.

Obznana ministarstva tèrgovine od 10. Kolovoza 1877,

o promieni niekojih ustanovah izprave koncesionalne za dolnjo-austrijanske južno-zapadne željeznice od 3. Studenoga 1874 (dèrz. zak. lista br. 10 od god. 1875).

Promienjujuć §. 8 izprave koncesionalne za dolnjo-austrijanske južno-zapadne željeznice od 3. Studenoga 1874 (dèrž. zak. lista br. 10 od god. 1875) imadu na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 64) u pogledu maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, a tako isto i na temelju previšnje povlade stupiti na miesto dotičnih ustanovah, odnosećih se na promet s osobami, sliedeće odredbe.

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah imade se uzimati i to:

	od osobe i od kilometra
za I. razred	4·8 novčića,
„ II. „	3·6 „
„ III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

2. Pri bèrzovozih mogu se ove tarifne ciene povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kola od I. razreda i u koliko promierna bèrzina ovakovih vlakovah (uklopno s boravljenjem na postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje 15 pro mille i preko toga, barem 37 kilometarah, na prugah pako, gdie se željeznica uzpinje preko 15 pro mille do izključno 25 pro mille čini najmanje 24 kilometra na uru.

Na prugah, gdie se željeznica još jače uzpinje, odredit će bèrzinu bèrzovozah c. kr. ministar tèrgovine.

3. Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje ciene za 20 postotakah obaliti.

Iznimke od toga, koje se dozvoljuju jedino za pruge, na kojih prolaze jedino miešoviti vlaci, treba da naročito dozvoli c. kr. ministarstvo tèrgovine.

4. Ako se pojavi potreba, da bi trebalo dozvoliti još dalnje polaštice i ako u ovom slučaju nebi družtvo moglo dozvoliti primierenih polašticah u III. razredu od kolah, obvezano je tad na zahtiev ministarstva tèrgovine na prugah, koje ovo naznači, zavesti IV. razred (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vriednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. U pogledu tarifnih cienah za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje stoji u svezi s odpremanjem osobah, a tako i u pogledu svihkolikih uzgrednih ustanovah za odpremanje osobah, imade se družtvo podvèrći naredbam c. kr. ministarstva tèrgovine.

Za svaku cielu voznu kartu ustanovljuje se slobodna teža od 25 kilogramah a za svake pol karte prosta teža od 12 kilogramah.

6. Pri proračunavanju voznih cienah i stavakah tarifnih za transport stvarih, koi je u svezi s odpremanjem osobah, može se na prugah, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille i preko toga, za podlogu uzeti $1 \frac{1}{2}$ duljina dotičnoga velikoga uzpona i silaza željeznice.

7. Družtvo je obvezano, svekolike nove tarife u prometu s osobami a tako isto i svako dokinutje ili promienu jurve postojećih cienah barem 14 danah po naredbi c. kr. ministarstva tèrgovine javno proglasiti prije, nego što će u život stupiti dotične promiene tarifne.

8. Ovimi odredbami nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah željeznicom.

Chlumecky s. r.

75.

Naredba ministarstva financijah od 13. Kolovoza 1877,

kojom se uvodi biljegovni znak od dvie boje na igraćih kartah.

Od 1. Listopada 1877 upotrebljavati će se kod c. kr. središnjega biljegovnoga ureda u Beču za biljegovanje igraćih karatah nova makina, kojom će se biljegovni znak udariti u dvie boje.

Znak biljegovni čini u sredini oko cèrvenom bojom napravna cesarskoga orla medju dva koncentrička plava okruga udešeni nadpis takodjer od plave boje: „c. kr. biljeg za karte“ a s jedne i s druge strane od nadpisa ures, u kojega se sredini nalazi broj.

Pretis s. r.

76.

Naredba ministarstva pravosudja od 18. Kolovoza 1877,

kojom se doznačuje X občinski kotar Favoriten u Beču k području gradsko-delegovanoga kotarskoga suda Wiedenskoga u Beču.

S previšnjom dozvolom od 14. Kolovoza 1877 pridieljuje se uz promienu X. alineje ministarske naredbe od 25. Studenoga 1853 (dèrž. zak. lista br. 249) deseti obćinski kotar Favoriten, stvoren iz katastralnih obćinah Landstrasse, Wieden i Margarethen, području grasko-delegovanoga kotarskoga suda Wiedenskoga i ovim ujedno izlučuje iz područja gradsko-delegovanoga kotarskoga suda Landstrasse onaj dio III. obćinskoga kotara Landstrasse, što je uzet u kotar Favoriten.

Ova naredba doći će u kriepost dne 1. Listopada 1877.

Glaser s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXVIII. — Izdan i razposlan dne 25. Kolovoza 1877.

77.

Naredba ministarstva za obranu zemaljsku od 10. Kolovoza 1877,

o izvèršbenih ustanovah k §. 18 vojenoga zakona.

Po §. 18 vojenoga zakona od 5. Prosinca 1868 (dèrž. zak. lista br. 151) mogu oni vojnoj dužnosti podvèrženi momci, koji nisu sposobni istina za pravu ratnu službu, nego ipak za ine druge činitbe službene u bojne svèrhe, koji odgovaraju svojemu gradjanskomu zvanju, pozvati se u slučaju rata na ratnu službu.

Momci ove kategorije podvèrženi su po §. 2, točki 3 naputka k ovèršbi vojenoga zakona obveznosti, da obavljaju službu gorenavedene vèrsti sve do navèršene 32 godine života i imadu se — negledeć na njihovu domovnu nadležnost — ondie, gdie se u vrieme potrebe dese, pozvati, da izpune ovu obveznost.

Ovèršujuć nadalje §. 18 vojenoga zakona proglašuju se sliedeće, s bojnim ministarstvom cesarevine uglavljene ovèršbene ustanove:

1. Dotičnik upotrebit će se u nadopunitbenom kotaru.

Upotrebljivanje njegovo izvan ove zemljištne granice može se narediti samo kod službenih činitbah, za koje je predvidieti, da će dulje trajati [točka 7 *a)*] i u svèrhu, da se popuni manjak, kojega nije moguće u onih granicah popuniti, pri čem će biti obzira na obiteljske odnošaje i na gospodarstvene interese.

Rok, od kojega se može uporaviti §. 18 vojenoga zakona, onaj je pèrvi dan spreme, koi je kao takov ustanovljen previšnjom zapoviedi o spremanju vojske.

2. Službene poslove u ratne svèrhe, koi odgovaraju njihovu gradjanskomu zanimaju, obvezani su činiti:

a) oni dužnosti vojnoj podvèrženi momci, uklopno i pèrvi dobni razred spremne godine, imajući se staviti, koji su kod posliednjega redovitoga stavljanja, na

koje su obvezani bili doći, razredjeni bili bud' da stupe pod oružje bud' da se izbrišu iz stavne listine i to pèrvi bez obzira na njihovu stavnu dužnost u drugi, dotično u tretji dobni razred.

Naknadni pričuvnici (reserviste), koji se u slučaju rata po zaključku stavne komisije imadu izbrisati iz napisnika o stanju naknadne rezerve; vojnići, doznačeni u očevidnost domobranstva, koje je stavna komisija pometala iza izgubljena naslova oprostnoga medju one, koji se vratiti imaju ili koji se iztèrti imaju; nadalje takovi dužnosti vojnoj podvèrženi momci, koji su prije dovèršene vojničke dužnosti odpušteni poradi nesposobnosti za službu ratnu iz sveze stalne vojske, ratne mornarice ili domobranstva;

b) oni, koji za vrieme krieposti dotičnih zakonah i naredabah, postojećih prije proglašena vojenoga zakona, kod posliednje popune vojske, u koju su po svojem dobnom razredu staviti se imali, nisu se stavili poradi vremenite ili uviek trajuće nesposobnosti ili koji su po redu dobnoga razreda i ždrieba kao suvišni izostali, nego poradi svoje nesposobnosti za pravu ratnu službu, pri uporavi članka V. zakona od 5. Prosinca 1868, nisu se mogli pozvati na službovanje u vojsci, u ratnoj mornarici ili u domobranstvu i koji nisu još prevalili 32. godine svojega života.

3. Od činitbah službenih za ratne svèrhe imadu se u obće riešiti:

a) oni, koji su u odnošajih, označenih u kojem god od onih u §. 17 vojenoga zakona;

b) dèržavni i obćinski činovnići, obćinski predstojnici, zatim one osobe, koje spadaju u ostale zvanične kategorije, koje su navedene u §. 26 vojenoga zakona;

c) oni, za koje je s obzirom na vojničku taksu (§. 55 obrambenoga zakona) pronašla stavna (pregledna) komisija, da si nemogu kruha zaslužiti; napokon

d) bolestnici, koji dokažu vierodostojnom, po obćinskom predstojniku potvèrdjenom sviedočbom od kojega u javnoj zdravstvenoj službi namieštena liečnika, ili kad nebi moguće bilo, bèrzo nabavit si takove sviedočbe, tad samo sviedočbom obćinskoga predstojnika o svojoj nesposobnosti za službu.

4. Od činitbah službenih, koje za ratne svèrhe traju dulje vremena, izvan boravišta navlastito, mogu se osloboditi:

a) samostalni gospodari i

b) takovi vojnoj dužnosti podvèrženi ljudi, kod kojih bi uz osobite obzira dostojne obiteljske odnošaje odsutnost dotičnika od kuće naniela štetu za obstanak obitelji.

5. Načelno imadu se na obavljanje službe za svèrhe ratne pozivati vojnići počamši od najmladjega dobnoga razreda.

Kad se smanjivalo bude stanje takovih osobah imadu se iste iz ovoga službovanja odpuštati počamši od najvišega dobroga razreda dolje.

O redu, kojim će pojedini vojnoj dužnosti podvèržene osobe dolaziti na red u svojem dobnom razredu ili razredu zvaničnom, odlučuje srećka. Ždriebanje u tu svèrhu ima se, ako je od potrebe, obavljati i u vrieme službovanja.

6. Pritužbe stranakah proti privlačenju na takove službene činitbe u slučajevih, navedenih u točki 3 i 4, imadu se, podkriepljene potrebitimi dokazi, podnieti za 24 ure onoj kotarskoj vlasti, koja je napram njihovu boravištu nadležna i koja je za rekviziciju umoljena.

O takovih pritužbah odlučuje odmah nadležna kotarska vlast od boravišta.

Nego ako se pritužba, osnovana na §. 17 vojenoga zakona, tiče vojnika, koi boravi u zemljah krune ugarske, nu koi je domovan u područje kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom ili obratno, tad su za odluku o tom nadležne domovne vlasti, na koje uputiti valja takove pritužbe putem one vlasti, koja je umoljena za rekviziciju.

Prizivi proti odlukam prije navedenih kotarskih vlastih, kojimi je pritužba odbita, imadu se za 24 ure predati na političku zemaljsku oblast, koja je predpostavljena zamolbenoj vlasti putem pèrve molbe.

Nego takovi prizivi neimaju nikakove moći odgodne.

7. Oni, koji su po §. 18 vojenoga zakona obvezani na službovanje u ratne svèrhe, mogu se primorati:

a) na službovanje kod vojske u ratu, kod stalnih vojničkih i domobranskih zavodah, zatim kod popunitbenih tielah vojske i domobranstva, dotično kod očevidnostih domobranstva, kakovo odgovara njihovu gradjanskomu zanimanju;

b) na poslove, koji se odnose na čete, kojim je zadaća urediti bojište.

Takovi vojnici imadu se pridieliti popunitbenim sborovom četah, dotično očevidnostim samo u onoj mieri, u koliko iziskuju okolnosti osobitu pripomoć obèrtnikah.

8. Da se dadu dužnosti vojnoj podvèržene osobe za takove službene činitbe, imadu pravo zahtievati a i š njimi razpolagati:

a) dèržavno ratno ministarstvo za spremanja na rat i za samoga rata u području čitave monarkije, u predielih pako, gdie je samo bojište donle, gdie zapoviedničtva, navedena pod *c)* pričimlju svoju službu;

b) s obzirom na domobranstvo, ministarstvo za obranu zemaljsku za spremanja i za vrieme rata, nego s istom stegom kao pod *a)*;

c) vojničko nadzapoviedničtvo i zapoviednici samostalno udarajućih četah od dana, kojega pričmu vèršiti takovu službu, u području onih vojničkih zemaljskih kotarah, koji su im podčinjeni, koji spadaju na bojno polje ili koji su im najbliži;

d) glavna (vojnička) zapoviedničtva u svojem vlastitom uredovnom području, po mieri prava, kojim razpolagati mogu onako, kako im ga je dozvolilo

dèržavno ratno ministarstvo, dotično zapoviedničtvo, navedeno pod *c)*; tako isto i domobranska zapoviedničtva u svojem uredovnom području, u granicah prava, koje im je podielilo ministarstvo za obranu zemaljsku, dotično zapoviedničtva, navedena pod *c)* glede razpolaganja;

e) zapoviednici utvèrdjenih miestah, kojim pogibelj prieti, u njihovu području, čim se naredi, da se prirede za rat;

f) ostala vojnička postajna (etapna) i tvèrdjavna zapoviedničtva, dotično istovèrstna domobranska zapoviedničtva u svojem vlastitom službenom rayonu, na temelju i po mieri dotične dozvole od strane njihovih predpostavljenih glavnih (vojničkih), dotično domobranskih zapoviedničtvah.

9. Namaći i postaviti odmah imadu se po §. 18 vojenoga zakona na poziv vlastih i zapoviedničtvah, napomenutih u točki 8 oni, koji su podvèrženi dužnosti ratnoj, imenito:

a) na poziv bojnoga ministarstva cesarevine, — putem ministarstva za obranu zemaljsku;

b) ministarstva za obranu zemaljsku, — putem političkih vlastih zemaljskih;

c) na poziv zapoviedničtvah, navedenih u točki 8 *c)* i *d)*, — putem ministarstva za obranu zemaljsku, od strane političkih vlastih zemaljskih, — a kad je pogibelj skopčana s odgodom neposredno od političkih vlastih zemaljskih, dotično od vlastih kotarskih ili obćinskih predstojnikah.

Zapoviedničtva, navedena u točki 8 *e)* i *f)* imadu takove pozive upravljati na političke vlasti zemaljske, u osobito silnih slučajevih pako neposredno na kotarske vlasti ili na obćinske predstojnike.

Političke vlasti i obćinski predstojnici, na koje su takovi pozivi upravljeni, dužni su odazvat im se bez ikakva oklievanja.

Kad se imadu oni, koji su obvezani na službovanje u ratne svèrhu, upotrebiti u području popunitbenoga kotara, gdie se u slučaju, kad se za takov posao uzimlju, dese, treba da ih kotarske vlasti, koje ih imadu staviti ili obćinski predstojnik preda neposredno četi (domobranstvu) ili vojnomu (domobranskomu) zavodu, gdie moraju službu činiti i ondie — i netrebajuć ih podvèrći stavljanju — izručit ih na erarsku oskèrbu.

Svakako treba da dotične osobe stave kotarske vlasti i obćinski predstojnik, u koliko neleži bliže opredielište onomu popunitbenomu kotarskomu zapoviedničtvu (dotično glede onih, koji se upotrebili budu kod domobranstva, odnosnoj očevidnosti domobranskoj), u kojega okolišu nalazi se boravište onoga, koi je na službovanje obvezan.

10. Popunitbena kotarska zapoviedničtva (domobranske evidencije) imadu uslied toga kod namicanja vojenoj dužnosti podvèrženih osobah, o kojih je govor, za službovanje u ratne svèrhu sudielovati tako, što će (i to evidencije u dogovoru s zapoviedničtvi četah od stalne vojske ili od domobranstva, koja su smieštena u uredovnom miestu ili u njegovoj blizini):

a) podpomagati političke vlasti, kad ove zaištu, davajuć im pripomoć u dotičnih uredovnih činih, ako je možebit uztrebaju, i

b) posredovati kod primanja i pošiljanja onih dužnosti vojenoj podvèrženih osobah, koje su odredjene za službovanje izvan popunitbenoga kotara, u kojem se u vrieme potrebe zadèržavaju.

11. Osobe, obvezane na službovanje, koje su po točki 10 *b)* predate popunitbenomu kotarskomu zapoviedničtvu ili domobranskoj evidenciji, da jih odašalju, imadu se ondje već kod preuzimanja — kako je jurve rečeno — i netrebajuć ih podvèrći stavljanju — izručiti na erarsku oskèrbu.

12. Takove osobe, koje su za službu u ratne svèrhe stavljene, nesmiju svojevoljno ostaviti službenoga miesta, koje im je doznačeno i dužnost im je službene činitbe, odgovarajuće njihovu gradjanskomu zanimanju što najbolje upotrebljujuć svoje znanje i vieštinu izpunjivati. O tom imadu se poučiti oni, koji istom stupe pod oružje.

13. Predavanje i odpravljanje takovih vojenoj dužnosti podvèrženih osobah, koje su stavljene kod popunitbenih kotarskih zapoviedničtvah (domobranskih evidencijah) obavljat će se po načelih, uglavljenih za stavljene na trajnom dopustu boraveće dopustnike i pričuvnike (domobrance).

14. Od dana, kojega su stavljene, pa do dana, njihova odpusta iz službovanja, dobivat će takove dužnosti vojenoj podvèržene osobe — po miere službene činitbe, za koju su uzete — svekolike pristojbe jednako osobam od stalne vojske, koje su u isto takovih službenih miestih, dotično osobam od domobranstva, i to po onoj pristojbenoj mieri, u kojoj je svakiput dotična četa, evidencija ili zavod, gdie su za službovanje uzete.

Ako se je stavljanje obavilo kod popunitbenoga kotarskoga zapoviedničtva (domobranske popunitbe), brati će tad takove vojenoj dužnosti podvèržene osobe sve donle, dok nastupe svoje službovanje, pristojbe piešaka u mirno doba.

Ako se takove osobe odmah pri sazivu po višjoj naredbi možda odrede za službene činitbe na miesta vojničkih gažistah, stupit će tad onoga dana, kojega nastupe službu, dotično kad krenu na svoje službeno opredielište u dotične pristojbe aktivitetne.

Takovim dužnosti vojenoj podvèrženim osobam može se, kad se uzmu za kratko vrieme i u obće, kad po sudu vojničke (domobranske) vlasti bude svèrsi shodno i umiestno, dopitati umiesto erarskoga odiela odšteta na dan do petostruka paušala za deranje mondura i ako uztreba dielovita pripomoć pojedinimi česti odieće.

15. Prigodom odlazka iz službovanja imadu se takove dužnosti vojenoj podvèržene osobe, koje se upotrebe u popunitbenom kotaru svojega prijašnjega boravišta, neposredno odpustiti.

Nasuprot pako imadu se osobe, koje su imale posla izvan popunitbenoga kotara svojega prijašnjega boravišta, ako uzžele, odaslati trasportom k onomu popunitbenomu kotarskomu zapoviedničtvu (k onoj domobranskoj evidenciji), gdie su bili stavljeni (točka 10).

Drugomu kojemu zapoviedničtvu (evidenciji) osim onoga, što je naznačeno, slobodno je dotičnika poslati transportom samo onda, kad takovim pošiljanjem nenaraste veći trošak za račun vojnoga erara.

Horst s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXIX. — Izdan i razposlan dne 31. Kolovoza 1877.

78.

Naredba ministarstva tèrgovine u dogovoru s ministarstvom posalah unutarnjih od 20. Sèrpnja 1877,

kojom se premienjuju niekoje ustanove ministarske naredbe od 1. Listopada 1875, o mierah sigurnosti, potrebitih proti eksplozijam parnih kotlovah (dèrž. zak. lista br. 130).

§. 1.

Pokrovci kubah (nastavakah) za paru, pomenutih u §. 2., Al. 2 ministarske naredbe od 1. Listopada 1875 (dèrž. zak. lista br. 130) mogu u slučaju, kad se takove kube za paru priredjuju iz kovana željeza (kotlovne lime), napravne biti do najveće kolicine izvanjskoga promiera od 75 centimetarah od livena željeza.

Maksimalno razvijanje pare u kotlu, kod kojega se ova dozvola upotrebi, da nenadilazi šest atmosferah.

U pogledu ostalih u §. 2., Al. 2 napomenutih opremnih predmetah ostaje u netaknuto ograničenje glede upotrebljivanja livena željeza do 60 centimetarah u promieru.

Kotlovi od većih promierah, u koje čoviek ulazi, ako je od potrebe, da se provide dnom od livena željeza, treba da imadu utline (zijala) do 60 centimetarah, koje u nje čunjasto utiču.

§. 2.

Na miesto §. 10. ministarske naredbe od 1. Listopada 1875 (dèrž. zak. lista br. 130) imade stupiti sliedeća ustanova:

Za nastojanje ako parnoga kotla i za nadgledanje slobodno je uzimati samo ljudih pouzdanih, koji su osamnaestu godinu života svoga navèršili i koji su kadri sviedočbom izdatom od koje tehničke visoke škole, od povierenika za prokušavanje parnih kotlovah, kojega je dèržava naredila, ili po organih družtva, povladjena po dèržavi za nadziranje parnih kotlovah dokazati, da su nabavili si sposobnost za nastojanje oko parnoga kotla.

Sviedočbe ložiteljah kotlovah, koje su izdale ine osobe i zavodi osim gore navedenih odkad postoji u krieposti ministarska naredba od 7. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 113) pridèržat će i u buduće svoju valjanost.

§. 3.

Ova naredba doći će u kriepost onoga dana, kojega se proglasi.

Chlumecky s. r. **Lasser** s. r.

79.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih, financijah, tèrgovine i poljodielstva od 13. Kolovoza 1877,

o porabi dèrvljanika (kèrsta) kod slaganja ciepanicah.

U smislu ministarske naredbe od 23. Prosinca 1875 (dèrž. zak. lista br 157) mogu se dèrva za gorivo, odredjena za razprodaju, slagati po metričkoj mieri bez ili sa dèrvljanikom i za ovaj posliednji slučaj glede uredbe o dèrvljaniku naredjuje se sliedeće:

Po navedenoj naredbi dopustna svaka duljina ciepanicah može se slagati ili po jednom dèrvljaniku, ili po dva dèrvljanika. Visina naslaganih dèrvah nesmije biti manja od jednoga metra, a ako je veća, tad treba da iznosi višekratnik čitavoga metra, ukupna pako dèržina njihova (dèrvljanik ujedno s paralelno složenimi dèrvi) višekratnik čitavoga prostornoga metra.

Pri tom ima se slaganje obavljati po duljini ciepanicah na sliedeći način:

Pri duljini ciepanicah od 1 metra iznosi duljina složenih dèrvah ili 2 metra s jednim dèrvljanikom od 1 metra i paralelno složen diel od 1 metra duljine, ili 4 metra s dva dèrvljanika, sve po 1 metar duljine na svakom kraju i medju njimi paralelno ležeći naslagani prostor od dva metra duljine, pri čem prostorna dèržina čitavih složenih dèrvah od 1 metra visine čini u pèrvom slučaju 2, u posliednjem pako 4 prostorna metra.

Pri duljini ciepanicah od 0·8 metra ima duljina složenih dèrvah iznositi ili 2·5 metra s jednim dèrvljanikom od 0·8 metra i paralelno složen diel od 1·7 metra duljine, ili 5 metarah s dva dèrvljanika, sve po 0·8 metra duljine na svakom kraju i medju njimi ležeći paralelno naslagani prostor od 3·4 metra, pri čem prostorna dèržina čitavih složenih dèrvah od 1 metra visine u pèrvom slučaju čini 2, u posliednjem pako 4 prostorna metra.

Pri duljini ciepanicah od 0·6 metra ima duljina složenih dèrvah iznositi ili 1·67 metra s jednim dèrvljanikom od 0·6 metra i paralelno složen diel od 1·07 metra duljine, ili 3·33 metra s dva dèrvljanika, sve po 0·6 metra duljine na svakom kraju i medju njimi paralelno ležeći naslagani prostor od 2·13 metra duljine, pri čem prostorna dèržina čitavih složenih dèrvah od 1 metra visine u pèrvom slučaju čini 1, u posliednjem 2 prostorna metra.

Pri duljini ciepanicah od 0·5 metra ima duljina složenih dèrvah iznositi ili 2 metra s jednim dèrvljanikom od 0·5 metra i paralelno složen diel

od 1·5 metra duljine, ili 4 metra s dva dèrvljanika, sve po 0·5 metra duljine na svakom kraju i medju njimi paralelno ležeći naslagani prostor od 3 metra duljine, pri čem prostorna dèržina čitavih složenih dèrvah čini u pèrvom slučaju 1 a u posliednjem 2 prostorna metra.

Pri je opisane vèrsti o slaganju ciepanicah razjašnjuju se pridodatimi slikami za 1 metar visine složenih dèrvah.

Zna se po sebi, da se više jednakovèrstnih gromadah dèrvah od 1 metra visine pometati mogu jedna na drugu.

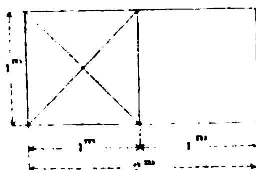
Ova naredba doći će u kriepost onoga dana, kojega se proglasi.

Lasser s. r. **Pretis** s. r. **Chlumecky** s. r. **Mannsfeld** s. r.

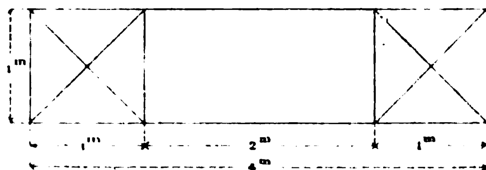
Slaganje dèrvah s dèrvljanikom.

I. Za ciepanice od 1 metra.

2 prostorna metra

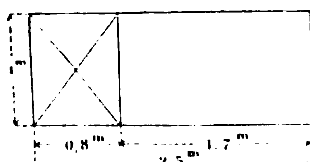

4 prostorna metra

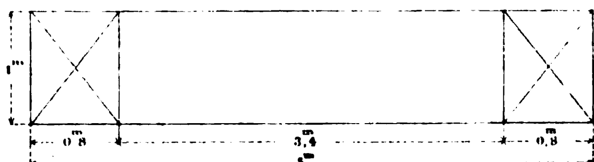

II. Za ciepanice od 0·8 metra.

2 prostorna metra

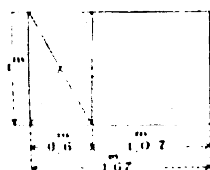

4 prostorna metra

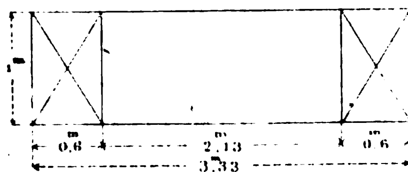

III. Za ciepanice od 0·6 metra.

1 prostorni metar

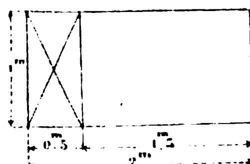

2 prostorna metra

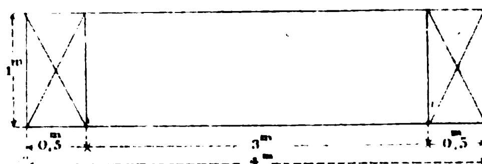

IV. Za ciepanice od 0·5 metra.

1 prostorni metar

2 prostorna metra

Bilježka. Pravokutnici s upisanimi priečnicami označuju dèrvljanike.

80.

Obznana ministarstva tèrgovine od 14. Kolovoza 1877,

o tom, da se k baždarenju i k biljegovanju pripuštaju miere za dèrveni ugljen i treset, a tako isto i za kamenito ugljevlje, koaks, vapno i druge rudne proizvode.

Ovèršujuć zakon od 23. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 16 od godine 1872) i zakon od 24. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 50) stavljaju se do obćega znanja sliedeći propisi, koje je izdala c. kr. pèrva baždarska komisija o pripustu k baždarenju i k biljegovanju mierah za dèrveni ugljen i treset, a tako isto i za kamenito uglevlje, koaks, vapno i druge rudne proizvode.

Chlumecky s. r.

Propisi

o baždarenju i o biljegovanju mierah za dèrveni ugljen i treset, zatim za kamenito uglevlje, koaks, vapno i druge proizvode rudne.

§. 1.

Dopustne miere i njihova oznaka.

Za mierenje dèrvenoga ugljena i treseta, zatim kamenitoga ugljevlja, koaksa, vapna i drugih rudnih proizvodah pripuštaju se k baždarenju i k biljegovanju u sliedećem navedene miere, i to:

I. valjevite (oble) miere,
II. spremne (kovčežne) miere,
III. okvirne miere,
IV. prekretne miere,
V. posude za rudnike.

Miere valjevite, spremne, okvirne i prekretne mogu napravne biti u prostornoj dèržini od 1, 2, 3, 4, 5 i 10 hektolitarah, spremne i okvirne miere dapače i od veće dèržine a posude za vadjenje rudah od svake veličine; nego u svihkolikih slučajevih treba da je dèržina višekratnik čitavoga hektolitra.

Miere imadu se providieti oznakom, koja razgovietno i od mierah nerazlučena naznačuje dèržinu u hektolitrih, primetnuv joj slovo H. Ova oznaka ima se na dèrvene miere udariti žigom, na željezne miere pako udesiti limenom pločicom, koju treba učvèrstiti na mieru bakrenimi ili žuto-miedenimi šarafi a na glavice ovih šarafah treba da je utisnut biljeg baždarski. Gornja povèršina ovih glavicah od šarafah ima ležati u ravnini limene pločice za onaj slučaj, ako bi se urez odstranio.

§. 2.

Gradivo.

Svekolike miere, navedene u § 1. pod I do V mogu se napraviti od dèrva ili željeza.

§. 3.

Obćeniti uvieti o pravljenju.

Kod ovih mierah, navedenih u §. 1, imade onaj šuplji prostor, koi je za mierenje opredieljen, prost biti od svake sastojine, koja bi krozanj prolazila (od ojačnih šinjah, osovinah za kotače itd.). Nadalje je od potrebe, da su miere tako kruto napravne, da neće, kad se napune onimi predmeti, za koje su opredieljene, mienjati na nijednu miestu svojega oblika tako, da bi se to opaziti moglo.

Razlazi od dimenzijah, propisanih dolje niže, dozvoljuju se u promierih, odnosno u duljinah i širinah od posudah do najvišega iznosa od 2 postotka na više ili na manje uz tu predpostavu, da neće sadèržaj čitave miere napram ustanovi §. 9 razilati se više, nego što je 1 postotak na više ili na manje od onoga, što bi posuda dèržati imala.

U pogledu oblika i načina o gradnji različitih mierah, napomenutih u §. 1, mierodajne su sliedeće ustanove.

§. 4.

Miere valjevite.

Valjevite miere imadu oblik valjka i imadu napravne biti u milimetri izraženih dimenzijah, kod kojih iznosi dubljina blizu dvie tretjine promiera.

Veličina miere	Promier	Dubljina
1 H.	575 mm.	385 mm.
2 „	726 „	483 „
3 „	831 „	553 „
4 „	913 „	611 „
5 „	985 „	656 „
10 „	1240 „	828 „

Dèrvene miere imadu sagradjene biti od dobro osušena, mehka ili tvèrda dèrveta kao miere od dugah iz nutra valjevito.

Dna imadu biti ravna na unutarnjoj i na izvanjskoj površini.

Debljina dugah nesmie biti manja kod posude od 1 H. dèržine od 20 milimetarah, a kod većih posudah treba da odgovara primiereno njihovoj veličini.

Duge treba da su na svakoj sglobnici učvèrštjene željeznimi, ravnom glavicom od 12 milimetarah providjenimi zagvozdami na gornji željezni obruč, koi leži s krajem dugah u ravnini tako, da je glavica od zagvozde iznutra. Na isto takov način treba da su barem četiri duge na svojih utorih spojene s obručem na dnu tako, da su ove zagvozde uz one četiri, što se nalaze na krajevih od jedne i druge šinje na dnu, po prilici jednako odaljene.

Dno imadu dèržati dvie šinje, nagnute prema s globnicam pod kutom od 45°, koje su spojene s dnom čavli, od kojih su šiljci iznutra zavèrnuti, i oko utorah tako zaviti, da se svèršuju na gornjem kraju obruča od dna, koi je preko njih nabit i s kojim na svakom kraju treba da su prolaznom zagvozdom spojene. Po sredini dna i šinjah prodire zagvozda, od koje 25 milimetarah u promieru iznoseća glavica leži iz nutra, dočim je njezin izvanjski kraj zakovat s šinjami. Na unutarnjoj površini utorah treba da bude napet željezan obruč i da je barem

na osam jednako na razdaleko udaljenih miestih zagvozdami spojen s obručem na dnu.

Medju gornjim obručem i onim na dnu treba da je udešen barem još jedan željezan obruč, s kojim je skopčana takodjer i ručica zagvozdami, od kojih ravne glavice priliežu na nutarnjoj stieni.

Kod željeznih mierah ove vèrsti ima se gornji rub ojačiti izvana prikovanom šiljasto èrtno stojećom jačom šinjom željeznom a dno iz vana rebarci.

§. 5.

Spremne miere.

Spremne miere treba da zaokružuju ravne povèršine (plohe) a njihov raziti prorez da čini pravokutnik.

Miere od 1 do 10 H. dobivaju, iz nutra izmierene, u milimetrih izražene sliedeće dimenzije:

Veličina miere	Duljina i širina	Dubljina
1 H.	530 mm.	356 mm.
2 "	669 "	447 "
3 "	767 "	510 "
4 "	843 "	563 "
5 "	909 "	605 "
10 "	1144 "	764 "

Kod veće dèržine može prorez biti četvoran ili pravokutan; najveća od trijuh dimenzijah nesmije nadilaziti dva i pol puta najmanju.

Gornji rubovi od stranicah treba da leže ravno a stranice da stoje skoro pravokutno k dnu.

Na dèrvenih mierah spremnih treba da je spoj stranicah med sobom i s dnom učvèrstjen plosnatim gvoždjem a gornji rub prišeraflјenimi šinjami od plosnata gvoždja. Ove miere mogu iz nutra providjene biti okovom od željeznoga lima; nego ovaj okov treba da je s vanjskim okovom od plosnata gvoždja spojen zagvozdanimi svornjaci, na koje je iz vana moći udesiti biljeg.

Kod željeznih spremnih mierah ima se gornji rub ojačiti izvana prikovanom šiljasto èrtno stojećom jačom šinjom željeznom a dno izvana rebarci.

K biljegovanju i k baždarenju pripuštaju se takodjer spremne miere s gibljivim dnom; pri takovoj uredbi stoje dna kruto učvèrštena odozgor ili se giblju na kolašcih; dno ovih mierah sastoji iz jednih ili dvojih ravnih vratašcah na gornjoj povèršini, koja se na dolnju stran otvoriti mogu i dopuštaju, da je stvari izasuti moći k zemlji (na niži prostor).

§. 6.

Okvirne miere.

Okvirne miere su miere spremne bez dna, i stavljaju se na dovoljno ravan i razit pod. Po napunitbi digne se miera a sadèržaj ostane na tlu.

U pogledu dimenzijah vriede za okvirne miere one ustanove, što su gore propisane za miere spremne.

Kod okvirnih mierah treba da leže gornji i dolnji rubovi stranicah ravno i kod dèrvenih mierah da su ojačane s prišarafljenimi šinjami od plosnata željeza, kod željeznih pako šiljasto èrtno stojećimi, na stranicah zagvozdanimi jačimi željeznimi šinjami.

§. 7.

Prekretne miere.

Prekretne miere napravne su na oblik poluvaljka od prereza okrugla. Osovni popriečni rez miere na osovinu čini polukrug, od kojega leži promier ravno krajem prekretne miere, koja je na oba kraja omedjašena ravnom kosom stranicom na osovinu. Prekretna miera ima na 4 ugla pravokutnoga gornjega svèršetka četiri primiereno duge ručice, kojimi se prenosi ili prevèrtanjem izprazniti može.

Prekretne miere dobiti imadu sliedeće u milimetrih izražene omiere (dimenzije):

Veličina miere	Promier	Duljina
1 H.	575 mm.	770 mm.
2 „	726 „	966 „
3 „	831 „	1106 „
4 „	913 „	1222 „
5 „	985 „	1312 „
10 „	1240 „	1656 „

Kod dèrvenih prekretnih mierah imade se učvèrstiti gornji rub prišarafljenimi šinjami od plosnata željeza, nadalje spojiti kabanica s obadvie stranice, a tako isto i pojedini dielovi kabanice medju sobom okovom od plosnata željeza. Ove miere mogu se iznutar providieti okovom od željezna lima na onaj način, kakov je propisan za miere spremne.

Kod željeznih mierah prekretnih ima se gornji rub ojačati željeznimi šinjami, koje su izvana prikovane i stoje šiljasto èrtno.

§. 8.

Posude za rudnike.

Od posudah za rudnike pripuštaju se k baždarenju i k biljegovanju kolica, koja se rabe u rudnicih a tako isto i rudni kabli u obliku valjka, bačve ili u obliku čunjevitu, kad odgovarali budu obćenitim ustanovam, sadèržanim u §§. 1 i 2 i u 3 točki §. 3.

Kod kolicah nesmije najveća dimenzija: duljina i širina nadilaziti na gornjem rubu i dubljini miere trostruke dimenzije od najmanje miere.

Na rudne kable dozvoljuje se okrugao i odugoljasto okrugao popriečni rez a dubljina da nenadilazi dvostruki najmanji promier.

Gornji rub posudah za rudnike treba da je ravan i da je, kao što i kod spremnih mierah, željezom okovan.

§. 9.

Prokušaj i granica mane.

Sadèržaj ustanovljuje se kod mierah valjevitih, mierah spremnih i mierah okvirnih iz proračunavanja odmierenih dimenzijah, po popisih, koji su sadèržani u naputku. Na sličan način opredieljuje se i sadèržaj posudah za rudnike, kad njihov popriečni rez čini pravokutnik ili pako trapez.

Sadèržaj posudah za rudnike drugoga oblika, a tako i mierah prekretnih se imade opredieliti suhim punjenjem graška ili kukuruza i stranka ima doprinieti stvari, kojim se posude napunjivat imaju. U slučaju, ako su posude od željeza ili da voda kroz nje necuri, može se sadèržaj opredieliti takodjer i tim, što se posude vodom naliju.

Biljegovanje moći je dozvoliti samo onda, kad odgovara miera propisom, sadèržanim u predjašnjih paragrafih i kad prostorna dèržina nerazilazi od onoga, što treba da dèrži, niti više niti manje od jednoga postotka.

§. 10.

Biljegovanje.

Biljegovanje valjevitih mierah, napravnih iz dèrveta, obavlja se na isti način kao i dèrvenih mierah šupljih za suhe predmete žigom baždarskoga biljega na izvanjskih stranicah i na dnu iznutra i udaranjem njegovim na 3 ili 4 miesta na gornjem rubu. Kod inih mierah, napravnih od dèrveta, od kojih je gornji (kod okvirnih mierah i dolnji) rub okovan šinjami od plosnata željeza, ima se baždarski biljeg zažgati na svakoj stranici što bliže željeznim šinjam (kod mierah okvirnih na oba ruba).

Kod željeznih mierah ima se biljegovanje obaviti tako, što će se udesiti biljeg na vanjskoj stranici na 3 ili 4 miesta na gornji rub (kod mierah okvirnih i na dolnji) na način, kakov je propisan u §. 1.

§. 11.

Pristojbe baždarske.

U ime pristojbah baždarskih imadu se obračunati:

	A. za baždarenje i biljegovanje	B. za prokušaj bez biljegovanja
Za mieru od 1 H. dèržine	30 novč.	15 novč.
Od veće dèržine za svaki hektolitar viši prirez od	10 „	5 „

U Beču, dne 9. Kolovoza 1877.

C. kr. pèrva baždarska komisija:

Herr s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXX. — Izdan i razposlan dne 31. Kolovoza 1877.

81.

Zakon od 5. Kolovoza 1877,

o uvietih i o pogodovanjih za osiguranje Smriečinske željeznice, koja će uticati u Heb.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

Članak I.

Opunomoćuje se vlada, da dozvoli za ogranak željeznice preko Smriečine od dèržavne granice kod Širndinga do Heba, koi će kraljevsko-bavarska uprava dèržavna na svoje troškove sagraditi i uzdèržavati u poslu, na trideset godinah sliedeća pogodovanja:

a) Oprost od tečevnine i od dohodarine, od platjanja biljegovnih pristojbah od kuponah, a tako isto i od svakoga novoga poreza, koi bi se budućimi zakoni tegnuo uvesti;

b) oprost od platjanja biljegovine i od pristojbah glede knjigah, voznih karatah i inih spisah za podhvat, o kojem je govor i to tako, da će se platjati biljegovina i pristojbe samo u pogledu onih čisto pravnih poslovah, koji se sklope u ovozemstvu i u pogledu izdatih pravnih izpravah;

c) oprost od prenosnine, koja se nabere pri odkupljivanju zemljišta, a tako isto i oprost od biljegovine i od pristojbah za izdatbu i knjižni upis pèrvenstvenih zadužnicah.

Članak II.

Ovèršba ovoga zakona, koi će u kriepost doći onoga dana, kojega se proglasi, naložena je ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Beču, dne 5. Kolovoza 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

82.

Dèržavni ugovor od 16. Svibnja 1877,

medju Austro-Ugarskom i Bavarskom o gradjenju ogranka železnice Smriečinske, koi će uticati u Heb.

(Sklopljen u Beču dne 16. Svibnja 1877; potvèrdilo ga Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo u Beču dne 3. Lipnja 1877; ratifikacije izmienjene u Beču dne 28. Lipnja 1877.)

Mi Franjo Josip Pèrvi,
božjom milostju cesar austrijanski,
apostolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda krakovski; vojvoda lorenski, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski, bukovinski, gornjo- i dolnjo-slezki; veliki knez erdeljski; markgraf moravski; pokneženi grof habsburžki i tirolski itd. itd. itd.

dajemo ovim na znanje i poručujemo:

Budući medju punomoćnikom Našim i punomoćnikom Njegova Veličanstva kralja bavarskoga poradi gradjenja ogranka bavarske Smriečinske železnice, koi će uticati u Heb, podpisan u Beču dne 16. Svibnja 1877 ugovor, koi od rieči do rieči glasi, kako sliedi:

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj česki itd. i apostolski kralj ugarski, i

Njegovo Veličanstvo kralj bavarski itd.

želeći umnožati sveze železničke medju obostranimi železnicami i urediti i uglaviti na ugovorni način odnošaje, koji se na to odnose, imenovali su kao punomoćnike Svoje:

Njegovo Veličanstvo cesar austrijanski, kralj česki itd. i apostolski kralj ugarski, previšnjega Svojega dvorskoga i ministarskoga savietnika u ministarstvu cesarskoga doma i posalah izvanjskih baruna Vilima Konradsheima i previšnjega Svojega odsiečnoga savietnika u c. kr. ministarstvu tèrgovine Dr. Hinka viteza Witteka, a

Njegovo Veličanstvo kralj bavarski itd. previšnjega Svojega ministarskoga savietnika u dèržavnom ministarstvu kraljevske kuće i posalah izvanjskih pl. Mihovila Suttnera,

koji, izmienivši i zamienito priznavši svoja punomoćja, uz priuzdèržaj ratifikacije ugovoriše i sklopiše sliedeće točke.

Članak I.

Kraljevsko-bavarska vlada obvezuje se, da će za spoj na Smriečinsku železnicu, od Nürnberga preko Hersbrucka, Neuhausa, Schnabelwaida, Kirchenlaibacha, Redwitza, Wunsiedela, do Gornjega Kotzau sagraditi od Redwitza raz-

granjujući se ogranak željeznički preko Arzberga i Širndinga u Heb na svoje troškove kao željeznicu dèržavnu i da će na njoj radnju uzdèržavati, a c. kr. austrijanska vlada podieljuje svoju dozvolu za gradjenje i za radnju označene željeznice, u koliko se ona prostirala bude po austrijanskom zemljištu, uz sliedeće uviete:

Članak II.

Napomenuta pruga željeznička ići će polag sačinjene osnove i uz priuzdèržaj po tehničkih komisarih, naredjenih od jedne i od druge vlade, ako potrebno bude, dogovorno pronadjene točke, gdie da željeznica udari preko granice kod Širndinga na bavarsko-českoj zemaljskoj granici, istočnim pravcem ostajuć na desnoj obali Heba, priklopljena u blizini Heba na postojeću željeznicu od Weidena do Heba i paralelno uticati s ovom s južne strane u kolodvor hebski.

Članak III.

Napose ustanoviti liniju željeznici, kao i ustanoviti vaskoliki nacèrt gradjevni i pojedine osnove gradjevne zatim ustanoviti i sagraditi naprave na postaje, ostaje to pridèržano kraljevskoj bavarskoj vladi, koja će ipak kod izvodjenja gradnjah na postajah raditi po zakonih, kriepostnih u Austriji i koja će se dogovoriti imati o gradjevnih nacèrtih, a tako isto i o napravah na postajah s c. kr. vladom.

Članak IV.

Prije napomenuta željeznica stavit će se na početcih i dočetcih svojih na shodan način u neposredan doticaj s onimi prugami željezničkimi, koje ondie utiču, i stoga navesti će se u kolodvore, koji jurve postoje ili koji će se istom još podignuti imati. C. kr. austrijanskoj upravi dèržavnoj pridèržano ostaje pravo, dopustiti, da utiču druge željeznice u prugu spoja željezničkoga, pomenuta u članku I., koi se prostire po austrijanskom zemljištu a tako isto i ustanoviti u dogovoru s kraljevskom bavarskom vladom, uz koje će preinake te željeznice uticati u ovu željeznicu i kako da uredjena bude služba na priklopu.

Članak V.

Željeznička pruga imat će jednak razdaleč kolotečinah od 1·435 medju šinjami, u pogledu pako uredbe gradnje, imenito konstrukcije gornje gradnje, zatim glede prevoznih sredstvah, napravah za davanje znakonah i inih uredbah glede radnje slagat će se s ovamo odnosećimi se jednakimi uredbami, koje postoje na bavarskih željeznicah i koje je odobrila kraljevsko-bavarska vlada.

Takodjer i vozila, koja je prosudila i odobrila kralj. bavarska vlada pripuštat će se onakova, kakova jesu, na austrijanske željeznice.

Članak VI.

Željeznica, o kojoj je ovdie govor, providiet će se ponajprije samo jednom prolaznom kolotečinom, nego potrebno će biti osigurati već unapred nabavu zemljišta za željeznicu s dvogubom kolotečinom i da se u slučaju, kad od potrebe bude, sagradi i druga kolotečina.

Članak VII.

Kralj. bavarskoj vladi podieljuje se u pogledu nabavljanja zemljišta u području austrijanskom, u koliko dobrovoljna nagoda medju dotičnici nepodje za rukom, pravo razvlastbe polag ustanovah zakona, koi je u Austriji u kriepostí.

Članak VIII.

Željeznica od Redwitza preko Arzberga do Heba imade se sagraditi najkašnje za tri godine od sklopljena ovoga dèržavnoga ugovora i otvoriti radnja na njoj.

Članak IX.

Ako od potrebe bude, da bi valjalo razširiti ili preinačiti kolodvor u Hebu i ako dobrovoljnom nagodom nebi za rukom pošlo, sporazumiet se u tom pogledu s dotičnimi upravami željezničkimi, dati će c. kr. austrijska vlada svoje sudielovanje i pripomoć u svèrhu, da se postigne takov sporazumak.

Članak X.

Podpuna vèrhovna vlast dakle i vèršenje vlasti pravosudne i redarstvene ostaje izključivo c. kr. austrijanskoj vladi u pogledu pruge, koja prosieca u austrijanski okoliš.

Tako isto pripada ovoj vladi vèrhovni nadzor nad prugom, koja se stere po njezinu zemljištu. Dèržavni urednici, naredjenici i sluge, koje po nalogu vlasti, postavljene za vèrhovno nadziranje nad upravom i nad radnjom željeznicah, ili koji u svèrhu, da sačuvana bude korist erara uslied ovoga ugovora ili s razlogah dohodarstvenih podju željeznicom i mogu pokazati nalog svoje vlasti, imadu se ujedno sa svojim putnim pèrtljagom na austrijanskoj prugi odpremati badava.

Članak XI.

Bez povriede ove vèrhovne i nadzorne vlasti imadu redarstvo nad radnjom željezničkom pod nadzorom za to nadležnih vlastih napram propisom, kriepostnim za svako pojedino područje vèršiti ponajprije organi od radne uprave bavarske dèržavne željeznice, kojim se takodjer i na austrijanskom zemljištu podieljuju one povlasti, što ih imadu urednici austrijanskih željeznicah. C. kr. austrijanska vlada pobrinut će se takodjer, da će organi bavarske željezničko-vozne uprave, kad vèršili budu uredovna diela redarstvena s željeznicom, što se prostire po Austriji, dobivati potrebitu pomoć od austrijanskih dèržavnih organah.

Članak XII.

Naimenovanje urednikah i službenikah, potrebitih za vožnju (radnju) pruge, što se prostire po Austriji, pripada kralj. bavarskoj vladi, odnosno kralj. bavarskoj upravi dèržavnih željeznicah, kojoj takodjer pripada i pravo vèršiti š njimi disciplinarnu vlast u službi.

Nego službe miestnih urednikah i inih službenikah, izim predstojnikah od postajah, urednikah bèrzojavnih i inih, kojim je povieremo pobiranje novacah, imadu se na označenoj prugi koliko je moguće popunjivati austrijanskimi dèržavljani.

Kralj. bavarska vlada obriče c. kr. vladi, da se neće u smislu ovoga ugovora uzimati hotice u službu, koja se čini u granicah austrijanskoga dèržavnoga područja, takovi urednici, sluge i radnici, koji su osudjeni poradi zločina ili pre-

stupka proti austrijansko-ugarskoj monarkiji, poradi kriomčarenja ili težkih narušajah dohodarstvenih.

Svikoliki urednici, službenici i radnici podvèrženi su u ostalom za svojega boravljenja na austrijanskom zemljištu austrijanskim zakonom i naredbam redarstvenim.

Zatvoriti ove ljude moći je samo po zakonitih propisih, koji postoje za domaće žitelje i uz obzir na potrebe službe, kakov dopuštaju ovi propisi.

Članak XIII.

Dèržavljani jedne ugovorne stranke, koji namiešteni budu pri radnji željezničke pruge u području druge dèržave, neizstupljuju tim iz podložničkoga saveza svojega zavičaja.

Članak XIV.

Pri gradjenju i pri radnji pruge željezničke, navedene u članku I., koja se stere po austrijanskom zemljištu, dèržati će se kraljevsko-bavarska vlada sadèržaja ovoga ugovora, zatim onoga, što propisuju ovamo zasiecajući zakoni, imenito zakon o dozvoljivanju željeznicah od 14. Rujna 1854 i naredba o radnji (vožnji) željezničkoj od 16. Studenoga 1851, a tako isto i zakoni i naredbe, koje se tegnu izdati kašnje.

Članak XV.

Ustanovljivati i potvèrdjivati tarife i vozne planove za željezničku prugu, naznačenu u čl. I., pridèržano je kralj. bavarskoj vladi, u koje se području glavni podhvat nalazi i koja će pri tom gledati kako valja na interes prometa i nastojati, da kod utanačivanja voznih planovah sudaraju se po mogućnosti vožnje na priklopnih postajah.

Tarifne ciene i ustanove o prevozu imadu se za pruge željezničke, koje će se graditi na jednom i na drugom području, ustanovljivati po sasvim jednakih načelih. U obće neće se praviti nikakva razlika niti glede cienah odpremnih, niti glede vremena odpremnoga s obzirom na stanovnike obijuh ugovornih dèržavah a niti glede transportah, koji prelazili budu iz područja jedne dèržave u područje druge dèržave.

U pogledu željezničke pruge, koja ide po austrijanskom zemljištu, imadu tarifne ciene glasiti u austrijanskoj vriednoti.

Na pobiralištih novacah, nahodećih se na austrijanskom dèržavnom području, neće se za austrijansko područje i dotično do najbliže bavarske pogranične postaje prigodom pobiranja željezničkih pristojbah uzkratiti uzimanje u Austro-Ugarskoj zakonitim putem dopuštenih platežnih sredstvah (novacah), nedirajuć pri tom u obzir na vriednost tečaja.

Članak XVI.

Željeznica Redwičko-Arzberžko-Hebska proglašuje se za obostranu cestu carinsku i na njoj se svojkolikoj robi, koja nije podvèržena bezuvietnoj zabrani uvoznoj, izvoznoj i provoznoj, dozvoljuje za propisanu vožnju željezničku uvoz i izvoz bilo po danu, bilo po noći.

U pogledu uvoza predmeta dèržavne samoprodaje u Austro-Ugarsku ostaje kriepostna ustanova §. 19 sl. *a)* austrijanskoga carinskoga i dèržavo-monopolnoga reda.

U svèrhu, da se póstigne uspiešna dohodarstvena kontrola s prometnimi željezničkimi vlaci, ustrojit će se na posliednoj postaji pred točkom, gdie željeznica prelazi preko granice, nadzorna i stavna postaja c. kr. uprave carinske i za to potrebite prostorije dati će bezplatno kralj. bavarska uprava željeznička u onoj mieri, kako ju utanače dotične oblasti.

Članak XVII.

U ostalom imadu u pogledu carinskoga odpravljanja vriediti jednako takodjer i za prugu željezničku, o kojoj je upravo govor, ustanove čl. XII. i XIII. dèržavnoga ugovora medju Austrijom i Bavarskom od 17. Lipnja 1863.

Takodjer imadu i svekolike polaštice i pogodovanja, koja su do sad jurve za promet carinski, navlastito za promet medju inozemstvom dozvoljena postojećim starijim prugam željezničkim, nastupiti sama po sebi i za promet na novoj prugi, pokle otvorena bude.

U koliko još od potrebe bude, nadalje se još ugovorno sporazumieti u obziru formalnostih pri carinsko-uredovnom pregledavanju i odpravljanju putničkoga pèrtljaga i ulazeće, izlazeće i prolazeće robe, pridèržan ostaje sporazumak o tom razpravam i viećanjem, koja će u svoje doba zametnuti obostrani komisari.

Članak XVIII.

Željeznica, naznačena u članku I., može se rabiti takodjer i za odpremanje pošiljakah poštanskih. Obostrane uprave poštanske uredit će poštanski promet na ovoj prugi željezničkoj još prije, nego što se na njoj otvori radnja (vožnja).

Članak XIX.

Duž pruge željezničke, koja se napraviti ima, treba da budu potegnute žice bèrzojavne najprije za službu željezničku.

Kako da se potegnu žice bèrzojavne ili kako da se upotrebe jurve postojeće bèrzojavne žice za obćeniti promet, a tako isto, kako da uredjen bude posao bèrzojavni u obće, o tom će se sporazumno dogovoriti obostrane uprave bèrzojavne.

Nego ustanovljuje se već sad, da će c. kr. dèržavnomu zavodu bèrzojavnomu dopušteno biti u svako doba i bez ikakove posebne platje izvoditi žicah bèrzojavnih duž pruge i na tlu i zemljištu, koje k njoj spada i da će kralj. bavarska uprava željeznička preuzeti na sebe obveznost, da njezino željezničko osoblje nadzire potegnute žice bèrzojavne bez ikakove posebne odštete novčane.

Članak XX.

S obzirom na neznatno razgranjivanje i na nesamostalnost linije željezničke od željeznice, napomenute u članku I., koja se prostire po austrijanskom zemljištu, neće se osim zemljarine za odkupljena ili inače nabavljena zemljišta i ine predmete pobirati nikakov danak i porez. Pomenuti podhvat željeznički ostaje dakle i glede pruge, što se stere po austrijskom zemljištu, oprošten od plaćanja biljegovine i pristojbah od svojih knjigah, voznih karatah i drugih spisah, i zanj nastaje dužnost: platjati biljegovinu i pristojbe samo u pogledu onih pravnih posalah i pravnih izpravah, koje sklopi zaista u Austriji ili koje u njoj sačini i izda.

Članak XXI.

Trajanje dozvole, podieljene od strane c. kr. vlade za radnju diela, ležećega na austrijanskom zemljištu od spoja željezničkoga, naznačena u čl. I., ustanovljuje se na šestdeset godinah od dana, kojega se otvori radnja; po izminulu roku o nastavku radnje na prugi, koja je na austrijanskom području i o uvietih takove radnje, sklopit će se medju obostrane visoke vlade novi ugovor.

Nego c. kr. austrijanskoj upravi dèržavnoj ostaje takodjer priuzdèržano pravo, da može upitnu na austrijanskom zemljištu ležeću prugu željezničku odkupiti u svako doba iza predhodnoga polugodišnjega odkaza, plativši troškove napravne, kakovi su u istinu bili, i od njih možda zaostale kamate, u onoj zakonitoj vriednosti novčanoj, kakova svakiput bude u Bavarskoj.

Članak XXII.

U slučaju, ako pomenutu, na austrijanskom zemljištu ležeću prugu željezničku odkupi c. kr. vlada austrijanska, sklopit će se poseban ugovor, u kojem će se probitačno urediti nastavak radnje na ovoj željeznici.

Članak XXIII.

Ovaj ugovor podniet će se s jedne i s druge strane previšnjoj potvèrdi i izprave ratifikacionalne imat će se izmieniti za četiri tjedna u Beču.

Za vierovanje toga podpisaše obostrani punomoćnici svojom rukom ugovor u dva jednaka odpravka i udariše nanj svoje pačate.

U Beču, dne 16. Svibnja 1877.

Konradsheim s. r.
Wittek s. r.

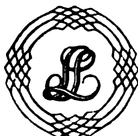
pl. **Suttner** s. r.

Mi, prosudivši svekolike članke ovoga ugovora, odobrismo ga i potvèrdismo i obričemo takodjer Svojom cesarskom i kraljevskom rieči za Se i za Svoje nasliednike, da ćemo ga svega, kao što jest, vierno obdèržavati i učiniti, da se obdèržaje.

Za vierovanje toga podpisasmo Svojom rukom ovu izpravu i naredismo, da se na nju udari Naš cesarski i kraljevski pečat.

Tako učinjeno u Beču na tretji dan mieseca Lipnja godine spasa hiljadu osamsto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Andrássy s. r.

Po previšnjoj zapoviedi Nj. c. i kr. apostolskoga Veličanstva:
Vilelmo baron **Konradsheim** s. r.,
c. i kr. dvorski i ministarski savietnik.

Ovaj dèržavni ugovor, ka kojemu spada većinom ovèršbene propise sadèržavajući zaglavni napisnik, podpisan po obostranih punomoćnicih dne 16. Svibnja 1877, proglašuje se ovim kao kriepostan za kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

U Beču, dne 14. Kolovoza 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXI. — Izdan i razposlan dne 26. Rujna 1877.

83.

Obznana ministarstva tèrgovine od 22. Kolovoza 1877,

o promieni niekojih ustanovah od izpravah koncesionalnih za c. kr. povl. moravsku pograničnu željeznicu od 6. Prosinca 1869 (dèrž. zak. lista br. 11 od god. 1870) i od 11. Rujna 1871 (dèrž. zak. lista br. 115).

Promienjujuć članak 8. izprave koncesionalne od 6. Prosinca 1869 (dèrž. zak. lista br. 11 od god. 1870), zatim §. 8. izprave koncesionalne od 11. Rujna 1871 (dèrž. zak. lista br. 115), za c. kr. povl. moravsku pograničnu željeznicu imadu na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 64) u pogledu maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, a tako isto i na temelju previšnje povlade stupiti na miesto dotičnih ustanovah, odnosećih se na promet s osobami, sliedeće odredbe:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah imade se uzimati i to:

	od osobe i od kilometra
za I. razred	4·8 novčića,
„ II. „	3·6 „
„ III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

2. Pri bèrzovozih mogu se ove tarifne ciene povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kolah od I. razreda i u koliko promierna bèrzina ovakovih vlakovah (uklopno s boravljenjem na postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje 15 pro mille i preko toga, barem 37 kilometarah, na prugah pako, gdie se željeznica uzpinje preko 15 pro mille i preko toga, čini najmanje 24 kilometra na uru.

3. Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje ciene za 20 postotakah obaliti. Iznimke od toga, koje će imati miesta samo na onih prugah, po kojih voze jedino miešoviti vlaci, treba da naročito odobri c. kr. ministarstvo tèrgovine.

4. Ako nastane potreba, da bi trebalo dozvoliti još dalnjih polašticah i ako u ovom slučaju nebi družtvo moglo dozvoliti primierenih polašticah u III. razredu

od kolah, obvezano je tad na zahtiev c. kr. ministarstva tèrgovine na prugah, koje ovo naznači, zavesti IV. razred (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vriednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj te istoj prometnoj liniji, u istom prometnom pravcu i pod jednakimi uvieti nesmiju sveukupni prevozni troškovi za postaju, koja je bliža, nadilaziti onih, što no su za postaju dalnju.

6. Sve dok družtvo uzimlje u pomoć dèržavno jamstvo nije moći davati karatah za vožnju badava, koje su valjane nesamo za pojedine vožnje, van jedino ako to dozvoli c. kr. ministarstvo tèrgovine. Ove karte bezplatne imadu glasiti na stanovito ime ili na stanovitu kategoriju službenu.

7. Tarifne stavke za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje je u svezi s prevozom osobah, a tako isto i svekolike nuzgredne ustanove o odpremanju osobah priuzdèržane su potvèrdi c. kr. ministarstva tèrgovine, pošto o tom prije sasluša družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se prosta teža od 25 kilogramah, a za svaku polovinu karte teža od 12 kilogramah.

8. Pri proračunavanju voznih cienah i pristojbah za transport stvarih, koi je u svezi s odpremanjem osobah, može se na prugah, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille i preko toga, za podlogu uzeti 1½ duljina dotičnoga velikoga uzpona i silaza željeznice.

Ova ustanova kriepostna je takodjer i za odpremanje tovarah.

9. Družtvo je obvezano, svekolike nove tarife u prometu s osobami, a tako isto i svako dokinutje ili promienu jurve postojećih cienah barem 14 danah po naredbi c. kr. ministarstva tèrgovine proglasiti javno prije, nego što će u život stupiti dotične promiene tarifne.

10. Ovimi odredbami nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah željeznicom.

Chlumecky s. r.

84.

Naredba ministarstva tèrgovine od 30. Kolovoza 1877,

kojom se poniešto preinačuje naredba od 4. Veljače 1871 (dèrž. zak. lista br. 8), propisujuća, da se osnove od postajah i mostovah podnositi imadu bojnomu ministarstvu cesarevine.

Uz dielomičnu preinaku naredbe ministarstva tèrgovine od 4. Veljače 1871 (dèrž. zak. lista br. 8), govoreće o sastavljanju i podnošenju osnovah, odnosećih se na željeznice, i o uredovnih dielih, koja spadaju ovamo, odredjuje se ovim, da će se osim osnovah i nacèrtah, koje se po §-u 16 navedene naredbe, čim željeznica bude dogradjena, podastirati imadu c. kr. bojnomu ministarstvu cesarevine, u buduće imat istomu bojnomu ministarstvu podnositi takodjer i osnovni nacèrti od postajah s ubilježenimi kolotečinami u mierilu najmanje od 1 : 1000, kao i obćenit opis mostovah od 50 metarah ili još veće razdaleči u mierilu najmanje od 1 : 200.

Chlumecky s. r.

85.

Obznana ministarstva financijah od 1. Rujna 1877,

o spojitbi c. kr. najavnoga ureda u Pianu di Fugazza s istoimenim kr. italijanskim dojavnim uredom na zemljištu italijanskom.

C. kr. najavni ured, bivši smiešten u Pianu di Fugazza na granici Tirolske prema Italiji (dèrž. zak. lista br. 150 od god. 1872), spaja se s istoimenim kr. italijanskim dojavnim uredom, nahodećim se na zemljištu italijanskom, ter podieljuju mu se, kao što do sada, povlastice male divone II. razreda.

Pretis s. r.

86.

Naredba ministarstva za zemaljsku obranu, ministarstva za poljodielstvo i ministarstva posalah unutarnjih od 3. Rujna 1877,

kojom se preinačuje jedna od izvèršnih u ministarskoj naredbi od 1. Kolovoza 1873 (dèrž. zak. lista br. 135) navedenih ustanovah k zakonu o stavljanju konjah od 16. Travnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 77).

Četvèrta točka onih izvèršnih ustanovah, koje su sadèržane u ministarskoj naredbi od 1. Kolovoza 1873 (dèrž. zak. lista br. 135) a odnose se na paragrafe 7, 8 i 10 zakona o stavljanju konjah od 16. Travnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 77) preinačuje se, kako sliedi:

„Čim naredjeno bude stavljanje konjah, razaslat će politička kotarska vlast na svekolike podčinjene joj obćine (izlučena dobra) poziv, neka na ustanovljen dan i u odredjenu uru dovedu na označeno primalište sve one konje:

1. koji su pri posliednjoj klasifikaciji obnadjeni bili kao sposobni za ratnu službu ili samo kao za onda nesposobni,

2. one, koji su u dobi, za stavnju propisanoj (ujedno s onimi, koji su 1. Siečnja godine dotične navèršili četvèrtu godinu života) a — premda nebroje se medju one u §. 8 zakona od 16. Travnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 77) pod *a)*, *b)*, *c)*, *d)* i *e)* naznačene, od dužnosti stavljanja oproštene konje — nisu klasificirani bili još nikada ili barem ne u onoj obćini, za koju se u onaj čas stavljanje obavlja“.

Lasser s. r. **Horst** s. r. **Mannsfeld** s. r.

87.

Obznana ministarstva financijah od 15. Rujna 1877,

o tom, da se ukida c. kr. mala divona I. razreda u Cukmantelu u Pruskom Ziegenhalsu (gradu), zatim da se podiže mala divona I. razreda u Niklasdorfu i da se kontrolni ured u Cukmantelu pretvara u malu divonu I. razreda

Dne 30. Rujna 1877 ukinut će se c. kr. mala divona I. razreda u Cukmantelu u Pruskom Ziegenhalsu (gradu) ter ujedno podignuti c. kr. mala divona I. razreda u Niklasdorfu.

Od istoga časa počamši pretvorit će se i c. kr. kontrolni ured u Cukmantelu u c. kr. malu divonu I. razreda.

Pretis s. r.

88.

Obznana ministarstva tèrgovine od 17. Rujna 1877,

kojom se izdaju doknadne ustanove k baždarskomu redu i k tarifi baždarskih pristojbah od 19. Prosinca 1872 (dèrž. zak. lista br. 171).

U izvèršbi zakona od 23. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 16 od god. 1872) stavljaju se do obćenitoga znanja sliedeće doknade, koje je c. kr. pèrva baždarska komisija izradila i izdala k baždarskomu redu i k tarifi baždarskih pristojbah od 19. Prosinca 1872 (dèrž. zak lista br. 171).

Chlumecky s. r

Peta doknada k baždarskomu redu

od 19. Prosinca 1872.

K §-u 2.

Glede metrovnikah od kovine za laktovinu.

Metrovnici od kovine, namienjeni za laktovinu, mogu na oba kraja do na debljinu, koja da podnipošto nebude izpod dva millimetra, biti zaoštreni gladkimi plohami, na koje će moguće bit udariti biljeg.

K §§. 5 do 9 i 11.

Glede dèrvenih mierah za tekućine sa sadèržinom od 50 litarah.

Dèrvene miere za tekućine sa sadèržinom od 50 lit. mogu se podvèrći baždarenju i obilježbi, ako su izvedene iliti napravljene na jedan ili drugi sliedeći način:

a) miere od okružna presieka ako su, što se tiče oblika i sastava, onako, kao što je za dèrvene miere za tekućine sa sadèržinom od 100 litarah propisano u naredbi od 25. Sèrpnja 1876 (dèrž. zak. lista br. 104 — naredb. za baždarstvo br. 11).

Ove miere dobivaju sliedeće dimenzije, izražene u millimetrih:

Gornji promier	381ᵐᵐ
Dolnji „	343 „
Okomita dubljina od gornjega ruba do dna	572 „

Glede sastave ovih mierah valjaju isti propisi, koji i za dèrvene miere za tekućine sa sadèržinom od 100 lit., nego s tom promienom da debljina dugah nesmije biti izpod 17 millimetarah;

b) miere u obliku brentah iliti putunjah s dugoljasto-okruglim presiekom, koi iduć odozgor dolie — biva manji i manji. Aritmetični srednji broj iz najveće i najmanje dimenzije od presieka na gornjem rubu da nenadilazi 400 millimetarah a manja medju njimi da neiznosi manje, nego 0·4 od veće. Ove miere imadu 5 željeznih ili dèrvenih obručevah; od ovih obručevah služe dva i za pritvèrdu naramenicah. I kod ovih mierah slobodno je — ali nije baš potrebito — dùge zagvozditi s obručevi, a tako i dno providiti željeznimi šinjami, kao što biva pri mierah, navedenih pod *a)*.

Na obie vèrste ovih mierah ima se udariti žig sa znakom: 50 l.

Višina, do koje dosiže tekućina, kada se u mieru nalije 50 l., ima se obilježiti barem dviemi markami, koje će biti udešene upravo jedna prema drugoj (klinac, skoba).

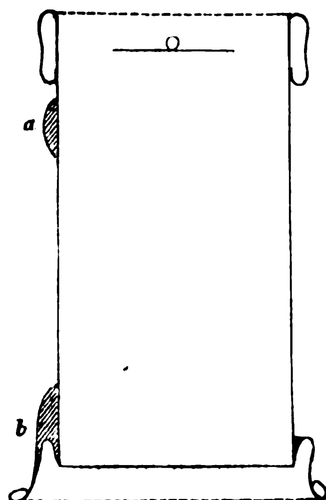
Miere se ove mogu razdieliti na dielove po 10 litarah, ter imade se svakomu dielu primiereno stanje tekućine obilježiti sa dva diametralno nasuprotna biljega.

Tako isto može se miera za tekućine, sadèržavajuća 100 litarah, ter dopuštena gorinavedenom naredbom od 25. Sèrpnja 1876, razdieliti na dielove po 20 litarah.

Dèrvene, za tekućine namienjene miere od 50 litarah biljeguju se žigom, udariv ga na izvanjsku stranicu od miere i na izvanjsku plohu od dna; može se pak udariti biljeg samo onda, ako nesamo svakolika miera, nego i pojedini jo podrazdieli neodstupljuju od propisana sadèržaja preko 0·2 l. bud' na više ili na manje.

K §§. 8, 11, 15 i 17.

Pravljenje posudnih (šupljih) mierah od bieloga lima (tenećke).

Posudne miere (cimente) za tekućine i za suhe stvari od bieloga lima (tenećke), od 2 litre i niže, mogu se praviti i tako, kao što se vidi iz slike, ovdie na kraju priklopljene, koja nam prikazuje prerez, okomit na ravan ručice iliti dèržka. Dno je iz jednoga komada sprešano, na izvanjskom rubu na van ili unutra zavinuto, a u krugoviti mu žlieb udešena je i pripojena stranica. Gornji je rub previnut u naokolo, ter tako napravljen je za utvèrdu obruč od širine, propisane u §-u 8. Kositrene kaplje, na koje će doći biljeg, imadu se pri cimentah ovako napravljenih udesiti pri *a)* i *b)*; kapljom pri *b)* neka se takodjer utvèrdi sveza medju dnom i stranicom. Baždarski biljeg ima se udariti na dolnju kaplju *b)*, a broj godištni na gornju kaplju *a)*.

K §§. 14, 15 i 17.

O mieri za ugljen, dèržećoj 1 h.

Ustanove, navedene u §§. 14, 15 i 17, a tičuće se miere za ugljen od 1 h., ukidaju se, ter na miesto njih dolaze u kriepost u razpisu od 9. Kolovoza 1877 (dèrž. zak. lista br. 80) proglašeni propisi, u koliko se isti odnose na valjaste posudne miere za ugljevlje itd.

K §. 26.

O vagah-poprečnicah s nejednakimi kraci, gdie se nemienja razmierje krakovah ozibnih.

Vage nejednakih krakovah s nepromienjivim razmierjen krakovah ozibnih, ali kojim najveća nosivost da nebude izpod 20 kilogramah, mogu se takodjer podvèrći baždarenju i biljegovanju, ako zadovoljavaju sliedećim ustanovam:

1. Razmierje ozibnih krakovah ili uteza prema bremenu može biti samo 1:10 ili pak 1:100 i ima se to na poprečnici naznačiti na takovu miestu, gdie će udarati u oči. Pri centezimalnih vagah dopušteno je razmierje 1:100 medju utezom i bremenom rezdieliti na dva oziba, koji spadaju jedan k drugomu.

2. Što se tiče čvèrstoće, koju treba da imade poprečnica, zatim što se tiče kakvoće i položaja obèrtnih osih i položaja jezičca: imadu te vage zadovoljivati onim zahtievom, koji su propisani kod vagah s jednakimi krakovi (§. 27 reda baždarskoga).

3. Duljina jezičca mora svagda biti dvaputa tolika, kolika je duljina kratjega kraka od poprečnice, ter, ako je taj krak kratji od 50 millimetarah, ima iznositi barem 100 millimetarah i ne manje.

Jezičac ima biti tako napravljen, da je gotovo moguće opaziti ravnotežno stanje vage; treba dakle da je širina jezičca jednaka širini škarah, ako u tu svèrhu nesluži druga kakova uredba (na pr. èrtu jezičca nasuprotan sa škarami skopčan èrt ili marka).

Dopušteno je takodjer, da jezičac iznad osi na kraju duljega ozibnoga kraka bude okomito nanj udešen, pri ovakovoj napravi treba da viesilo za zdielu bude gore idué produljeno i markom providjeno, koja će sudarati se s èrtom jezičca, kada je vaga u ravnotežju.

4. Obie zdiele razne su težine i udešivaju se tako, da se mogu ili da se nemogu snimiti; u pèrvom slučaju treba da je dovoljno označeno, ka kojemu ozibnomu kraku zdiela koja spada, tako da nebude moguće pomutiti se ter uzeti jednu zdielu miesto druge. Namiesto zdiele, u koju bi imalo doći breme, može se udesiti i više s viesilom skopčanih verigah iliti lanacah, kojim će se na krajevih, providjenih kvakami, moć viešati breme.

5. Vage poprečnice mogu se takodjer oskèrbiti napravom za vaganje, koja će imati pomičan utez (jabuku) i liestvicu, za izjednačivanje po manjih razlikah u teži.

Jabuka iliti pomični utez može se ili nepromienjivo svezati sa tuljcem, koi se pomiče po popriečniku ili po šinji, uzporednoj š njim, i to viesilom, vèrtećim se okolo osi, ili se pak pomiče upravo i neposredno po popriečniku ili po šinji;

u drugom ovom slučaju treba da jabuka imade stajku ili vijak (šaraf), koi je š njom nerazlučivo skopčan, i težište joj treba da pada gotovo u sredinu popriečnika ili šinje.

Liestvica treba da se počinje ništicom i težna vriednost, primierena posliednjoj dionoj cèrti, neka nenadilazi $^1/_{10}$ najveće dopuštene obteretbe (nosivosti), koju dotična vaga imade. Razlaz izmedju dviuh dionih cèrtah, koje sliede jedna za drugom, da nebude manji od 3 millimetra a težna vriednost takova dopuštena najmanjega diela od liestvice može iznositi najviše $^1/_{2000}$ najveće dopuštene obteretbe. Dopušteno je, za izjednačivanje po manjih razlikah udesiti na vagu još i drugu manju jabuku.

Zabranjeno je pridavati umaljenih utezah u razmierju 1:10, odnosno 1:1000, koji bi se duljemu ozibnomu kraku na kraj obiesili; u tu svèrhu imadu se rabiti po propisih obaždareni utezi tèrgovački, koji se metju na uteznu zdielu, viseću na kraju duljega ozibnoga kraka.

6. Glede oćutnosti vagah od nejednakih krakovah, pri kojih se razmierje krakovah nemienja, zahtieva se, da pri najvećoj dopuštenoj obteretbi utezni dodatak od $^1/_{2000}$ onoga bremena, kojemu se dodatak primetne, izvede očit zamah na vagi.

Vaga ima se smatrati kao dovoljno pravilna, ako se pri najvećoj dopuštenoj obteretbi povrati u stanje ravnotežja jednostranim dodatkom, koi nije veći od $^1/_{2000}$ one obteretbe, kojoj se je bio dodatak primetnuo.

7. Vage nejednakih krakovah biljeguju se onako isto, kao što vage s jednakimi kraci, a pomični utez (jabuka) onako, kao što kantari (bèrzotegi).

K §. 26.

Dopušta se nieka sveza vage-mostovnice i vage-pločnice.

Pripušta se k baždarenju i biljegovanju sveza decimalne mostovne vage s vagom sa zdielami ozgor udešenimi tako, da je popriečnik ove posliednje ujedno i glavni popriečnik vage-mostovnice i da je skupnom uteznom zdielom moguće vagati. Kako u slučaju, kada je razmierje uteza k bremenu 1:10, tako i u slučaju onom, kada su utez i breme jednake veličine, čim jedna od sjedinjenih takovih napravah sama za se zadovoljava svim zahtievom dotičnih propisah, sadèržanih u baždarskom redu.

U Beču, dne 5. Rujna 1877.

C. kr. pèrva baždarska komisija:

Herr s. r.

Četvèrta doknada k tarifi baždarskih pristojbah

od 19. Prosinca 1872.

K II. Miere za tekućine.

Kod dèrvenih mierah za tekućine, dèržećih po 50 litarah, iznosi pristojba:

	A. za baždarenje	B. za prosud bez biljegovanja
1. Za mieru bez podrazdielbe	— for. 60 novč.	— for. 30 novč.
2. „ „ s podrazdielbom . . .	1 „ — „	— „ 50 „

Pristojbi, ustanovljenoj pod 2, podvèržene su takodjer tekućinske miere od 100 lit., koje su pripuštene razpisom od 25. Sèrpnja 1876 (derž. zak. lista br. 104), ako imadu podrazdielbu od 20 do 20 litarah.

K VI. Vage.

Ujedinjene vage mostovnice i pločnice.

Za baždarenje, kao i za prosud bez biljegovanja ujedinjene vage mostovnice i pločnice ima se računati svota pristojbah, kao što su za svaku ujedinjenu vèrstu ustanovljene [pod VI. *d)* i *f)*] u tarifi baždarskih pristojbah od 19. Prosinca 1872.

h) Decimalne i centezimalne vage s nejednakimi kraci.

Za baždarenje, kao i za prosud bez biljegovanja decimalnih i centezimalnih vagah-poprieċnicah s nejednakimi kraci imadu se računati iste pristojbe, kao što kod vagah s jednakimi kraci, namienjenih za promet tèrgovački (VI. sl. *a)* tarife od 19. Prosinca 1872).

Za prosudjivanje i biljegovanje pomičnoga uteza (jabuke) i liestvice, dopuštene pri vagah-poprieċnicah s nejednakimi kraci, treba uzeti u račun još 25 novčićah.

Ako se nadje, da je vaga pravilna, a liestvica da je nepravilna, ima se osim pristojbe, koja ide za prosud bez biljegovanja, zaračunati još 25 novčićah.

U Beču, dne 5. Rujna 1877.

C. kr. pèrva baždarska komisija:
Herr s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXII. — Izdan i razposlan dne 17. Listopada 1877.

89.

Obznana ministarstva financijah od 16. Rujna 1877,

o tom, da se zadužnice zlatne rente rabiti mogu kao jamčevine pri vojničkih ženitbah, i o postupku, kojega se pri tom valja dèržati.

U dogovoru s ces. i kralj. ratnim ministarstvom cesarevine ustanovljuje se, kako sliedi:

Na temelju zakòna od 18. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 35) napravljene, sa 4% u zlatu okamatjene rentovne zadužnice kraljevinah i zemaljah, zastupanih u vieću cesarevinskom, mogu se polagati kao jamčevine (kaucije) pri ženitbah vojničkih.

Što se tiče postupka sa zadužnicami zlatne rente, namienjenimi za jamčevinu pri ženitbi vojničkoj, imadu se analožno uporavljivati ona pravila, koja su u obznani ministarstva financijah od 8. Lipnja 1873 (dèrž. zak. lista br. 125) propisana u pogledu zadužnicah ujedinjena duga dèržavnoga; nego kamate od zadužnicah zlatne rente, položenih kao jamčevine pri ženitbah vojničkih, nemogu se u smislu obznane ministarstva financijah od 27. Siečnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 8) doznačivati na kraljevsko-ugarske pieneznice i urede.

Pretis s. r.

90.

Obznana ministarstva tèrgovine od 27. Rujna 1877,

o promieni niekojih, u koncesiji sadèržanih tarifnih ustanovah c. kr. povlaštene južno-sieverno-niemačke spojne željeznice.

Preinačujuć niekoje, u koncesiji sadèržane tarifne ustanove za odpremanje osobah na c. kr. povl. južno-sieverno-niemačkoj spojnoj željeznici, imat će počam od 15. Listopada 1877 na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista

br. 64), u pogledu maksimalne tarife za odpremanje osobah po željeznicah, kao i uslied dobivene previšnje povlasti stupiti u kriepost pravila sliedeća:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah iliti putnikah ustanovljuje se, i to:

		od osobe i kilometra
za I. razred		4·8 novč.
„ II. „		3·6 „
„ III. „		2·4 „

austrijanske vrednote u srebru.

2. Kod bèrzih vlakovah mogu se ove ciene povisiti za 20 postotakah, ako nevoze samo kolah I. razreda, i ako poprieka bèrzina ovih vlakovah (ujedno s boravkom na postajah) na onih miestih, gdie neima uzponah od 15 pro mille i većih, iznosi barem 37 kilometarah, a na miestih, imajućih uzponah od 15 pro mille na dalje, ako iznosi barem 24 kilometra na uru.

3. Za miešovite vlakove imadu se gorepomenute tarife obâliti za 20 posto-takah. Iznimke od ovoga pravila, koje su dopuštene samo za takove krajeve, na kojih idu jedino vlakovi miešoviti, trebaju naročite dozvole c. kr. ministarstva tèrgovine.

4. Nadje li se, da bi potriebno bilo ciene rečene obâliti još niže, a družtvo u tom slučaju nebude u stanju, dozvoliti primiernih polašticah u III. razredu od kolah: bit će isto dèržano, po zahtievanju c. kr. ministarstva tèrgovine na onih prugah, koje isto naznači, zavesti, odnosno pridèržati IV. razred (kola za stajanje) sa cienom od 1·5 novč. austrijanske vrednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj i istoj prugi, u istom voznom smieru i pod istimi uvieti neka skupni prevozni troškovi za postaju bližju nebudu nikada veći, nego su za udaljeniju.

6. Dokle god družtvo uživalo bude jamstvo od strane dèržave, moći će se bezplatne karte, koje bi valjale ne samo za pojedine vožnje, samo s dozvolom c. kr. ministarstva tèrgovine izdavati ljudem, koji nisu u službi kod željeznice. Ove bezplatne karte imadu glasiti na stanovito ime, ili na stanovitu kategoriju službenu.

7. Ciene tarifne za odpremanje pèrtljaga, vozilah i živih životinjah, koje je u savezu s odpremanjem osobah, a tako i svekolike uzgredne odredbe za odpremanje osobah iliti putnikah ustanovljivat će c. kr. ministarstvo tèrgovine, saslušav najprije dotično družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se oproštene teže 25 kilogramah a za pol karte 12 kilogramah.

8. Pri proračunavanju voznih cienah i pristojbah za odpremanje stvarih, koje je u savezu s odpremanjem osobah, može se za pruge sa uzponi od 15 pro mille i više uzeti za temelj poldruga duljina rečenih jakih uzponah i padanjah.

U §-u 13, točki 2 koncesionalne izprave od 31. Ožujka 1872 (dèrž. zak. lista br. 62) privremeno dozvoljeno računanje poldruge duljine ogranka Željezni Brod-Tannwald ima prestati, ter u odpremanju osobah i tovarah imat će se u buduće skazaljki od kilometarah uzeti za temelj one prave daljine, što ih je proračunala i obnašla c. kr. glavna inšpekcija austrijanskih željeznicah.

9. Svekolike nove tarife u odpremanju osobah, a tako i svaki dokid i svaku preinaku tarifah, jurve postojećih, imat će družtvo barem na 14 danah prije, nego

što u život stupe dotične tarifne miere, javno obznaniti prema naredbam c. kr. ministarstva tèrgovine.

10. Ostaje netaknuto ustanovami, dosada navedenimi, sve, što god je odredjeno glede odpremanja osobah vojničkih.

Chlumecky s. r.

91.

Obznana ministarstva tèrgovine od 27. Rujna 1877,

o promieni niekojih ustanovah u koncesionalnih izpravah od 8. Rujna 1868 (dèrž. zak. lista br. 143) za ujamčenu mrieżu od željeznicah i od 25. Lipnja 1870 (dèrž. zak. lista br. 109) za domirnu mrieżu c. kr. povlašt. austrijanske sieverno-zapadne železnice.

Preinačujuć paragraf 8. koncesionalne izprave od 8. Rujna 1868 (dèrž. zak. lista br. 143), za ujamčenu mriežu od željeznicah i od 25. Lipnja 1870 (dèrž. zak. lista br. 109) za domirnu mriežu c. kr. povl. austrijanske sieverno zapadne željeznice, imadu na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 64), glede maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, kao i uslied previšnje povlasti na miesto dotičnih na odpremanje osobah odnosećih se ustanovah počam od 15. Listopada 1877 doći u kriepost pravila sliedeća:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah iliti putnikah ustanovljuje se, i to:

	od osobe i od kilometra
za I. razred	4·8 novčića,
„ II. „	3·6 „
„ III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

2. Kod bèrzih vlakovah mogu se ove ciene povisiti za 20 postotakah, ako nevoze samo kolah I. razreda, i ako poprieka bèrzina ovih vlakovah (ujedno s boravkom na postajah) na onih miestih, gdie neima uzponah od 15 pro mille i većih, iznosi barem 37 kilometarah, a na miestih, imajućih uzponah od 15 pro mille na dalje, ako iznosi barem 24 kilometra na uru.

3. Za miešovite vlakove imadu se gorepomenute tarife obâliti za 20 postotakah. Iznimke od ovoga pravila, koje su dopuštene samo za takove krajeve, na kojih idu jedino vlakovi miešoviti, trebaju naročite dozvole c. kr. ministarstva tèrgovine.

4. Nadje li se, da bi potriebno bilo ciene rečene obâliti još niže, a družtvo u tom slučaju nebude u stanju, dozvoliti primiernih polašticah u III. razredu od kolah: bit će isto dèržano, po zahtievanju c. kr. ministarstva tèrgovine, na onih prugah, koje isto naznači, zavesti, odnosno pridèržati IV. razred (kola za stajanje) sa cienom od 1·5 novč. austrijanske vrednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj i istoj prugi, u istom voznom smieru i pod istimi uvieti neka skupni prevozni troškovi za postaju bližju nebudu nikada veći, nego su za udaljeniju.

6. Dokle god družtvo uživalo bude jamstvo od strane dèržave, moći će se bezplatne karte, koje bi valjale ne samo za pojedine vožnje, samo s dozvolom c. kr. ministarstva tèrgovine izdavati ljudem, koji nisu u službi kod željeznice. Ove bezplatne karte imadu glasiti na stanovito ime, ili na stanovitu kategoriju službenu.

7. Ciene tarifne za odpremanje pèrtljaga, vozilah i živih životinjah, koje je u svezu s odpremanjem osobah, a tako i svekolike uzgredne odredbe za odpremanje osobah iliti putnikah ustanovljivat će c. kr. ministarstvo tèrgovine, saslušav najprije dotično družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se oproštene teže 25 kilogramah a za pol karte 12 kilogramah.

8. Pri proračunavanju voznih cienah i pristojbah za odpremanje stvarih, koje je u savezu s odpremanjem osobah, može se za pruge sa uzponi od 15 pro mille i više uzeti za temelj poldruga duljina rečenih jakih uzponah i padanjah.

U §-u 8, točki 8 izprave koncesionalne od 25. Lipnja 1870 (dèrž. zak. lista br. 109) za domirnu mriežu od željeznicah dozvoljeno računanje poldruge duljine svekolike pruge Wildenschwert-Mittelwalde pri odmierivanju voznih i tovarnih karatah ostaje unapredak u krieposti samo u prometu inozemskom. U ovozemskom prometu osobah i tovarah imat će se u buduće skazaljki od kilometarah uzeti za temelj one prave daljine, koje je proračunala i obnašla c. kr. glavna inšpekcija austrijanskih željeznicah.

9. Svekolike nove tarife u odpremanju osobah, a tako i svaki dokid i svaku preinaku tarifah, jurve postojećih, imat će družtvo barem na 14 danah prije, nego što u život stupe dotične tarifne miere, javno obznaniti prema naredbam c. kr. ministarstva tèrgovine.

10. Ostaje netaknuto ustanovami, dosada navedenimi, sve, što god je odredjeno glede odpremanja osobah vojničkih.

Chlumecky s. r.

92.

Obznana ministarstva financijah od 6. Listopada 1877,

o tom, da se ekspozitura glavne divone ostavlja u skladionici union-banke u Beču.

Odnosno na obznanu ministarstva financijah od 17. Veljače 1869 (dèrz. zak. lista br. 25) obznanjuje se ovim, da je skladionica, koju je postojavša c. kr. povlaštena Bečka tèrgovačka banka podigla za tèrgovinu s produkti i robom, prešla u vlastničtvo union-banke i da je ekspozitura Bečke glavne divone ondie i na dalje ostavljena.

Pretis s. r.

93.

Obznana ministarstva financijah od 11. Listopada 1877.

o tom, da se c. kr. mala divona II. razreda, koja je do sada bila u Jelenu u Galiciji, premiešta u Javorzno.

C. kr. mala divona II. razreda u Jelenu, u financijalnom kotaru Krakovskom u Galiciji, premieštena je u Javorzno i započela je dne 1. Listopada t. god. uredovati u novom svojem stanovištu.

Pretis s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXIII. — Izdan i razposlan dne 31. Listopada 1877.

94.

Obznana ministarstva tèrgovine od 10. Listopada 1877,

o promieni niekojih tarifnih ustanovah, sadèržanih u izpravi koncesionalnoj c. kr. povl. željeznice Rudolfovke.

Promienjujuć §. 9 koncesionalne izprave od 11. Studenoga 1866 (dèrž. zak. lista br. 142), za prugu Sv. Valentin-Bielak s ogranci od Kleinreiflinga do Amstettena, od Launsdorfa na Mösel i od Sv. Vida do Cielovca u savezu s §. 1. izprave koncesionalne od 20. Sèrpnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 120) i od 23. Sèrpnja 1871 (dèrž. zak. lista br. 102) takodjer za pruge Sv. Michael-Leoben i Hieflau-Eisenerz, zatim promienjujuć §. 8. izprave koncesionalne od 23. Veljače 1869 (dèrž. zak. lista br. 38) za pruge Ljubljana-Trebiž u savezu s §. 1. izprave koncesionalne od 25. Studenoga 1871 (dèrž. zak. lista br. 144) takodjer za prugu Bielak-Trebiž, napokon §. 7. koncesionalne izprave od 27. Svibnja 1875 (dèrž. zak. lista br. 104) za željeznicu u Salckammergutu, imat će na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 64), u pogledu maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, kao i uslied previšnje povlasti namiesto dotičnih na odpremanje osobah odnosećih se ustanovah na starih prugah željeznice Rudolfovke od 1. Studenoga 1877 počamši, a na željeznici u Salckammergutu od dana, kojega bude otvorena, doći ustanove sliedeće:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah imade se uzimati i to:

		od osobe i kilometra
za	I. razred	4·8 novč.
„	II. „	3·6 „
„	III. „	2·4 „

austrijanske vrednote u srebru.

2. Pri bèrzovozih mogu se ove tarifne ciene povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kolah od I. razreda i u koliko promierna bèrzina ovakovih vlakovah (uklopno s boravljenjem na postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje 15 pro mille i preko toga, barem 37 kilometarah, na prugah pako, gdie se željez-

nica uzpinje 15 pro mille uklopno do 25 pro mille, čini najmanje 24 kilometra na uru.

Na prugah sa još većimi uzponi ostaje c. kr. ministarstvu tèrgovine pravo, ustanovljivati, kolika da bude bèrzina bèrzovozah.

3. Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje ciene za 20 postotakah obaliti. Iznimke od ovoga, koje će imati miesta samo na onih prugah, po kojih voze jedino miešoviti vlaci, treba da naročito odobri c. kr. ministarstvo tèrgovine.

4. Do dalje naredbe neće družtvo biti dužno dèržati IV. razreda od kolah (kolah za stajanje). Ako li nastane potreba, da bi trebalo još dalnjih polašticah u III. razredu od kolah, obvezano je tad na zahtiev c. kr. ministarstva tèrgovine na prugah, koje ovo naznači, zavesti IV. razred (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vrednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj te istoj prometnoj liniji, u istom prometnom pravcu i pod jednakimi uvieti nesmiju sveuskupni prevozni troškovi za postaju, koja je bliža, nadilaziti onih, što no su za postaju dalnju.

6. Sve dok družtvo uzimlje u pomoć dèržavno jamstvo, nije moći ljudem, koji nisu u službi kod željeznice, davati bezplatnih karatah za vožnju, koje su valjane nesamo za pojedine vožnje, van jedino ako to dozvoli c. kr. ministarstvo tèrgovine.

Ove karte bezplatne imadu glasiti na stanovito ime ili na stanovitu kategoriju službe.

7. Tarifne stavke za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje je u svezi s prevozom osobah, a tako isto i svekolike uzgredne ustanove o odpremanju osobah priuzdèržane su potvèrdi c. kr. ministarstva tèrgovine, pošto o tom prije sasluša družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se prosta teža od 25 kilogramah, a za svaku polovinu karte teža od 12 kilogramah.

8. Pri proračunavanju voznih cienah i pristojbah za transport stvarih, koi je u svezi s odpremanjem osobah, može se na prugah, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille i preko toga, za podlogu uzeti $1\frac{1}{2}$ duljina dotičnoga velikoga uzpona i padanja željeznice.

9. Družtvo je obvezano,svekolike nove tarife u prometu s osobami, a tako isto i svako dokinutje ili promienu jurve postojećih cienah barem 14 danah po naredbi c. kr. ministarstva tèrgovine proglasiti javno prije, nego što će u život stupiti dotične promiene tarifne.

10. Ovimi odredbami nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah željeznicom.

Chlumecky s. r.

95.

Naredba ministarstva pravosudja od 15. Listopada 1877,

o ustrojstvu kotarskoga suda u Steckenu u Českoj.

Na temelju zakona od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) ustrojava se u području okružnoga suda Kutnogorskoga kotarski sud sa uredovnom stolicom u Steckenu za sliedeće miestne obćine: 1. Bergersdorf, 2. Dobrenc, 3. Ebersdorf,

4. Deutsch-Giesshübel, 5. Friedrichsdorf (Sandhübel) s Walddörfelom, 6. Hilbersdorf, 7. Irschings, 8. Neuhof, 9. Petrovic, 10. Schlappenz, 11. Schrittens, 12. Deutsch-Schützendorf, 13. Seelenz, 14. Smrčna, 15. Smilov, 16. Hubenov, 17. Stecken, 18. Dolnje Věžnice, 19. Waldhof i 20. Blumendorf.

Kada započne uredovno dielovanje ovoga suda, što će se kašnje ustanoviti i obznaniti, izstupit će obćine, imenovane pod br. 1 do 19, iz područja kotarskoga suda Niemačko-Brodskoga.

Glaser s. r.

96.

Naredba ministarstva financijah od 24. Listopada 1877,

o tom, da se glavna prodaja Gornjo-austrijanske soli od solare u Gmundenu prenosi na upravu solnicah u Ebensee-u.

Uslied toga, što se je započela vožnja na željeznici Salckammergutskoj, ovim se glavna prodaja Gornjo-austrijanske soli počam od 1. Studenoga 1877 prenosi od solare u Gmundenu na upravu solnicah u Ebensee-u, i tù će se ova sol prodavati u one ciene, koje su naredbom od 21. Prosinca 1875 (dèrž. zak. lista br. 155) ustanovljene za Gmunden i Ischl, odnosno za Gmunden.

Pretis s. r.

97.

Naredba ministarstva pravosudja od 27. Listopada 1877,

o ustrojstvu kotarskoga suda u Kladnu u Českoj.

Na temelju zakona od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) ustrojava se u području zemaljskoga suda Pražkoga kotarski sud sa uredovnom stolicom u Kladnu za sliedeće miestne obćine:

1. Buckov i Buždare,
2. Dubi s Aujezdom i Dřinom,
3. Kladno,
4. Rozdělov,
5. Kročihlavy sa Stěpanovom,
6. Stelčoves i Vrapice, i
7. Vřetovice.

Kad ovaj sud započne uredovno svoje dielovanje, što će se kašnje ustanoviti i obznaniti, izstupit će navedene miestne obćine iz područja kotarskoga suda Unoštskoga.

Glaser s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXIV. — Izdan i razposlan dne 8. Studenoga 1877.

98.

Zakon od 15. Veljače 1877,

o preinaki bilježke 2 e) k tarifnomu članku 106 B e) zakonà pristojbenoga od 13. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista br. 89).

Preinačujuć bilježku 2 *e)* k tarifnomu članku 106 *B e)* zakona od 13. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista br. 89), naredjujem s privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga, kako sliedi:

§. 1.

Vlastnici nadarbinah (beneficijah), od kojih čisti prihod na godinu nenadilazi 500 for. vredn. austr., oprošteni su za svoju osobu od platjanja pristojbenoga jednačka (ekvivalenta); ali ako je dužnost kojega fonda kongruu domirivati, tad jednačak imat će platjati taj fond.

§. 2.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se Mojemu ministru financijah.

U Beču, dne 15. Veljače 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Pretis** s. r.

99.

Naredba ministra za bogoštovje i nastavu od 18. Listopada 1877,

kojom se izriče priznaja staro-katoličke vierozakonske družbe.

Prema prošnji, koju su sliedbenici staro-katoličkoga vierozakonskoga izpoviedanja podastèrli u podnescih de praes. 13. Listopada 1877, br. br. 16875—16877, izriče se ovim, poklie je prinešenimi izkazi zadovoljeno zahtievom §-a 1. zakona od 20. Svibnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 68), u pogledu priznaje vierozakonskih družtvah, na temelju §-a 2. istoga toga zakona priznaja staro-katoličke vierozakonske družbe pod imenom: „Cèrkva staro-katolička“.

Ova naredba dolazi odmah u kriepost.

Stremayr s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXV. — Izdan i razposlan dne 13. Studenoga 1877.

100.

Naredba ministarstvah posalah unutarnjih, bogoštovja i pravosudja od 8. Studenoga 1877,

o tom, kako imadu biti uredjeni i kako imadu se voditi registri iliti matice rodjenih, viencanih i umèrlih za članove cèrkve staro-katoličke.

§. 1.

Duhovni pastir (župnik) staro-katoličke koje bogoštovne obćine imade dužnost od dana, kojega takova obćina bude sklopljena (konštituirana) na temelju zakona od 20. Svibnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 68), voditi registre rodjenih, vienčanih i umèrlih za privèrženike ove bogoštovne obćine.

Dan, kojega se je staro-katolička bogoštovna obćina konštituirala, obznanit će politička zemaljska vlast.

§. 2.

Registri rodjenih, vienčanih i umèrlih imadu se voditi u dva primierka.

U pogledu unutarnje uredbe i pohranjivanja tih registarah, tako i u pogledu izdavanja izvodah i sviedočbah valjaju obćenite zakonite ustanove.

Pristojbah za izdavanje izvodah i sviedočbah slobodno će bit iskati samo s dozvolom dèržavnom.

§. 3.

Nadgledati, kako se vode registri, bit će dužnost političke vlasti kotarske. — Ova će vlast čeòtje osviedočivat se, dà li se registri na sigurnu miestu pohranjuju i dà li se kao što treba vode, pak i dokidati mane, koje opazi.

Ovoj se vlasti ima uz miesec Siečanj svake godine poslati na pohranu jedan od oba gorenavedena primierka.

§. 4.

Svakiput, kada se kojemu članu staro-katoličke cèrkve rodi diete, ili kada koi od članovah te cèrkve umre, i to u području staro-katoličke koje bogoštovne obćine, ima se duhovnomu pastiru (župniku) iste obćine neposredno učiniti prijava, da to upiše u dotični registar.

Porodi i smèrti članovah staro-katoličke cèrkve, koje se sbiju izvan područja staro-katoličke koje obćine, imadu se prijaviti onoj političkoj vlasti kotarskoj, kojoj je u kotaru miesto, gdie se je diete rodilo, odnosno gdie je tko umro.

Prijavu ima u pravilo glavom učiniti onaj, komu je to dužnost, i to za pèrvih sliedećih osam danah. Kod poroda ima se navesti ime, koje je dietetu nadienuto ili koje su mu nadienuti naumili, a pri prijavi smèrti prinieti valja mèrtvačku razglednicu.

§. 5.

Prijavu o porodu dèržan je učiniti u pèrvom redu zakoniti otac novorodjena dieteta. Ako je otac odsutan, ili ako nije kadar učiniti prijavu, ili ako se radi o dietetu nezakonitu, tad će porod imat prijaviti primalj ili primalja, a ako ovih neima, onda onaj, komu se je u prebivalištu diete rodilo. Ako li svega toga nebude, bit će mati dužna postarat se, da prijava bude učinjena.

Prijavu o smèrti učinit će ženitbeni drúg, koi je pokojnika preživio, a ako toga neima, a ono obližnji rodjak, neima li pak prisutna ni toga, tada onaj, komu je u prebivalištu ili kući dotičnik umro.

Porode i smèrti, koje se dogode u radjaonicah, nahodištih, bolnicah, kaznionicah, robijašnicah i drugih javnih zavodih, imade prijaviti predstojnik dotičnoga zavoda.

§. 6.

Ako tko prijavu zanemari ili ako prekèrši odredjen za to rok, kaznit će se kao krivac po ministarskoj naredbi od 30. Rujna 1857 (dèrž. zak. lista br. 198).

§. 7.

Politička vlast kotarska ima o svakom porodu ili smèrti, prijavljenoj joj po §. 4, konstatovati svekolike podatke, koji se na dotični slučaj odnose i koji su za upis u registre rodjenih i umèrlih propisani, pak zatim spis, koi o tom bude sačinjen, priobćiti miestnomu duhovnomu pastiru (župniku) ponajbliže staro-katoličke bogoštovne obćine, da ih upiše u dotični registar.

§. 8.

Porodi i smèrti, koje se dogode, istina, po podieljenoj jurve dozvoli dèržavnoj, da se sklopiti može staro-katolička bogoštovna obćina, ali ipak prije, nego se je ista obćina doista konštituirala, imadu se prijaviti političkoj vlasti kotarskoj, ako se tiču osobah, koje su u §. 7. zakona od 20. Svibnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 68) naredjenu izjavu jurve predale (§§. 4, 5); ista politička kotarska vlast imat će ih konstatovati (§. 7), i čim obćina bude sklopljena iliti konštituirana, priobćit ih duhovnomu pastiru (župniku) te obćine, da ih uvede u dotični registar.

§. 9.

Ova naredba dolazi u kriepost onoga dana, kojega bude proglašena.

Lasser s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXVI. — Izdan i razposlan dne 29. Studenoga 1877.

101.

Obznana ministarstva financijah od 15. Studenoga 1877,

o tom, da se ustrojava mala divona I. razreda u kolodvoru u Eisensteinu, i da se mala divona I. razreda u Elisenthalu pretvara u malu divonu II. razreda.

Povodom, što se je započela vožnja na kralj. bavarskoj železničkoj prugi od Ludwigsthala do Eisensteina, podignuta je u kolodvoru Plzanjsko-Klatovsko-Eisensteinske železnice u Eisensteinu c. kr. mala divona I. razreda s povlasti, da uporavljuje prikratjen carinski postupak u prometu železničkom po propisu od 18. Rujna 1857 (dèrž. zak. lista br. 175). Ova mala divona počela je uredovati dne 15. Studenoga 1877.

Od istoga roka pretvorena je c. kr. mala divona I. razreda u Elisenthalu u c. kr. malu divonu II. razreda.

Pretis s. r.

102.

Naredba ministarstva pravosudja od 16. Studenoga 1877,

kojom se područje obćine Gross-Jedlersdorfske utielovljuje u okoliš obèrtničkoga suda u Beču za industriju strojevah i robe od kovine (metala).

Na temelju zakona od 14. Svibnja 1869 (dèrž. zak. lista br. 63) nalazi c. kr. ministarstvo pravosudja po predlozih magistrata c. kr. glavnoga i priestolnoga grada Beča, zatim dolnjo-austrijanske komore tèrgovačke i obèrtničke i po mnienju dolnjo-austrijanskoga zemaljskoga odbora, izhodjenu u smislu zakona od 1. Travnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 42), u dogovoru s c. kr. ministarstvom tèrgovine narediti, kako sliedi:

§. 1. Nadležnost obèrtničkoga suda, koi je naredbom c. kr. ministarstva pravosudja od 13. Studenoga 1871 (dèrž. zak. lista br. 134) ustrojen u Beču za industriju strojevah i robe od kovine (metala), razširuje se ovim na svekolike u području obćine Gross-Jedlersdorfske postojeće obèrte, koji se poput tvornicah bave industrijom strojevah i robe kovinske (metalne).

§. 2. Veće troškove, koji s razširenom ovom nadležnosti skopčani budu pri poslovanju suda obèrtničkoga, imat će podmirivati dolnjo-austrijanska tèrgovačka i obèrtnička komora na temelju obveze, koju je na se primila.

§. 3. Načelnik grada Beča bit će dèržan, pri sastavljanju izborničkih listinah za izbore, koji se godine 1878 obavljali budu za pomenuti obèrtnički sud, imati kao što treba obzira na razširenu ovu nadležnost.

§. 4. Ova razširena nadležnost bit će kriepostna od onoga dana počamši, kojega oni članovi obèrtničkoga suda, koji godine 1878 budu izabrani, započnu uredovno svoje dielovanje.

Glaser s. r.

103.

Naredba ministarstva financijah od 19. Studenoga 1877,

o povlasti c. kr. male divone I. razreda na kolodvoru u Raicenhainu, da obavlja carinski postupak glede šećera, koi se izvozi preko linije carinske.

C. kr. mala divona I. razreda, koja je na kolodvoru u Raicenhainu, povlašćtjuje se ovim, da u smislu postojećih propisah obavlja carinski postupak glede šećera, koi se s pridèržajem povrate položenih pristojbah izvozi preko linije carinske.

Pretis s. r.

104.

Naredba ministarstva pravosudja od 20. Studenoga 1877,

o tom, da se uredovna stolica kotarskoga suda prenosi iz Zassova u Radomysl, zatim da se više obćinah iz ovoga sudbenoga kotara doznačuje kotaru Pilznovskomu u zapadnoj Galiciji.

Na temelju §. 2. zakona od 11. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 59) premiešta se uredovna stolica kotarskoga suda Zassovskoga u Radomysl.

Čim započne uredovno dielovanje kotarskoga suda u Radomysli, koi rok odredit će se i obznaniti kašnje, izstupit će iz okoliša ovoga suda obćine Dabie, Mokre, Przezytybor i Zassóv, i bit će doznačene okolišu kotarskoga suda Pilznovskoga.

Glaser s. r.

105.

Naredba ministarstva posalah unutarnjih u dogovoru s ministarstvom tèrgovine od 20. Studenoga 1877,

kojom se u niečem razjašnjuje naredba od 2. Lipnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 43), o rabljenju farbana papira kao zavitka za razna jestiva.

Iz podnesakah niekojih obèrtnikah razabire se, da se različito tumači izraz „u massi ofarban papir", koi je naveden u naredbi od 2. Lipnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 43).

S razloga toga ovim se u pomenutoj naredbi izdate ustanove glede rabljenja farbana papira kao zavitka za jestiva, koja su ondie potanje označena, razjašnjuju tako, da je osim običnih vèrstah bieloga papira slobodno služiti se samo papiri takovimi, koji su ili napravljeni iz farbanih traljah, ili koji su stanovitu boju dobili tim, što se je traljam, kad su se priredjivale u stroju (Holländeru), primiešalo kakvih mastilah.

Svi inako ofarbani papiri mogu se rabiti samo kao drugi izvanjski zavitak, i to uz opreze, date u gorepomenutoj naredbi.

Lasser s. r. **Chlumecky** s. r.

106.

Naredba ministra posalah unutarnjih od 25. Studenoga 1877,

o promienah u austrijanskoj taksi liekovnoj.

Od 1. Siečnja 1878 počamši imat će u ustanovah ministarske naredbe od 28. Listopada 1876 (dèrž. zak. lista br. 135), u pogledu liekovne takse k austrijanskoj farmakopeji od god. 1869 do dalje naredbe doći u kriepost promiene sliedeće:

I. U taksi za liekarije, navedene u farmakopeji:

	Kolicina	Ciena	Kolicina	Ciena
	Gram.	nvč.	Gram.	nvč.
Acid. acetic. conc.	10·0	5	50·0	22
„ „ dilut.	50·0	6	250·0	27
„ tannicum	5·0	16	50·0	140
„ tartaricum	10·0	5	—	—
Aloë lucida	50·0	10	—	—
Althaeae rad. sciss.	50·0	12	250·0	50
Ammoniacum	50·0	13	—	—
Angelic. rad. sciss.	50·0	8	—	—
Aqua aurant. flor.	50·0	22	—	—
„ rosarum	50·0	5	250·0	21
Benzoë	50·0	33	—	—
Camphora	50·0	18	250·0	80
Chamomill. rom. flor.	50·0	21	—	—
„ vulg. flor.	50·0	12	250·0	50
„ „ „ gr. pulv.	50·0	19	250·0	85
„ „ „ subt. pulv.	10·0	6	—	—
Chinae calysayae cort.	50·0	87	—	—
„ „ „ gr. pulv.	50·0	91	—	—
„ „ „ subt. pulv.	10·0	26	—	—
„ cort. fusc.	50·0	62	—	—
„ „ „ gr. pulv.	50·0	65	—	—
„ „ „ subt. „	10·0	19	—	—
Chinidin. sulfuric.	0·10	4	—	—
Chininum	0·10	9	—	—
„ bisulfuric.	0·10	7	—	—
„ hydrochloric.	0·10	8	1·0	72
„ sulfuricum	0·50	31	5·0	260

	Kolicina	Ciena	Kolicina	Ciena
	Gram.	nvč.	Gram.	nvč.
Crocus austriac.	1·0	24	—	—
„ „ pulv.	1·0	28	—	—
† Extract. secal. corn.	1·0	6	—	—
Galbanum	50·0	26	—	—
Gallae	50·0	12	—	—
Guarana pulv.	1·0	6	—	—
Hydrargyrum	50·0	34	—	—
† „ bichlor. corr. pulv.	1·0	1	—	—
Ipecacuanh. rad. gr. pulv.	1·0	3	—	—
„ „ subt. pulv.	1·0	4	—	—
Kalium jodatum	10·0	30	50·0	127
Kousso sciss.	50·0	27	—	—
„ subt. pulv.	10·0	9	—	—
Massa pilul. Ruffi	5·0	19	—	—
Oleum Rosarum	1·0	160	1kaplja	6
„ terebinth. rectif.	50·0	8	250·0	35
Santoninum	0·10	3	—	—
† Secale cornut.	10·0	5	—	—
† „ „ subt. pulv.	1·0	1	—	—
Sennae alex. fol.	50·0	35	250·0	145
„ „ „ subt. pulv.	10·0	11	—	—
„ „ „ sine resina	50·0	71	—	—
„ Tinnevelly fol.	50·0	13	250·0	55
Spilanthi olerac. herb. sciss.	50·0	22	—	—
Vanillae siliquae	1·0	18	—	—
Verbasci flores	50·0	31	-	—

U taksi za živinske liekove:

	Kolicina	Ciena	Kolicina	Ciena
	Gram.	nvč.	Gram.	nvč.
Acid. tannicum	10·0	25	50·0	118
Aloë lucida	50·0	9	500·0	82
„ „ gr. pulv.	50·0	12	500·0	110
Ammoniacum	50·0	11	500·0	100
Angelic. rad. sciss.	50·0	8	500·0	70
„ „ gr. pulv.	50·0	12	500·0	108
Camphora	50·0	15	500·0	140
Carvi fructus	50·0	8	500·0	70
„ „ pulv.	50·0	14	500·0	123
Chamomill. rom. flor.	50·0	19	500·0	175
„ vulg. gr. pulv.	50·0	11	500·0	100
Chinae cort. fusc.	50·0	52	500·0	496
„ „ „ gr. pulv.	50·0	60	500·0	554

	Kolicina	Ciena	Kolicina	Ciena
	Gram.	nvč.	Gram.	nvč.
Chinin. hydrochloric.	0·10	7	1·0	64
Cinae flores	50·0	8	500·0	72
„ „ pulv.	50·0	14	500·0	125
Colocynthid. fruct. sciss.	50·0	55	—	—
Gallae gr. pulv.	50·0	12	500·0	112
† Hydrarg. bichl. corr. pulv.	10·0	8	50·0	36
Ipecacuanh. rad. gr. pulv	50·0	89	—	—
Jodum	5·0	28	—	—
Kalium jodatum	50·0	121	—	—
Ol. terebinthin. rect.	50·0	7	500·0	60
† Secale cornut.	50·0	21	500·0	200
† „ „ pulv.	50·0	31	500·0	280

Ostale ustanove, sadèržane u naredbi gore pomenutoj, ostaju nepromienjene.

Lasser s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXVII. — Izdan i razposlan dne 1. Prosinca 1877.

107.

Cesarski patent od 25. Studenoga 1877,

kojim se saziva Istarski zemaljski sabor.

MI FRANJO JOSIP PÈRVI,

PO BOŽJOJ MILOSTI CESAR AUSTRIJANSKI;

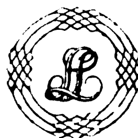
kralj ugarski i češki, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; kralj jeruzolimski itd.; arkivojvoda austrijanski; veliki vojvoda toskanski i krakovski; vojvoda lotarinžki, salcburžki, štajerski, koruški, kranjski i bukovinski; veliki knez erdeljski; markgrof moravski; vojvoda gornjo- i dolnjo-slezski, modenski, parmanski, piačentinski i gvastalski, osviećimski i zatorski, ćiešinski, friaulski, dubrovački i zadarski; pokneženi grof habsburžki i tirolski, kiburžki, gorički i gradiški; knez tridentinski i briksenski; markgrof gornjo- i dolnjo-lužički i istarski; grof hohenembski, feldkirchski, bregenčki, sonnenberžki itd.; gospodar Tèrsta, Kotora i slovenskoga Kraja; veliki vojvoda vojvodovine Sèrbske itd. itd.

dajemo na znanje i poručujemo:

Zemaljski sabor markgrofije Istarske saziva se ovim na dan 27. Prosinca 1877 u glavni zemaljski grad Poreč.

Dato u Gödölli na dan 25. Studenoga godine hiljadu osamsto sedamdeset i sedme, vladanja Našega godine dvadeset i devete.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXVIII. — Izdan i razposlan dne 15. Prosinca 1877.

108.

Obznana ministarstvah za nastavu i poljodielstvo od 27. Studenoga 1877,

o tom, da visoka škola za zemljodielstvo prelazi u područje ministarstva za nastavu i bogoštovje.

Njegovo ces. i kralj. apostolsko Veličanstvo dostojalo je na suglasni predlog ministarah za poljodielstvo i nastavu previšnjom odlukom od 15. Studenoga 1877 premilostivo narediti, da visoka škola za zemljodielstvo u Beču početkom godine 1878 preći ima u područje ministarstva za bogoštovje i nastavu tako, da se svekolike ustrojne odredbe, odnoseće se na ovu visoku školu, kao i imenovanje profesorah na istoj a i promiene u odnošaju ovih profesorah imadu bivati u dogovoru s ministarstvom poljodielstva.

Stremayr s. r. **Mannsfeld** s. r.

109.

Obznana ministarstva tèrgovine od 27. Studenoga 1877,

o promieni niekojih ustanovah od izpravah koncesionalnih za izklopno povl. željeznicu Buštjegradsku.

Promienjujuć članak 8. izprave koncesionalne od 1. Sèrpnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 138) i točku 1 protokolarne izjave zastupnikah izklopno povlaštene željeznice Buštjegradske, točka 1 razpisa ministarstva tèrgovine od 15. Listopada 1868, br. $\frac{14068}{1914}$ (Sbirke zakonah željezničkih, svezak II, 2, strana 1055), zatim §. 2 koncesionalnih izpravah od 4. Kolovoza 1871 (dèrž. zak. lista br. 103), od 12. Studenoga 1872 (dèrž. zak. lista br. 1 od god. 1873) i od 30. Listopada 1873 (dèrž. zak. lista br. 43 od god. 1874) imadu na temelju zakona od 15. Sèrpnja

1877 (dèrž. zak. lista br. 64) u pogledu maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, a tako isto i na temelju previšnje povlade stupiti na miesto dotičnih ustanovah, odnosećih se na promet s osobami, sliedeće odredbe:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah imade se uzimati i to:

	od osobe i kilometra
za I. razred	4·8 novč.
„ II. „	3·6 „
„ III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

2. Pri bèrzovozih mogu se ove tarifne ciene povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kolah od I. razreda i u koliko promierna bèrzina ovakovih vlakovah (uklopno s boravljenjem na postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje 15 pro mille i preko toga, barem 37 kilometarah, na prugah pako, gdie se željeznica uzpinje preko 15 pro mille i preko toga, čini najmanje 24 kilometra na uru.

3. Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje ciene za 20 postotakah obaliti. Iznimke od ovoga, koje će imati miesta samo na onih prugah, po kojih voze jedino miešoviti vlaci, treba da naročito odobri c. kr. ministarstvo tèrgovine.

4. Ako nastane potreba, da bi trebalo još dalnjih polašticah i ako u ovom slučaju nebi družtvo moglo dozvoliti primierenih polašticah u III. razredu od kolah, obvezano je tad na zahtiev c. kr. ministarstva tèrgovine na prugah, koje ovo naznači, zavesti odnosno zadèržati IV. razred (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vriednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj te istoj prometnoj liniji, u istom prometnom pravcu i pod jednakimi uvieti nesmiju sveuskupni prevozni troškovi za postaju, koja je bliža, nadilaziti onih, što no su za postaju udaljeniju.

6. Tarifne stavke za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje je u svezi s prevozom osobah, a tako isto i svekolike uzgredne ustanove o odpremanju osobah po jednakih načelih priuzdèržane su potvèrdi c. kr. ministarstva tèrgovine, pošto o tom prije sasluša družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se prosta teža od 25 kilogramah, a za svaku polovičnu kartu teža od 12 kilogramah.

7. Pri proračunavanju voznih cienah za odpremanje osobah kao i pristojbah za transport stvarih, koi je u svezi s odpremanjem osobah, može se na prugah, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille i preko toga, za podlogu uzeti $1^1/_2$ duljina dotičnoga velikoga uzpona i padanja željeznice.

8. Družtvo je obvezano, svekolike nove tarife u prometu s osobami, a tako isto i svako dokinutje ili promienu jurve postojećih cienah barem 14 danah po naredbi c. kr. ministarstva tèrgovine proglasiti javno prije, nego što će u život stupiti dotične promiene tarifne.

9. Ovimi odredbami nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah željeznicom.

Chlumecky s. r.

110.

Obznana ministarstva tèrgovine od 28. Studenoga 1877,

o promieni niekojih tarifnih ustanovah u izpravi koncesionalnoj za moravsku-slezku centralnu željeznicu.

Promienjujuć članak 8. izprave koncesionalne od 21. Travnja 1870 (dèrž. zak. lista br. 77 za moravsko-slezku centralnu željeznicu i obznanu c. kr. ministarstva tèrgovine od 22. Lipnja 1875 (dèrž. zak. lista br. 93) o vremenitu dokinutju IV. razreda od kolah na rečenoj željeznici, imadu na temelju zakona od 15. Sèrpnja 1877 (dèrž. zak. lista br. 64), u pogledu maksimalnih tarifah za odpremanje osobah po željeznicah, a tako isto i na temelju previšnje povlade stupiti na miesto dotičnih ustanovah, odnosećih se na promet s osobami, sliedeće odredbe:

1. Kao maksimalna tarifa za odpremanje osobah imade se uzimati i to:

	od osobe i od kilometra
za I. razred	4·8 novčića,
„ II. „	3·6 „
„ III. „	2·4 „

austrijanske vriednote u srebru.

2. Pri bèrzovozih mogu se ove tarifne ciene povisiti za 20 postotakah, kad nevoze samo kolah od I. razreda i u koliko promierna bèrzina ovakovih vlakovah (uklopno s boravljenjem na postajah) na onih prugah, gdie se željeznica neuzpinje 15 pro mille i preko toga, barem 37 kilometarah, na prugah pako, gdie se željeznica uzpinje 15 pro mille i preko toga, čini najmanje 24 kilometra na uru.

3. Kod miešovitih vlakovah imadu se gornje ciene za 20 postotakah obâliti. Iznimke od toga, koje će imati miesta samo za onih prugah, po kojih voze jedino miešoviti vlaci, treba da naročito odobri c. kr. ministarstvo tèrgovine.

4. Do dalje naredbe neće družtvo biti dužno dèržati IV. razreda od kolah (kolah za stajanje).

Ako nastane potreba, da bi trebalo još dalnjih polašticah i ako u ovom slučaju nebi družtvo moglo dozvoliti primiernih polašticah u III. razredu od kolah, obvezano je tad na zahtiev c. kr. ministarstva tèrgovine, na prugah, koje ovo naznači, opet zavesti IV. razred (kola za stajanje) s tarifnom cienom od 1·5 novčića austrijanske vriednote u srebru od osobe i od kilometra.

5. Na jednoj te istoj prometnoj liniji, u istom prometnom pravcu i pod jednakimi uvieti nesmiju sveukupni prevozni troškovi za postaju, koja je bliža, nadilaziti onih, što no su za postaju udaljeniju.

6. Tarifne stavke za odpremanje pèrtljaga, kolah i živućih životinjah, koje je u svezi s prevozom osobah, a tako isto i svekolike uzgredne ustanove o odpremanju osobah priuzdèržane su potvèrdi c. kr. ministarstva tèrgovine, pošto o tom prije sasluša družtvo.

Za svaku čitavu voznu kartu ustanovljuje se prosta teža od 25 kilogramah, a za svaku polovičnu kartu teža od 12 kilogramah.

7. Pri proračunavanju voznih cienah za odpremanje osobah kao i pristojbah za transport stvarih, koi je u svezi s odpremanjem osobah, može se na prugah, gdie se željeznica uzpinje za 15 pro mille i preko toga, za podlogu uzeti 1½ duljina dotičnoga velikoga uzpona i padanja željeznice.

8. Družtvo je obvezano, svekolike nove tarife u prometu s osobami a tako isto i svako dokinutje ili promienu jurve postojećih cienah barem 14 danah po naredbi c. kr. ministarstva tèrgovine proglasiti javno prije, nego što će u život stupiti dotične promiene tarifne.

9. Ovimi odredbami nedira se u ustanove o odpremanju vojničkih osobah željeznicom.

Chlumecky s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XXXIX. — Izdan i razposlan dne 22. Prosinca 1877.

111.

Zakon od 5. Prosinca 1877,

kojim se izdaju dopunitbene ustanove k zakonom od 24. Travnja 1874 (dèrž. zak. lista br. 48 i 49) o zastupanju posiednikah od založnih listovah i od dionih zadužnicah, glasećih na vlastnika ili prenosnih po naledjí.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Kada poradi zastupanja posiednikah od založnih listovah ili od dionih, na vlastnika glasećih ili naledjom prenosnih zadužnicah naredjen bude zajednički skèrbnik takovim povodom, iz kojega je moguće slutiti, da će skèrbnik morat podhvatiti se takova pravna diela, kojemu će poradi važnosti njegove trebati skèrbstveno-sudbene dozvole: imat će skèrbstveni sud pobrinuti se za to, da se posiednici, zastupani po zajedničkom skèrbniku, sastanu u svèrhu, za da uzmognu biti saslušani i da izaberu tri pouzdanika i tri im zamienika, koji će zvani biti, još prije, nego što podieljena bude skèrbstveno-sudbena dozvola, zadovoljiti zadaći, koja im je zakonom ovim doznačena.

§. 2.

Skupštinu, pomenutu u §. 1, sazvat će izrokom sud skèrbstveni.

Saziv, u koliko ga netraži zajednički skèrbnik, izdat će se ureda radi i, ako je velika sila, moći će se odrediti u isto doba, kada se naredjuje zajednički skèrbnik.

U drugom ovom slučaju moći će se saziv obaviti istim izrokom, u kojem je obznana o naredjenu zajedničkom skèrbniku.

§. 3.

U izroku imadu se posiednici, zastupani po zajedničkom skèrbniku, pozvati, da dodju na ročište, na kojem će biti saslušani i na kojem će birati tri pouzdanika i tri im zamienika.

U ovom pozivu imat će se takodjer kazati, kakova će se na ročište imat donieti sviedočba o posiedovanju onih papirah od vriednosti, o kojih će tù biti govora.

Ako pri skèrbstvenom sudu imade predlogah skèrbnikovih o takovu pravnu dielu, kojemu treba dozvole od skèrbstvenoga suda: imat će se ovi predlozi takodjer navesti u izroku; ako zaište skèrbnik, moći će se u izrok uvèrstiti i kratka obrazložba tih predlogah.

Sud skèrbstveni može pozvati zajedničkoga skèrbnika, da u pogledu gorepomenutoga a i inoga sadèržaja, koi je u izroku, čini predlogah, odnosno da nadopuni predloge, koji su u prošnji skèrbnikovoj sadèržani.

§. 4.

Izrok ima se pribiti na sudbenoj tabli suda skèrbstvenoga i obznaniti uvèrstiv ga jedanput u pokrajinske novine, odredjene za uredovne oglase.

Ako se radi o papirih od vriednosti, koji su bilježeni u javnom kojem listu tečajnom, imat će se izrok pribiti i na svih bursah, postojećih u području, za koje vriedi ovaj zakon, pak i proglasiti u bečkih novinah („Wiener Zeitung-u“).

Sud može narediti, da izrok obznanjen bude još i u drugih novinah, nego što su navedene u točki predjašnjoj, i da obznana bude opetovana.

Ročište za sastanak iliti skupštinu sazvanih posiednikah ima se odrediti tako, da medju obznanom izroka u pokrajinskih novinah i danom, odredjenim sa skupštinu, bude rok barem od četèrnaest danah a najviše od šest nedieljah.

§. 5.

Skèrbnik imat će povèrh toga posiednikom, koje zastupa, u koliko su mu poznati, odpravke od izroka priposlati poštom u pismih preporučenih.

Ako se radi o papirih od vriednosti, izdatih po takovu podhvatu, koi je pod osobitim nadzorom dèržavnim, imat će sud skèrbstveni jedan odpravak izroka poslati i javnomu onomu organu, kojemu je nadziranje to poviereno.

§. 6.

Ročište sa pozvanimi posiednici bit će pod upravljanjem onoga člana od suda skèrbstvenoga, kojega za to odredi načelnik toga suda.

Pozvanim posiednikom prosto je poslati punomoćnikah, koji će ih zastupati.

§. 7.

Iza kako se započne ročište, imadu se u napisniku ustanoviti imena posiednikah, koji su na ročište došli, odnosno imena njihovih punomoćnikah, zatim imenovni iznos papirah od vriednosti, koji su svojina svakoga pojedinoga, i napokon način, kako je posviedočen posied, kao i kako je dokazano punomoćje.

§. 8.

Član suda, koi je odredjen, da upravlja ročište, ima ponajprije, pozvati skèrbnika, neka razloži stanje stvari.

Ako je na ročište došao i organ, kojemu je poviereno izvèršivanje dèržavnoga nadzora, imat će se istomu dati prilika, da podnieti može obaviesti, ako kakovih imade.

§. 9.

Posiednici, prisutni na ročištu, imadu pravo izreći svoja mnienja o stanju stvari, kako je to zajednički skèrbnik razložio, a ako skèrbnik nadoveže k tomu kakovih predlogah ili budu kakovi predlozi učinjeni po prisutnih posiednicih, vlastni su tad izreći svoja mnienja i glede tih predlogah.

Ako su izreke dotičnikah takove, da se mnienja nesudaraju, imat će upravljatelj razprave sastaviti pitanjah, i kao što posiednici ta pitanja budu potvèrdili ili zaniekali, saznat će se, kako misle o stavljenih predlozih.

O tih pitanjih imadu prisutni posiednici poimence glasovati.

Glavni sadèržaj datih izrekah a tako i glasovanje imadu se upisati u napisnik, a sud će ih ureda radi uvažiti kod svih odlukah, koje se odnose na istu stvar skèrbstvenu.

§. 10.

Poslie toga birat će se pouzdanici a za ovimi odmah i zamienici. Za pouzdanika, a tako i za zamienika može izabran biti samo čoviek neporočan i u tèrgovačkoj svojoj radinosti neograničen, koi stanuje u miestu, gdie je sud skèrbstveni, ili tomu miestu na blizu. Izberivost nije stegnuta na kolo iliti krug posiednikah, koje zastupa skèrbnik zajednički. Kao izabran ima se smatrati onaj, koga je dopala absolutna većina glasovah.

Ako pri obnovljenu izabiranju nebude dobivena absolutna većina, preći će se na izabiranje tiešnje.

Većina glasovah računat će se po imenovnom iznosu papirah od vriednosti, što ih glasovatelj koi imade.

Koi bude izabran, imat će još prije zaglavljena ročišta očitovat se, da izbor prima za sve vrieme, dok skèrbstvo bude trajalo, u protivnom slučaju bit će odmah novo izabiranje.

§. 11.

Ako odmah po proglašenu rezultatu kojega izbora bude iz kruga glasovateljah prigovoreno valjanosti izbora, ili ako onaj član od suda, koi upravlja skupštinu, posumnja o valjanosti, imat će se još prije zaglavljena ročišta izhoditi odluka skèrbstvenoga suda.

Ako se sudu skèrbstvenomu uzvidi izbor koi ukinuti, imat će se odmah birati na novo.

Pri tom imat će se presuda, što ju sud izreče o pravu glasovanja ili o izberivosti, smatrati kao mierodajna.

Odluka suda skèrbstvenoga, kojom se izbor koi priznaje kao valjan ili pak ukida, a tako i rezultat izbora, kojemu na ročištu nebiaše prigovoreno, nemože se pobijati nikakovim pravnim liekom.

Izabraniku imat će član suda, kojemu je upravljanje ročišta poviereno, izdati potvèrdu o obavljenu izboru.

U ovoj potvèrdi ima bit naznačeno, u kojem će redu zamienici bit zvani, da zastupaju pouzdanike. Ovaj red ravna se po većem ili manjem broju glasovah, što su ih zamienici dobili pri izboru. Pri jednakom broju glasovah ustanovit će se red žriebanjem.

§. 12.

Pouzdanikom bit će dužnost nastojati, da im, obćeć ustmeno sa zajedničkim skèrbnikom i, ako bude potriebno, zagledajuć u spise, sveudilj znani budu poslovi, koje zajednički skèrbnik imade obavljati i da istomu skèrbniku na ruku idu svojim savietom.

Dužnost im je takodjer, baš ako i nespadaju medju posiednike, koje skèrbnik zastupa, dojavljivati skèrbstvenomu sudu, kada opaze što takova, iz čega se sumnjati može, da zajednički skèrbnik nije sposoban ili da pouzdanja nije dostojan.

§. 13.

Zajednički skèrbnik treba da u svih važnih poslovih sasluša mnienje pouzdanikah. Ako skèrbnik zamoli u skèrbstvenoga suda, da mu što god dozvoli, imat će podnieti izreku pouzdanikah, u koliko ovi, podpisav podnesak skèrbnikov, nisu izjavili jurve, da se slažu s mnienjem skèrbnikovim.

Odluka suda skèrbstvenoga, izdata uslied takove molbe, ima se dostaviti i pouzdanikom, koji ju pobijati mogu svimi pravnimi liekovi, zakonito dopuštenimi.

§. 14.

Povlastice i dužnosti, podieljene i naložene pouzdanikom, imade u slučaju, ako medju njimi vladaju različita mnienja, izvèršivati svaki od njih samostalno.

Službovanje pouzdanikah i zamienikah ugasnut će onda, kada prestane skèrbstvo.

Ako pomanjka ili ako je zapriečen koi pouzdanik, stupit će na njegovo miesto za sve vrieme, dok uztreba, onaj zamienik, koi je u redu, ustanovljenu po paragrafu 11, najbliži. Razlog, zašto je trebalo pozvati kojega zamienika, imat će zajednički skèrbnik od sgode do sgode javiti sudu.

Ako skèrbnik dokaže, da je bilo nemoguće, prizvati onoliko pouzdanikah, odnosno zamienikah, koliko je trebalo, moći će sud skèrbstveni glede prošnje, da se dade dozvola za pravno kakovo dielo, izreći odluku, ako su barem dva pouzdanika, odnosno zamienika sudielovali pri prošnji skèrbnikovoj.

Potrebiti troškovi, prouzročeni izborom i radinostju pouzdanikah i zamienikah imadu se smatrati kao troškovi skèrbstveni.

§. 15.

Ako skèrbnik kani poprimiti se takovih pravnih dielah, za koja se iziskuje dozvola suda skèrbstvenoga, — ali glede kojih nebiaše predložen sastanak posiednikah, gdie bi izreći mogli svoje mnienje, bit će tad vlastan, zahtievati, da se sazove iznovičan sastanak iliti skupština. A moći će i sud skèrbsteni na prošnju, kojom skèrbnik ište dozvolu takovih pravnih dielah, ureda radi odrediti, da se sazove iznovična skupština.

O načinu, kako se ima sazvati takova skupština, i o postupku na samu ročištu vriede one iste ustanove, koje su propisane za skupštinu pèrvu.

§. 16.

U pèrvoj ili u drugoj molbi izrečene odluke, kojimi se sasvim ili dielomično uslišava prošnja za podielu koje dozvole, ima sud skèrbsteni obznaniti izrokom, koi treba da proglašen bude dèržeć se propisah, navedenih u §-u 4.

Ove odluke može svaki od posiednikah, koje zastupa zajednički skèrbnik, pobijati pravnimi liekovi, zakonito dopuštenimi. Posiednici, ako ih imade više, mogu poprimit se pravnoga lieka u zajedničkom podnesku.

Rok za pravni liek počima za pojedine posiednike od dana poslie proglasbe izroka u pokrajinskih novinah, obavljene u smislu propisa §. 4, točke 1.

Posiednik, koi se poprimi kakova pravna lieka, ima svoje pravo u tom pogledu dokazati tim, što će podnieti u posiedu njegovu nahodeće se papire od vriednosti ili pak izvornik izprave o tom, da se njegovi papiri od vriednosti pohranjuju kod javne koje vlasti ili kod zavoda kojega, koi je pod nadzorom dèržavnim. Na zahtievanje posiednikah imat će sud skèrbstveni podnešene papire od vriednosti odnosno izprave o pohranjivanju povratiti, pošto ih je pregledao, i kad spise predlagao bude višjoj molbi, potvèrditi, koji su posiednici u tom obziru dokazali svoje pravo.

§. 17.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministrom pravosudja, posalah unutarnjih i tèrgovine.

U Beču, dne 5. Prosinca 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Glaser** s. r. **Chlumecky** s. r.

112.

Zakon od 14. Prosinca 1877,

u pogledu ujamčenih željeznicah.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Opunomoćuje se vlada, da podhvatom od željeznicah, koji od strane dèržave uživaju jamstvo stanovita čista prihoda, dozvoljuje predujamah u notah za podmirivanje nedostatnih troškovah za radnju.

§. 2.

Vlada imade pravo, radnju ujamčenih željeznicah, za koje je dala takov predujam (§. 1), ili voditi sama ili narediti drugih ljudih, da ju vode.

Ovo pravo vlade ugasnut će, ako za tri uzastopne godine nije podhvat tražio više takovih predujamah.

§. 3.

U pogledu izdavanja, okamatjivanja i povratjanja predujamah, pomenutih u §. 1. imat će smislu shodno vriediti ustanove, postojeće za ujamčene predujme dotičnih željeznicah, nego s tom preinakom, da će se izvišći radnje, nadilazeći ujamčen čisti prihod, obratjati svikoliki na oddugu tih predujamah s pèrvenstvom, da će to prečje biti, nego izplatjivati dugove, koji potieču iz jamstva.

S toga dokle god bude neoddužеnih takovih predujamah, neće biti miesta onoj ustanovi, po kojoj se samo polovica čistoga prihoda, nadilazeća ujamčenu godišnju svotu, odpravljati ima dèržavnoj upravi u ime povrate od dèržave dobivena predujma ujedno s kamatami.

§. 4.

Vlada imat će pravo, voditi sama radnju ujamčenih željeznicah, koje su za posliednjih pet godinah trebovale svake godine više od polovice ujamčena im čista prihoda.

Ovo pravo vlade ugasnut će, ako u tri uzastopne godine nije podhvat trebovao na godinu polovice ujamčena čista prihoda.

§. 5.

Pri izvèršivanju prava, podieljena vladi po §§. 2 i 4, imat će bez povriede inih ustanovah, koje možda uglavljene budu putem nagodbe, vriediti načela sliedeća:

a) Tim, što je vlada na se primila vodjenje radnje, ostat će netaknuta prava i dužnosti dotičnoga dioničkoga družtva.

Moći će isto družtvo navlastito razpolagati glede onih svotah, koje prema priobćenomu mu računu o radnji i prema dèržavnomu jamstvu obnadjene budu kao izvišak, odnosno kao čist prihod.

b) Za razhod iliti troškove, koji trajno obteretjivati imadu glavnični račun, pridèržaje se privola u smislu štatutah postojećega zastupstva družtvenoga. Nego pridèržajem ovim neće uprava, koju dèržava za vodjenje radnje postavi, bit priečena, činiti odmah one naredbe, koje po sudu ministra tèrgovine silno budu potrebite za uzdèržavanje reda i sigurnosti u prometu.

§. 6.

Vlada se opunomoćuje, da pri predbiežnom dogovaranju o kupnji ujamčenih željeznicah može obećati, da će na se primiti svekolike prioritetne dugove i izplatiti zaostalu kupovninu u željezničkih zadužnicah.

Takovimi razpravami prouzročeni podnesci, upisi, odpravci, pogodbe i ine izprave bit će proste od pristojbah i od biljegovine.

O iznosu kupovnine, o mieri kamatnoj, o izplati i založnom pravu tih dèržavnih zadužnicah naredit će se, što uztreba, zakonom.

§. 7.

Izvèršba ovoga zakona, koi će od dana proglasbe doći u kriepost, nalaže se ministru tèrgovine i ministru financijah.

U Beču, dne 14. Prosinca 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XL. — Izdan i razposlan dne 22. Prosinca 1877.

113.

Zakon od 20. Prosinca 1877,

o daljem pobiranju porezah i daćah, zatim o podmirivanju troška dèržavnoga u dobi od 1. Siečnja do konca Ožujka mieseca 1878.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Opunomoćuje se vlada, da postojeće izravne i neizravne poreze i daće ujedno s prirezi prema sada kriepostnim poreznim zakonom, i to prireze k izravnim porezom u visini, kao što je ustanovljena financijalnim zakonom od 29. Prosinca 1876 (dèrž. zak. lista br. 141), i na dalje pobire u dobi od 1. Siečnja do posliednjega dana Ožujka mieseca 1878.

§. 2.

Troškovi upravni, što ih bude od 1. Siečnja do posliednjega dana Ožujka 1878, imat će se podmirivati prema potreboći na račun kreditah, koji financijalnim zakonom za godinu 1878 ustanovljeni budu kod dotičnih poglavjah i naslovah.

§. 3.

Opunomoćuje se na dalje vlada, da za pokritje manjka, koi za pèrva tri mieseća godine 1878 obnadjen bude, nabavi svotu od deset miliunah forintih, prodav u tu svèrhu zadužnicah od rente u zlatu okamatjene, a napravljene na temelju zakona od 18. Ožujka 1876 (dèrž. zak. lista br. 35).

§. 4.

Opunomoćuje se vlada još na dalje, da za one glavnice obćenitoga u notah okamatjena dèržavnoga duga, koje uz godinu 1878 dospiju za izplatu, u provedbi §. 2 zakona od 24. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista br. 3 od god. 1868) izdade

zadužnicah od ujedinjena, zakonom od 20. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 66) napravljena, nepovrativa dèržavnoga duga, i to u onom iznosu, koi se potrebit uzvidi, za da se prodajom tih zadužnicah nabave novčana sredstva, potrebita za izplatu onih glavnićah.

Na račun ovih oddugah od glavnicah ima se odmah izdati zadužnicah u notah okamatjena duga u svoti od 15,390.000 for. ter predati ministru financijah.

§. 5.

Izvèršba ovoga zakona nalaže se ministru financijah.

U Beču, dne 20. Prosinca 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

114.

Zakon od 20. Prosinca 1877,

glede produge krieposti zakona od 24. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista 1868, br. 2) o prinošenju kraljevinah i zemaljah, u vieću cesarevinskom zastupanih, u ime troška za poslove, koji su svim pokrajinam monarkije austrijanske zajednički, ugovora, na temelju zakona od 27. Ožujka 1869 (dèrž. zak. lista br. 117) sklopljena poradi zamienite ustanove troškovah u carinskom dohodarstvu, zakona od 24. Studenoga 1867 (dèrž. zak. lista 1868, br. 4), glede carinskoga i tèrgovačkoga saveza medju kraljevinami i zemljami, zastupanimi u vieću cesarevinskom, i zemljami krune ugarske, zakona od 27. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista 1863, br. 2) u pogledu sklopljena ugovora s austrijanskom narodnom bankom, ugovora s družtvom austrijansko-ugarskoga Lloyda poradi obavljanja pomorsko-poštanske službe od 18. Studenoga 1871 (dèrž. zak. lista 1872, br. 157) i ugovora s družtvom austrijansko-ugarskoga Lloyda od 26. Travnja 1872 o radnji izravne i redovite poštansko-parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom (dèrž. zak. lista 1872, br. 72) do konca Ožujka 1878, kao i o produgi krieposti ugovorah carinskih i tèrgovačkih sklopljenih s Francezkom, Italijom i Niemačkom.

S privolom jedne i druge kuće vieća cesarevinskoga naredjujem, kako sliedi:

§. 1.

Kriepost zakona od 24. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista 1868, br. 2) o prinošenju kraljevinah i zemaljah, u vieću cesarevinskom zastupanih, u ime troškovah za poslove, koji su svim zemljam austrijanske monarkije zajednički, produljuje se do konca Ožujka mieseca 1878.

Isto tako produljuje se do konca Ožujka mieseca 1878 kriepost ugovora, na temelju zakona od 27. Ožujka 1869 (dèrž. zak. lista br. 117) sklopljena poradi zamienite ustanove troškovah u carinskom dohodarstvu.

§. 2.

Carinski i tèrgovački savez, sklopljen na temelju zakona od 24. Prosinca 1867 (dèrž. zak. lista 1868 br. 4) medju kraljevinami i zemljami, zastupanimi u vieću cesarevinskom, i zemljami krune ugarske, produljuje se do konca mieseca Ožujka 1878.

Opunomoćuje se vlada, da tèrgovački ugovor od 11. Prosinca 1866, sklopljen s Francezkom, zatim tèrgovački i brodarstveni ugovor od 23. Travnja 1867, sklopljen s Italijom, napokon tèrgovački i carinski ugovor od 9. Ožujka 1868, sklopljen s Niemačkom, produlji najviše do 30. Lipnja 1878, ili prema okolnostim da putem naredbenim učini potrebite odredbe, neka bi ustanove, postojeće sada za tèrgovački promet s inostranimi dèržavami, ostale u krieposti do 30. Lipnja 1878.

§. 3.

Opunomoćuje se vlada, neka s povlaštenom austrijanskom narodnom bankom ugovor sklopi tako, da se do konca mieseca Ožujka 1878 produlji povlastica, podieljena joj zakonom od 27. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista 1863, br. 2), a preinačena zakonom od 30. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 83), razpisom ministarstva financijah od 30. Listopada 1868 (dèrž. zak. lista br. 146), zakonom od 13. Studenoga 1868 (dèrž. zak. lista br. 149) i zakonom od 18. Ožujka 1872 (dèrž. zak. lista br. 31).

§. 4.

Opunomoćuje se vlada, da ugovore, sklopljene s družtvom austrijanskougarskoga Lloyda o obavljanju pomorsko-poštanske službe od 18. Studenoga 1871 (dèrž. zak. lista 1872, br. 157) i o radnji izpravne i redovite poštansko-parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom od 26. Travnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 72), produlji do konca mieseca Ožujka 1878.

§. 5.

Ovaj zakon doći će u kriepost onoga dana, kojega bude proglašen.

U Beču, dne 20. Prosinca 1877.

Franjo Josip s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Stremayr** s. r. **Glaser** s. r.
Unger s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r. **Horst** s. r.
Ziemiałkowski s. r. **Mannsfeld** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u viećU cesarevinskom.

Komad XLI. — Izdan i razposlan dne 25. Prosinca 1877.

115.

Obznana od 22. Prosinca 1877,

o produgi tèrgovačkih ugovorah s carstvom niemačkim i s Francezkom.

Na temelju zakona od 20. Prosinca 1877 (dèrž. zak. lista br. 114) i dogovorah, činjenih s vladami niemačkoga carstva i Francezke, obznanjuje se ovim, da će tèrgovački i carinski ugovor, sklopljen dne 9. Ožujka s niemačkim carinskim savezom, i tèrgovački ugovor, sklopljen dne 11. Prosinca 1866 s Francezkom, ostati još u krieposti do 30. Lipnja 1878.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

116.

Očitovanje c. i kr. vlade austro-ugarske i vlade kraljevsko-italijanske od 14. Prosinca 1877,

o tom, da se kriepost tèrgovačkoga i brodarstvenoga ugovora od 23. Travnja 1867 produljuje do 31. Ožujka 1878.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de Sa Majesté le Roi d'Italie, considérant que le Traité de commerce et de navigation conclu le

Očitovanje.

Vlada Njegova Veličanstva cesara austrijanskoga, kralja českoga itd. i apostolskoga kralja ugarskoga i vlada Njegova Veličanstva kralja italijanskoga, uvaživ, da tèrgovački i brodarstveni ugovor, sklopljen dne 23. Trav-

23 avril 1867 entre l'Autriche Hongrie et l'Italie doit, par suite de la prorogation qui en a été faite, cesser d'être en viguer à dater du 1er Janvier 1878, et reconnaissant l'utilité de proroger les effets de cet acte international, sont convenus de la disposition suivante:

Le Traité de commerce et de navigation conclu le 23 avril 1867 entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie continuera à rester en vigueur jusqu'au 31 mars 1878.

En foi de quoi, les soussignés dûment autorisés ont signé la présente déclaration et y ont apposé le sceau des leurs armes.

Fait, en double expédition à Vienne, le 14 Décembre 1877.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) **Robilant** m. p.

nja 1867 medju Austro-Ugarskom i Italijom, uslied učinjene produge trajanja mu dne 1. Siečnja 1878 imade prestat biti u krieposti, i priznajuć, da bi koristno bilo kriepost medjunarodnoga toga akta produljiti, složiše se glede sliedeće ustanove:

Tèrgovački i brodarstveni ugovor, sklopljen dne 23. Travnja 1867 medju Austro-Ugarskom i Italijom, ostat će u krieposti do 31. Ožujka 1878.

Podpisani, opunomoćeni za to kao što treba, podpisaše za vierovanje toga ovo očitovanje i udariše nanj svoje pečate.

Tako učinjeno u dvogubu odpravku u Beču dne 14. Prosinca 1877.

(M. P.) **Andrássy** s. r.

(M. P.) **C. Robilant** s. r.

Ovo očitovanje proglašuje se ovim na temelju zakona od 20. Prosinca 1877 (dèrž. zak. lista br. 114).

U Beču, dne 22. Prosinca 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

117.

Očitovanje c. i kr. vlade austro-ugarske i vlade veliko-britanske od 26. Studenoga 1877,

kojim se produljuje kriepost tèrgovačkoga ugovora od 5. Prosinca 1876.

Déclaration.

Whereas the Treaty of Commerce concluded between Austria-Hungary and Great Britain on the 5th of December 1876 will terminate, according to Art. VII upon the 31st of December 1877, the Government of His Majesty the Empe-

Očitovanje.

Buduć da bi tèrgovački ugovor, sklopljen dne 5. Prosinca 1876 medju Austro-Ugarskom i Velikom Britanijom, imao po članku VII dne 31. Prosinca 1877 prestat biti kriepostnim, zato su vlada Njegova Veličanstva cesara austri-

ror of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary and the Government of Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, actuated by the desire to prolong the operation of this Treaty have agreed upon the following stipulation.

The duration of the Treaty of Commerce concluded between Austria-Hungary and Great Britain on the 5th of December 1876 shall be prolonged indefinitely, with the reservation that both the contracting Parties are at all times entitled to denounce the same. In case one of the two contracting Parties should notify its intention to put an end to the operation of this Treaty, it shall remain in force for the term of one year from the date upon which the notice shall have been given.

In witness whereof the Undersigned have signed the above declaration in duplicate and have affixed thereto the seal of their arms.

Done at Budapest this 26th November 1877.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) **Andrew Buchanan** m. p.

janskoga, kralja českoga itd. i apostolskoga kralja ugarskoga i Vlada Njezina Veličanstva kraljice sjedinjenoga kraljestva Velike Britanije i Irske, želeće, produljiti kriepost toga ugovora, složile se glede sliedeće ustanove.

Rok trajanja tergovačkomu ugovoru, sklopljenu dne 5. Prosinca 1876 medju Austro-Ugarskom i Velikom Britanijom, produljuje se na neizviestno vrieme s tim pridèržajem, da će obie ugovorne stranke biti u svako doba vlastne, odpovidieti ga. U slučaju, ako jedna od obih ugovornih stranakah izjavi svoju namieru, da je rada dokinuti kriepost toga ugovora, imat će isti vriediti još, dok nemine jedna godina danah, računajuć od dana onoga, od kojega odpovied bude učinjena.

Za vierovanje toga podpisani su očitovanje ovo u dvogubu odpravku podpisali i udarili nanj svoje pečate.

Tako učinjeno u Budim-Pešti dne 26. Studenoga godine 1877.

(M. P.) **Andrássy** s. r.

(M. P.) **Andrew Buchanan** s. r.

Ovo očitovanje proglašuje se ovim, pošto su nanj pristale obie kuće vieća cesarevinskoga.

U Beču, dne 22. Prosinca 1877.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r.

Dèržavo-zakonski list

za

kraljevine i zemlje, zastupane u vieću cesarevinskom.

Komad XLII. — Izdan i razposlan dne 31. Prosinca 1877.

118.

Naredba ministarstva pravosudja od 22. Prosinca 1877,

kojom se obznanjuje rok, kada će kotarski sud u Kladnu u Českoj započeti uredovno svoje dielovanje.

Kotarski sud, ustrojen uslied ministarske naredbe od 27. Listopada 1877 (dèrž. zak. lista br. 97) u Kladnu u Českoj, započet će dne 1. Svibnja 1878 uredovno svoje dielovanje.

Glaser s. r.

119.

Obznana ministarstva financijah od 22. Prosinca 1877,

o ustrojstvu ekspoziture kralj. ugarske glavne divone na kolodvoru u Brašovu.

Dne 10. Kolovoza 1877 ustrojila se je na kolodvoru ugarske dèržavne željeznice (linija istočna) u Brašovu ekspozitura glavne divone bez pravah ocarinjavanja, nego ipak s povlasti, da uporavljati može pokratjen carinski postupak (postupak najavni) kao što je propisan za promet željeznički.

Pretis s. r.

120.

Obznana od 28. Prosinca 1877,

o produgi ugovorah, postojećih s parobrodarskim družtvom austrijansko-ugarskoga Lloyda poradi obavljanja pomorsko-poštanske službe i poradi radnje izravne i redovite poštansko-parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom.

Na temelju zakona od 20. Prosinca 1877 (dèrž. zak. lista br. 114) sklopljeni su sa parobrodarskim družtvom austrijansko-ugarskoga Lloyda do 31. Ožujka

1878 sliedeći ugovori poradi produge ugovora od 18. Studenoga 1871 (dèrž. zak. lista 1872, br. 157), u pogledu obavljanja pomorsko-poštanske službe, zatim ugovora od 26. Travnja 1872 (dèrž. zak. lista br. 72), u pogledu radnje izravne i redovite parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom:

A. Uglava poradi produge ugovora od 18. Studenoga 1871, u pogledu obavljanja pomorsko-poštanske službe.

Medju c. i kr. zajedničkim ministarstvom posalah izvanjskih i parobrodarskim podhvatom austrijansko-ugarskoga Lloyda sklopljena je niže navedena dana o produgi poštanskoga ugovora od 18. Studenoga 1871 sliedeća uglava:

1. Trajanje ugovora od 18. Studenoga 1871 poradi obavljanja pomorsko-poštanske službe po austrijansko-ugarskom Lloydu, koi ugovor iztiče dne 31. Prosinca 1877, produljuje se još na tri mieseca od 1. Siečnja do 31. Ožujka 1878.

U obziru naknade, koja za ugovorene vožnje u tom roku bude pripadala, vriedit će paragrafi 8 i 25 pomenuta ugovora.

2. S toga novi ugovor parobrodarstveni i poštanski, koi je dne 6. Studenoga 1877 podpisan u Budim-Pešti, stupit će u kriepost umiesto 1. Siečnja 1878, kao što je ustanovljeno u članku 41, tek 1. Travnja 1878, i to pod uvietom, ako isti ugovor do to doba zadobije ustavnu privolu austrijanskoga cesarevinskoga vieća i ugarskoga sabora.

3. Ova uglava izdata je u niemačkom i madjarskom jeziku u dva jednakoglaseća primierka.

Biljegovina, koju Lloyd platiti imade za jedan od oba ova primierka, imat će se odbiti od pèrve subvencionalne rate, koja Lloyda išla bude za trajanja ove uglave.

U Beču, dne 22. Prosinca 1877.

Andrássy s. r.

Barun **Marko Morpurgo** s. r.,
kao prezident i punomoćnik austr.-ugar. Lloyda.

B. Uglava poradi produge ugovora od 26. Travnja 1872, u pogledu radnje izravne i redovite poštansko-parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom.

Medju c. kr. dèržavnom upravom i parobrodarskim družtvom austrijansko-ugarskoga Lloyda bi dole navedena dana o produgi ugovora od 26. Travnja 1872 poradi radnje izravne i redovite poštansko-parobrodne linije medju Tèrstom i Bombayom, uglava sklopljena, da kriepost toga ugovora produljena bude na tri mieseca, t. j. od 1. Siečnja do 31. Ožujka 1878.

Ova uglava izdat će se u dva jednakoglaseća primierka, od kojih će jedan na račun austr.-ugarskoga Lloyda providjen biti primierenim biljegom.

U Beču, dne 28. Prosinca 1877.

Upravno vieće parobrodarskoga družtva austr.-ugarskoga Lloyda

M. Morpurgo s. r.
Rittmeyer s. r.
G. Bordini s. r.

Chlumecky s. r.
Pretis s. r.

Auersperg s. r. **Chlumecky** s. r. **Pretis** s. r.

121.

Uglava od 30. Prosinca 1877,

medju c. kr. vladom i povlaštenom austrijanskom narodnom bankom na temelju zakona od 20. Prosinca 1877 (dèrž. zak. lista br. 114), u pogledu tromiesečne produge povlastice bankovne.

Na temelju zakona od 20. Prosinca 1877 (dèrž. zak. lista br. 114) sklapa se medju c. kr. vladom i povlaštenom austrijanskom narodnom bankom uglava, kako sliedi:

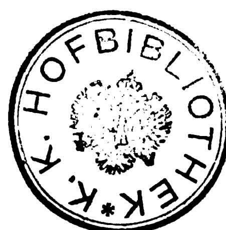
Povlastica, podieljena povlaštenoj austrijanskoj narodnoj banki zakonom od 27. Prosinca 1862 (dèrž. zak. lista 1863, br. 2), a poniešto promienjena zakonom od 30. Lipnja 1868 (dèrž. zak. lista br. 83), razpisom ministarstva financijah od 30. Listopada 1868 (dèrž. lista br. 146), zakonom od 13. Studenoga 1868 (dèrž. zak. lista br. 149) i zakonom od 18. Ožujka 1872 (dèrž. zak. lista br. 31), produljuje se ovim do 31. Ožujka 1878.

U Beču, dne 30. Prosinca 1877.

Za c. kr. vladu:
C. kr. ministar financijah
Barun **Pretis** s. r.
(L. S.)

Povlašt. austr. narodna banka:
Barun Mavro **Wodianer** s. r.,
namiestnik gubernatora banke.

Vitez Karlo **Zimmermann-Göllheim** s. r.,
direktor banke.
(L. S.)

K. K. HOFBIBLIOTHEK

